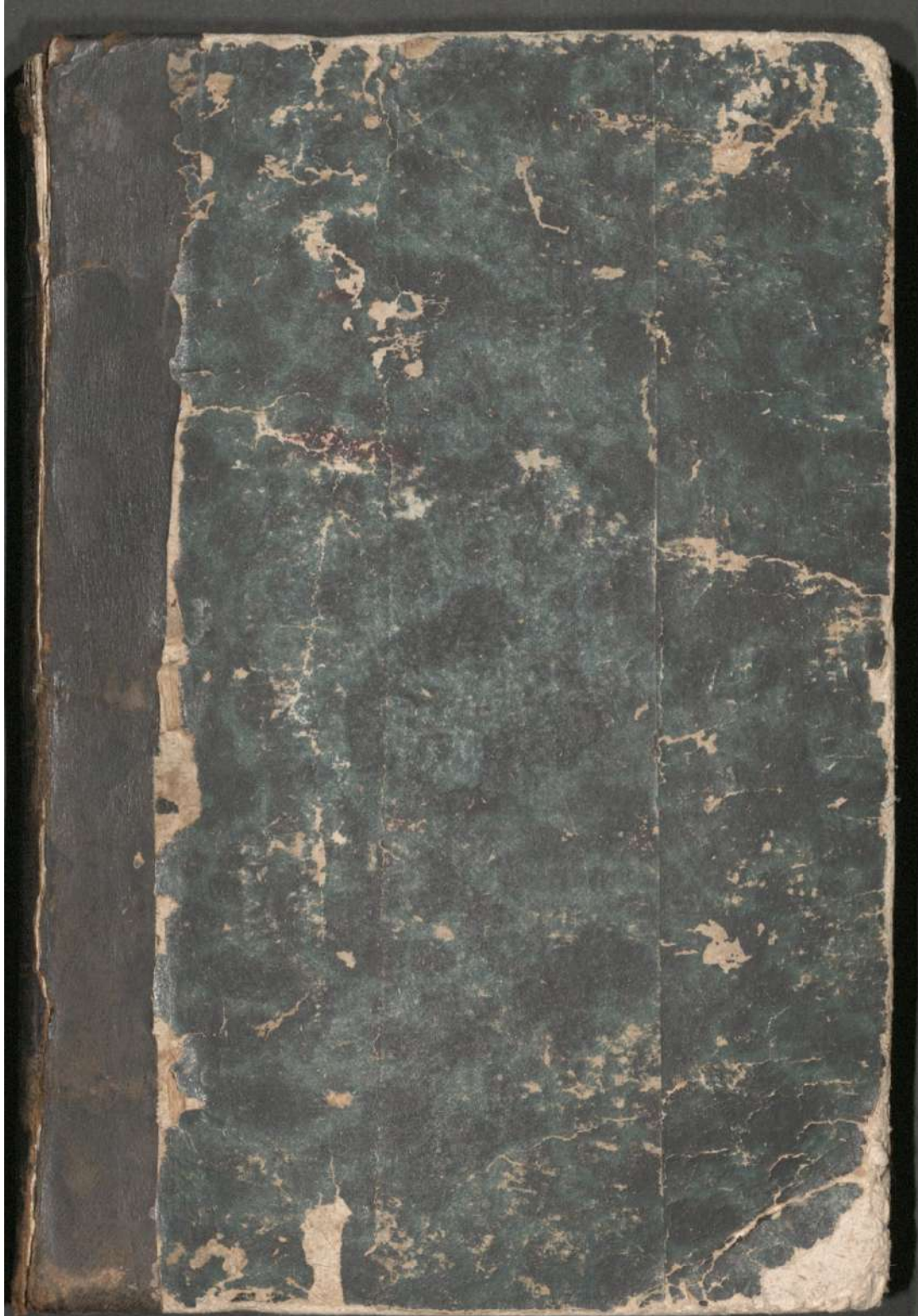

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΣΟΥΤΣΟΥ
Ο ΠΕΡΙΗΛΑΝΘΜΕΝΟΣ,

ΠΟΙΗΜΑ ΛΥΡΙΚΟΝ ΕΙΣ ΑΣΜΑΤΑ ΤΕΣΣΑΡΑ,

ΚΑΙ

Η ΑΓΓΕΛΙΑ.

ΠΑΡΕΠΟΝΤΑΙ ΔΕ

ΤΑ ΔΙΚΑΣΤΙΚΑ

ΤΩΝ ΕΤΩΝ 1839-40 ΚΑΙ 1852.

ΕΚΔΟΣΙΣ ΠΡΩΤΗ ΤΟΥ ΟΛΟΥ.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ,
ΤΥΠΟΙΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΓΚΑΡΜΠΟΛΑ.

1858

ΠΡΟΣΦΩΝΗΣΙΣ.

Οὐδὲ πρὸς τὸν πρόην ἐκχύοντα Ἵπουργόν, οὐδὲ πρὸς
τὸν νῦν ἐνδρούμενον Ἰδαιτερον Σύμβουλον τῆς Ῥωσικῆς
Αὐτοκρατορίας, ἀλλὰ πρὸς τὸν ὑπὲρ πίστεως καὶ πατρίδος
ἀφειδήσαρτα ψυχῆς εἰς τὰ πεδία τοῦ Ἄγεως, πρὸς τὸν σοφὸν
Ἑλληριστὴν καὶ τὸν θελξικάρδιον ποιητὴν, πρὸς σέ, ὦ ἀρ-
χαῖκε ἀνερ Ἀβράμει Νόρωφ, τὴν παροῦσαν βίβλον ἀνιερῶ.

Ἐν αὐτῇ, ὥς ἐν ποικίλῃ στοᾷ, συνηρτήθησαν εἰκόδες παρ-
τοῖται τῆς Ἰταλλας, τῆς Αἰγύπτου καὶ τῆς Ἀγίας Χώρας,
ἀς ἄλλοτε διήλθες καὶ λαμπρῶς ἐν τρισὶ περιωνύμοις συγ-
γράμμασιν ἐζωγράφησας.

Ἐν αὐτῇ καὶ ἀπαύρασινά τι θεῖον τοῦ Γολγοθᾶ ἐπολύμ-
πει, καὶ ὁ θεοσεβέστερος τῶν Μεγιστάνων Ῥώσων εὐρήσας
ἔπη οὐκ ὀλίγα εἰς εὐλάβειαν κινουῦντα καὶ θρησκευτικοῦ λι-
θάρου ὁμφὴν ἀποφέροντα.

Ἐξαιτοῦμαι συγγνώμην διότι πρὶν ζητήσω τὴν φιλικὴν
συγγνώμην σου τίθην τὸ πρὶν ὄνομα κῶμημα τοῦ ποτήμα-
τός μου, καὶ διὰ τοσοῦτον σμικρὰς προσφορὰς παρίσταται
ἡ πρὸς σέ μεγάλη ἐνγνωμοσύνη μου. Μετὰ συγχρησέως

εἰσέτι, ἀγαθὲ Φιλέλληρ, ἐνθυμούμαι ὅτι κατὰ τὴν ἐν Πιτρον-
πόλει ὀλιγοχρόνιον διαμονήν μου ἀξίων με τῆς ὑπὲρ πάν-
τα θησαυρὸν τιμωρεστέρας ἀγάπης σου καὶ λάμπων διὰ τῶν
ἐν τῇ καρδίᾳ σου ἀρετῶν μᾶλλον ἢ διὰ τῶν ἐπὶ τοῦ στήθους
σου παρασήμων, ἀρέθαιρες τῇρ εἰς τὰ εὐτελεῖ δαμάτιά μου
φέρουσαν κλίμακα, ἥς ἐκάστη βαθμὶς, ὑπὸ τοῦ ποδός σου
πατουμένη, ἀρεκάλει ἐκείνην τὴν παρὰ τὴν Μόσχαν ἔρδο-
ξόν σου πληγὴν.

Ἀθήνησι, 15 (27) Ἀπριλίου 1858.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΣΟΥΤΣΟΒ.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ.

(1858.)

Η Κυβέρνησις τοῦ Βασιλέως Ὀθωνος, ἀφειδήσασα τῶν
υπερμέτρων φόρων τῆς Ἑλλάδος, ἐπανηγύρισε πρὸ μικροῦ τὴν
πρώτην Εἰκοσιπενταετηρίδα τῆς Μοναρχίας. Ἀλλαχοῦ οἱ δῆ-
μοι καὶ οἱ πολῖται τῶν συνταγματικῶν Ἐπικρατειῶν ἐγείρου-
σιν ἐκ τῶν ἰδίων ἀνδριάντας καὶ στήλας, πρὸς δόξαν τῶν κα-
λῶς διεπόντων τὰς τύχας αὐτῶν. Ἐνταῦθα τὰ Ὑπουργεῖα
ὕψουσιν ἐκ τῶν δημοσίων τὰ εἰδώλεια καὶ τὰς ἀψίδας, πρὸς
ἐπαύξησιν τῆς πενίας τῶν κακῶς κυβερνωμένων λαῶν. Οὕτως
εὐχερὴς μὲν καθίσταται ἡ ἐπίδειξις ἐθνικῆς λατρείας, οὐχὶ δὲ
καὶ ἀνεπίδεκτος ἐξελέγξεως.

Ἐπὶ γενεὰν ὕλην ἀναδειχθεὶς διὰ τοῦ λόγου εἰς τῶν ἀρχη-
γῶν τῆς διανοητικῆς ἀντιδράσεως, τελῶ καὶ γὰρ σήμερον τὴν
ἐορτὴν τῆς Εἰκοσιπενταετηρίδος μου· ἀνυψῶ, ἀντὶ θριαμβικῶν
τόξων, τὸν προμαχῶνά μου καὶ ρίπτω ἐνώπιον ἐκείνης πυρί-
νην συγγραφὴν, ἵνα διακριθῇ τὸ σκοτεινὸν ἡμῶν μέλλον.

Ὅφείλω δὲ τοῦτο καὶ εἰς ἑμαυτὸν καὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα· εἰς
ἑμαυτὸν, διότι ἄλλως ἀναφαίνεται δικαία ἡ τῶν κολάκων πρὸς
τὴν Κυβέρνησιν ὑμνωδία, καὶ παράλογος ἡ κατ' αὐτῆς μακρὰ

μου αντιπολίτευσις· εἰς τὴν Ἑλλάδα, διότι αὕτη προέβη ἀφ' ἑαυτῆς, εἰ καὶ ἀπέντησε κατὰ πᾶν βῆμα μυρία προσκόμματα Ἐξουσίας ἀπερικέπτου ἢ ἐπιβούλου, ἐνταῦθα μὲν ἀκάνθια καὶ βᾶτους, ἐκεῖ δὲ τάφρους καὶ χάδακας.

Ἐκ τῶν ἐν τῷ παρόντι τόμῳ συνημμένων τεσσάρων Ἀσμάτων τοῦ Περιπλανώμενου τὰ τρία διήλθον τὰ πισστήρια τῷ 1839 ἔπει ἄνευ τοῦ τετάρτου, καὶ τὸ τελευταῖον τῷ 1852 ἄνευ τῶν πρώτων. Ἀλλ' ἅπαντα κατεσχέθησαν πρὶν διαδοῦναι καὶ εἰς ὀλίγας χεῖρας περιῆλθον· ἡ ἀπ' ἀλλήλων δὲ διάστασις τῶν δύο ἐκδόσεων ἀπέκρυψε τὴν ἀξίαν τοῦ ὅλου Ποιήματος, καὶ ἡ σπάνις τῶν ἀντιτύπων κατέστησε τοῦτο ἄγνωστον εἰς τοὺς πλείστους.

Ἐν ᾧ αὐτὸ κατὰ πρόωτον ἤδη παρουσιάζεται ὁλοσχερῶς, προστίθενται καὶ ὑπὲρ τὰ χίλια ἔπη, πρὸς ἀνάπτυξιν πλείονα τῶν περιεχομένων τραγικῶν σκηνῶν καὶ πρὸς ἐξεικόνισιν πλατυτέραν τῶν παριστωμένων μνημείων ἢ χωρῶν τῆς Αἰγύπτου καὶ Παλαιστίνης.

Ὁ Περιπλανώμενος τελειοποιεῖται καὶ κατὰ τὸ πολιτικὸν αὐτοῦ μέρος, ἡ Ἀγγελία οὐχ ἦττον ἀνακαινισθεῖσα καὶ αὕτη, τὰ παρητηρημένα Δικαστικὰ τῶν ἐτῶν 1839-40 καὶ 1852, ἐνθα διὰ γενικωτέρας ἐκθέσεως τῶν τότε πραγμάτων καταπολεμοῦνται τὰ ἐνεστώτα, ὁ Πρόλογος οὗτος, ὅστις, ἀνακαταλαμβάνων τὰς ἀπ' ἀρχῆς τοῦ ἀγῶνος μέχρι τοῦ 1830 ἔτους πολυειδεῖς ἡμῶν δόξας καὶ τὰς ἀπὸ τῆς διαλύσεως τῆς ἐν

Προνοίᾳ ἐθνικῆς Συνόδου μέχρι τοῦ 1858 πολυδακρύτους ἡμῶν συμφορὰς, διαχαράττει ἐπὶ τέλους τὴν μόνην ὁδὸν τῆς ἀπὸ τούτων λυτρώσεως, ἰδοὺ ποία τις ἡ βίβλος μου, ἥτις ὡς ἐπιγραφὴ τίθεται εἰς τὸν τέρμονα τῆς ληξάσης Εἰκοσιπενταετηρίδος.

Ὁ δις ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως τραυματισθεὶς καὶ πεσὼν χαμαὶ Περιπλανώμενος ἐξανίσταται ἤδη ὡς ὁ ἀπὸ τῆς μητρὸς Γῆς ἀντλῶν διπλασίαν δύναμιν Ἀνταῖος καὶ, μονομάχος ὑπὲρ ποτε ἀτρόμητος, παλαίει πρὸς τὴν Εἰκοσιπενταετηρίδα ὑπὸ τὴν ἐπιτάφιον λαμπηδόνα τῆς ἐν Ἀθήναις φωτοχυσίας, ἐν μέσῳ τῶν τριακοσίων λάκκων, οἵτινες ὠρύχθησαν ἐντὸς τῆς πόλεως πρὸς ἴδρυσιν κίωνων ἐπιπλάστων καὶ ἀνάμνησιν τῶν ἄλλων τριακοσίων, ὅπου κεῖνται οἱ ἐν πτωχίᾳ καταστρέψαντες τὸν βίον πρόμαχοι τοῦ Ἑλληνικοῦ ἀγῶνος.

Οἱ Ἕλληνες, μετὰ τὰς ἀθανάτους αὐτῶν πράξεις εἰς Δραγατσάνιον, εἰς Σκουλένιον καὶ Σέκον τῆς Δακίης, ἐλόντες οὐκ ὠφροῦρια τῆς Πελοποννήσου καὶ Στερεᾶς Ἑλλάδος, καταλύσαντες κατὰ γῆν μὲν ἐξ Ὀθωμανικᾶς ἐκστρατείας, τὴν τοῦ Ὁμερ-Βριώνου ἐκ δεκακισχιλίων πεζῶν, τὴν τοῦ Βαϊράμου ἐκ δωδεκακισχιλίων ἱππέων, τὴν τοῦ Χουρσίτου ἐξ ὀγδοηκοντακισχιλίων μιγάδων, τὴν ἐκ δισμυρίων Σκοδριανῶν τοῦ Μουσταφᾶ, τὴν ἐκ πεντακισμυρίων Ἀράβων τοῦ Ἰβράϊμου καὶ τὴν ἐκ δεκατριῶν μυριάδων Ἀλβανῶν τοῦ Κυταχῆ, κατὰ θάλασσαν δὲ ὡσαύτως ἐξ ναυστολίας, τὴν τοῦ Μεχμέτου ἐκ τεσσαρά-

φῶν τῶν Παρῶν καὶ τοῦ Μεσολογγίου ἂν ὑπὸ τῆς Χριστιανώ-
νυμου Εὐρώπης ἐκθιασθῶσιν.

Οἱ δὲ Ὀθωμανοὶ ἀσυλλογίστως ἀπέβριψαν τὴν προταθεῖσαν
παῦσιν τοῦ πολέμου, καὶ παρσκευάσαν ἀπόδασιν κατὰ τῆς
Ἰδρας· καὶ ἰδοὺ ἀπώλεσαν τὸν ἐκυτῶν στόλον ἐν τῷ λιμένι
τῆς Πύλου. Ἐρεθισθεὶς ἐκ ταύτου ὁ Αἰγύπτιος Ἰβραήμης, ἐπε-
χείρησεν ἐπιδρομὰς ἐντὸς τῆς Πελοποννήσου· καὶ ἰδοὺ Γαλλι-
κὸς στρατὸς ἐπῆλθε καὶ ἀπῆλασεν αὐτὸν τῆς Χερσονήσου. Ἐξω-
φρενῶν γενόμενος ὁ Σουλτάνος, ἐλοιδόρησεν ὡς αἷτιον πάντων
τὸν Καίσαρα τῆς Ῥωσσίας· καὶ ἰδοὺ φάλαγγες Μοσχοβιτῶν
ἐπλημμύρισαν τὰς Παραδουνάβειους Ἠγεμονίας καὶ διεχύθη-
σαν μέχρι τῆς Βάρνης.

Οἱ Ἕλληνες τότε ὑψωσαν φωνὴν θαρραλεωτέραν περὶ αὐτο-
νομίας καὶ ὀρίων. Πρὸς καθυστάσιν αὐτῶν, αἱ τρεῖς Δυνάμεις
ἐβελτίωσαν ὅπως οὖν τὰς περὶ Ἑλλάδος ἀποφάσεις τῶν ἐκδοῦ-
σαι τὸ Πρωτόκολλον τῆς 10 (22) Μαρτίου 1829 ἐπὶ τῶν ἐξῆς
βάσεων·

«Ἡ ὀροθετικὴ γραμμὴ τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους χαρaxyθήσε-
ται ἀπὸ τοῦ Ἀμβρακικοῦ κόλπου μέχρι τοῦ Βόλου· αἱ πα-
ρακείμεναι δὲ τῇ Πελοποννήσῳ νῆσοι, αἱ Κυκλάδες καὶ ἡ
«Εὐβοία ἀποτελέσουσι μέρος αὐτοῦ.

«Τὸ Κράτος ἀποτίσκει κατ' ἔτος τῇ Ὀθωμανικῇ Πύλῃ φό-
ρον ἐνὸς καὶ ἡμισέως ἑκατομμυρίου γρυσίων.

«Ἡ Κυβέρνησις τοῦ Κράτους ἔσται μοναρχικὴ, διαπιστευ-

«μένη μὲν εἰς ἀρχηγὸν ἢ ἡγεμόνα Χριστιανὸν καὶ μεταβί-
«νουτα κληρονομικῶς καὶ κατὰ τάξιν πρωτοτοκείων, ἀλλ' ἐπι-
«κυρουμένη παρὰ τοῦ Σουλτάνου καταθέσει διπλοῦ φόρου.»

Οἱ Ἕλληνες, καθήραντες ἀπὸ τῶν Τούρκων διὰ τῆς ἐν Πέ-
τρα συνθήκης τὴν Ἀνατολικὴν Ἑλλάδα καὶ καταλαβόντες ἐτι-
τέσσαρα ὀχυρώματα τῆς Δυτικῆς, τὴν Βόνιτσαν, τὴν Ναύπα-
κτον, τὸ Μεσολόγγιον καὶ τὸ Αἰτωλικόν, ἔτινα κατέλειπον
πολλοὶ ἐκεῖ πολιορκούμενοι καὶ παρὰ τῆς Πύλης ἡμελημένοι.
Ὀθωμανοὶ, ἐζήτησαν ἐν πρώτοις διὰ τῶν Πανελλήνων χρημα-
τιζόντων ἐν Πόρῳ μετὰ τῶν Ἀντιπρέσβειων τῶν τριῶν Αὐλῶν,
καὶ ὕστερον διὰ τῆς ἐν Ἀργεῖ ἐθνικῆς Συνόδου, τὴν πλήρη αὐ-
τονομίαν τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους γενησομένου Βασιλείου, τὴν
εἰς τὸ Κράτος κατακύρωσιν ἀπασῶν τῶν ἐν αὐτῷ Τουρκικῶν
ιδιωκτησιῶν καὶ δάνειόν τι ἀπὸ ἐξήκοντα ἑκατομμυρίων φράγ-
κων ἐγγυήσει τῶν τριῶν μεγάλων Δυνάμεων, πρὸς βελτίωσιν
τῆς γεωργίας, τῆς ναυτιλίας καὶ βιομηχανίας ἐν τῇ Ἑλλάδι·
περὶ δὲ τῶν ὀρίων, ἀπεδέχθησαν μόνον τὰ κατὰ γῆν διαγρα-
φέντα ἐπικαλεσθέντες τὴν κατὰ θάλασσαν ἐπέκτασιν αὐτῶν.
Εἰς τὰς αἰτήσεις ταύτας προσέθηκαν διὰ μὲν τοῦ Ἀλεξάνδρου
Μαυροκορδάτου καὶ τοῦ Ἰωάννου Κωλέττου τὴν διαβεβαίωσιν
τῆς πλήρους πρὸς τὴν Ἀγγλίαν καὶ τὴν Γαλλίαν ἀφοσιώσεώς
τῶν καὶ τῆς ἀποχῆς τῶν ἀπὸ πάσης κατὰ τῆς Τουρκίας ἐπι-
δρομῆς ἐφ' ὅσον διήρκει ὁ μεταξὺ ταύτης καὶ τῆς Ῥωσσίας
πόλεμος, διὰ δὲ τοῦ Ἰωάννου Καποδιστρίου, Κυβερνήτου τῆς

Ἑλλάδος, τὴν ἐπαύριον τήσεως αὐτῶν ἐταχίον· πρὸς ἔθνος Τουρκομάχον καὶ ἀμύδοξον.

Τοῦτο ἤρεσεν εἰς τὸν Αὐτοκράτορα Νικόλαον, ὅστις διὰ τοῦ 10 Ἀπριλίου τῆς ἐν Ἀδριανουπόλει Συνθήκης ὑπεχρέωσε τὸν Σουλτάνον εἰς παραδοχὴν τῶν ὑπὲρ Ἑλλάδος προβληθησομένων παρὰ τῆς Συμμαχίας· αὕτη δὲ τότε ὑπέγραψεν ἐν Λονδίνῳ τὸ τῆς 22 Ἰανουαρίου (3 Φεβρουαρίου) 1830 Πρωτόκολλον, ἔχον οὕτως·

«Ἡ Ἑλλὰς ἀναγνωρίζεται Κράτος ἀνεξάρτητον, ἀπολαῦον «πάντα τὰ εἰς ἐντελὴ αὐτονομίαν προσπεφυκόμενα πολιτικά, «δικαστικά καὶ ἐμπορικά δίκαια.

«Τὰ Τουρκικὰ κτήματα ὑπάρχουσιν ἴδια τοῦ Κράτους.

«Αἱ τρεῖς Δυνάμεις χορηγοῦσι τὸ ἀπὸ ἐξήκοντα ἑκατομμυρίων φράγκων δάνειον.»

Ἄλλ' αὗται ἀφῆρεσαν τὴν Ἀκαρνανίαν, τὴν Φθιώτιδα καὶ τὴν Εὐρυτανίαν ἀπὸ τοῦ αὐτονόμου Κράτους· οἱ Ἕλληες δὲ διὰ τοῦ ἐπομένου παραγράφου τοῦ Ὑπομνήματος τῆς Γερουσίας ἐζητήσαντο τὰς χώρας ταύτας·

«Αἱ ἀποσπώμεναι ἀπὸ τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους Ἐπαρχίαι, «περιέχουσιν ὑπὲρ τὰς ἑκατὸν χιλιάδας κατοίκων Ἑλλήνων, «ἐκράτησαν πολλάκις τὸν χεῖμαρρον τῶν κατὰ τῆς Ἑλλάδος «συρρέουσάντων στρατευμάτων. Οἱ ἄνθρωποι τῶν μερῶν τούτων πῶς θεωρήσουσιν ὅτι αὐτοὶ μὲν οἱ προμαχίσαντες ὑπὲρ «τῆς ἐλευθερίας τοῦ ἔθνους δουλοῦνται, οἱ δὲ λοιποὶ συναγώ-

«νίσταται αὐτῶν ἐλευθεροῦνται; Πρὸς τοῦτοις οὔτε ὑψηλὰ ὄρη, «οὔτε βαθεῖς ποταμοὶ ἐξασφαλίζουν τὰ ἐπιβληθέντα ὄρια. «Ὁ Ἀγγελῶς καὶ ὁ Σπερχειὸς κατὰ τὸ θέρος μάλιστα γίνον- «ται διαβητοὶ καὶ καταντῶσι ῥύακες. Πολυάριθμα στρατεύ- «ματα λοιπὸν ἀναγκαιοῦσι πρὸς φύλαξιν τοιούτων μεθορίων. «Ἐν Ναυπλίῳ, 10 (22) Ἀπριλίου 1830.

«Ὁ Πρίεδρος Γ. ΣΙΣΙΝΗΣ.

«Ὁ Γ. Γραμματεὺς Π. ΣΟΥΤΙΟΣ.»

Οἱ Ἕλληες προσέλαβον καὶ ταύτας τὰς Ἐπαρχίας δι' ἄλλου Πρωτοκόλλου· ἐν τῷ αὐτῷ δὲ Ὑπομνήματι ἐγένετο ἡδη μνεῖα πρὸς τὸν διορισθέντα Ἡγεμόνα τῆς Ἑλλάδος, Λεοπόλδον Δὲ Σάξ-Κοβούργ, περὶ τῆς κυριαρχίας τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους, περὶ τῶν συνταγματικῶν αὐτοῦ θεσμῶν, καὶ πάνδημος ἐκείνη πρὸς αὐτὸν ἀπετάθη περὶ προσελεύσεως τοῦ νέου Βασιλέως εἰς τὴν Ἀνατολικὴν Ἑκκλησίαν. «Πόση ἔσεται ἡ χαρὰ τοῦ Ἑλ- «ληνικοῦ λαοῦ, ἐλέγετο ἐν αὐτῷ, ἐὰν ἡ θρησκεία, εἰς ἣν χρεω- «στεῖ τὴν πολιτικὴν του ὑπαρξίν, τὴν γλῶσσαν τῶν προγόνων του καὶ τὰ ὀλίγα του φῶτα, ἐνώσῃ αὐτὸν καὶ διὰ θείων «δεσμῶν μετὰ τῆς Αὐτοῦ Βασιλικῆς Ὑψηλότητος! Πόσον «ἐπαυξηθήσεται ἡ ἀφοσίωσίς του, ἐὰν ἴδῃ μεθ' ἑαυτοῦ εἰς τοὺς «ἀνακτοῦ τοῦ ἐπουρανίου Πατρὸς τὴν ἐπίγειον πατέρα προσφέ- «ροντα τὴν αὐτὴν λατρείαν!»

Ὁ Λεοπόλδος προσέκρινε τῆς Ἑλλάδος τὸ Βελγικὸν Κράτος. Ἄλλ' αἱ δύο ἐθνικαὶ ζητήσεις, *Μοναρχία συνταγματικὴ καὶ*

Μονάρχης ὀρθόδοξος, ἔμειναν κεχαρσμένοι ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων ἐν τῷ ἐπισήμῳ ἐγγράφῳ.

Οὕτως οἱ Ἕλληνες, ἀπ' ἧς μὲν ἡμέρας ὁ Ἀλέξανδρος Ὑψηλάντης διέβη τὸν Ἰέρασαν μέχρις Αὐγούστου 1827 μαχόμενοι γενναίως καὶ καρτερῶς, ἐλύτρωσαν ἀπὸ τῶν Ὀθωμανῶν τὴν ὁμφαλὸν τῆς πατρίδος αὐτῶν χώρας· ἀπ' ἧς δ' ἐποχῆς κατέθεσαν τὰ ὅπλα μέχρις Ἀπριλίου 1830 διαπραγματευόμενοι εὐφρῶς καὶ ἀνενδότως, κατέστησαν τὴν ἀνακτηθεῖσαν χώραν Βασιλεῖον αὐτόνομον, οὗ τινος παρεσκεύασαν τὸν πλοῦτον διὰ τῆς κατοχῆς τῶν ἐν αὐτῇ Τουρκικῶν γαιῶν, τὴν ἀνάπασιν διὰ τῆς ἐπιτεύξεως ἀποχωρῶντος δανείου, τὴν ἰσχὺν διὰ τῆς ἐπεκτάσεως τῶν ὁρίων, τὴν εὐνομίαν διὰ τῆς αἰτήσεως κοινοβουλευτικοῦ Πολιτεύματος καὶ τὴν ἐπ' ὅλης τῆς Ἀνατολῆς ἐπ' ἄλλῃ διὰ τῆς καλέσεως Βασιλέως πρεσβεύοντος τὸ Ἑλληνικὸν δόγμα.

Γενναϊότερον καὶ νοημονέστερον ἔργον ἀναστάσεως ἐθνικῆς οὐδὲν ἄλλο μνημονεύεται ἀπὸ καταβολῆς κόσμου· ἅπαντα δὲ ταῦτα διεπράχθησαν ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων πρὸ τῆς Εἰκοσιπενταετηρίδος αὐτῆς, ἧς ἐπίδωμεν ἤδη τὸ διετὲς στυγερὸν προεσόδον.

Μετὰ τὴν παραίτησιν τοῦ Λεοπόλδου, αἱ τρεῖς Δυνάμεις ἐζήτησαν παρὰ τῆς Ἑλληνικῆς Γερουσίας καὶ διὰ τοῦ ἀπὸ 23 Ἰουλίου (4 Αὐγούστου) 1830 Διαγγέλματος αὐτῆς· ἔλαβον τὴν πρὸς ἐκλογὴν νέου ἡγεμόνος πληρεξουσιότητα τοῦ ἔθνους.

Οἱ Ἕλληνες τότε, βλέποντες μετεώρους τὰς δύο σπουδαιότητας αὐτῶν ἀξιώσεις, αἵτινες καθιέρουν τὸ Ὑψηλαντικὸν ἐκείνο κήρυγμα, μάχου ὑπὲρ πίστεως καὶ πατρίδος, ἐζήτησαν τὴν ὅσον τάχιον συγκάλεσιν ἐθνικῆς Συνελεύσεως, ὅπως ἐπὶ τῇ βῆσει τούτων συντάξωσι καὶ καθυποβάλωσιν εἰς τὸν ἐλευσόμενον Ἄνακτα τὸ Συμβόλαιον τῆς μετ' αὐτοῦ συμβιώσεώς των. Ὁ Κυβερνήτης, εἴτε φοβούμενος μὴ δώσῃ νέαν λαβὴν εἰς τὴν Ἀγγλίαν, ἥτις κατηγορεῖ αὐτὸν ὡς ὑποσκελίσαντα τὸν Λεοπόλδον, εἴτε μνόμενος τὴν εὐνοίαν τοῦ περιμενομένου Βασιλέως, ἀπεποιήθη τὴν δικαίαν τῶν Ἑλλήνων αἵτησιν· αὐτοὶ ἐπέμειναν· ἐκεῖνος τραχέως προσφερόμενος καὶ εἰς ἐξουρίας καὶ εἰς καθείρξεις ἐκτραχηλιζόμενος, εἴλκυσε καθ' ἐκυτοῦ φοβερὰ μίση καὶ τέλος ἔπεσε σφάγιον οἰκτρὸν δύο ἀδικουμένων Στρατηγῶν τῆς Ἑλλάδος· οἱ δὲ πρόμαχοι Μοναρχίας συνταγματικῆς καὶ Μονάρχου ὀρθοδόξου, τῇ 25 Μαρτίου (6 Ἀπριλίου) 1832, προέβημεν ἑνοπλοὶ ἀπὸ τῶν Μεγάρων εἰς τὴν Νεαπόλιν καὶ συνεκροτήσαμεν τὴν τετάρτην Ἐθνοσυνέλευσιν ἐν Προνιά, καθ' ὃν χρόνον ἡ τοῦ Βασιλέως ἐκλογὴ ἀπεφρατίζετο ἐν τῇ ἐσπερίᾳ Εὐρώπῃ.

Τῇ 25 Ἀπριλίου (7 Μαΐου) τοῦ αὐτοῦ ἔτους, ἐγγράφῳ ἐν Λονδίνῳ τὸ ἐξῆς Πρωτόκολλον·

«Αἱ τρεῖς Αὐλαὶ τῆς Ἀγγλίας, τῆς Ῥωσσίας καὶ Γαλλίας, «δυνάμει τῆς προσηκόντως δοθείσης· εἰς αὐτάς πληρεξουσιότητος τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους, προσφέρουσι τὴν διχοδουμένην

«κυριαρχίαν τῆς Ἑλλάδος εἰς τὸν δευτερότοκον υἱὸν τοῦ Βασιλέως τῆς Βαυαρίας, τὸν Πρίγκιπα Φραδερίκον Λουδοβίκον Ὀθωνα, ὅστις ἐκλήθη Βασιλεὺς τῆς Ἑλλάδος.

«Αἱ αὐταὶ ὑπισχνοῦνται ὅτι μεσολαβήσει αὐτῶν ὁ Πρίγκιψ Ὀθων τῆς Βαυαρίας ἀναγνωρισθῆσεται Ἄναξ τῆς Ἑλλάδος ἀπὸ ἀπατῶν τῶν Ἐπικρατειῶν, μεθ' ὧν διατελοῦσιν εἰς σχέσεις· ἔλαβον δὲ παρὰ τοῦ Βασιλέως τῆς Βαυαρίας τὰς ἐπομένους ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος ὑποχρεώσεις·

«Α'. Ὁ Βασιλεὺς τῆς Βαυαρίας διενεργήσει, ὅπως ὁ νέος ἡγεμὼν τῆς Ἑλλάδος διατηρήσῃ ἐφ' ὅρου ζωῆς καὶ ἀπαραιμείωτον τὴν παρὰ τῆς Βαυαρίας αὐτῷ διδομένην ἐτησίαν ἡγεμονικὴν σύνταξιν ἐξ ἑκατὸν χιλιάδων φλωρινίων, καὶ αὐτοῦτο, ἵνα μὴ τὸ Ἑλληνικὸν ἔθνος ἐπιβαρυνθῇ διὰ μεγάλων βασιλικῶν ἐπιχορηγήσεων.

«Β'. Ὁ αὐτὸς δώσει πᾶσαν χρηματικὴν συνδρομὴν, διευκολύνουσαν τὴν ἐν τῇ Ἑλλάδι ἐγκατάστασιν τοῦ Ἄνακτος αὐτῆς μέχρι τῆς ὀριστικῆς προικοδοτήσεως τοῦ Στέμματος.

«Γ'. Ὁ αὐτὸς παρέξει τῷ Ἄνακτι τῆς Ἑλλάδος ἀριθμὸν αἰνὰ Βαυαρῶν Ἀξιωματικῶν μισθουμένων ὑπὸ τῆς Βαυαρίας, ἀπρὸς διοργάνωσιν Ἑλληνικοῦ στρατεύματος.»

Ὁ Βασιλεὺς τῆς Βαυαρίας ὑπέγραψε ταύτας τὰς συμφωνίας ἰδίαις λέξεσιν οὕτως·

«Εὐαρέστως ἀποδεχόμεθα, ἐπικυροῦμεν καὶ διαβεβαιούμεν ἐν ἰδίῳ ἡμῶν ὀνόματι καὶ ὡς ἐπίτροπος τοῦ υἱοῦ ἡμῶν

«Πρίγκιπος Φραδερίκου Λουδοβίκου Ὀθωνος, ἀνηλίκου ἔτι, τὴν ἀνωτέρω σύμβασιν μεθ' ὧν τῶν ἐν αὐτῇ περιεχομένων ὀρισμῶν καὶ συνομολογιῶν.

«Εἰς πίστωσιν τούτου, ὑπεγράψαμεν τὴν παρούσαν πράξιν καὶ ἐπεθέμεθα τὴν βασιλικὴν ἡμῶν σφραγίδα.

«Ἐγένετο ἐν Ναυπόλει τὴν εἰκοστὴν ἐβδόμην τοῦ μηνὸς Μαΐου τοῦ χιλιοστοῦ ὀκτακοσιοστοῦ τριακοστοῦ δευτέρου σωτηρίου ἔτους καὶ ἐβδόμου τῆς ἡμετέρας Βασιλείας.

(Τ. Σ.)

«ΛΟΥΔΟΒΙΚΟΣ.»

Ὁ Βασιλεὺς τῆς Βαυαρίας ὑπεσχέθη ὡσαύτως πρὸς τὰς συμμάχους Αὐλὰς ὅτι τὸ Ἑλληνικὸν Κράτος κυβερνηθήσεται συνταγματικῶς. Διὰ τοῦτο ἡ ἐν Ναυπλίῳ τῇ 18 (30) Αὐγούστου τοῦ αὐτοῦ ἔτους τοιχοκολληθεῖσα διακήρυξις τῶν ἐν Λονδίῳ Πληρεξουσίων τῶν τριῶν Δυνάμεων διελάμβανε καὶ τὴν ἀκόλουθον περίοδον·

«Συναθροισθῆτε, ὦ Ἕλληνες, περὶ τὸν θρόνον τοῦ ἡμετέρου Ἄνακτος καὶ συντρέξατε αὐτὸν εἰς τὸ ἔργον τοῦ δοῦναι εἰς τὸ Κράτος ὀριστικὴν Σύνταγμα.»

Ὁ Βασιλεὺς τῆς Βαυαρίας διεβεβαίωσεν ἔτι τὸν Αὐτοκράτορα Νικόλαον ἰδίως περὶ τῆς κατὰ τὴν ἀνατολικὴν Ἑκκλησίαν βαπτίσεως τοῦ Ὀθωνος μετὰ τὴν αὐτοῦ ἐνηλικιότητα, ὡς τοῦτο γίνεται δῆλον ἐκ τῆς αὐτογράφου ἐπιστολῆς τοῦ Λουδοβίκου Βαυαρίας καὶ τοῦ Αὐτοκρατορικοῦ Διαγγέλματος, φυλαττομένων ἀμφοτέρων ἐν τῇ Γερουσίᾳ τῆς Ρωσσίας.

Ἡ ἐθνικὴ Συνέλευσις τῶν Ἑλλήνων, λαβοῦσα γνῶσιν τῆς Συμβάσεως, ἐξέδωκε τὸ ἐξῆς Ψήφισμα·

«Οἱ πληρεξούσιοι Ἀντιπρόσωποι τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους ἀναγνωρίζουσι καὶ παμψηφεί ἐπικυροῦσι τὴν ἐκλογὴν τῆς Αὐτοῦ Βασιλικῆς Ὑψηλότητος τοῦ Βασιλόπαιδος τῆς Βαυαρίας, ἀναγορευομένου Ἄνακτος τῆς Ἑλλάδος.

• Ἐν Πρωσίᾳ, 27 Ἰουλίου (8 Ἀυγούστου) 1832.

• Ὁ Πρόεδρος Π. ΚΟΤΑΡΑΣ.

• Ὁ Ἀντιπρόεδρος Α. ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ.

• Οἱ Γραμματεῖς Α. ΠΟΛΥΖΩΙΑΝΗΣ, Δ. ΧΡΗΣΤΙΑΝΗΣ.

Συγχρόνως δὲ σχεδιάζουσα Πολίτευμα συνταγματικῆς ὀρθοδόξου Μοναρχίας καὶ ὀρίζουσα τὰ περὶ ἀναδασμοῦ τῆς ἐθνικῆς χώρας καὶ τὰ περὶ χρήσεως τοῦ δανείου, συνέταττε πολύτιμον μετὰ Ψηφισμάτων Χάρτην, ἐπικυρωτέον παρὰ τοῦ ἔθνους ἅμα καὶ τοῦ ἡγεμόνος.

Ἀλλ' ὁ Πρωθυπουργὸς τῆς Βαυαρίας, μαθὼν ταῦτα, ἐνέκλεισε δύο πρὸς τὴν Προσωρινὴν Κυβέρνησιν καὶ τὴν Γερουσίαν τῆς Ἑλλάδος ἐπιστολάς τοῦ Βασιλέως Λουδοβίκου εἰς ἰδίαν αὐτοῦ ἄλλην, ἀπευθυνομένην πρὸς τὸν Γραμματέα τῶν Ἐξωτερικῶν Σπυρίδωνα Τρικούπην καὶ διαλαμβάνουσαν πρὸς τοὺς ἄλλους τὰδε·

«Καθ' ὅς ἡ Α. Μ. ὁ σεβαστὸς μου Κυριάρχης καὶ Βασιλεὺς ἔλαβε πληροφορίας, ἡ πράξις, δι' ἧς τὸ Ἑλληνικὸν ἔθνος ἀνέβηκε τὴν τοῦ ἡγεμόνος ἐκλογὴν εἰς τὰς τρεῖς Αὐλὰς, οὐδὲν

ἀναφέρει περὶ ὀριστικοῦ τῆς Ἐπικρατείας Πολιτεύματος, συντακτέου πρὸ τῆς ἐκλογῆς καὶ ἄνευ τῆς συνδρομῆς τοῦ Κυριάρχου τούτου. Ὅθεν, κατὰ τὰς ἐνεστώσας περιστάσεις, ἡ σύνταξις καὶ ἡ δημοσίευσις τοῦ ὀριστικοῦ τῆς Ἑλλάδος Συντάγματος ἀντίκειται ἀπ' εὐθείας εἰς τὴν προμνησθεῖσαν πρᾶξιν.

«Πρωτίστῃ φροντὶς τῆς ἐπιφορτισθείσης τὴν ἐπὶ τῆς ἀνηλικιότητος τοῦ Βασιλέως διοίκησιν τοῦ Κράτους Ἀντιβασιλείας ἔσται ἡ συγκάλεσις τῆς ἐθνικῆς Συνελεύσεως, ὅπως ὑποδεχθῇ τὸν Μονάρχην· αὕτη δὲ συνεργασθήσεται μετὰ τῆς Ἀντιβασιλείας εἰς τὴν προπαρασκευὴν τοῦ Πολιτεύματος, ὅπερ, καταρτιζόμενον τοιοῦτοτρόπως διὰ τῆς ἐλευθέρως συνδρομῆς τοῦ ἔθνους καὶ τοῦ Βασιλέως ἐν μέτῳ βαθυτάτης ἡσυχίας, μετὰ τὴν τελείαν τῶν ὁρίων τῆς Ἑλλάδος διαχάραξιν καὶ μετ' ἀκριβεστέραν τῶν πόρων αὐτῆς ἔρευναν, ἔσται ἀναμφιβόλως κατάλληλον πρὸς τὰς εὐχὰς καὶ τὰς ἀνάγκας αὐτῆς.

«Ἡ Ὑμετέρα Ἐξοχότης ἀποκτῇ δικαιώματα ἐπὶ τῆς ἐγνωμοσύνης μου, ἐφιστώσα εἰς τὴν τασοῦτον σοβαρὰν ὑπόθεσιν τῆς ἐπιστολῆς μου τὴν ἀπαιτούμενην προσοχὴν καὶ σαφῶς ἐκθέτουσα πρὸς τὴν Προσωρινὴν Κυβέρνησιν τὰ ἐν αὐτῇ ἀναπτυσσόμενα ὑψηλὰ συμφέροντα.

• Ἐν Μονάχῳ, 19 (31) Ἰουλίου 1832.

• ΓΙΣΗΣ.

Ἡ Ἐθνოსυνέλευσις τότε ἀπεκρίθη ὅτι παρεσκεύαζε τὸν συν-

παγματικὴν Χάρτην τῆς Ἑλλάδος οὐχὶ ὅπως ἐπισφραγίσῃ αὐτὸν ἔνευ τῆς συνδρομῆς τοῦ Κυριάρχου, ὥς ὁ Βασιλεὺς τῆς Βαυαρίας ἀπεφαίνεται, ἀλλ' ὅπως συζητήσῃ καὶ συνεπικυρώσῃ αὐτὸν μετὰ τῆς περιμενομένης Ἀντιβασιλείας.

Ταυτοχρόνως ὅμως πολλοὶ ἐνθερμοὶ ζήλωται τῶν Ἑλληνικῶν δικαίων ὑπετονθόρυσαν ὅτι τῆς Συνόδου αὐτῆς ἡ διάρκεια ὑπῆρχεν ἀναγκαία οὐ μόνον πρὸς ἀκριβῆ ἐκτέλεσιν τῶν εἰς τὸ ἔθνος τὰ μέγιστα ἐνδιαφερουσῶν ὑποσχέσεων τοῦ Βασιλέως τῆς Βαυαρίας περὶ τοῦ Βασιλέως τῆς Ἑλλάδος καὶ πρὸς καλὴν διαχείρισιν τοῦ δανείου, ὑπερδιὰ σύστασιν γεωργικῶν καὶ ναυτικῶν Τραπεζῶν, δι' ὁδοποιεῖν τοῦ Κράτους, δι' ἀνέγερσιν τῶν πόλεων, διὰ συνοικισμὸν τῶν ἀπάτριδων καὶ ἀστέγων Ἑλλήνων μετὰ τοσαύτης ἐπιμονῆς ἐνηργήθη, ἀλλὰ καὶ πρὸς ἀπονομὴν τῶν ἐθνικῶν γαιῶν, αἱ ἡ ἐν Ἀργεὶ Συνέλευσις ἀφιέρωσεν εἰς τὴν εὐπορίαν ἁπάντων τῶν Ἑλλήνων καὶ εἰς τὴν ἀποζημιώσιν τῶν πιστωσάντων τὸν Ἑλληνικὸν ἀγῶνα γενναίων πολιτῶν ἀπερὶσκέπτως δὲ καὶ τινες ἡ ἐπιβούλως ἀπὸ τοῦ ἐθνικοῦ ἐφωνάσκησαν Βήματος καὶ εἰς λόγους παρεξέτράπησαν δημοκρατικούς, ὧν οἱ Βαυαροὶ καὶ οἱ Βαυαρίζοντες ἐπηύξησαν τὴν βαρύτητα.

Ταῦτα πάντα, διεγείροντα τοὺς ἀποστόλους τῆς Βαυαρίας ἡ καὶ διεγειρόμενα ὑπ' αὐτῶν, παρέσυραν εἰς καταχθόνιον συνωμοσίαν τοὺς Πρόσβεις Δώκινς καὶ Ρουκμάνον· ἐν ᾧ δὲ οἱ Παρυστάται τοῦ ἔθνους, εἰς ὑψηλὰς ἐργασίας ἀθρόπτως ἀσχό-

λούμενοι, ἐξεπλήρουν τὴν ἱερὰν αὐτῶν ἀποστολὴν, προσεβλήθησαν ἐν σταθερᾷ μεσημβρίᾳ ὑπὸ μισθωτῶν ὀπλοφόρων καὶ διεσώθησαν μόλις εἰς τοὺς πέριξ δρυμῶνας.

Ἀνέτειλεν ἡ 25 Ἰανουαρίου (6 Φεβρουαρίου) 1832, ἡμέρα πρώτη τῆς Εἰκοσιπενταετηρίδος, καὶ ὁ Βασιλεὺς Ὄθων, ἔχων περὶ ἑαυτὸν τοὺς τρεῖς Ἀντιβασιλεῖς, τὸν Ἀρμανσπέργην, τὸν Μαουρέρον καὶ τὸν Εἰδέκον, μετὰ τοῦ Ἄβελ, μέλους παραπληρωματικοῦ, ἀπέβη ἐπὶ τῆς Ἑλληνικῆς ἐκείνης παραλίας, ὅπου ἡ τετάρτη τῶν Ἑλλήνων Συνέλευσις ἀρτίως ἐδολοφονήθη.

Τί ἐπραξέ δὲ καθιδρυθεῖσα ἡ Ἀντιβασιλεία;

Οὔτε κατὰ τὴν ἑγγραφὸν ὑποχρέωσιν τοῦ Λουδοβίκου τῆς Βαυαρίας συνεκάλεσε νέαν Ἐθνοσυνέλευσιν, οὔτε κατὰ μίμησιν καὶ τοῦ ἸΗ Λουδοβίκου τῆς Γαλλίας ἐδωρήσατο ταῖς Ἑλλήσιν ἐν ὀνόματι τοῦ Ὄθωνος τὴν συνταγματικὴν Πολιτείαν· ἀλλὰ προσκαλέσασα εἰς Ναύπλιον τοὺς Προκρίτους τῶν Ἐπαρχιῶν, ἐβίασεν αὐτοὺς εἰς ὀρκωμοσίαν πιστῶν ὑπηκόων καὶ κατεδίκασε τὸ ἔθνος εἰς δεσποτικὴν Κυβέρνησιν.

Οὔτε τὸν Ἑλληνικὸν Κλῆρον ἐσεβάσθη, οὔτε τῆς περὶ ὁμοδόξου Ἡγεμόνος ὑποσχέσεως τοῦ Βασιλέως Λουδοβίκου ἐμνήσθη· ἀλλὰ καὶ τὴν ἱερὰν Σύνοδον τῆς Ἑλλάδος ἡκρωτηρίασε, καὶ τὴν σύστασιν Νεογραικικῆς Ἐκκλησίας ἐθέσπισε, καὶ τὰς Ἑλληνικὰς Μονὰς διέλυσε, καὶ τὰ πολύτιμα σκευῆ αὐτῶν ἐδημοπράτησε, καὶ τὴν τοῦ Βασιλέως Ὄθωνος, πλησιάζοντος εἰς ἐνηλικιότητα, διαμολόγησιν περὶ τῆς ἐμμονῆς αὐ-

τοῦ ἐν τῷ Δυτικῷ δόγματι πρὸς τὸν Ἄκρον Ἀρχιερέα Ῥώμης ἀπηύθυνεν.

Οὔτε τοῦ Ἑλληνικοῦ δανείου ἀπέσχεον, οὔτε κατὰ τὴν συμφωνίαν τοῦ Βασιλέως Δουδοβίκου μετὰ φειδοῦς ἤντησεν ἐκ τοῦ ἐθνικοῦ Ταμείου· ἀλλὰ καὶ τὸν ἐκ τετραχισχιλίων Βαυαρῶν μετὰ πλείστων Ἀξιωματικῶν ἐν τῇ Ἑλλάδι κομισθέντα στρατὸν ἐμισθοδότησεν ἁδρῶς ἀπὸ τῶν ἐξήκοντα ἑκατομμυρίων, καὶ εἰς τὸν Βασιλέα ἐπεχορήγησεν ἐτησίως ἑκατοστίαις χιλιάδας δραχμῶν, ἥτοι τὸ πέμπτον τοῦ τότε δημοσίου εἰσοδήματος.

Καταλιποῦσα ἐπὶ τεσσαράκοντα ἡμέρας ἄνευ μισθοῦ καὶ σιτηρεσίου τὸν Ἑλληνικὸν στρατὸν, ὥθησεν αὐτὸν διὰ τῆς ἐνδείας καὶ διὰ τῆς πείνης εἰς ἀπειθείαν καὶ εἰς καταχρήσεις πρὸς ποινὴν δὲ τῶν ἀταξιῶν, αἱ αὐτὴ προεκάλεσε, καὶ τὰς Ἑλληνικὰς φάλαγγας διέλυσε, καὶ τοὺς πταίσαντας στρατιώτας εἰς τὴν λαμπητόμον ἀπέστειλε.

Περιπλέξασα δολίως διὰ κατασκόπου τινὸς Βαυαροῦ τὸν Θεόδωρον Κολοκοτρώνην, τὸν Δημήτριον Πλαπούταν, τὸν Κίτσουν Ζαβέλλαν, τὸν Θεόδωρον Γρίβαν καὶ ἄλλους Στρατηγοὺς εἰς υπογραφὴν θρασείας τινὸς ἀναφορᾶς πρὸς τὸν Κόμητα Ἀρμανσπέργην, ὡς συνωμύτας καὶ ἀποστάτας αὐτοῦ· συνέλαβε καὶ εἰς τὸ Παλαμίδιον καθέρξεν.

Ἀποσκυβαλίσασα τοὺς μεγάλους πολιτικοὺς Ἕλληνας, ἐδώκε τὰς ὑψηλὰς ὑπουργίας εἰς ἄλλους ἀσήμεους καὶ Βαυαρόφρο-

νας· ἀπαρνηθεῖσα δὲ εἰς τὸν Ἑλληνικὸν λαὸν τὸν ἀναδασμὸν τῆς ἐθνικῆς χώρας, ἀφήρπασε καὶ τὰ ιδιωτικὰ κτήματα διὰ τοῦ παραλόγου τούτου κηρύγματος· Ὅπου φέβεται χρεῖται γῆ ἐθνική.

Οὕτως ἡ Ἀντιβασιλεία διωργάνωσε κοινωνίαν Εἰλώτων, ὑποβεβλημένην εἰς θεσμοὺς δουλικούς, ἐστερημένην ἐλευθερίας ὁρσκαυτικῆς, μὴ ἔχουσαν στρατὸν ἐγγώριον, χρεωθεῖσαν πρὸς συντήρησιν ξένων στρατιωτῶν καὶ μὴ ἀπολαύουσαν τῆς ἐθνικῆς γῆς, ἥτις ἀφέθη χέρσος.

Τοσοῦτον λοιπὸν συνεχεῖς καὶ ἰσχυραὶ ὑπῆρξαν αἱ τῶν Ἑλλήνων στάσεις πρὸς ἀποδίωξιν τῶν Βαυαρῶν, ὅσον διηνεκεῖς καὶ πικροῦργοι αἱ τῶν Βαυαρῶν ἐπιχειρήσεις πρὸς ἐξανδραπόδισιν τῶν Ἑλλήνων.

Ἡ Μάνη πρώτη, ἐν ὀνόματι ἀπάσης τῆς Ἑλλάδος, ἤρατο τὰ ὅπλα κατὰ τῆς Βαυαρικῆς τυραννίδος. Οἱ Βαυαροὶ ἐχύθησαν κατ' αὐτῆς καὶ εἰς τὸν τράχηλόν τῆς ἐπέρριψαν τὸν βράχον. Ἀλλ' ἡ ἀδάμαστος ἀποστάτης ἀντεπέρριψε τὴν στραγγάλην εἰς τοὺς Βαυαροὺς καὶ ἄλλους μὲν ἐφόνευσεν, ἄλλους δὲ ὡς κτήνη ἐπὶ ἀξίᾳ διδράχμου ἐπώλησεν. Ἡ Κυβέρνησις τότε ὑπεχώρησε, καὶ διὰ τῆς συστάσεως τῶν Λακωνικῶν Διληγῶν ἐξηγόρασε τὴν ἡσυχίαν.

Μετὰ τὴν Μάνην, ἡ Μεσσηνία ὕψωσεν ἔτι τὴν σημαίαν τῆς ἀνταρσίας. Ἡ Κυβέρνησις, προκρίνας τῆς Βαυαρικῆς δειλίας τὴν Ἑλληνικὴν γενναϊότητα, συνέστησε δύο Τάγματα Χερ-

σελλαδικά, τὸ τοῦ Γαρδικιώτου Γρίβα καὶ τὸ τοῦ Ἰωάννου Στράτου, καὶ δι' αὐτῶν ἀπέδωκε τὴν πυρκαϊάν.

Μετὰ τὴν Μεσσηνίαν, ἡ Δυτικὴ Ἑλλάς ὡσαύτως ἐξηγέρθη. Ἡ Κυβέρνησις, προστρέξασα πάλιν εἰς τὸ αὐτὸ ἐκεσώδουν τῆς νόσου τῆς φάρμακον, συνέταξε τὸ Σῶμα τῶν Ἀκροβολιστῶν Ἑλλήνων, καὶ δι' αὐτοῦ κατέβαλε τὴν ἐπανάστασιν· ἡ πρὸς κατεύνασιν δὲ τοῦ ἐθνικοῦ ἀναθρασμοῦ συγχρόνως γενομένη ἀποπομπὴ τοῦ ἡμίσεως Βαυαρικοῦ στρατοῦ ἔφερε καταναγκαστικῶς τὴν Ἀρχιγραμματεῖαν εἰς νομιμωτέραν ὁδόν, καὶ τότε συνεκροτήθησαν τὸ Συμβούλιον τοῦ Κράτους, τὰ Ἐπαρχιακὰ Συμβούλια, αἱ δὲ τῶν κατὰ γῆν καὶ θάλασσαν Ἀπομάχων Ἑλλήνων Φάλαγγες καὶ τὸ Πανεπιστήμιον.

Ἀλλὰ ταῦτα ἦσαν ἀνεπαρκῆ· τὸ Ἑλληνικὸν ἔθνος, μετὰ τὴν ἀποχώρησιν ἔτι τοῦ Ἀρχικαγκελλαρίου Ἀρμανσπέργου καὶ τοῦ Πρωθυπουργοῦ Ρουδάρτου, ἐπανεστῆ τρίς εἰς Μάνην, εἰς Ἰδραν καὶ εἰς Μεσσηνίαν, ἐπειδὴ ἐζήτει Μοναρχίαν συνταγματικὴν καὶ Μονάρχην ἢ καὶ διάδοχον ὀρθόδοξον.

Διὰ τοῦτο ἐπὶ τέλους, περὶ τὸ μεσονύκτιον τῆς 3 (15) Σεπτεμβρίου 1843, Σύμβουλοι τοῦ Κράτους καὶ Συνταγματάρχαι, στρατὸς καὶ λαὸς, συνωμόσαντες ἐν τῇ Πρωτευούσῃ, συνῆλθον αἴφνης ἀθρόοι κύκλῳ τῶν Ἀνακτόρων, ἀπήτησαν καὶ παρέλαβον αὐτόγραφον τοῦ Βασιλέως Διάταγμα πρὸς συγχρότησιν γενικῆς Συνόδου, ἀποφανθησομένης περὶ πάντων τῶν δικαίων τοῦ ἔθνους καὶ μάλιστα περὶ τῶν δύο μεγάλων αὐτοῦ ζητήσεων.

Ἡ τῆς Τρίτης Σεπτεμβρίου ἐν Ἀθήναις ἐθνικὴ Συνέλευσις, διέγραψεν ἀκριβῶς τοὺς ὅρους τῆς συνταγματικῆς Μοναρχίας, ἣν τὸ ἔθνος ἐπεζήτηι ἀπὸ τοῦ 1830 ἔτους· ἀλλὰ κατὰ συγκατάβασιν καὶ ἀβρότητα ὄντως Ἑλληνικὴν σεβασθεῖσα τὴν θρησκευτικὴν συνείδησιν ἀνδρὸς τριακονταετοῦς, παρήτησεν ἐλεύθερον εἰς ταύτην τὸν Βασιλέα καὶ μόνον εἰς τὸν διάδοχον ἐπέβαλε τὸ Ἀνατολικὸν δόγμα.

Ἡ αὐτοῦ Μεγαλειότης ἐν Ἰπουργικῇ Συμβουλίᾳ, συγκείμενῳ ἀπὸ τοῦ Ἀλεξάνδρου Μαυροκορδάτου, τοῦ Ἰωάννου Κωλέττου, τοῦ Ἀνδρέου Μεταξῆ, τοῦ Ῥήγα Παλαμίδου, τοῦ Δρόσου Μανσώλα, τοῦ Λέοντος Μελά καὶ τοῦ Μιχαήλ Σχινᾶ, ἐξέφρασεν ἀμφιβολίαν ἂν, ἐν περιπτώσει ἀτσκνίας αὐτοῦ, οἱ δύο ἡγεμονόπαιδες ἀδελφοὶ του καὶ κατὰ τὴν συνθήκην διάδοχοι, Λουῖτπόλδος καὶ Ἀδαλβέρτος, δεχθῶσι τὴν περὶ τοῦ θρησκευματος ἀπαίτησιν τῶν Ἑλλήνων· «τότε δὲ, προσέθηκε, «τί γενήσεται ἡ Ἑλλάς; — Μεγαλειότατε, ἀπεκρίνατο μετὰ «παρρησίας ὁ Κωλέττης, εἶδα πολλοὺς Βασιλεῖς ἄνευ θρόνων, «οὐδένα ὅμως θρόνον ἄνευ Βασιλέως.»

Ὁ Ἀναξ τῶν Ἑλλήνων, δεχθεὶς τὴν ὀρίζοντα τὰ δίκαια τοῦ ἔθνους καὶ τοῦ ἡγεμόνος συνταγματικὸν Χάρτην, συνωμολόγησε καὶ τὰς ἐν τῷ 40 ἄρθρῳ τούτου ἐλίγας μὲν, ἀλλὰ βαρυτάτας αὐτὰς λέξεις·

«Πᾶς διάδοχος τοῦ Ἑλληνικοῦ θρόνου ἀπαιτεῖται ἵνα πρεσβεύῃ τὴν θρησκείαν τῆς Ἀνατολικῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας.»

Καὶ τὴν 18 (30) Μαρτίου 1844, ἐν τῇ περιβόλῳ τῆς ἐθνικῆς Συνελεύσεως, παρυσίων τῶν μελῶν τῆς ἱερᾶς Συνόδου καὶ τοῦ Διπλωματικοῦ Σώματος, ὄρθιος καὶ ἀσκεπής ὁ Μονάρχης τῶν Ἑλλήνων τὴν δεξιὰν ἔθετο ἐπὶ τοῦ Εὐαγγελίου καὶ ταῦτα ἐνώπιον τοῦ πολιτικοῦ Συμβουλίου ἐξεφώνησεν·

«Ὁμνῶ εἰς τὸ ὄνομα τῆς ὁμοουσίου καὶ ἀδιαιρέτου Τριάδος ὅτι προστατεύσω τὴν ἐπικρατοῦσαν ὀρθοκρίαν τῶν Ἑλλήνων, ὅτι φυλάξω τὸ Σύνταγμα καὶ τοὺς Νόμους τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους, ὅτι διατηρήσω καὶ ὑπερασπίσω τὴν αὐτονομίαν καὶ τὴν ἀκεραιότητα τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους.»

Ἐγένοντο δὲ τρία ὅμοια Πρωτόκολλα τῆς Ὄρκου τῆς καὶ ὁποιοῦντα παρὰ τοῦ Ὁθωνος κατετέθησαν τὸ μὲν ἐν εἰς τὰ τοῦ Βασιλικοῦ Οἴκου Ἀρχεῖα, τὰ δὲ δύο ἕτερα εἰς τὰ τῆς Γερουσίας καὶ τῆς Βουλῆς.

Πρὶν προῦθ εἰς τὴν δευτέραν τῆς Εἰκοσιπενταετηρίδος ἐποχὴν, τὴν δὴθεν συνταγματικὴν, καταδεικνύω ἐνταῦθα τρία μέγιστα καὶ ἀνήκεστα δυστυχήματα τῆς πρώτης· ἰδοὺ δὲ ταῦτα·

Α. Ἐπειδὴ ἔμεινεν ἀδιανέμητος ἡ ἐθνικὴ γῆ, ἑκατὸν περίπου χιλιάδες Χίων, Κυδωνίων, Σαμίων, Ἰώνων, Θεσσαλῶν, Ἡπειρωτῶν, Μακεδόνων, Θρακῶν, Αἰγαιοπελαγιτῶν καὶ Λακωνίων, στερουμένων χώρας καὶ παντὸς πόρου, μετηνάστευσαν ἀπὸ τῆς Ἑλλάδος εἰς τὴν Τουρκίαν, ἐν ᾧ, εἰ μὴ τοῦτο συνέβαινε, προσετίθεντο σήμερον εἰς μὲν τὸν πληθυσμὸν τοῦ Κρά-

τους ὑπὲρ τὰς διακοσίας χιλιάδας ψυχῶν, εἰς δὲ τὰς ἐτησίας αὐτοῦ προσόδους περὶ τὰ τέσσαρα ἑκατομμύρια δραχμῶν.

Β'. Ἐπειδὴ κατεβροχθίσθη τὸ δάνειον ὅλον ὑπὸ τῶν Βαυαρῶν, οὔτε ὁδοί, οὔτε διώρυγες, οὔτε γέφυραι κατεσκευάσθησαν, οὔτε ἡ γεωργία, οὔτε ἡ ναυτιλία, οὔτε ἡ βιομηχανία ἐνισχύθησαν ἐν τῇ Ἑλλάδι.

Γ'. Ἐπειδὴ δι' ἑλλειψιν βουλευτικῶν Σωμάτων ἡ θέλησις τῶν Ἑλλήνων ὀλιγορείτο, οὔτε τῷ 1836 ἔτει, ὅτε ἡ Ἀγγλία, ἐκ ζήλοτυπίας πρὸς τὴν Ῥωσικὴν Αὐλὴν ἰσχύουσαν παρὰ τῇ Ὀθωμανικῇ Πύλῃ, παρώτρυνεν ἡμᾶς εἰς ἐπίθεσιν κατὰ τῆς Θεσσαλίας, οὔτε τῷ 1840, ὅτε, ἀποθανόντος τοῦ Σουλτάνου Μαχμούτου, ὁ στόλαρχος αὐτοῦ ἠυτομόλει πρὸς τὸν Ἀντιβασιλέα Μεχμέτ-Ἀλῆν καὶ ἡ Αἴγυπτος ἐμονομάχει κατὰ τῆς Τουρκίας, ὠφελήθημεν ἡμεῖς ἀπὸ περιπετειῶν τοσούτον εὐτυχῶν, ἀλλ' εἶδομεν ἐν θλίψει τὴν Κυβέρνησιν ἡμῶν ἀκίνητουσαν καὶ χάνουσαν.

Ἦδη ἔρχομαι εἰς τὴν ἐκθεσιν καὶ τῶν νεωτέρων συμφορῶν.

Μόλις ἤρξατο ἡ Ἑλλὰς κυβερνωμένη συνταγματικῶς, ὅτε ἄλλος ἵπουργὸς τῆς Βαυαρίας, ἐράμιλλος τοῦ Βαυαρῶνος Γίσου εἰς Φιλελληνισμὸν, ὁ Πρίγκιψ Βαλλερστάϊν, ἐνεφανίσθη ἐν τῇ πολιτικῇ σταδίῳ φέρων Χαρτοφυλάκιον πλῆρες διπλωματικῶν δόλων, οὐχὶ πρὸς ἀναβολὴν τῆς χορηγήσεως τοῦ ἤδη παρ' ἡμῶν ἀρπαγέντος Συντάγματος, ἀλλὰ πρὸς νόθευσιν αὐτοῦ.

Ἰδοὺ ἀποσπάσματα τινὰ τοῦ κατ' Ἀπρίλιον 1844 γεγραμ-

μένου Ἰπομνήματος, δι' οὗ ὁ ἐν Παρισίοις οὗτος Πρέσβυς τῆς Βαυαρίας ἀποφαίνεται μακισθελικῶς περὶ τῶν Ἑλληνικῶν πραγμάτων πρὸς τὸν Κυρίαρχον αὐτοῦ Λουδοβίκον·

«Ἡ Ἑλλὰς καὶ ὁ Ἠγεμὼν αὐτῆς ἐπλήρωσαν εἰς τρόπον ἀνῆκουστον τὴν Μητέρα-Δυναστείαν, προσβαλόντες δικαιώματα νομίμως κεκτημένα καὶ σχίσαντες δι' ἀπερισκέπτου χειρὸς ὅ,τι καὶ ἡ εὐγνωμοσύνη καὶ ἡ τιμὴ καὶ τὸ ἴδιον συμφέρον καθίστων παρ' αὐτοῖς σεβαστόν...»

«Ἡ Ἑλλὰς, τὸ ἐπαναλαμβάνω, ἐπλήρωσε τὰς εὐεργεσίας αὐτῆς Ὑμετέρας Μεγαλειότητος διὰ τῆς βδελυροτέρας ἀχαριστίας, διότι, ὅποιανδήποτε ἂν ᾖσι τὰ ἐν ὀνόματι Ὑμῶν ἀπὸ τοῦ 1832 ἔτους πραχθέντα σφάλματα, ἀναντιρρήτως ἀξιοκατάκριτός ἐστιν ἡ λήθη τῶν ἐν καιροῖς μονώσεως καὶ ἀγωνίας δουθέντων βοηθημάτων...»

«Προσπαθήσατε, Μεγαλειότατε, κατὰ τὸ παρὸν ἵνα διατηρηθῶσι τὰ διαδοχικὰ δικαιώματα τῆς πλεονέκτης γραμμῆς διὰ τοῦ μάλλον πασιφανοῦς, ἀλλ' ἅμα καὶ τοῦ ἥττον ἐρεθιστικοῦ τρόπου. Προσποιηθῆτε ὅτι οὐδόλως ἀναμιγνύσεσθε εἰς τὰ αὐτῆς Ἑλλάδος. Ἄφετε πρὸς καιρὸν τὸ Βαυαρικὸν ὄνομα λησμονούμενον ἐν τῇ Ἑλλάδι. Ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς οἰκοθεν ἀποσκοραχίσει τὰς τελευταίας αὐτοῦ πράξεις...»

Καὶ τότε διεγράφη ἐν Μονάχῳ σχέδιον καπηλεύσεως τοῦ Ἑλληνικοῦ Συντάγματος, φέρον κατ' ὀλίγον τὸν λαὸν διὰ τῆς διαίρεσεως, τῆς διαφθορᾶς καὶ τῆς πενίας εἰς τὴν μετ' ἀναθέματος

κατάργησιν τοῦ κοινοβουλευτικοῦ Πολιτεύματος, ἵνα συναπληρωθῇ καὶ τὸ τεσσαρακοστὸν τοῦ Χάρτου Ἀθῶν, τὸ ἐπιβάλλον εἰς τοὺς Βασιλόπαιδας τοῦ Οἴκου τῶν Οὐίττελσβάρων τὸ Ἀνατολικὸν δόγμα, ἢ ἐν ἄλλοις λόγοις τὸ ἀποκλείον τούτους ἀπὸ τοῦ Ἑλληνικοῦ θρόνου, διότι ποῦς Αὐτικὸς καταδέχεται τὸ θρήσκευμα τῶν Σχισματικῶν, τῶν ἄλλων Ἰουδαίων ἡμῶν;

Καὶ ἀληθῶς, ἐκ τῶν πρώτων ἡμερῶν τῆς συνταγματικῆς Μοναρχίας, τὸ πῦρ τῆς διχονοίας ἐπιτηδείως ὑπεφυσήθη ἐν τῇ Ἑλλάδι. Οἱ κορυφαῖοι τῶν τριῶν Κομμάτων, συνηνωμένοι κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς Συνελεύσεως, διηρέθησαν κατὰ τὴν σύστασιν τῶν Ὑπουργείων. Κατὰ πρῶτον ὁ Μαυροκορδάτος δειλασθεὶς, ἐχωρίσθη ἀπὸ τοῦ Κωλέττου καὶ τοῦ Μεταξᾶ, ἐπειτα ὁ Κωλέττης ἀπὸ τοῦ Μεταξᾶ· ὡς ἄλλοι δὲ Κουριάταιοι ὁ εἰς χωρὶς τοῦ ἄλλου καταπολεμηθέντες, ἔπεσαν καὶ οἱ τρεῖς μετὰ τῆς ἐθνικῆς Ἐλευθερίας.

Ὁ λαὸς ἠψατο τῶν βουλευτικῶν ἐκλογῶν; ἐνταῦθα, ἐν ᾧ ἐψηφισθόρει, ἐλογχεύθη ἐν τῷ περιθώρῳ αὐτῶν ὑπὸ τοῦ τακτικοῦ στρατοῦ· ἐκεῖ, ἐν ᾧ ἀπεσφράγιζε τὴν ἐκλεκτικὴν κάλπην, ἐξιφοκτονήθη ἐν τοῖς ναοῖς ὑπὸ τῆς χωροφυλακῆς. Τρισχίλιοι πολῖται τίμιοι ἐξυλοκοπήθησαν, καὶ πεντακόσιοι ἐρονεύθησαν κατὰ τὰς τρεῖς περιόδους.

Ὁ Θεόδωρος Γρίβας, ἀποκλειόμενος τοῦ ἐκλεκτικοῦ φόρου, ἀπεστάτησεν εἰς τὴν Ἀκαρνανίαν; ὁ Γαρδικιώτης ἀπεστάλη πρὸς ἐξολόθρευσιν ἀδελφοῦ.

Ὁ Νικόλαος Κριεζώτης, ἐξωθούμενος τῶν ἀρχαιρεσιῶν, ἀπεστάτησεν εἰς τὴν Εὐβοίαν; ὁ Γαρδικιώτης, πεσὼν κατ' αὐτοῦ μεθ' ὅλου τοῦ Ἑλληνικοῦ στρατοῦ, ἀπῆλθε τῆς Ἑλλάδος μονόχειρα τὸν ἀρχαῖον αὐτοῦ φίλον.

Οἱ δύο Εὐαγγέλοι Κοντογιάννης καὶ Βαλατσός, ὁ Ἰωάννης Βελέντσας καὶ ὁ Παππακώστας, διὰ τὴν αὐτὴν τοῦ νόμου παρὰβίασιν, ἀπεστάτησαν εἰς τὴν Φθιώτιδα; ὁ Γαρδικιώτης, σταλαῖς πάλιν κατὰ τῶν συμπολιτῶν αὐτοῦ πανστρατιᾶ, ἐξέβαλε τούτους τῶν ὁρίων.

Ἐκτοτε ὁ λαὸς ἐπαύσατο ὑπερμαχόμενος τῶν συνταγματικῶν δικαίων αὐτοῦ, καὶ ἡ Κυβέρνησις ἀπὸ τῆς Πρωτευούσης διώρισε τοὺς Βουλευτὰς τοῦ Κράτους γράφουσα τὰ ψηφοδέλτια διὰ τῶν Νομαρχῶν, Ἐπαρχῶν καὶ Δημάρχων, οἵτινες πολλάκις πρὸς ἀποφυγὴν τοῦ κόπου ἐσώρευσαν αὐτὰ καὶ ἄγραφα· ἐν δὲ τῇ Συγκλήτῳ ἔτι, διὰ τῆς συνεχοῦς προσθήκης μελῶν ὑπεραριθμῶν, ἔσχε πάντοτε ὑπὲρ ἐξυτῆς τὴν πλειονοψηφίαν.

Ἀλλὰ καὶ οὕτω γενομένη κυρία τῆς τε Βουλῆς καὶ Γερουσίας, καὶ ὑφαιρέσασα τὸν συνταγματικὸν Χάρτην, καὶ κυβερνῶσα τὸ ἔθνος ἄνευ τοῦ ἔθνους, οὐδὲν δημόσιον καλὸν ἐπραξε πρὸς ἀντιστάθμισιν τοσούτων κακῶν ἀπὸ τοῦ 1844 ἔτους ἀρχομένου μέχρι τοῦ 1852 λήγοντος· καὶ ἰδοὺ παρῆλθον ἐννέα ἔτεροι ἐνιαυτοὶ τῆς Εἰκοσιπενταετηρίδος πανώλεθροι, κληθέντες ἐνιαυτοὶ σήψεως καὶ διαφθορᾶς. Τότε ἡ Ῥωσσία, ἥτις δυσχερῶς ἔβλεπε τὸ τοῦ Βαλλερσταϊν σύστημα θριαμβεῖον,

προσέφερε τῇ Ἀγγλίᾳ λόγους ὑπὲρ Ἑλλάδος, καὶ Συνθήκη τῆς τριπλῆς Συμμαχίας, ἀναγνωρίσασα τὸ 40 ἄρθρον τοῦ Ἑλληνικοῦ Χάρτου, συνεπέκυρσε καὶ αὐτὸν.

Ἀλλὰ τῷ 1853, ὅτε ὁ Ἀνατολικὸς πόλεμος ὡς ὑφαίστειος κρατὴρ ἐξεβρόχηνυτο καὶ οἱ Ἕλληνες αὐτομάτως κατὰ τῆς Τουρκίας ἐπετιθέμεθα, ἡ Κυβέρνησις ἡμῶν, καὶ λαθραῖως ἀντιδράσασα εἰς τὴν ἀρειμάνιον τῆς Ἠπείρου, τῆς Θεσσαλίας καὶ τῆς Μεσημβρινῆς Μακεδονίας ἐπανάστασιν καὶ φανερώς ἀναλαβοῦσα τὴν διεύθυνσιν αὐτῆς, κατέστρεψε τὰς Ἑλληνικὰς τύχας· καὶ ἰδοὺ πῶς!

Ἡ ὀθωμανικὴ Πύλη, συγκεντρώσασα ὅλον τὸν τακτὸν αὐτῆς στρατὸν καὶ τὸ πλεῖστον τοῦ ἀτάκτου παρὰ τὰς ὀχθὰς τοῦ Ἰστροῦ, κατέλιπε τὴν Πρέβεζαν, τὴν Ἄρταν καὶ τὰ Ἰωάννινα, τὸν Βῶλον, τὸν Πλάτανον καὶ τὴν Λάρισσαν εἰς Ἀλβανούς ἀπλήστους καὶ ἀπίστους· οὗτοι δὲ προέτειναν εἰς ἡμᾶς ἐπὶ χρήμασιν ὀλιγίστοις τὴν παράδοσιν τῶν ὀχυρῶν ἐκείνων πόλεων.

Ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις, ἥτις ἀπὸ τοῦ Σεπτεμβρίου τοῦ 1853 κρυφίως ἐδίδεν ἀκρόασιν εἰς τὸν πρόλογον τοῦ δράματος, καὶ τοὶ ἔχουσιν εἰς χεῖρας συνεισφορὰς πολυτάλαντους ὁμογενῶν καὶ ξένων πρὸς ἐνίσχυσιν τῆς ἐθνικῆς κινήσεως, ἀπέβρβηεν ὁμῶς τὰς προτάσεις τῶν Ἀλβανῶν· τὸν Ἰανουάριον δὲ τοῦ 1854, ἀπροκαλύπτως γενομένη χειραγωγὸς εἰσοσκιιστῶν Ἑλλήνων αὐτονόμων καὶ δεσποτισμικῶν ἀνταρτῶν τῆς Τουρκίας, παρέσχεν εἰς τὴν Ἀγγλογαλλικὴν Συμμαχίαν ἀφορμὴν

στρατιωτικῆς ἐπὶ τῆς Ἑλλάδος κατοχῆς, ἥτις ἐναντίον παν-
τὸς διεθνoῦς δικαίου κατέλυσε τὴν γενναίαν ἡμῶν ἐπιχειρήσιν.

Ἀπηγόρευσε ἐν τὴν Ἱδρυσιν ἐπιτοπίου Κεντρικῆς Διοική-
σεως, ἣν ἐπεζήτησαν οἱ τῶν τριῶν ἀναστάτων χωρῶν λαοὶ καὶ
οἱ ἐκεῖ σφύρεύσαντες τῆς Ἑλλάδος στρατοί, ὥστε, κωλύσασα
τὴν συσσωμάτωσιν τῆς ἀποστασίας, παρέδωκε τὰ πάντα εἰς τὴν
ἀναρχίαν καὶ τὴν διζρπαγὴν.

Παρεμπόδισεν ἐν τὴν εἰς τὸ μέγα θέατρον τῆς πάλης με-
τάβασιν τοῦ Ἀνδρέου Μεταξᾶ μεθ' ἑκατὸν λογίων ἀνδρῶν, καὶ
ἀνεχαίτισε τὴν λειποταξίαν δισχιλίων πεζῶν, ἱππέων καὶ πυ-
ροβολιστῶν συνεννοηθέντων ἐξ Ἀθηνῶν, Βονίτσης καὶ Λαμίας
μετὰ τοῦ Θεοδώρου Γρίβα, τοῦ Κίτσου Ζαβέλλα καὶ τοῦ Χρι-
στοδούλου Χ. Πέτρου.

Ἀφ' οὗ δὲ ἡ κακοδαίμων, ἐπιθεωροῦσα ἐνώπιον τῶν Πρέσ-
βων Ἀγγλίας καὶ Γαλλίας τοὺς εἰς τὴν Τουρκίαν τρέχοντας
Ἑλληνικοὺς λόχους, εἶδεν ἐγγίζουσιν τὴν ἐπὶ τοῦ Πειραιῶς
ἀπόβασιν τῶν Συμμάχων, ἔπεμψε τὸν Γαρδικιώτην πρὸς τὸ
ἐκπνέον Γένος ὡς ἱατρὸν δάσοντα εἰς τὸν θανατιῶντα τὸ τῆς
ἀγωνίας φάρμακον· καὶ ἀπὸ τῆς Λαμίας αὐτὸς δεικνύων χρη-
ματίδιά τινα τῶν ὁμογενῶν, ἔφερεν ἐντὸς τῶν Ἑλληνικῶν ὁρίων
τὰ πειναλέα τάγματα τοῦ Τουρκομάχου στρατοῦ, καὶ τὸ πα-
ραπέτασμα ἔπεσεν ἐπὶ τῆς αἱματηρᾶς σκηνῆς.

Ἡ κατοχὴ ἐπῆλθε καὶ ἀπῆλθε· πλὴν τὸ αὐτὸ σύστημα τῆς
παραχαράξεως τοῦ μετὰ τσαούτης δόξης κτηθέντος συνταγ-

ματικοῦ Χάρτου καὶ τῆς ἀναβολῆς τοῦ ἀπὸ τῶν ἐτῶν
περιμενομένου ὀρθοδόξου διαδόχου διέμεινε μέχρι τῆς 25 Ια-
νουαρίου τοῦ τρέχοντος ἐνιαυτοῦ· ἤρξατο δὲ ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ
ἀπαισίους οἰωνοὺς καὶ ἡ δευτέρα Εἰκοσιπενταετηρίς.

Ἐν τούτοις ἡ Ἑλλὰς, καίτοι περιεσφιγμένη τὴν ὁσφὺν διὰ
τῶν Βαυαρικῶν ἀλύσεων, οὐδόλως ἔπαυσε μετὰ νοήμονος φι-
λοπονίας ἐργαζομένη καὶ γιγαντιαίως προώδευσε ἐπὶ τῆς
ἀσυντάκτου καὶ τῆς συνταγματικῆς Μοναρχίας.

Ἰδοὺ ὡς ἔγγιστα πόσα οἱ Ἕλληνες καὶ πρὸς ἀνάπλασιν ἐν
τοῦ Κράτους ἐπράξαμεν, οὐδ' ἐλαχίστην συνδρομὴν λαβόντες
παρὰ τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐναυπηγήσαμεν ἐμπορικὰ πλοῖα 4,540—, ἔχοντα χωρη-
τικότητα τόνων 325,000—καὶ ναύτας 29,000.

Κατεστήσαμεν ἐπιτήδεια εἰς σποράν στρέμματα 20,000,
000. Ἐφυτεύσαμεν ἀμπέλους ἐπὶ στρεμμάτων 400,000—,
σταφιδῶνας ἐπὶ στρεμμάτων 400,000—, συκαμινέας 1,500,
000—, συκᾶς 260,000—, ἐλαίας 5,400,000—, καὶ σήμε-
ρον ἄφθονός ἐστιν ἡ ἐξαγωγή σταφιδοκάρπου, μετᾶξης, ἐρυ-
θροδάνου, βαλάνου καὶ πρινοκοκκίου.

Ἐκτίσαμεν πόλεις μὲν εὐπρεπεῖς 3, τὰς Ἀθήνας, τὸν Πει-
ραιᾶ καὶ τὴν Ἑρμούπολιν, οἰκίας δὲ κατὰ τὴν λοιπὴν Ἑλλά-
δα 203,600.

Ἐκοδομήσαμεν ἐν τῇ Πρωτεύουσῃ Ναὸν ὑψίδομον, τὸν τοῦ
Εὐαγγελισμοῦ, Ἀνακτόριον ἄχαρι μὲν, ἀλλὰ μέγα καὶ καλλι-

μάρμαρον, Πανεπιστήμιον, Ἀστεροσκοπεῖον, Ὀρφανοτροφεῖον, Τυφλοκομείον, τὸ Βαρθάκειον Λύκειον καὶ τὴν Ἐκκλησιαστικὴν Ῥιζάρειον Σχολήν προσέτι δὲ καταβάλλονται τὰ θεμέλια Μεγάλου Ὀλυμπιακῶν Ἀγώνων, Ἀκαδημίας, Πολυτεχνείου, Θεάτρου καὶ Μουσείου.

Συνεστήσαμεν Μεταξουργεῖα, τὸ τοῦ Δουρούτου ἐν Ἀθήναις, τὸ τοῦ Ράλλη ἐν Πειραιεῖ, καὶ ἄλλα 3 ἐν Καλάμαις, ἐν Σπάρτῃ καὶ Ἄνδρῳ, ἅπαντα ὁμοῦ ἐκ 400 λεβήτων, ἔτι δὲ ἀτμήρη Βυρσοδεφεῖα, Βαμβάκοκλωστεῖα, Φεσσοποιεῖα, Ἀγγειοπλαστεῖα καὶ Κτενοποιεῖα.

Ἀπηρτίσαμεν Ἀλληλοδιδασκτικὰ Σχολεῖα 750, ἐν οἷς μαθητεύουσι παῖδες 41,560—, Γραμματοδιδασκαλεῖα, ἐν οἷς ἐκπαιδεύονται μαιράκια 40,000—, Ἑλληνικὰ Σχολεῖα 88, ἐν οἷς διδάσκονται ἔφηβοι 4,200—, Γυμνάσια 44, ἐν αἷς φοιτῶσι νέοι 1,180—, Πανεπιστήμιον, ἐνθα τελειοποιεῖται ἄλλοι 590, καὶ πολλὰ ἰδιωτικὰ Ἐκπαιδευτήρια, ὅπου σφύρουσιν Ἑλληνόπαιδες ἐξ ὅλης τῆς Ἀνατολῆς.

Συνεστήσαμεν Ἐθνικὴν Τράπεζαν καὶ τρεῖς Ἐταιρείας, τὴν τῶν Ἀτμοπλοίων, τὴν τῶν Μαρμάρων καὶ τὴν τῆς Οἰκοποιίας.

Οἱ πρὸ ἐτῶν δέ τινων γυμνητεύοντες ἡμεῖς 612,600— κάτοικοι τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους συμποσοῦμεθα ἤδη κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον εὐποροὶ πολίται 1,200,000.

Εἶδομεν, ὡς ἐν κατόπτρῳ μελανῷ, τὴν τύχην τῶν δύο ὑψη-

λοτέρων αἰτήσεων τοῦ ἔθνους ἀπὸ τῆς 10 Ἀπριλίου 1830 μέχρι τῆς 25 Ἰανουαρίου 1858.

Ἐρευνήσωμεν ἤδη τί περὶ αὐτῶν γίνεται σήμερον.

Ἡ νόθευσις τοῦ Συντάγματος ἐξακολουθεῖ ἰδοὺ δὲ τίνε τρόπῳ·

Ὁ ἐθνικὸς Χάρτης διαλυμδάνει τὰ ἐξῆς 20, 22, 23, 82 καὶ 83 ἄρθρα·

«Ἡ ἐκτελεστικὴ ἐξουσία δίδεται εἰς τὸν Βασιλέα, ἐνεργεῖται δὲ διὰ τῶν παρ' αὐτοῦ διοριζομένων Ἱπουργῶν.

«Τὸ πρόσωπον τοῦ Βασιλέως ἐστὶν ἱερὸν καὶ ἀπαράβιαστον, αὐοὶ δὲ Ἱπουργοὶ αὐτοῦ εἰσιν ὑπεύθυνοι.

«Οὐδεμία πρᾶξις τοῦ Βασιλέως ἰσχύει, οὐδ' ἐκτελεῖται, ἂν μὴ ἡ προσυπογεγραμμένη παρὰ τοῦ ἀρμοδίου Ἱπουργοῦ, αὐστis διὰ μόνης τῆς ὑπογραφῆς αὐτοῦ καθίσταται ὑπεύθυνος.

«Οὐδέποτε διαταγὴ τοῦ Βασιλέως ἐγγράφος ἢ προφορικὴ ἀπαλλάττει τῆς ἐμβύνης τοὺς Ἱπουργούς.

«Ἡ Βουλὴ ἔχει τὸ δικαίωμα τοῦ ἐγκαλεῖν τοὺς Ἱπουργοὺς ἐνώπιον τῆς Γερουσίας, ἥτις δικάζει αὐτοὺς εἰς δημοσίαν «συνεδρίασιν.»

Ἐκ τῶν πέντε τούτων ἄρθρων συνδυαζομένων ἐξάγεται ὅτι τὸ Ἑλληνικὸν ἔθνος ἀφείλετο ἀπὸ τῶν χειρῶν τοῦ ἀνευθύνου Βασιλέως τὴν δύναμιν τοῦ κυβερνᾶν καὶ παρέδωκε ταύτην εἰς τοὺς ὑπευθύνους Ἱπουργοὺς, ὅπως ἀνευ ἐπαναστάσεως διὰ τῆς ὑπ' αὐτοῦ ἐλευθέρως ἐκλεγομένης Βουλῆς ἀποβάλλῃ, δικάζῃ

καὶ τιμωρῇ τοὺς κακῶς διαχειριζομένους τὴν βασιλικὴν ἐξουσίαν Ἱπουργούς.

Ἰπάρχει ὁμῶς ῥήτρα τις τοῦ Συντάγματος, ἡ ἐξῆς: 24.

«Ὁ Βασιλεὺς διορίζει καὶ παύει τοὺς Ἱπουργοὺς αὐτοῦ.»

Διὰ τοῦτο (καὶ ἀποσιωπῶμεν τὰ καθ' ἕκαστα ὡς σκανδαλώδη), οἱ ἐπτὰ Ἱπουργοὶ παραιτοῦνται τοῦ δικαιώματος τῆς ἐλευθερίας υπογραφῆς των, καὶ ὁ Πρόεδρος αὐτῶν ἀποδύεται τῆς Πρωθυπουργίας, ἥτις, ἀνήκουσα εἰς τὸ ἔθνος, ἔχει τὰς ἀκολουθοῦσας μεγάλας προνομίας: τὸ προτείνειν τοὺς ἐπτὰ Ἱπουργοὺς, τὴν μετὰ τοῦ Βασιλέως συμφωνίαν περὶ ὅλου ἐν γένει τοῦ κυβερνητικοῦ συστήματος καὶ περὶ ἐκάστου ἐν μέρει μέτρου ὑπουργικοῦ, τὴν μετ' αὐτοῦ προβούλησιν ἐπὶ πραγμάτων ἀφορώντων δύο καὶ τρεῖς ὁμοῦ Γραμματείας, τὴν μετ' αὐτοῦ διάσκεψιν περὶ τῶν μεγάλων προβοδασμῶν καὶ τῶν παρασημοφοριῶν, τὴν διεύθυνσιν τοῦ ὑπουργικοῦ Συμβουλίου καὶ τὴν παραλαβὴν τῶν πρὸς αὐτὸ ἀπευθυνομένων Ἀναφορῶν τῶν πολιτῶν καὶ τοῦ δήμου.

Ἐπομένως διὰ τῆς ἐγκληματικῆς διαγωγῆς τῶν ἐπτὰ Ἱπουργῶν καὶ τοῦ Πρωθυπουργοῦ ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς ἀποστερεῖται ὀκτὼ Ἀρχῶν, αἵτινες ἰδίαι εἰσιν αὐτοῦ ἀποτελοῦσαι τὴν δευτέραν καὶ ὑπεύθυνον Βασιλείαν.

Οἱ ἐπτὰ Ἱπουργοὶ καὶ ὁ Πρωθυπουργὸς, γινόμενοι οὕτω παρὰ τὸ Σύνταγμα ὑπηρεταὶ τοῦ Βασιλέως ἀντὶ συμβούλων καὶ συνεργατῶν αὐτοῦ, ὑποκλέπτουσι προσέτι παρὰ μὲν τοῦ λαοῦ τὸ δικαίωμα τῆς ἐκλογῆς τῶν Βουλευτῶν, οὗς αὐτοὶ διο-

ρίζουσι, παρὰ δὲ τῆς Βουλῆς τὴν ἐκλογὴν τοῦ Προέδρου, παρὰ δὲ τῆς Γερουσίας καὶ τῆς Βουλῆς ἐπὶ αὐτῆς τὴν ἐκλογὴν τῶν Ἀντιπροέδρων, τῶν Γραμματέων καὶ Εἰσηγητῶν τῶν Τμημάτων καὶ τὸν Κανονισμὸν ἐκάστης: φέρουσι δὲ πάντα ταῦτα εἰς τοὺς πόδας τῆς Μοναρχίας.

Λοιπὸν οὔτε Ἱπουργεῖον ὑπάρχει ὡς παρὰ τοῦ Συντάγματος ὠρίσθη, οὔτε λαὸς δικαίωμα τι ἔχει, οὔτε Βουλὴ, οὔτε Γερουσία ἐλευθερίαν τινὰ κέκτηνται, ἀλλὰ μόνον Βασιλεῖα ὑφίσταται ἅπαντα ἔχουσα τὰ τοῦ ἔθνους.

Ἡ ἐκλογὴ ὀρθοδόξου διαδόχου καὶ αὐτὴ μένει ἐπ' ἄπειρον ἐκκρεμής: ἰδοὺ δὲ πῶς.

Ὁ ἐθνικὸς Χάρτης περιέχει τὰ ἐξῆς 38, 39 καὶ 40 ἄρθρα.

«Ἐν ἑλλείψει γνησίου καὶ νομίμου ἀπογόνου τοῦ Βασιλέως «Ὁθωνος, τὸ Ἑλληνικὸν στέμμα καὶ τὰ συνταγματικὰ αὐτοῦ «δικαιώματα περιέρχονται εἰς τὸν ἐπόμενον ἀδελφόν του ἐν «περιπτώσει δὲ ἀποβιώσεως τοῦτου ἔνευ γνησίων καὶ νομίμων ἀπογόνων κατ' εὐθεῖαν γραμμὴν, μεταβαίνουν εἰς τὸν «ἐπόμενον ἀδελφόν.

«Μὴ ὑπάρχοντος διαδόχου καὶ ὡρίσθη ἀνωτέρω, ὁ Βασιλεὺς διορίζει αὐτὸν συγκαταθέσει τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας συγκαλουμένων ἐπὶ τούτῳ, παρόντων τοῦλάχιστον τῶν «δύο τρίτων τῶν μελῶν ἐκάστης καὶ διὰ τῆς ψήφου τῶν δύο «τρίτων τῶν παρόντων μελῶν.

«Πᾶς διάδοχος τοῦ Ἑλληνικοῦ θρόνου ἀπαιτεῖται ἵνα προσ-

«θεύη τὴν θρησκείαν τῆς Ἀνατολικῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας.»

Τὸ δὲ ἀκόλουθον Γ' Ψήφισμα τῆς ἐν Ἀθήναις ἐθνικῆς Συνελεύσεως ἔρχεται ὡς παραπληρωματικὸν τῶν προμνησθέντων τριῶν Ἀρθρῶν·

«Ἡ Βασίλισσα Ἀμαλία, μένουσα εἰς τὴν χηρείαν τῆς, καλεῖται αὐτοδικαίως εἰς τὴν Ἀντιβασιλείαν ἐν περιπτώσει ἀνηλικιότητος ἢ ἀπουσίας τοῦ κατὰ τὸ 40 Ἀρθρον τοῦ Συντάγματος διαδόχου.»

Κατὰ τὴν ἀκριβεστάτην καὶ τὴν οὐδόλως ἀμφισβητήσιμον ἔννοιαν συμπάντων τούτων, τὸ ἔθνος ἀπεφάσισε τὰ ἑξῆς·

«Ὁ Βασιλεὺς Ὁθων, ἐν περιστάσει ἀτεκνίας του, προτείνω εἰς τὸν ἀμέσως μετ' αὐτὸν ἀδελφόν, τὸν Οὐδέτελοβαχίδην Λουϊτεπόλδον, τὸ Ἀνατολικὸν βάπτισμα ὡς προηγουμένον προσὸν τῆς διαδοχῆς· ἂν δὲ οὗτος ἀποποιηθῇ τὴν πρότασιν, ὁ Βασιλεὺς Ὁθων προτείνω τὸ αὐτὸ εἰς τὸν ἄλλον Οὐδέτελοβαχίδην Ἀδαλβέρτον· ἂν δὲ καὶ οὗτος ἀποποιηθῇ τὴν πρότασιν, ὁ Βασιλεὺς Ὁθων ἐκλεξάτω τὸν διάδοχον συναιρέσει τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας. Ἀλλ' ὁ ψηφισθεὶς διάδοχος, ὅπως ἔχη ταύτην τὴν ιδιότητα, βαπτισθῇ τὸν πρότερον κατὰ τὸ Ἀνατολικὸν δόγμα· ἂν δὲ ὁ οὕτως βαπτισθεὶς διάδοχος ὑπάρχῃ ἀνήλικος ἢ ἀπὼρ καὶ ὁ Βασιλεὺς Ὁθων τελευτήσῃ, τότε ἡ Ἀρσασα Ἀμαλία περιβληθῇ τὴν Ἀντιβασιλείαν. Ὁ διάδοχος ὅμως ἐκλεχθήτω ζῶντος τοῦ Ὁθωνος καὶ διὰ τοῦ Ὁθωνος.

Ὅτε ὁ Βασιλεὺς Ὁθων ἀπεδέχθη μετ' ὅρκου τὴν ἐθνικὴν αὐτὴν θέλησιν, ἀπὸ ἐννέα ἡδὴ ἐτῶν ἦν ἑγγαμος καὶ ἄπαις. Ἐκτοτε παρῆλθον δεκαπέντε ἄλλα ἔτη, καὶ διατελεῖ ἄτεκνος. Ὡς ἄνθρωπος, καὶ ἡ αὐτοῦ Μεγαλειότης ὑπόκειται εἰς θάνατον. Ἄρα ὤφειλε καὶ πρότερον, ὀφείλει πολὺ μᾶλλον καὶ σήμερον ἵνα, κατὰ τοὺς ὁρισμοὺς τοῦ Συντάγματος, διαθέσῃ τὰ τῆς διαδοχῆς.

Ἀλλ' ἡ Βασιλεῖς ἐλπίζει ὅτι, καθ' ὃν χρόνον ἀναβάλλεται ἡ περὶ διαδόχου ἀπόφασις τοῦ Ὁθωνος, ὁ θάνατος αὐτοῦ ἐπελεύσεται, ὅτι, μὴ βαπτισθέντος ἔτι τοῦ διαδόχου κατὰ τὸ Σύνταγμα, ἡ Ἀμαλία οὐδόλως ἔσται Ἀντιβασιλίσσα κατὰ τὸ Ψήφισμα, ὅτι δὲ τότε διὰ φόβον ἀναρχίας οἱ Ἕλληνες δεχθήσονται Ἡγεμόνα τὸν Ἀδαλβέρτον καίτοι ἐμμένοντα εἰς τὸ Δυτικὸν δόγμα, καὶ ὅτι οὕτω διαιωνισθήσονται τὸ στενὸν παρὸν τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους καὶ ἡ θλίψις τῶν Θεοφόρων Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας, Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου, Βασιλείου τοῦ Μεγάλου, Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου καὶ Φωτίου τοῦ Πατριάρχου.

Ἰδοὺ δὲ ὑπὸ ποίους λόγους ἡ Μητροιὰ-Δυναστεία καλύπτει τὴν πικρογυρίαν τῆς·

«Ἡ Ἀρσασα τῆς Ἑλλάδος, λέγει αὐτὴ, μόλις ἐστὶ τεσσαρακοντοῦτις, πολλαὶ δὲ γυναῖκες τεκνοποιοῦσιν ἄχρι τοῦ τεσσαρακοστοῦ πέμπτου ἔτους. Πῶς λοιπὸν ὁ Ἀδαλβέρτος ἀλλάξει τὸ ἑαυτοῦ δόγμα ἐκ τῆς σήμερον καὶ καταγέλαστο; γενήσεται, τῆς Ἀμαλίας τεκνύσης υἱόν;

«Ἡ Ἄνασσα τῆς Ἑλλάδος ὑπάρχει καὶ θνητὴ. Πῶς λοιπὸν
«ὁ Ἀδαλβέρτος ἀρνηθήσεται τὸ ἑαυτοῦ θρήσκευμα ἐκ τῆς
«στιγμῆς αὐτῆς καὶ εἰς τοὺς συριγμοὺς τῆς Εὐρώπης ὅλης ἐκ-
«τεθήσεται, τοῦ Ὄθωνος ἐν περιπτώσει θανάτου τῆς Ἀμαλίας
«τελέσαντος νέον γάμον καὶ ἀποκτήσαντος υἱόν;

«Ἀλλ' ἡ Ἑλλὰς περιμενέτω σιωπῶσα· ἐὰν δὲ ὁ Ἄναξ αὐτῆς
«ἀποδιώσῃ ἅπαις, ἰδοὺ ἐν μιᾷ ῥοπῇ ὀφθαλμοῦ σύρμα τηλε-
«γραφικὸν ἡλεκτρικῶς κινεῖ τὸν ἀπόντα καὶ ἀβάπτιστον ἐτι
«διάδοχον, ὅστις πηδᾷ διὰ μιᾶς ἀπὸ τῶν ἐν Μονάχῳ μεγάρων
«εἰς τὴν ἐν Ἀθήναις κολυμβήθραν.»

Σύμφημι, μαθήτρια τῆς Αὐστρίας, ὦ καλὴ Βαυαρία· μάλι-
στα δὲ εἰς ὅσα τόσον καλῶς εἶπες προστίθωμι καὶ τοῦτο· εἶθε
ὁ Ἅγιος Θεὸς πολυχρονίζῃ τὸν Βασιλέα ἡμῶν Ὄθωνα! καὶ ἂν
(ὁ μὴ γένοιτο!) ἡ αὐτοῦ Μεγαλειότης χηρέσῃ, δότω αὐτὸς
τὴν δεξιὰν εἰς ἄλλην Βασιλίδαν· ἐπειδὴ δὲ οἱ ἄνδρες διατη-
ροῦσι τὴν αὐτῶν γονιμότητα καὶ ἄχρι τῶν ἐξδομήκοντα
ἐτῶν, ἡ Ἑλλὰς ἐπὶ τριάκοντα ἐτι λυκάθαντας ἐνιαυτοὺς ὑπὸ
κρεμᾶμενον πέλεκυν ἀναρχίας περιμενέτω ἐγκυμονήσεις ἢ θά-
νατον τῆς Βασιλίσσης Ἀμαλίας, μετασυζεύξεις καὶ πατρότη-
τας τοῦ Βασιλέως Ὄθωνος, πρὸς χάριν τοῦ Πρίγκιπος Ἀδαλ-
βέρτου, ὅστις, πατὴρ τότε γενόμενος ἐξηκονταετῆς υἱὸν εἰ-
κοσιπενταετῶν καὶ Καθολικῶν, ἅμα μακρόθεν ἀκούσῃ τὸν
Ὄθωνα τελευτήσαντα, ἐλεύσεται βαγδαῖος ὡς ἀετὸς μετὰ τῶν
νεοσσῶν αὐτοῦ εἰς τὴν ἀρχαίαν Κεκροπίαν καὶ, διὰ τριῶν δε-

κτύλων πρὶν τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, δωρήσεται εἰς τὴν Ἑλ-
λάδα τὸν χρυσοῦν αἰῶνα τοῦ Κρόνου καὶ τῆς Ῥέας...

Ἄλλ' ἀφήσωμεν τὰς παιδιὰς· κλαίει ὁ γέλως εἰς τὰ χεῖλη
τῶν δυστυχῶν...

Ἐπειδὴ λοιπὸν τὸ μετὰ τοῦ Βασιλέως πολιτικὸν Συμβόλαιον
τοῦ ἔθνους καταπατεῖται καὶ ἡ διαδοχὴ ὀρθοδόξου Ἡγεμόνος
καταπολεμεῖται μετὰ θραυστάτης ἐπιμονῆς, στερούμεθα δὲ
Πολιτοφυλακῆς ἀναγκαιότης εἰς πᾶν συνταγματικὸν Κράτος
πρὸς συντήρησιν τῶν ἐθνικῶν δικαίων ἀπέναντι τοῦ ἐν ἐνεργείᾳ
στρατοῦ ὑπεραπίζοντος τὴν ἀκεραιότητα τῶν βασιλικῶν προ-
νομίων, ἐν ὀνόματι ἐγὼ τῆς Ἐλευθερίας καὶ τῆς Πίστεως λαμ-
βάνω σήμερον, ὡς καὶ κατὰ τὸ 1832 ἔτος, τὴν πατριωτικὴν
σάλπιγγα καὶ καλῶ πάλιν τοὺς Ἕλληνας εἰς Ἐθνοσυνέλευσιν ὅπως
προληφθῇ δι' αὐτῆς ἡ ἐπερχομένη ἐμφύλιος στάσις.

Ναί, ὦ Ἕλληνες, ἡ ἐθνικὴ Συνέλευσις ἐλθέτω ἵνα καταργή-
σῃ τὴν παρὰ τοῦ Ἰπουργείου διοριζομένην αὐτὴν Γερουσίαν
ἀντικαταστήσασα τὴν καθ' ἑπταετίαν παρὰ τοῦ λαοῦ ἐκλεγ-
μένην Σύγκλητον, ἵνα ψηφίσῃ γνήσιον βουλευτικῆς ἐκλογῆς Νό-
μον ἀντὶ τοῦ νόθου αὐτοῦ, ἵνα καταλίπῃ ἀνθ' ἑαυτῆς Πολι-
τοφυλακὴν, τὸ ἀμυντήριον αὐτὸ τοῦ Συντάγματος ὅπλον, ἵνα
δώσῃ τὰς ἀναλόγους ἀποζημιώσεις εἰς τοὺς ἀγωνιστάς καὶ
τὴν ἐθνικὴν γῆν εἰς τὸν λαόν, ἵνα τέλος ἀναγείρῃ τάφους πρὸς
τοὺς θανόντας ἥρωας ἡμῶν, οἵτινες μένουσιν ἄτυμβοι ὡς οἱ
ἐν τοῖς χωρικοῖς Κοιμητηρίοις κείμενοι ζευγηλᾷται.

Ναί, ὦ Ἕλληνες, ἡ ἐθνικὴ Συνέλευσις ἐλθέτω ἵνα, ἐν ἐλλείψει βουλευτικῶν Σωμάτων ἀνεξαρτήτων, αὐτὴ μετὰ τοῦ Βασιλέως ἀποφασίσῃ τὴν ἐκλογὴν τοῦ διαδόχου.

Ποία δὲ ἡ κατάλληλος ἐκλογὴ αὐτοῦ; Τῆς συνθήκης ἀπαξ λυθείσης, μὴ πλέον θελήσωμεν διάδοχον Δουτικόν, ὅστις προσελεύσεται εἰς τὸ Ἀνατολικόν δόγμα καίτοι ἀποστρεφόμενος αὐτὸ, ἀλλ' Ὁρθόδοξον ἐκ γενετῆς, ὅστις οὐδέποτε ἀσπάζεται ἄλλο θρήσκευμα καίτοι ἀνεχόμενος ἅπαντα.

Τοιοῦτος ὑπάρχει ὁ Πρίγκιψ Λαίχτενμδέργης, ἑγγονος τοῦ Εὐγενίου Βοαρνικίου καὶ ἀνεψιὸς τῶν δύο Αὐτοκρατόρων, Ἀλεξάνδρου τοῦ Β' καὶ Ναπολέοντος τοῦ Γ'. Αὐτὸς, νυμφευόμενος μίαν τῶν θυγατέρων τῆς Βασιλίσσης Βικτωρίας, εἰσάξει ἐν τῇ Ἑλλάδι τὴν τριπλὴν Συμμαχίαν προστάτριαν ἐνεργὸν τοῦ Γένους, ἀντὶ τῆς Πρωσίας ὀλίγον ἰσχυροῦς ἐπὶ τῆς Ἀνατολῆς καὶ ἀντὶ τῆς Αὐστρίας Τουρκιζούσης μᾶλλον ἢ Ἑλληνιζούσης, αἵτινες σήμερον διέπουν τὴν Ἑλλάδα.

Ἀλλ' ἂν τοῦτο νομίζεται παρὰ τῶν Ἀγγλῶν ὑπεροχὴ τις τῶν Γάλλων, ἢ παρὰ τῶν Ἀγγλῶν καὶ τῶν Γάλλων ὁμοῦ ὑπεροχὴ μείζων ἐτι τῶν Ῥώσων, ἐγὼ μετὰ πατριωτικῆς παρρησίας προτείνω τὴν παρὰ τοῦ Ὄθωνος υἱοθέτησιν οὐχὶ μικροῦ τινος Δουκὸς τῆς Γερμανίας, γεννησομένου καὶ ἀρνησιθρήσκου, ἀλλ' Ἡγεμονίδου Ἑλλήνος, λαμπροῦ καὶ διὰ πατρῶν ἀρετῆν.

Τοιοῦτος ὑπάρχει ὁ Γρηγόριος Ὑψηλάντης, ὁ τελευταῖος γόνος τῶν Ὑψηλάντων, οἵτινες, τῷ 1821 ἔτει, ἐκάλυσαν τὸ Πα-

νελλήνιον εἰς τὴν ἐλευθερίαν, ἐθυσίασαν ἑξ ἑκατομμυρίων περυσίαν καὶ προσήνεγκον τὴν ἐκυτῶν ἐτι ζῶν εἰς τὴν πατρίδα. Ὁ νέος αὐτὸς, ἀγνὴν ἔχων τὴν καρδίαν καὶ ὑψηλὸν τὸ φρόνημα, ἔσεται ὁ υἱὸς τῶν μεινάντων ἀγωνιστῶν, ὁ ἀδελφὸς τῶν παίδων τῶν, καὶ εἰς ἡμᾶς μετ' ἀγάπης, εἰλικρινείας καὶ δικαιοσύνης διαμοιράσει τὰ λάφυρα τῆς ἐπαναστάσεως, τὰ εἴκοσιν ἑκατομμύρια τῶν ἐθνικῶν στρεμμάτων καὶ τὰ εἰκοσιπέντε τοῦ ἐτησίου εἰσοδήματος· οἱ δὲ τρεῖς μεγάλοι Σύμμαχοι τῆς Ἑλλάδος ἀποδεχθήσονται αὐτὸν ὡς μὴ ἀνήκοντα εἰς οὐδένα καὶ μὴ κινοῦντα τὴν ζηλοτυπίαν οὐδενός, καθ' ὅσον μάλιστα διὰ τοιαύτης ἐκλογῆς ἀδιαφόρου διαδόχου ἡ Ἀγγλία, ἡ Γαλλία καὶ ἡ Ῥωσσία κερδήσουσιν ἐν τι μέγα, τὴν ἀπέλασιν τῆς Αὐστρίας ἀπὸ τῆς Ἑλλάδος.

Ἡ Ἑλλὰς ἀφ' ἐκυτῆς ὑπάρχει ἀναγκαία ἐν τῇ Ἀνατολῇ, οὐδὲ πρὸς διατήρησιν τῆς αὐτονομίας της χροῖζει τῆς Οὐίτελσβαχικῆς αἰγίδος τοῦ Ἀδαλβέρτου ἐμμένοντος Καθολικοῦ.

ὦ Ἕλληνες! κατὰ τὴν Τρίτην Σεπτεμβρίου ὑπήρξαμεν ἄγαν γενναῖοι, ἄγαν εὐπιστοί. Προκαλέσωμεν ἐν ὁμονοίᾳ, ἐν εἰρήνῃ καὶ τάξει νέον ἔθνοςυνέλευσιν· ἐν αὐτῇ δὲ τὰ πάντα ἐπιθεωρήσωμεν λεπτομερῶς καὶ τὰ πάντα ὀρίσωμεν ἐν ἀκριβεῖα, ἐν προβλέψει καὶ δυσπιστίᾳ περὶ τοῦ μέλλοντος.

«Ἔστι τοίνυν, νῆ Δία, παντοδαπὰ εὐρημένα ταῖς πόλεσι πρὸς φυλακὴν καὶ σωτηρίαν, οἷον χαρὰ, τα, καὶ τείχη, καὶ τάφοι, καὶ τᾶλλα ὅσα τοιαῦτα καὶ ταῦτα μὲν ἐστίν

«ἅπαντα χειροποίητα, καὶ δαπάνης πολλῆς προσδεῖται· ἐν
«δὲ τι κρινόν ἢ φύσις τῶν εὖ φρονούντων ἐν ἑαυτῇ κέκτη-
«ται φυλακτήριον, ὃ πᾶσι μὲν ἔστιν ἀγαθὸν καὶ σωτήριον,
«μάλιστα δὲ τοῖς πλήθεσι πρὸς... τί οὖν ἔστι τοῦτο; ἀπι-
«στία· ταύτην φυλάττετε· ταύτης ἀντέχεσθε· ἐὰν ταύτην
«εὗρῃτε, οὐδὲν δεινὸν μὴ πάθητε.»

(ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ.)

Ο ΠΕΡΙΗΛΑΝΘΜΕΝΟΣ,

ΠΟΙΗΜΑ ΛΥΡΙΚΟΝ ΕΙΣ ΑΣΜΑΤΑ ΤΕΣΣΑΡΑ.

Καὶ τὸ ἔθνος τὸ χυθὲς τρέχον εἰς τὸν θάνατον ἡσυχως,
Καὶ τὸ ἔθνος τὸ θερμαῖνον τῆς παλάμης του τὸ ψυχες
Εἰς τὸ πῦρ τῶν καίοντων Ὀθωμανικῶν δικρότων
Καὶ μετὰ σεισμῶν καὶ κρότων
Θραῦσαν κατὰ τοῦ Σουλτάνου τῆς ἀλύσου του τὸν κρίκον,
Εἰς ζυγὸν σεσαθρωμένον μένει σήμερον ὑπεῖκον!

Ἄπατρις νὰ περιτρέχῃ πάντοτε τὸν κόσμον ὅλον,
Νὰ καλῇσαι Ἰουδαῖος ἐξ ἑνὸς εἰς ἄλλον πόλον,
Ἕλλην, ἂν σὺ ἐπιλόσκων τῶν ἀρχαίων σου προγόνων
Καὶ τῶν νέων σου ἀγόνων,
Εἰς τὴν ἄδοξον ἀφίσσας μητροτὴν σου Βυσαρίαν
Τὴν κτεθείσαν μετὰ τέως δόξης σου ἐλευθερίαν!

ΛΕΣΜΑ ΠΡΩΤΟΝ.

«Χώρα μεγαλοφύτα; !... εἰς τοὺς κόλπους σου τὸ πάλαι,
«Ἢ πατρίς μου, αἱ ἰδέαι ἀνεβλάστανον μεγάλαι, οὐκ ἐπεί
«Καὶ τυραννοκτόνον ξίφος κρύπτοντες εἰς τὰς μυρσίνας
«Οἱ Ἀρμόδιοι ἀνώρθουν ἰσονόμους τὰς Ἀθήνας.
«Ἄλλοτε Θεοὶ ἐπάτουν τὰ ἐδάφη σου, καὶ θείαν
«Ἔως σήμερον ἡ γῆ σου ἀναδίδει εὐωδίαν,
«Καὶ ἡ αὔρα τοῦ Ζεφύρου
«Ψιθυρίζει τὴν ἀρχαίαν μελωδίαν τοῦ Ὀμήρου.

«Δύο ἔφερε μοχθοῦσα Γίγαντας τῆς γῆς ἡ σφαῖρα,
 «Καὶ τῶν δύο οἱ αἰῶνες σὲ κηρύττουσι μητέρα.
 «Στρατηλάτης τῶν Ἑλλήνων ἐκδικῶν τὸν Μακραθῶνα,
 «Ὁ Ἀλέξανδρος εἰσῆλθε νικητὴς εἰς Βαβυλῶνα.
 «Διετῆρει αἱματός σου εἰς τὰς φλέβας του ῥανίδα
 «Ὁ Κορσικανὸς, ὁ ἔχων τὸ Ταῦγετον πατρίδα
 «Καὶ εἰς μίαν μόνην ὥραν
 «Τὴν γῆν παίξας, τὴν γῆν χάσας εἰς τοῦ Βατερλώ τὴν χώραν.

«Ἄλλ' ὁ πρῶτος ἀγαπῶν σε καὶ τὴν δόξαν τῶν Ἑλλήνων
 «Πέραν τοῦ Ἰνδοῦ καὶ Γάγγου μέχρι Τροπικοῦ ἐκτείνων,
 «Ἀπεβίωσε μονάρχης καὶ ὡς τοῦ πολέμου λείαν
 «Μίαν ἔδωκεν εἰς πάντα στρατηγὸν του βασιλείαν.
 «Ὁ δὲ δεύτερος μισῶν σε καὶ τὸν ἄδοξον Σουλτάνον
 «Ἐπιστήθιον του φίλον ἀντὶ σοῦ παραλαμβάνων,
 «Δέσμιος εἰς νῆσον ξένην,
 «Δέσμιος εἰς τὴν Ἀγίαν ἐτελεύτησεν Ἑλένην.

«Δὲν ἐξέπνησαν ἐκ νέου αἱ ἡχώ τῶν Μακραθῶνων
 «Εἰς τὴν ῥῆξιν τῶν δεσμῶν σου, δεσμῶν εἴκοσιν αἰώνων;
 «Ἐσυντρίψαμεν εἰς πᾶσαν ὑψαλὸν σου ἓνα στόλον·
 «Κατεστρέψαμεν εἰς πᾶσαν στενωπὸν σου στρατὸν ὅλον·
 «Πλὴν τί κλέος σὲ ἀνύψοι, καὶ τί αἰσχος σὲ πιέζει!
 «Ἐνετοὶ μετὰ Ῥωμαίους, μετὰ Τούρκους Βαυαρέζοι
 «Σιδηρόποδες περῶσι,
 «Καὶ κατόπιν εἰς τοῦ ἄλλου ὅλοι σὲ βαρυκυπῶσι...

«Βαυαρέζοι! . . ὡς ἀπλήστων ἔπεσαν Ἀρπυίων νέφη.
 «Βαυαρέζοι! . . τῆς Ἑλλάδος ἡ πικρὰ χολὴ τοὺς τρέφει,
 «Καὶ ἡ γῆ τῆς ἀπὸ μίσους πυρετὸν θερμικομένη
 «Ἕνα ἓνα τοὺς φλογίζει, ἓνα ἓνα τοὺς μαρμαίνει.
 «Ἦλθαν, ἔρχονται οἱ ξένοι καὶ ἀπὸ τοὺς δύο πόλους·
 «Περιφρονητέοι ὅλοι, μᾶς περιφρονοῦσιν ὅλους. . .
 «Εἴλωτος, ὦ Ἕλλην, φέρει,
 «Φέρει πῖλον, ἀρ' οὐ λείπει ἀπὸ σὲ ψυχὴ καὶ δόρυ!

«Εἶσθε σεῖς τὰ θερμὰ τέκνα τοῦ μεσημβρινοῦ ἡλίου;
 «Εἶσθε σεῖς ἡ πνευματώδης γενεὰ τῆς Μεσογείου;
 «Ἕλληνές! πῶς εἰς τὸ μέσον ἐρειπίων καὶ μνημάτων
 «Κεῖσθε ὡς σωρὸς ἀψύγων καὶ ἀφώνων ἀγαλμάτων;
 «Ἀλλὰ λέγουσί τι πλέον κ' ἔχουσιν εἰκόνα ζωσαν
 «Οἱ ἀρχαῖοι ἀνδριάντες οἱ χωρὶς πνοῇ καὶ γλώσσαν,

«Παρὰ σεῖς οἱ ὄντως λίθοι.

«Καὶ, ὡς λίθοι, τῆς πατρίδος βαρυθλίβοντες τὰ στήθη.

«Ἕλλην σιδηροδεμένε καὶ χορεύων! δὲν μὲ λέγεις;
 «Τὸν ζυγὸν τοῦ Τούρκου θραύων, πῶς τῆς πατρικῆς σου στέγης
 «Ἐτρεξες μανίαν πνέων τὰ θεμέλια νὰ σείσῃς;
 «Τὸ σκιάδιον ἡγάπας καὶ τὴν κλιδάριν ἐμίσεις;
 «Ἦ ποθὼν τὴν εὐνομίαν, τὸν προγονικὸν σου πλοῦτον,
 «Σύνταγμα τὴν καλούμενην ὑπὸ τῶν αἰώνων τούτων,
 «Σύνταγμα! εἰς τὰς ἀγίας
 «Ἐκραξες Ἐθνοσυνόδους τῆς Τροίης καὶ Προνοίας;

«Ἐπειδὴ ἀπὸ χρυσίου στίλβουσιν αἱ ἄλυσοί των,
 «Τὰς ἀσπάζονται τὰ χεῖλη τῶν ἀδόξων σου Προκρίτων;
 «Ἀλλὰ βλέπω εἰς τὸ μέλλον λάμπουσιν ἐλπίδα νέαν,
 «Καὶ τῶν Γυμνασίων βλέπω θάλλουσιν τὴν νεολαίαν.
 «Συλλογὴν θεσμῶν κρατοῦντες ἀνεπάφρων καὶ γνησίων,
 «Σπουδασταὶ ἀπὸ τὰ βάθρα τῶν Ἑλληνικῶν Σχολείων

«Εἰκοσασετὶς πρεσβύται.

«Ἀναβαίνουνσι τὴν Πύκκα, ἥτις τοὺς ἐπικαλεῖται.

«Βλέπει ἐκ τῶν Ἀνακτόρων, βλέπει ὁ σκηπτοῦχος Ὄθων
 «Τὴν κατάπτυσιν τῶν νόμων τῶν εἰκονικῶν καὶ νόθων,
 «Καταβαίνει ἐν τῷ μέσῳ τῶν Ἑλληνικῶν μνημείων,
 «Τείνει χεῖρα πρὸς τὸν Πλάστην καὶ ἀσπάζεται ὁμνύων
 «Θεσμοὺς Σόλωνος καὶ ρήτρας πολιτείας ἐλευθέρας.
 «Ἐπανείδον αἱ Ἀθῆναι τὰς ἀρχαίας των ἡμέρας,

«Καὶ κυμαίνεται ὠραία.

«Εἰς τὸν μέγαν Παρθενῶνα ἡ Ἑλληνικὴ σημαία...

«ὦ σεις, εἴτινες εἰς ῥάκη ἐδαικνύετε πενίας
 «Τὰς πληγὰς τοῦ στήθους μόνας ὡς βασιλικὰς ταινίας,
 «Πληρεξούσιοι τοῦ Ἄστρους, ἐκ τῶν τάφων ἐγερθῆτε
 «Κ' εὐλογεῖτέ μας! Ἑλλήνων Βουλὴ νέα συγκροτεῖται,
 «Βουλὴ ὄχι γεγραμμένη διὰ μυστικῆς μελάνης
 «Καὶ διὰ χειρὸς δολίας ἐπὶ αὐλικῆς μεμβράνης,
 «Ἦτις τὰς ψευδεῖς τῆς φάσεως
 «Παριστᾷ ὅπουτ' ἔστιν χόνη φλόγης τοῦ λαοῦ ἢ στάσις...

«Τῆς ἀγνώμονος Εὐρώπης καὶ σεις γαῦροι διπλωμάται,
 «Τὴν μικρότητα τοῦ ἔθνους, ξένοι, μὴ καταγελᾷτε
 «Αὐτοῦργοι τοῦ συνεχοῦς τοῦ ἐξευτελισμοῦ καὶ πένθους,
 «Εἰς τὸ στάδιον ὃ Ἕλλην ἴσως τρέξῃ πάλιν ἔνθους
 «Τὸ ἀδάμαστόν του γένος ἴσως ἐνωθῇ ἐκ νέου
 «Ἀπὸ κορυφῶν τοῦ Αἴμου μέχρις ἄκρων τοῦ Μελέου,
 «Εὐξείνον καὶ Προποντίδα
 «ὑπὸ τὴν αὐτὴν συνέχον θριαμβευτικὴν ἀψίδα.

«Ἴσως εἰς ἡμᾶς βλαστήσῃ καὶ ἀναφανῇ τις ἥρως,
 «Μακεδὼν Ἀλέξανδρός τις, ἢ ὁ Ἱπείρωτης Πύρρος,
 «Καὶ ζητήσῃ αὐτὸς τότε λόγον ἀπὸ σῆς τοῦς ξένους,
 «Λόγον δι' αὐτὸ τὸ αἶσχος τοῦ ἀδικουμένου Γένους.
 Αὐτὰ ἔλεγεν ἀφίνων τὴν Πειραϊκὴν λιμένα
 Καὶ πρὸς τὰς Ἀθήνας στρέφων ὄμματα δακρυβεγμένα
 Ἕλλην φεύγων τὴν πατρίδα,
 Ἕλλην νέος, πλὴν μὴ ἔχων οὐδὲ μέλλον, οὐδ' ἐλπίδα.

Τὸ τερπνὸν εἰς τὴν Ἑλλάδα ἔκρ' του καταναλώσας,
 Εἶδε τὰς ὑπὲρ τοῦ ἔθνους πράξεις του καὶ πλάνας πόσας,
 ὣς ὁ ἀποθνήσκων βλέπει τὴν ἐπίγειον ἀπάτην
 Καὶ τὰ ὅσα εἰς τὸν κόσμον οἰκοδόμησεν εἰς μάτην.
 Πλέων ἄνω τῶν ἀβύσσων ἀπὸ ἐν εἰς ἄλλο κλίμα
 Ταχὺς φεύγει, καθὼς φεύγει τὸ ἀκόλουθόν του κύμα
 Καὶ ἡ ὕbris τῆς θαλάσσης
 Ἡ ἀλάττουσα μυρίας ἀερίας ἀποστάσεις.

Ὁ τοῦ πόντου διαβάτης βλέπει ἑκαμβος τὸ λεῖτον,
 Τὸ χωρὶς ἀρχὴν καὶ τέλος ὠκεάνειον πεδίον·
 Εἰς τὸ κέντρον μένων κύκλου, ὅστις πάντοτε αὐξάνει,
 Πῶποτε τὴν φεύγουσάν του περιφέρειαν δὲν φθάνει·
 Τοῦ νοῦς ἐκεῖ δὲν ἔχει πέρας ἢ ταχυπορία,
 Οὐδ' ὀρίζοντα ἐμπρὸς τῆς ἀπαντᾷ ἢ φαντασία·

Ἡ ψυχὴ του ἐλευθέρα

Διατρέχει τὰς ἐκτάσεις ὑπὸ οὐριον ἀέρα...

Κύλιε τὰ κύματά σου, θάλασσα! . . . μυρίοι στόλοι
 Ἐρχονται, ὑπάγουν, τρέχουν εἰς τὸν τράχηλόν σου ὄλοι·
 Σείσσαι, καὶ τῶν μελῶν σου τῶν βρῆων, τῶν μεγάλων,
 Καὶ ὁ εἰς καὶ ἄλλος πόλος συνκισθάνονται τὸν σάλον.
 Θάλασσα! ὁ ἄμετρος σου καὶ ἀγήρατος βραχίον
 Ἐγκολποῦται τὴν γῆν ὅλην ὡς ἡ μήτηρ τὸ παιδίον,

Καὶ ἀτίθασσος, ἀγρία,

Μάχεσαι πρὸς τοὺς τυφῶνας, μάχεσαι πρὸς τὰ στοιχεῖα.

Τὴν γῆν ὅλην ἡ Θρασύτης τοῦ ἀνθρώπου μεταλλάττει,
 Ἀλλ' εὐρίσκει ὁρίαν τῇ ἀναλλοίωτά σου κράτει.
 Ὅτε ἤχησεν ἡ πρώτη ὥρα τῆς δημιουργίας
 Νέα ἔρρευσες, καὶ νέα ρεύσεις μέχρι συντελείας.
 Τὴν παλιῆροίαν τῆς Τύχης καὶ τὸ ἄστατόν της πνεῦμα
 Παριστᾷ τὸ ὑπ' ἀνέμων περιδίνητόν σου ρεῦμα,

Καὶ εἰς σὲ ἡ τοῦ ἀπείρου

Ἐκτασις ἀντανακλᾶται ὡς εἰς κάτοπτρον σαπφείρου...

Προπερῶν καὶ χελιδόνα, ἥτις τὰ νερὰ ζυρίζει,
 Τὸ πλησίστιόν του σκάφος πτεροφόρον ἀρμενίζει.
 Ὁ συρίζων ἐκ τῆς πρύμνης ἄνεμος εἰς τὰ σχοινία
 Φαίνεται ἡ γλυκυτέρα εἰς τοὺς ναύτας ἁρμονία·
 Εἰς τὰ ὄτα των ὡς αὔρα ζεφυρεῖτις κελαρύζει,
 Ὅταν λύρας καλλιφώνου τὰς χορδὰς αὐτὴ ἐγγίζη.

Ἀλλὰ πῦρ ἐκείνου φλέγει

Τὴν πολύπονον καρδίαν· χύνει δάκρυα καὶ λέγει·

«Ὡ πατρίς!.. αὐτὴν δὲν φεύγω, ἀλλὰ φεύγω τοὺς τυράννους
 «Καὶ τῶν Βαυαρῶν τοὺς φίλους, τοὺς δουλόφρονας καὶ πλάνους.
 «Ὡ πατρίς!.. ὡς πρὸς μητέρα πρὸς αὐτὴν ἂν δράμω πάλιν,
 «Θέλει θάλπει τὸν υἱὸν τῆς εἰς φιλόστοργον ἀγκάλην.
 «Ἐνα τάφον ὑπὸ τ' ἄλσῃ, ὅπου τὴν χαρὰν ἐγεύθην,
 «Ἀλλ' ἀπὸ βοτάνῃς λύπης ἔπειτα ἐφαρμακεύθην,
 «Ἰδοὺ σήμερον τί θέλων

«Περιτρέχω τὰ πελάγη χωρὶς πόθον, χωρὶς μέλλον.

«Ὡς ὁ ὕκλος ὁ χόνων βεῦμα πύρινον κρατῆρος
 «Ὅταν συνελθῇ τὴν Θέρμην τοῦ ἡμερινοῦ φωστῆρος,
 «Ἐδυνάμην τὰς ἀκτῖνας τοῦ νοός μου συγκεντρούνων
 «Καὶ φλογώδη γράφων ἔπη, τροπαιοῦχα τῶν αἰώνων,
 «Ἐρωτα ἐλευθερίας εἰς τοὺς Ἕλληνας ν' ἀνάψω
 «Καὶ εἰς βάραθρα Αἰτναίᾳ τοὺς τυράννους τῶν νᾶ θάψω.
 «Ἀλλ' ἐκ λύπης ἀγῆρατου

«Εἰς τὰ στήθη μου ἔχ' ὄν ἀπονάρκωσις θανάτου.»

Διατί τὸ μέτωπόν του σκυθρωπὸν καὶ σκιασμένον,
 Ἀπὸ σιδηρᾶν ὀδύνην ἦτον ἀροτριωμένον;
 Πένθος μόνον τῆς πατρίδος, ἢ καὶ ἄλλο σκληρὸν πάθος
 Τόσῃν ἔσταζε πικρίαν εἰς τῶν σπλάγχχνων του τὸ βάθος;
 Πόρρω τῆς Ἑλλάδος φέρων τὸ πλανώμενόν του βῆμα,
 Συγγενῶν μακρὰν καὶ φίλων, εἰς γῆς ξένης ξένον κλίμα,
 Εἰς τῆς δούλης Ἰταλίας;

Ἰστιοδρομεῖ ὁ τάλας τὰς θρηνώδεις παραλίας.

Τὸ Ἑλληνικὸν ἀκόμη πέλαγος τὸν περιβρέχει,
 Ἄργυρος στιλπνὸς καὶ λεῖος, ὅστις λίσσεται καὶ τρέχει.
 Προχωρῶν εἰς τὸν Ἀδρίαν, ἀτενίζει τὴν Ἑλλάδα
 Καὶ ἀπέναντί του ἔχει τὴν ποιητικὴν Λευκάδα,
 Ὅπου ἡ Σαπφὼ ἐκείνη βυθισθεῖσα εἰς τὸ κύμα
 Τοῦ ἀβλίου ἔρωτός της ἡῶς θάνατον καὶ μνημα.

Ἡ Ἑλλὰς ἐμπρὸς του κεῖται·

Ἀλλ' ὡς πτώμα τὴν ψυχὴν τῆς καὶ τὸ κάλλος τῆς στερεῖται.

Ποῦ ἐκείναι τῶν Θεῶν τῆς αἰ μυθώδεις τόσαι πλάσεις,
 Παίγνια τῆς φαντασίας καὶ χρυσαὶ τῆς παραστάσεως;
 Ἡ Παλλὰς!... εἰς τὴν Τρωάδα ἔδαινεν ὑπερφηάνως,
 Καὶ πῦρ ἔσπαιρε κομήτου τὸ ὑψίλοφόν της κράνος·
 Καὶ ὁ Ποσειδῶν εἰς κόγχην ἵππου, ζεύγων ὠκυπέτας,
 Ἐπληττε τὰς ἀργυρᾶς των, τὰς κυματουμένας χαίτας·

Καὶ χρυσοῦς ἀπὸ ἀστέρας

Τοῦ Διὸς ὁ ἐπαιδύτης ἐπαιζεν εἰς τοὺς ἀέρας.

Φεῦ! παρῆλθον τῆς Ἑλλάδος οἱ Ὀμηρικοὶ αἰῶνες,
 Καὶ δὲν σφύρουσιν εἰς ἄρμα σμαραγδόπτεροι ταῶνες
 Τοῦ Μεγάλου Ὀλυμπίου τὴν ἀθάνατον νυμφίαν,
 Καὶ ἡ λαμπροπτέρυξ Ἴρις τρίχρουν φέρουσα ταινίαν
 Τὴν Θεὸν ἐποχουμένην εἰς τὴν γῆν δὲν ἀναγγέλλει,
 Οὐδὲ ὅταν εἰς τὴν Ἰδὴν νᾶ σκηνώσῃ αὐτὴ μέλλῃ
 Ἄγρυπνοὶ αἱ Ἴρις πλέον
 Ἀπολύουσι τὸ ζεύγος τῶν πτηνῶν τῆς τῶν ὠραίων.

Εἰς αὐτοῦς ὁ νέος Ἕλλην τοὺς αἰγιαλοὺς ματαίως
 Περιβλέπων ζητεῖ ἔτι τοὺς Ουλάμους τοῦ Νηρέως,
 Ὅπου τὰ λευκά της μέλη ἔλουεν ἡ Ἀμφιτρίτη·
 «Ἐσυντρίφθη λοιπὸν, κράζει, τῆς Ποιήσεως ἡ κοίτη,
 «Καὶ ἡ τοῦ Χριστοῦ θρησκεία εἰς αὐτὰς τὰς ἐρημίας
 «Σκέπην ἤπλωσεν ἁγίαν, πλὴν μονόχρουν ἀληθείας,
 Καὶ δακρύει λοιπὸν μείνας
 «Ὁ Ἀπόλλων τῆς Ἑλλάδος Ἥλιος χωρὶς ἀκτίνας!»

Βλέπει, βλέπει τὰς χιόνας τῶν Λομβαρδικῶν ὄρεων
 Τρέχον ὡς δελφιν τὸ σκάφος καὶ πρὸς τὴν Ἀγκώναν πλέον...
 Θρῆνει, Ἐνετία, θρῆνει! Θέτις ἄλλοτε ὑψίφρων,
 Ἰγρὰν ἔχουσα τὴν κόμην καὶ εἰς κοραλλίου δίφρον
 Ἀπὸ τὸν βυθὸν ἀνέδυσ, καὶ ὁ κόσμος σ' ἐπροσκύνει·
 Πλὴν τὸ κύπτον μέτωπόν σου λάμψιν σήμερον δὲν χύνει
 Στέφουσι τὸ γηραλέον
 Οἱ τοῦ Ἀδριατικοῦ σου μαργαρίται ὠχροὶ πλέον.

Τῶν Βυζαντινῶν ἡ μάλιστα ἔγινε· Αὐτοκράτορων,
 Ἐνετία, γενομένη ὁδηγὸς τῶν Σταυροφόρων.
 Εἰς τῶν Κομνηνῶν τὸν θρόνον ὑψώσας τὸν Βαλδουίνον,
 Κ' ἔκλεψες τοὺς Κορινθίους χρυσοὺς ἵππους τῶν Ἑλλήνων.
 Ὅτε δὲ ὁ Κωνσταντῖνος, ὁ τῆς Ἐπταλόφου μάρτυς,
 Ἀδελφὸς τοῦ Λεωνίδου, υἱὸς δεῦτερος τῆς Σπάρτης,
 Ἦτησε τὴν συνδρομὴν σου,
 Ψυχροὺς λίθους καὶ σὲ ἤρεε καὶ τὸν Δούκα Φόσκαρὸν σου.

Διὰ τοῦτο καταρρόζουν οἱ μαρμαρίνοί σου οἴκοι,
 Καὶ τὸν Φόσκαρὸν σου ἤρεε τιμωρὸς θεῶθεν δίκη.
 Κατεδίκασεν ἐκεῖνος τὸν υἱὸν τοῦ εἰς βασιλῆους,
 Τὸν Λορεδανὸν κ' ἐννέα κολακεύων συντυράννους.
 Ἀλλὰ στερηθεὶς ὁ γέρον καὶ δακτύλιον καὶ θρόνον,
 Ἐπεσεν ἀπὸ τῆς λύπης τὸν κεραυνοβόλον κλόνον.
 Ὅτε ἄνω τῶν τριόδων
 Τὸν ἀπέβαλλεν ὁ πάλλων τοῦ Ἁγίου Μάρκου κώδων.

Νικητῆς εἰς τὸ Μαρέγκον, ἐρασθεὶς τὰ θάλατρά της,
 Ἠρπαξε τὴν Ἀφροδίτην Πραξιτέλους ὁ Γαλάτης,
 Καὶ ἀπὸ τὰς χεῖρας τούτου ὡς ἀπ' ἐραστοῦ ἀγκάλην
 Ὁ τῆς Γερμανίας Καῖσαρ τὴν Θεάν ἀπέσπα πάλιν.
 Αὐτῆς ἔχουσα τὸ κάλλος, εἰς τὰς χάριτας ὁμοία,
 Ἐλάβες ὁμοίαν τύχην καὶ σὺ, Κύπρις Ἰταλία,
 Καὶ ἀπὸ ἐνὸς εἰς ἄλλου
 Πίπτεις δέσμιος τοὺς κόλπους, ἢ Αὐστριακοῦ ἢ Γάλλου.

Ἐπρεπαν ἀπὸ τὴν φύσιν νὰ πλασθῇς, ὦ Ἰταλία,
 Ὀλιγώτερον ὠραία, ἢ πλειότερον ἀνδρεία.
 Τὰς ὀρέξεις τῶν τυράννων ἢ δὲν ἤθελες φλογίζει,
 ἢ τὸ ἀρειμάνιον σου αὐτοὺς ἤθελε φοβίζει.
 Ἀλλὰ ζώπυρον ὠραῖον αἰωνίων πόθων εἶσαι,
 Καὶ κατὰ τοῦ ξένου ξένην δύναμιν ἐπικαλεῖσαι.
 Νικηθῇς ἢ καὶ νικήσῃς,
 Τῶν ἐχθρῶν ἢ βοηθῶν σου μένεις λάφυρον ἐπίσης.

Ρώμη τοῦ Καπιτωλίου! φόβητρον ἐπτὰ αἰώνων,
 Ἡ βασίλισσα τοῦ κόσμου καὶ ἡ μήτηρ τῶν Κατῶνων!
 Ρώμη τοῦ Ἀγίου Πέτρου! τῶν ἐθνῶν ἐλπίς καὶ τρόμος,
 Ἡ βασίλισσα τοῦ κόσμου καὶ Χριστοῦ ἡ κληρονόμος!
 Ρώμη! βασιλέων ἕμα καὶ λαῶν κατέστης χλεύη,
 Σὲ θρηνεῖ ὁ Τιβέρις σου, καὶ ἡ βάσις σου σαλεύει,

Ἐκκλησία κλονουμένη

Καὶ τῶν Γοτθικῶν βωμῶν σου καθ' ἡμέραν στερουμένη!

Εἰς τὰς χώρας σου ἡ δόξα ἐσιώπησε πρὸ χρόνων.
 Φωναὶ μόνον χαλκοστόμων καὶ θρησκευτικῶν κωδῶνων
 Κλαυθυραὶ εἰς σὲ δι' ὅλης ἀντηχοῦσι τῆς ἡμέρας,
 Καὶ τοῦ Παπισμοῦ βαδίζει βρυχάταγον τὸ τέρας
 Διαβαῖνον μακρὰ ἔλη, πόλεις χήρας ἀπὸ δήμους,
 Ὡς κωδωνοφόρος δράκων, ὅστις τρέχει τὰς ἐρήμους

Μετὰ φοβερῶν σημάντρων

Ἀπὸ ἐν εἰς ἄλλο δάσος, ἀπὸ ἐν εἰς ἄλλο ἄντρον.

Μετ' ἐννέκ εἰς τὴν Ρώμην ἐπανήλθεν αὐτὸς χρόνος,
 Καὶ ἡ Ρώμη τῶν πληγῶν τοῦ ἀνενέωσε τοὺς πόνους.
 Θιασῶται τῆς Ἑλλάδος, εἰς τοῦ Ἑλλήνος τὴν φήμην,
 Πολλοὶ ἔδραμον πρὸς τοῦτον ψυχὴν φέροντες προθυμῶν.
 Ἀλλὰ γύρω αὐτὸς κύκλον ἀποστάσεως χαράττει,
 Καὶ τὸ στόμα τοῦ κλεισμένον δάκτυλος σιγῆς φυλάττει.

Ἐξώθεν ἐμπνέει ψυχὸς

Ὡς χιονισμένη Αἴτνα, ἣτις καίει ἐνδομύχως

Σώζεται εἰς Ρώμην ἐτι παλαιὸν τι δῶμα, ὅπου
 Ἐπιφάνεται πρὸς μνήμην τοῦ οἰκήσαντος ἀνθρώπου
 Εἰκὼν Ἑλλήνος κρατοῦντος εἰς τῆς δεξιᾶς τὸ κοῖλον
 Ἄλλοτε θαυματουργήσαν ξίφος μέγα καὶ καμπύλον
 Λέγουσα δ' ἐπιγραφή τις εἰς ἡμισέστα στοιχεῖα
 «Γεωργίου Καστριώτου μορφή αὖτις καὶ οἰκία»

Τοὺς ἀπὸ παντοῦ μέρη

Εἰς τὴν Ρώμην ἐρχομένους προσκαλεῖ ἐκεῖ καὶ φέρει

Ἡ ζωγραφημένη σπάθη ἔσωσε τὸν κόσμον ὅτε τὸν
 Τρέχοντες οἱ Θεομάχοι τοῦ Μωάμεθ στρατιῶται,
 Ἡρπαζαν τὴν νέαν Ῥώμην καὶ τὴν παλαιὰν ἐπόθουν.
 Καὶ τοὺς Οὐγγρους ὡς φραγμὸν τῶν καὶ τοὺς Πολωνοὺς ἀπώθουν.
 Εἴκοσι στρατοὺς τῶν Τούρκων ἔλαβεν ἐκείνη φόρον,
 Καὶ ὁ νικηθεὶς Μωάμεθ τὴν ἐζήτησεν ὡς δῶρον.

Ὅτε ὡς ὁ Ἀμουράτης

Καὶ αὐτὸς ὑπὸ τὴν Κρούην εἶδε τὴν βαρύτητά της.

Εἰς αὐτὴν ὁ Ἕλλην τρέχει τὴν ἡρώϊκὴν οἰκίαν
 Καὶ τὴν πᾶσαν ἀναθέτει τῆς ζωῆς του προσδοκίαν,
 Καὶ κτυπᾷ τὴν θύραν κτύπους αἰσθανόμενος καρδίας.
 Ἀλλ' ἀνωφελῶς προφέρει τ' ὄνομα τῆς Ἀγλαίας.
 Εἰς τὸ προσφιλές της δῶμα πρόσωπα κατοικοῦν ξένα,
 Καὶ ποῦ ἦτον ἢ ἂν ἔζη μὴ μαθὼν ἀπὸ κἀνένα.

Τραῦμα ἔλαβε θανάτου·

Κάτωχρος καὶ τρέμων ὅλος ἔστρεψε τὰ βήματά του.

Εἰς αὐτοὺς τοὺς τόπους ἔζη ἄλλοτε ἡ Ἀγλαία,
 Καὶ ὁ οὐρανὸς ἐγέλα, καὶ ἡ γῆ συνεμειδία.
 Αἱ καρδίαι τῶν ἐνοῦντο κ' ἔπνεον ἀέρα ἓνα,
 Ὡς κλειστοῦ ἀκόμῃ ῥόδου δύο φύλλα συσφιγμένα.
 «Εἰς τὸν τάφον, λέγει οὗτος, αὐτὴ ἄρα ἡσυχάζει,
 «Εἰς τὰ ἔχνη της κατόπιν ἐν ᾧ τρέχει καὶ στεναρίζει
 «Καὶ φρενιτῇ καὶ κλαίει

«Δυστυχὴς τις, ὅστις φρίκην καὶ εἰς ἑαυτὸν ἐμπνέει;»

Τὴν καρδίαν καὶ τὸ γένος Ἕλληνις αὐτὴ γνησία,
 Ὅτε ἡ τοῦ Ἰψηλάντου ἐσαλπίσθη παρουσία.
 Καὶ εἰς τὴν Ἐπτάλοφόν του τοὺς ἀόπλους καὶ ἀθώους
 Ὁ μαινόμενος Σουλτάνος ἐκερμάριζεν ἀθρόους,
 Ἀπὸ Βόσπορον εἰς Ῥώμην ἔδραμε μετὰ γονέων
 Καὶ ἠράσθη ἐκεῖ τοῦτον σπουδαστὴν τεχνῶν ὠραίων.

Διατί τὴν Ἰταλίαν

Ἄφησεν αὐτὸς προδῶσας τόσον ἐνθερμον φιλίαν;

Ἦχουν φοβερά τὰ ὅπλα τῶν Ἑλλήνων μαχομένων,
 Καὶ μακρόθεν πρὸς τὸ Γένος ἔδραμεν αὐτὸς ἀσθμαίνων.
 Πλὴν κ' ἐν μέσῳ τῶν παιάνων τῆς Ἑλλάδος νικητρίας
 Κλαυθυμυραὶ τὸν ἐκυνήγουν αἱ φωναὶ τῆς Ἀγλαίας.
 Ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα πάλιν ἦλθε πρὸς τὴν Ἀγλαίαν,
 Μαθὼν ὅτι αὐτὴ σώζει τὴν ἀρχαίαν τῆς φιλίαν.

Μαθὼν ὅτι πρὸς τὰ τέλη

Καὶ ὠχρὰ τῶν ἡμερῶν τῆς ἡ λαμπρᾶς νύκτος μέλλουσιν

Εἴν' ἐσπέραν' ζωὴν πᾶσα, πᾶσα κίνησις ἐκπνέει
 Τὴν ἀποθανοῦσαν Ῥώμην τῆς νυκτὸς τὸ ἄστρον κλαίει
 Τοῦ Ἀγίου Πέτρου λάμπων καὶ σεληνοφέγγων ὅλος
 Εἰς τὰ νῶτα τῶν ἀέρων ἐπικάθεται ὁ θόλος,
 Καὶ φρονεῖ, ὡς τὰς μεγάλας κορυφὰς τῶν Ἀπεννίνων,
 Ὅτι δάκτυλοι Ἐργάτου Θεοῦ ἐπλάσαν κ' ἐκείνον ὅλος

Τύπον πόσου μεγαλείου

Παριστᾷ ὁ Εἷγας οὗτος τῶν γῶν τῆς ὑψηλότητος

Εἰς τὸ Κολοσσαῖον καίται ἀλυσίδετος καὶ τρέμων
 Ὁ τὸν κόσμον ὑποτάζας τῆς ἀρχαίας Ῥώμης Δαίμων,
 Καὶ σκιὰν πλανῶνται δύο εἰς τὸ Πάνθεον ὀργίλαι,
 Ὑψηλαὶ ὡς τοῦ Πανθέου αἱ ὑπερμεγέθεις στήλαι,
 Διὰ τὴν ἐλευθερίαν ἢ τοῦ Βρούτου παιδοφόνος,
 Διὰ τὴν ἐλευθερίαν ἢ τοῦ Βρούτου πατροκτόνος.
 Πλὴν ὀλολυγμοὺς ματαίους

Ἐντὸς χύνουσαι τῆς Ῥώμης ζητοῦν Ῥώμην καὶ Ῥωμαίους.

Εἰς τὸ μέτωπον ὁ Ἕλλην γραπτὴν φέρων τὴν ὁδὸν,
 Πρὸς τὴν Τρέβην παρκαμένει, τὴν δακρυρροοῦσαν κρήνην
 «Γῆ, ἀνέκραξεν, ἀρχαία ὅπου καίται σιωπῶσα
 «Ὡς ἡ πάλαι νεκρὰ Ῥώμη καὶ ἡ Ῥώμη σου ἡ ζῶσα,
 «Ὅπου μεταξὺ τῶν τάφων ἡ πικρὰ φωνή μου μόνη
 «Τῆς σιγῆς καὶ τῆς ἐρήμου τὸ κενὸν αὐτὸ πληροῖ
 «Λοιπὸν ὅλα τελευτῶσι,

«Μηδὲν ὅλα, καὶ ματαίᾳ ἡ φροντίς ἡμῶν ἡ πόσις

«Εἰς τὴν γῆν περιγῆθην· λίθων, εἶπα, σωρὸς μέγας·
 «Αἰ στοαὶ Σιδῶνος, Τύρου, Νινευῆς καὶ Βαβυλῶνος·
 «Εἰς τὸν οὐρανὸν ἐστράφη· ὡς τοῦ λύχνου θρυαλλίδα·
 «Καὶ αὐτὸ τὸ ἄστρον σβύνει εἰς τὸ μαῦρον χάος· εἶδα·
 «Ἰσως, εἶπα, μ' ἐγγυᾶται, ἴσως τὴν ἀθανασία·
 «Ὁ φωστὴρ ὁ δίδων λύμην καὶ ζωὴν ἡμερησίαν·
 «Πλὴν τοῦ Χρόνου τὴν σφραγίδα
 «Καὶ εἰς τὸν ἀμυδρωθέντα τοῦ ἡλίου δίσκον εἶδα·»

Ἀλλ' αἱ δύο τοῦ Θανάτου μαῦραι πτέρυγες κινεῖνται,
 Καὶ οἱ κώδωνες εἰς τούτων τὸν βαρὺν κρουσμὸν δονοῦνται,
 Ἡ κλαγγώδης δὲ φωνὴ των ὡς φωνὴ ἀπὸ τὰ νέφη·
 «Ὁλα, λέγει, ἔλα φεύγου, καὶ κἀκεῖν δὲν ἐπιστρέφει·
 Ἐμεινεν ὁ Ἕλλην σύννοος, ὅτε ἀπὸ αἰφνιδίου
 Ἀστραπὴν ὡς νὰ ἐκκέη κραυγὴν ἔφησεν ἀγρίαν,
 Καὶ εἰς τόπον ἐκεῖ ἔνα
 Τὰ πυρώδη ὄμματα τοῦ ἔμειναν προσηλωμένα·»

Ποῖα δύναμις τὸ πνεῦμα καὶ τὸ σῶμα τοῦ δεσμεύει;
 Διὰ τί ὡς φύλλον τρέμει ὅταν αὔρα τὸ σαλεῖ;
 Μήπως, φάντασμα τι σύρον ἐπιτάφιον σινδόνην·
 Εἰς τῶν παλαιῶν μνημείων ἐπεκλήθητε τὴν κόνιν;
 Εἰς τὰ νάματα τῆς Τρέβης τῆς εἰς ἄργυρον πλουσίας
 Ἀντανακλωμένην εἶδε τὴν μορφὴν τῆς Ἀγλαίας,
 Καὶ τὰ ὠτὰ τοῦ συγχρόνως
 Ἐπληξε πικρῶν τῆς λόγων διακακομμένος τόνος·

«Ἦτον ἐποχὴ, ὅποτε εἰς τῶν κλαυθμυρῶν κωδῶνων
 «Δὲν ἐπρόσχεες τοὺς ἤχους τοὺς ἀγγέλλοντας τὸν χρόνον,
 «Καὶ σιμὰ μου ἐλησημόνεις εἰς μαγευτικὰς ἐκστάσεις
 «Τὸν καιρὸν καὶ τὰς ἐκτάσεις·
 «Φεῦ! ἐπέρασεν ἡ ὥρα ἕαρος τοῦ ἀνθοφόρου,
 «Καὶ μᾶς ἦρχαν αἱ ἡμέραι τοῦ κιτρίνου φθινοπώρου.
 «Εἶχες τότε, εἶχα τότε ψυχὴν νέαν, σῶμα νέον,
 «Καὶ τὰ καθάρᾳ μου στήθη πῦρ ἐθέρμαινεν ὠραῖον,
 «Πῦρ φλογίζον τὴν καρδίαν, ἀλλ' αὐτὴν ἐξαγιάζον,
 «Πῦρ ἁγνὸν καὶ ὁμοιάζον·»

«Τὴν πυρὰν τὴν εἰς τὸν Γάγγην ἐπιτύμβιον ἐκείνην»

«Ὅπου σάρκες πιστῆς φίλης καίονται χωρὶς ὀδύνης.

«Ἀνθρώπε! εἰς τὴν ψυχὴν μου ἐκουσίως, ἀκουσίως»

«Κακὸν ἔφερες καὶ τρυῖλα διαμένον αἰωνίως·

«Τῶν τερπνῶν μου αἰσθημάτων ἀπεξήρανες τὴν βρύσιν,

«Μ' ἀπαστάτισες τὴν φύσιν

«Καὶ μ' ἐβίασες ἀπλάγχυνες νὰ μὴν ἔχω πλέον πίστιν

«Εἰς οὐδέν καὶ εἰς οὐδένα, οὐδ' εἰς τοῦ Παντός τὸν Κτίστην.

«Μ' ἄφες, καὶ ξίφος ἔλκων ἔτρεξες εἰς τὴν πατρίδα·

«Ἄλλ' αὐτὸ τὸ ξίφος ἔχει μίαν αἵματος κηλίδα.

«Εἰς στροφὰς ἡλίου τόσας ἔπαθα διὰ σέ ὅσα

«Οὐδεμία ψυχὴ ζῶσα·

«Διὰ σέ παλμούς αἰσθάνθην πόθου καὶ ζηλοτυπίας,

«Ἐρωτος καὶ μίσους θέρμην καὶ θανάτου ἄγωνίαν.

«Τοῦ ἀτελευτήτου ὕπνου εὗχου με τὴν ἡσυχίαν,

«Καὶ εἰς ἄλλην τρεῖς φέρε ὅρκους, πίστιν καὶ λατρείαν.

«Ἄς ἀνάψωσι συγχρόνως τῆς ταφῆς μου αἱ λαμπάδες

«Καὶ τῶν γάμων σου αἱ δάδες,

«Καὶ εἰς ἓνα ναοῦ θέλον ἅς ἡχήσωσι συμφῶνως

«Ὁ ψαλμὸς ὁ τῆς νηδείας, ὁ ψαλμὸς ὁ τοῦ νυμφῶνος.»

Λυπηροὺς τοιούτους λόγους αὐτὴ φεύγουσα ἐλάλει,

Καὶ τῆς πόλεως ἡ μία ἔχει ἄκρα καὶ ἡ ἄλλη.

Ἄφωνος ἐκεῖνος ἐπὶ καὶ ἀκίνητος τὴν βλέπει.

Τὴν μορφήν τῆς τοῦ θανάτου ἐπεσκίαζεν ἡ σκέπη,

Καὶ τὸ κάλλος τῆς ὡχρῆς μαρμαίνοντο καὶ θνήσκον.

Τὴν ὡραίαν Ἀγλαίαν μόλις εἰς αὐτὴν εὗρίσκειον

Κεῖμαρρον δακρύων χύνει,

Καὶ αὐτὰ προφέρων χεῖρας πρὸς τὴν φεύγουσαν ἐκτείνει·

«Ἐρωμένη μου ἄθλιε, μετεδλήθης λοιπὸν τόσον!

«Πῶς λοιπὸν! ἀπεστερήθης τῶν θελημάτων σου τὴν δρόσον!

«Πῶς! ἐξέλιπον τὰ ῥόδα τοῦ προσώπου σου ἐκεῖνα!

«Πῶς! τὸ βλέμμα σου δὲν ἔχει τὴν προτέρην του ἀκτῖνα!

«Πῶς λοιπὸν! ὡς ἡ σελήνη

«Δύπην ἢ ὡχρὰ μορφὴν σου καὶ μελαγχρόλιαν χύνει!

«Ἄνθος ἄλλοτε στολίζον τὴν κοιλίδα τῆς ζωῆς μου,

«Ἀλλὰ σήμερον τὸ θῦμα τῆς φάρμακρῆς πνοῆς μου!

«Ἀπὸ σέ λοιπὸν διέστην, ἀπὸ σέ ὡς ὁδοιπὸρος

«Ἄνεμος τῆς ἐρημίας, ἄνεμος θανατηφόρος,

«Τὸν χλωρὸν λειμῶνα καίων
 «Καὶ ξηραίνων πᾶν τοῦ ῥόδου, πάντα κρῖνόν τοῦ ὠρχίον!
 «Δυστυχὴς δὲν εἶσαι μόνη, καὶ σὲ μόνην παρακαίρως
 «Δὲν κατέφαγεν ἡ λύπη, δὲν ἐμάρανεν ὁ ἔρως.
 «Ἄθλιος! δὲν ἐδυνήθην εἰς στιγμὴν ζωῆς μου μίαν
 «Ἢ νὰ δώσω εἰς τοὺς ἄλλους, ἢ νὰ λάβω εὐτυχίαν.
 «Ἄφες τὰ νεκρά μου χεῖλη,
 «Ἄφες νὰ καταπατῶσι τὰς νεκράς σου χεῖρας φίλη!
 «Ἄκουσέ με... ἐὰν στήθῃ ἀπὸ γύψος σπαραγμένη,
 «Ἐὰν χεῖλη σιωπῶντα κ' ἐνταύτῃ φαρμακευμένα,
 «Ἄν ψυχὴ φρενιτιῶσα καὶ ἀσπαύρουσα καρδίαν,
 «Ἄν θερμὴ θανάτου δίψα καὶ ὀδυνηρὰ μανία,
 «Ἐξιλέωσίς σου ᾔναι,
 «Πρὸς ἐμὲ τὸ βλέμμα στρέψε κ' ἐξιλεωμένη μείνε...
 «Τοῦ ἀδελφοκτόνου Κάιν ἡ κατὰ γεγραμμένη
 «Διὰ φλογερῶν στοιχείων εἰς τὸ μέτωπόν μου μένει.
 «Ἐλιγμούς, στροφάς, πλεκτάνες καὶ θανάτου φέρων πόνον
 «Ὅρις θλίβει, ὅρις σφίγγει τὴν καρδίαν μου πρὸ χρόνων.
 «Ἀλλὰ πρόσμενε ὀλίγον,
 «Καὶ ὁ Ἄδης σ' ἐκδικεῖται τὰς ἀδύσους τοῦ ἀνοίγων...»

Ἡ φωνὴ τοῦ διεκόπη ὡς κιθάρας νευρὰ μία,
 Καὶ λειποθυμία αἴφνης τὸν ἐπλάκωσε βραεῖα.
 Ἐπεσεν ὡς στάχτις, ὅστις ἀπὸ τὸν βορρᾶν παταῖται.
 Καὶ ψυχρὸς καθὼς ὁ λίθος τοῦ ἐδάφους, ὅπου κεῖται,
 Καὶ ὠχρὸς καθὼς αἱ λάμπεις τοῦ νυκτερινοῦ ἀστέρος,
 ῥέουσιν εἰς τὴν μορφὴν τοῦ ἀπὸ τοῦ γλαυκοῦ αἰθέρος,
 Ἐκλείσσε τὰ βλέφαρά του
 Εἰς τὸ τέρμα σπασματικῆς τῆς ζωῆς καὶ τοῦ θανάτου.

Πλὴν μετὰ στιγμᾶς ὀλίγης συναισθάνεται δακτύλους
 Εἰς τὸ κρῖνον μέτωπόν του καὶ οἰκτιρμονας καὶ φίλους,
 Καὶ γλυκύθυμος φωνή τις εἰς τὰς ἀκοάς του κλαίει,
 Καὶ θερμὴ, εὐώδης αὔρα εἰς τὸ πρόσωπόν του πνέει.
 Βαθμηδὸν τῶν ὀφθαλμῶν του διαλύεται τὸ σκότος.
 Ἀλλὰ πόνου παλμὸς εἶναι τῆς καρδίας τοῦ ὁ πρῶτος.
 Εἶδε κατὰ τὰς τριόδους
 Τὴν φυγὴν τῆς Ἀγλαίας, ὡς σκιᾶς μυστηριώδους.

Δυστυχῆ, τῆς λύπης μόνος τὸ ποτήριον δὲν πίνεις. II
 Τρυφερότης ὀλεθρία! εἰς τὰς ἀκοὰς ἐκείνης
 Ἄμα τῆς ἐπιστροφῆς σου ἔφθασεν ἡ ἀγγελία,
 Εἰς τὰ σπλάγχνα της ἠγέρθη τῶν παθῶν ἡ τρίκυμία.
 Ἐπεθύμει, ἐφοβᾶτο τὴν αἰφνιδίον σου θῆεν.
 Ἀλλ' εἰς τὰς τελευταῖον μεθυσθεῖσα τὴν ιδέαν

Καὶ παράφορος, ἐκ νέου
 Φλεγμονὴν νὰ ἐρεθίσῃ ἔλκους ἔτρεξεν ἀρχαίου.

Εἰς τὸν οἶκον ἐπληθῆς, καὶ πρὸς τὴν μητέρα εἶπε· III
 «Φύγωμεν πρὶν μὲ φονεύσουν νέοι πόνοι, νέαι λύπαι.
 «Ὁ ἀπκρηγνὴς μου Ἕλλην αἰφνης ἀνεφάνη κλαίων.
 «Ναί, τὸν εἶδα πλὴν ἀρίνω καὶ αὐτὸν καὶ τὸν Ῥωμαῖον.
 «Οὐδὲ τοῦ ἐνὸς τὴν τόσῃ ἀπιστίαν ὑποφέρω,
 «Οὐδ' ἀνέχομαι τοῦ ἄλλου τὴν ἀγάπην περαιτέρω.»

Ἐλεγεν αὐτὰ ἡ κόρη,
 Καὶ δακρύουσα ἡ μήτηρ τί νὰ πράξῃ διηπόρει.

Καὶ εἰς τὴν τροφὸν τῆς νέας, τὴν δευτέραν τῆς μητέρας,
 «Εἰς σέ, εἶπε, στιγμὴν μίαν παραιτῶ τὴν θυγατέρα.
 «Τρέχω τρέμουςα τὰ σπλάγχνα τοῦ πατρὸς της νὰ μαλάξω,
 «Καὶ αὐτὴν ἀπὸ τὰς χεῖρας τοῦ Ῥωμαίου ν' ἀπαλλάξω.
 «Φοβερὰ ταράττει, φίλη, τὴν ψυχὴν μου τρίκυμία!
 Ἄμα ἔφυγεν ἡ μήτηρ, ἔκραξεν ἡ Ἀγλαΐα.
 «Θεέ! ποῖος μελῶν κλόνος

«Τὸν ἐπῆλθε!.. φθορὰν πρόσην τὸν ἐπέφερεν ὁ χρόνος!..

«Κρυερόν ἐντός μου φέρω τοῦ θανάτου τοῦ τὸν τρόμον,
 «Καὶ ἂν ἄστατος ἐφάνη καὶ ἂν πρὸς ἐμὲ ἀγνώμων...
 «ὦ! ἂν ἔχῃ, καθὼς ἔχω, εἰς τὰ στήθη του ἓν μέρος
 «Τοῦ πυρὸς τοῦ ἐρχομένου εἰς ἡμᾶς ἐκ τοῦ αἰθέρος —
 «Ἄν μερὶς εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ τῆς ψυχῆς μου ἐνεχύθῃ,
 «Συγχωρῶ τὰ παρελθόντα καὶ τὸ πᾶν ἐλησμονήθῃ.

«Πῶς, εἰπέ με, πῶς ἐθρήνει;
 «Ἐρῶς σταθερὸς εἰς δάκρυ τὴν καρδίαν τοῦ ἐκίνοι;

«Δὲν μὲ λέγει, δὲν μὲ πείθει τῆς μορφῆς του ἡ ὠχρότης
«Ὅτι καὶ δὲν εἶναι πλέον ἐραστής αὐτὸς προδότης;...

«Ἀλλ' εἰς τὸν γεννήτορά μου εὐλαβοῦμαι μὴ προσκρούσω...

«Τὴν τυραννικὴν του τρέμω θέλησιν νὰ παρακούσω...»

«Δεσμὸν ὅμως πλέκει οὗτος ὕμναίον μου ματαίως...»

«Πλὴν ὅποτεν ἰδῇ πλέον ὁ ἀγέρωχος Ῥωμαῖος...

«Ὅτι φίλτρον δὲν μ' ἐμπνέει...

«Φεῦ! εἰς ἓνα λογισμὸν μου ἄλλος μου ἀντιπαλαίει...

—Φύγωμεν ἂν ὁ πατήρ σου εἰς τὸν γάμον ἐπιμένῃ,

«Ἄν ἡ ἀρνησίς του μέλλῃ φόνου πρόξενος νὰ γένῃ,

«Καὶ ἂν μένουσα τὸν ψόγον τῶν ἀνθρώπων ἐπισύρῃ,

—Δόγους συνετοῦς, τροφὸς μου, εἰς πετρῶδη χώραν σπεῖρεις.

«Ὁ νοῦς ἄλλα σχεδιάζει, λέγει ἄλλα ἡ καρδιά,

«Ἦθελα ν' ἀναχωρήσω πρὸ μικροῦ... ἀλλὰ γλυκεῖα

«Φωνὴ ἔρωτος μὲ κράζει,

«Καὶ πρὸς τὴν θέλησίν μου εἰς τὴν Ῥώμην μὲ βαστάζει...

«Ἡ ψυχὴ μου αὐτὸν θέλει, καὶ ἂν ἄπιστος ἐσπάθῃ...

«Τὴν ἀγάπην αὐτοῦ θέλω, καὶ ἂν σφάζῃ με ὡς σπάθῃ...

«Ἡ ἀνάγκη τις τῶν πρώτων ἡμερῶν τοῦ ἔκρός μου

«Ὅτ' ἐπάτουν, ὅτ' ἐπάτει τὸ κατώφλιον τοῦ κόσμου,

«Παρελθόν, παρὸν καὶ μέλλον ὡς βαρεῖας σφύρας κτύποι

«Πλήττουσι τὸ μέτωπόν μου... ὦ! μ' ἐφόνευσεν ἡ λύπη...

«Δι' ἐνδυμασίαν γάμου

«Ἐτοιμάσατε, γονεῖς μου, δότε με τὰ σάβανά μου.»

Ἡ αὐγὴ ἀπὸ τὴν ἄκραν τοῦ Καπιτωλίου στέλλει

Φῶς εἰς ὕλους, ἀλλ' ὁ κλαίων ἐραστής της φῶς δὲν θέλει

«Ἡ μορφή της ἦτον; λέγει ἦτον ἄρα ἡ φωνὴ της;

«Ἢ τὴν θέαν της πυρώδης μ' ἐπλάσεν ἐγκεφαλῆτις,

«Καὶ εἰς ταρχώδη σάλον, εἰς ἀτάκτους συγχινήσεις,

«Κυματίζονται ἀκόμη αἱ πληχθεῖσάι μου αἰσθήσεις;...

«Ἀλλ' ἐμπρὸς μου, φεῦ! ἐφάνη

«Ἀληθὺς τὸ τεθλιμμένον θυμὸς μου πρὶν ἀποθάνῃ...

«Ναί, τὴν βλέπω καὶ μὲ βλέπει· καὶ, στενάζω καὶ στενάζει...»

«Διατί, αὐτὴ φονέα, διατί μὲ ὀνομάζει;...»

«Ἀγλαΐα! πῶς χθές ἦλθες, πῶς εἰς τῆς νυκτὸς τὸ σκοτὸς;...»

«Ἦλθες εἰς ἐμὲ νὰ φέρῃς σκληρὰν τύψιν συνειδότος;...»

«Τί ζητεῖς καὶ εἰς τὸ φέγγος αὐτῆς πάλιν τῆς πρωΐας;...»

«Νὰ ἰδῇς ζητεῖς τὸ δάκρυ τῆς πικρᾶς μου μετανόας;...»

«Ἦθελα γὰρ σὲ λαλήσω...»

«Ἦθελα καὶ τὴν ψυχὴν μου εἰς τοὺς πόδας σου ν' ἀφῇσω...»

«Βάλε εἰς τὸ μέτωπόν μου, βάλε τὴν ψυχράν σου χεῖρα...»

«Τῶν πυρίνων λογισμῶν μου ἴσως σβύσῃς τὸν κρατήρα...»

«Σὺ παροῦσα, σὺ ἀπούσα, σὺ τὸν νοῦν μου διευθύνεις...»

«Σὺ τὴν γῆν καθωραΐζεις, σὺ τὸν οὐρανὸν λαμπρύνεις...»

«Σὺ χάρὰ τοῦ κόσμου τούτου, σὺ ἐλπίς τοῦ ἄλλου κόσμου;...»

«Εἰς τὰ ὄτα μου μολπή μου, εἰς τὰ ὄμματα μου φῶς μου;...»

«Τῆς καρδίας μου λατρεῖα;...»

«Τῆς ψυχῆς μου εὐφροσύνη καὶ τὸ πᾶν μου, Ἀγλαΐα!...»

Ἀπ' ἐλέγχου συνειδότος μαστιζόμενος ὁ τάλαις,...

Εἰς τῆς Ἀγλαΐας θέλει ν' ἀποθάνῃ πᾶς ἀγκάλας...»

Τρέχει, τρέχει ἐξετάζων τὸ ἀκοίμητόν του ὄμμα...»

Ἀνευρίσκει τῆς ἀθλίως ἐρωμένης του τὸ δάκρυ...»

Εἰς οὐρανὸν προαπτεῖται, ὅπου ἔζη τεθαμμένη...»

Καίειν ὅλος, βίγῃν ὅλος καὶ κλονούμενος ἐμβαίνει...»

Ἀλλ' ὦ τύχη ὀλεθρεῖα!...»

Ἄφροντος ἀπὸ τὴν Ῥώμην ἔγινεν ἡ Ἀγλαΐα...»

Εἰς τοιαύτην ἀγγελίαν λύνονται τὰ γόνατά του,...

Σκοτοδινῇ καὶ πίπτει ὡς εἰς βράθρα θανάτου...»

Οὕτως ἂν εἰς μέγα χάσμα ὁδοιπόρος ὀλισθήσῃ...»

Καὶ εἰς τὴν φρικτὴν του πτώσιν κορμὸν δένδρου ἀπαντήσῃ...»

Τὸν ἀρπάζει καὶ κρεμάται περιστρέφων τρόμου ὄμμα...»

Ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ἐθαύσθη;... τετρωμένον ἔχων σῶμα...»

Καὶ θανάτου ἔχων ζήλην,

Ἀπὸ μίαν τῆς αἰώσου πέτρην φέρεται εἰς ἄλλον...»

Διωκόμενος ἀπαύστως ἀπὸ μαύρας ἐνθυμήσεις,
 Αἰδεται εἰς τὰς βιαίαις καὶ συχνὰς περιπλανήσεις·
 Ἄλλ' εἰς τ' ἀσθενῇ του μέλη αὐταὶ φέρουν πολλὸν κλόνον,
 Καὶ ἀνάπαυλιν καμμίαν εἰς τὸν ψυχικὸν του πόνον.
 Εἰς τὰ λείψανα τῆς Ῥώμης τὸ ψυχρόν του βλέμμα στρέφει·
 Πλὴν ἡ Ῥώμη τῆς ψυχῆς του τὴν ἀπελπισίαν τρέφει.
 Ἡ σημερινή της θέα

Εἰς τὴν πάσχουσαν καρδίαν ἀνεγείρει πένθη νέα.

Κόσμον μέγαν, ὅστις ἦτον ἄλλοτε καὶ κατεστράφη,
 Μαρτυροῦσιν οἱ τῆς Ῥώμης παρμεγέθεις τόσσοι τάφοι.
 Τμήματα μαρμάρων κεῖνται εἰς τὴν γῆν ἀπεβριμένα,
 ὣς ὅστ' αἰ κοιμητηρίου εἰς τὸ χῶμα ἐσπαρμένα.
 Εἰς πεδὶον μάχης ἦλθαν ὁ Καιρὸς ὁ πανδαμάτωρ
 Καὶ ὁ Νοῦς ὁ ἀρχιτέκτων, ὁ τῆς ὕλης παντοκράτωρ,

Καὶ τῆς πάλης τῶν σημεία

Τὰ κολοβωθέντα ταῦτα καὶ ἡμίθραπτα μνημεῖα.

Τὴν μεγάλην κεφαλὴν του εἰς τὴν τήβεννον σκεπάσας,
 Τῶν φονέων του ὁ Καῖσαρ τὰς πληγὰς ἐδέχθη πάσας·
 Εἰς πορφύραν καὶ ἡ Ῥώμη σήμερον τετυλιγμένη,
 Τοὺς τραυματισμοὺς τοῦ χρόνου ἓνα ἓνα ὑπομένει.
 Ἡ τὸ πάλαι μέχρι Νείλου στήλας στήσασα τροπαίων
 Ἢδη συνεστάλη πᾶσα εἰς σωρὸν πετρῶν ἀρχαίων,

Καὶ Νιόβη πετρωθεῖσα

Εἰς θρηῶδες σχῆμα μένει, λαῶν τέκνων στερηθεῖσα.

Ἐκ τῶν σωζομένων ὅμως δόμων τῆς καὶ ἀνδριάντων
 Ὑποπτέεις ὅτι πόλις ἦτον ἄλλοτε Γιγάντων,
 Καί νοεῖς ἐκ τῶν μεγάλων Φόρων τῆς καὶ Προφυλαίων
 Ὅτι ἄλλοτε εἰς ταύτην ἔζη ἔθνος βασιλέων.
 Ἐκ τοῦ Κολοσσαίου, λέγεις, πτέρυγας μακρὰς ἀπλώνων
 Ἐφυγεν ὁ νικηφόρος Ἀστὸς τῶν λεγεῶνων,

Εἰς τὰ ὕψη τῶν ἀστέρων

Τῆς ἀλύσεως τοῦ κόσμου ἡμιθράστους κρίκους φέρων.

Ἀσημον ὁ Τίβερις τῆς βίον βέει, καὶ ζῆ-μύλις ἀνταμύτ
 Ὁ τὸ πάλαι πλημμυρῆσαι ἐπὶ τῆς Εὐρώπης ὅλης· γόνιμον γὰρ
 Κύπτων κεφαλὴν βρεῖαν εἰς τὰς ὄχθας αὐτοῦ ποταμοῦ· φέρει γὰρ
 Μέναι, ὡς μετρῶν τὸ βῆθος τῶν ὕδατων ἀπαισίως· καὶ γὰρ
 Ἦν' ἐκεῖνος... εἰς τ' ἀφρώδη καὶ δρομαῖα βεβηκὼς τοῦ ποταμοῦ
 Ζητεῖ ἄρά γε νῆα σόβη διψῶν φλογερὴν θανάτου; τρεῖς γὰρ

Τῆς θρησκείας λεπτὸν νῆμα

Δὲν κρατεῖ μακρὴν τοῦ βόθρου τὴν κραυγὰν τοῦ βήματος· εἰ

Ὡς σωτήριον καὶ μέγα δόγμα τῆς ἀθανασίας!
 Μᾶ· παρηγορεῖς εἰς μόνην ἀπλὴν θεῶν ἐκκλησίαν
 Τὸ κωδωνοστάσιόν τῆς ὡς φανὸς ἀνυψωμένος
 Φέγγει ἀπὸ τ' οὐρανοῦ καὶ τοῦ μακρινοῦ λιμένος.
 Ἀνεμόστροφοι ἐν μέσῳ τῶν κλυδωνισμῶν καὶ σάλων,
 Κυματοπληκτοὶ ἐν μέσῳ τῶν σκοπέλων καὶ ὑφάλων,

Τὴν λαβὴν τοῦ πηδαλίου!

Σφίγγομεν εἰς τὴν παλάμην καὶ μακρὴν τοῦ παραλίου.

Ἀθλιέστερος οὐδεὶς τις τοῦ ἀθέου καὶ ἀπίστου!

Εἰς τὴν φθειρομένην ὕλην προσηλαῦται ἡ ἐλπίς τοῦ

Μόνος εὐτυχῆς ὁ μίαν θεῖαν Πρόνοιαν λατρεύων

Καὶ τὴν οὐρανίαν χάριν εἰς τὴν γῆν αὐτὴν θηρεύων!

Ζῇ ἐν μέσῳ ἀτραπείας ὑπὸ τοῦ Θεοῦ τὴν χεῖρα,

Προσευχόμενος δροσίξει τῆς ψυχῆς τοῦ τὸν κρατῆρα,

Καὶ εἰς τὰς βουλάς τοῦ Πλάστου

Ἰποτάσσεται καθ' ὅλας κεντρὸς τὰς συμφορὰς τοῦ...

Τρέχοντα εἰς ἀποκρήμους, εἰς ἀβάτους ἐρημίας,

Κ' εἰς τοῦ ἵππου τοῦ τὴν χεῖρην περικυβέντα τὰς ἡνίας

Ἀγροφύλακες πολλάκις ἔτυχεν νῆα τὸν ἰδῶσιν,

Ἀπορῶντες διὰ τόλμην καὶ ἀπόγνωσίν του τόσῃν.

Ἄλλοτε τὴν νύκτα πάλιν ὑπὸ τ' οὐρανῷ τὰς δαῖδας,

εἰς παράρρων διατρέξας καὶ βουνὰ καὶ πεδιάδας,

Τὴν πρῶταν ἀπαντᾷ

Μικρὸν ὕπνον ἀπολαύων εἰς τὰς λούκας ὑποκάτω.

Ἀλλ' ἐξαίφνης ἀνωνύμου χειρὸς ἔγγραφον λαμβάνει·
 Ἐφθασεν ἡ Ἀγλαΐα εἰς Παρίσι, μακθάνει,
 Ἀπὸ ἀσπλαγχνον πατέρα μετὰ βίας φερομένη
 Ἐκεῖ, ὅπου τὸν Ῥωμαῖον νυμφικὸς παστὸς προσμένει·
 Ἐπειδὴ ὁ Πάπας Ῥώμης, ὡς διώκτης τῶν Ἑλλήνων
 Καὶ θρησκομανῆς μονάρχης τῶν θρησκομανῶν Λατίνων,
 Εἰς αὐτοὺς ἀπαγορεύει

Νύμφην Ἑλληνίδα, ἥτις μόνον τὸν Χριστὸν λατρεύει.

Εἰς τὰς πτέρυγας ἀμάξης ὠκυπτέρου ἀναβαίνει·
 Ταχυτέρα ἡ ψυχὴ του φεύγει προπορευομένη,
 Καὶ τὴν Ἀγλαΐαν, ἥτις ἅπαντα πληροῖ τὰ μέρη,
 Βλέπει κλαίουσιν καὶ κλαίει, βλέπει χαίρουσαν καὶ χαίρει.
 Πρὸς τὰς Γαλλικὰς Ἀθήνας ἐκ τῶν Ἀπεννίνων τρέχει,
 Καὶ τοσαύτας περὶ πόλεις εἰς κάμψιν δὲν προσέχει.

Ἀλλὰ ποῖος διαβαίνει

Σήμερον τὴν Ἑσπερίαν, καὶ ἀναίσθητος δὲν μένει;

Ποῦ οἱ χρόνοι, ὅτε δέκα ὁμοῦ σκῆπτρα βασιλέων
 Ὡς λεπτὸν συντρίβων ἓνα κάλαμον ὁ Ναπολέον,
 Στρατηλάτης ταχυδρόμος μέχρι Μόσχας ὠδοιπόρει
 Καὶ τὰς πρωτεύουσας πόλεις ὡς σταθμούς του ἐθεώρει;
 Ὅτε τῆς Εὐρώπης ὅλης ἐξετύλιττε τὸν Χάρτην
 Καὶ τὰ Κράτη τῆς ἐκθέτων εἰς καθένα Βασιλάρτην,
 Εἰς καθένα παρεχώρει

Στέμμα ἐν ἐξηρητημένον ἀπὸ τὸ μακρόν του δόρυ;

Ἐκ τῶν σπλάγχνων τῆς Γαλλίας ὁ σεισμὸς τῆς οἰκουμένης
 Ἐρρίπτε τὸν Γίγαντά του, τὸν υἱὸν τῆς Εἰμαρμένης.
 Εἰς τὸ ἄρμα του ἐν πρώτοις, Σέτσωστρις τῶν νέων χρόνων,
 Τοὺς τραχήλους αὐτὸς ὅλων ἐζευγε τῶν ἡγεμόνων·
 Ἀλλ' ἐκπίπτων μετὰ ταῦτα καὶ τὸ στάδιόν του κλαίων,
 Αἰθους ἐπὶ τῆς Εὐρώπης ἐσπειρεν ὁ Δευκαλίων!

Τοῦ κατακλυσμοῦ τῶν Γάλλων,
 Καὶ ἰδοὺ ἐθνῶν βλαστήσεις ἐλευθέρων καὶ μεγάλων.

Καθεὶς σήμερον μονάρχης, ἐκφυγὼν βοσκὸς τὸν λύκον,
 Ὁδηγεῖ διὰ τῆς ῥάβδου ποίμνιον τυφλὰ ὑπεῖκον·
 Τὸ γλυκὺ ἀμέλγων γάλα τῶν προβάτων του ἀνέτως,
 Τὴν λευκὴν ἀλλόων ῥάχην κείρει δις καὶ τρίς κατ' ἔτος·
 Καὶ ὁ Ἀετὸς τῆς Βιέννης εἰς τὸ κέντρον ἐμφωλεύων,
 Ἀστυνόμος τῆς Εὐρώπης καὶ αὐτὴν κατὰσκοπεύων,

Στρέφει καθ' Ἑλλάδος βλέμμα

Ἀφ' οὗ ἔθαψε τὸ φύγχος εἰς τοῦ Ρήγα τῆς τὸ αἶμα...

Οὐδ' εἰς σὲ κἀνεῖς, πατρίς μου, ὅμμα πλέον προσηλόνει,
 Καὶ παρῆλθον οἱ λαμπροὶ σου Ὀθωμανομάχοι χρόνοι,
 Ὅτε εἰς τῆς Ἑλβετίας τὴν ὑψηλοτέραν πέτραν
 Ἔστεκεν ὁ Τέλλος σείων εἰς τοὺς ὧμους τὴν φαρέτραν
 Καὶ τανύων εἰς τὰς χεῖρας τὸ τυραννοκτόνον τόξον,
 Καὶ ὁ στρατηγὸς βουκόλων καὶ ζευγηλατῶν ἐνδόξιον

Μετὰ σεβασμοῦ μεγάλου

Τοὺς βοσκούς καὶ ἀροτῆρας ἐχαιρέτα τοῦ Μαινάλου.

Εἰς ἐπαίνους σου τὰ ἔθνη ψόγους ἔτρεπον ἀδίκους,
 Ὅτε εἰς τοὺς σκωριῶντας τῆς ἀλύσειός των κρίκους
 Μὴ προσπέρουσα τὸν μέγαν ἀμαζόνειόν σου πόδα,
 Ἐκρυπτες τὸ μέτωπόν σου εἰς τ' ἀρχαῖκά σου ῥόδα.
 Πλὴν ἀπέστρεψαν οἱ δύο κόσμοι ἀπὸ σὲ τὸ βλέμμα,
 Ἄμα ἤρπασαν οἱ ξένοι τὸ ἀμάραντόν σου στέμμα

Καὶ ὡς στίγμα καὶ ὡς σπῖλον

Σ' ἔθαλαν εἰς τοὺς κροτάφους τὸν Γερμανικὸν των πῖλον.

ΛΣΜΑ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

Ἄγιον καὶ παντοκράτορ Πνεῦμα τῆς ἐλευθερίας!
Ὁ Θεὸς ἀπὸ τὴν πρώτην ὥραν τῆς δημιουργίας
Σ' ἐνεφύσησεν ὡς αὔραν εἰς τὴν κτίσιν ζωογόνον
Καὶ σὲ εἶπε· «Πνέε μέχρι συντελείας τῶν αἰώνων.»
Εἶφος σου τὸν λόγον ἔχεις, κεραυνόν σου τὴν ιδέαν,
Στρατιώτας σου τὰ ἔθνη καὶ τὴν ἱριδα σημαῖαν
Μᾶς φωτίζεις, μᾶς θερμαίνεις
Καὶ τὸν νοερόν σου στρέφεις ἄξονα τῆς οἰκουμένης.

Πολεμῆς τοὺς ὀχλοκράτας, τοὺς τυράννους ἐκθρονίζεις
 Καὶ εἰς βάσιν τὸν ναόν σου ἀδαμάντινον στηρίζεις·
 ἔχεις δὲ εἰς τοὺς βωμοὺς σου τὰς Θεάς τῆς Πιερίας
 Ἑστιαῖδας σου ἀγρόπνους καὶ πιστάς σοι ἱερείας.
 Ἐφαλλον εἰς τὴν Ἑλλάδα τοὺς παῖδνάς σου τὸ πάλαι
 Μικραθῶνες, Θερμοπύλαι, Σαλαμίνας καὶ Μυκάλαι·

Σήμερον εἰς τὴν Γαλλίαν

Ἀπολαύεις Θερμοτάτην, ἀλλ' αἰμακτηρὰν λατρεῖαν.

Εἰς τὸν οὐρανὸν τῆς βλέπω τὴν δυάδα τῶν ἀστέρων,
 Τοὺς λαμπροὺς τῆς Διοσκούρους, τὸν Ρουσσῶ καὶ τὸν Βολταῖρον,
 Τὸν βαρὺν ζυγὸν ὁ πρῶτος ἔσεισε τῶν βασιλέων,
 Καὶ κατέλυσε ὁ ἄλλος τὴν ἰσχὺν τῶν ἱερέων.
 Πλάτωνος τὴν θεῖαν ἔχων ὁ Ρουσσῶ ὑψηγορίαν,
 Καὶ Λουκιανοῦ τὴν πλήρη ὁ Βολταῖρος εἰρωνεῖαν,
 Τρέχοντες ἀλλοίους δρόμους,
 Τῆς ἐπαναστάσεώς τῆς ὠρυζαν τὰς ὑπανόμους.

ὦ Γαλλίκα! ὅτε πρῶτον ὅλη Ῥώμη, ὅλη τάχος,
 Εἰς τοὺς πόδας σου ὠρθώθη ὡς ἀγκυρὸς μονομάχος,
 Συναισθάνθη πᾶς μονάρχης εἰς τὸ μέτωπόν του κλόνον,
 Καὶ συνέσφιγξε τὸ στέμμα διὰ δύο βραχιόνων,
 Τὸν Ἰούλιόν σου εἶδεν ἔπειτα φρικτὸν τοῦ μῆνα,
 Καὶ τοῦ Ἰουλίου ἔτι τὸν λυσσώδη τρέμει Κύναι,
 Ὅστις ἄγρυπνος βαῦζει,
 Τοὺς λκοὺς περιφυλάττει καὶ τὰς ἀλουριτίδας σφίγγει.

Καθὼς Ἰστατο ἐκεῖνος τῶν τρικυμιῶν ὁ Δαίμων,
 Εἰς τὸν σπηλαιώδη βράχον, κατοικίαν τῶν ἀνέμων,
 Ἰσταται πᾶς βασιλεὺς σου εἰς ὑπεσκαμμένον θρόνον,
 Ακοῦ κάτωθεν βοῶντος αἰσθανόμενος τὸν κλόνον,
 Ἄν ἀπὸ τὴν κεφαλὴν του σκοτεινὴ θεέλλης ζάλη,
 Τὴν χιλιετὴ κορώναν τοῦ Καπέτου καταβάλλῃ,
 Θέλομεν ἰδεῖ καὶ ἄλλους
 Τῶν Συρακουσῶν μὲνάρχας ἐν Κορίνθῳ διδασκάλους.

Κατὰ χρόνους ἀνακτώσα καὶ Βουλὰς καὶ Γερουσίας,
Στάδιον εὐρὺ ἀνοίγεις ἐλευθέρως ῥητορείας.

Πλὴν καὶ ὅταν σὺ βαστάζῃς τὴν κλεψύδραν τῶν Ἑλλήνων,
Ἡ Ἑλλάς πενθοφοροῦσα μάταιον ἐκπέμπει ὄρῳ.
Τὰς αἰμοσταγεῖς τῆς πτέρνας εἰς Βαυκρινὰς ἀλύσεις
Ἔδρασε μετὰ τῆς Ἀρκτοῦ συμμαχήσασα ἡ Δύσις,

Καὶ τὸ ἔθνος τῶν ἡρώων

Εἰς τὸ βούκεντρον ἀρέθῃ ὡς κυπτὴ ἀγέλη ζώων.

ὑπὸ τὸν ζυγὸν οἱ ξένοι κύπτοντες τῶν βασιλέων,
Βλέμμα φθόνου, βλέμμα μίσους ἔστρεφον πρὸς ἔθνος νέον,
Ἀφ' οὗ χρόνου ἐν τῷ μέσῳ τῆς Εὐρώπῃς αὐτὸ μόνον
Τὴν σεπτὴν Ἐλευθερίαν ἀνεβίβαζεν εἰς θρόνον.
Εἰς τῆς Ἐπιδάουρου τ' ἄλσῃ ὡς Παλλὰς γιγνυταία
Ἐρρητόρευεν ἐκείνη, καὶ ἡ περικεφαλαία

Τῆς Θεᾶς ἀγορευούσης

Ὅφεις εἰς τὰ πρόσωπά των γοργεῖς ἔσαι Μεδοῦσης.

Διὰ τοῦτο κατὰ πρῶτον μετὰ φειδωλῶν δακτύλων
Ἐκοψε τὰ δριὰ του ἡ ψαλὶς τῶν Τουρκοφίλων.
Εἶτα δὲ καὶ συνταγμάτων καὶ θεσμῶν ἀρίστων ἄλλων
Τὸ ἐγύμνωσαν οἱ παῖδες Κελτῶν, Γότθων καὶ Βανδάλων...
Τὸ ἀνάθεμα τοῦ ἔθνους εἰς σᾶς Δώκενς καὶ Ρουκμάνοι,
Τῆς Ἀγγλίας καὶ Ρωσσίας διπλωμάται λαοπλάνοι!

Ἐπροστρίψατε κηλίδας

Εἰς τῆς τόσον τοῦ ἐνδόξου ἱστορίας τὰς σελίδας...

Ἡμεῖς σώζομεν τὴν μνήμην τῶν παραμονῶν ἐκείνων,
Ὅτε τρεῖς ὠδήγουν στόλοι τὸν μονάρχην τῶν Ἑλλήνων.
Ὁ ἑκατοντούτης τότε Νοταρᾶς τοῦ Βυζαντίου
Εἰς τὴν Πρόνοιαν ἐκράτει, ἀντιπέραν τοῦ Ναυπλίου,
Τὴν Συνέλευσιν τοῦ ἔθνους, ἥτις τῶν θεσμῶν προστάτις
ἔφερε τὸν ἐν Τροιζῇνι Χάρτην ὡς ἀδάμντ᾽ αὐτῆς,

Ἦδη δὲ τὸν ἐπεκρέμα

Στίλβοντα καὶ φωτοθύλον εἰς τοῦ Ὁθωνος τὸ στέμμα.

Ἀλλ' ἐξαίφνης εἰς τὰς δύο λεωφόρους τῆς Προνοίας
 Εἶδαμεν, Ἑλλάς, τὴν ὄραν τῆς πικρᾶς σου ἀγωνίας.
 Τοῦ 'Ρουκμάνου καὶ τοῦ Δώκενς ἔτρεχαν οἱ μισθοφόροι
 Τοὺς ὠχρούς σου Παραστάτας κυνηγοῦντες εἰς τὰ ὄρη.
 Καὶ ὁπότε, ὡς ἡ γαῖα ἐσκευώρησεν Εὐρώπη,
 Εἰς τὰς χεῖράς σου ὁ Χάρτης τῆς Τροϊζῆνος κατεκόπη
 Διὰ ξενικῆς μηχανῆρας,
 Κατηράσθημεν τὰς δούλας ὑπολοίπους σου ἡμέρας.

Ὑπὸ τὴν χρυσὴν στολὴν των κρύπτοντες τὴν προδοσίαν,
 Ἦσαν τεθωρακισμένοι σιδηρᾶν ἀναισχυντίαν
 Αὐτοί, ὅσους μετ' ὀλίγον μηχαναὶ βορβοροφάγοι
 Ἀπὸ Τάμισσαν καὶ Νεῦαν ἔρρυψαν εἰς τὰ πελάγη.
 Εἰς τοῦ θλιβεροῦ Ναυπλίου περιμένοντες τὰς θύρας,
 Τ' ὄρειχάλκινόν των εἶχαν τηλεσκοπίον εἰς χεῖρας
 Καὶ μακρόθεν ἐμειδίων
 Ὅταν τοὺς υἱούς σου εἶδαν ὄρφανούς θεσμῶν ἀγίων.

Τὴν ἐπαύριον τὸ ἄστρον ἀνατέλλον τῆς ἡμέρας,
 Δὲν ἐπέχυσεν ἀκτῖνας εἰς τὴν γῆν σου ἐλευθέρας.
 Ἐκτοτε θρηναίς, Πατρὶς μου, ὡς αἱ κόραι Ἰουδαίας,
 Αἴτινες εἰς τοῦ Εὐφράτου ἐθρηνώδουν τὰς ἰτέας·
 Ἐγὼ δὲ εἰς κυπαρίσσους ἐπεκρέμασα τὴν λύραν
 Καὶ τὴν νέαν Σιών κλαίω, τὴν ταλαίπωρον καὶ χήραν,
 ὣς σκαῖος Ἰερουζαλὴμ
 Δι' ὀλυφρυμῶν ματαίων θορυβῶν τὰς ἐρημίας.

Φεύγων γῆν δεσμοφυλάκων καὶ δεσμῶν ταλαιπώρων,
 Τὸν Ἀπόλλωνα μου φέρων εἰς τὰ ξένα ὁδοιπόρον,
 Πρὸς τὴν εὐτυχὴ Γαλλίαν καὶ γενέτειράν μου Ἕλληνα,
 ὣς ἐπρόστρεξα πρὸ χρόνων, σήμερον προστρέχω πάλιν.
 Τοῦ πολίτου τῆς Γενεύης ἄστυον, Ἑρμενονβίλλη!
 Σὲ ἀσπάζονται ἀνθοῦσαν τὰ ποιητικὰ μου χεῖλη·
 Ἀλλὰ λύπη δριμυτάτη,
 Καθὼς ἄλλοτε, καὶ ἤδη τὴν καρδίαν μου σπαράττει...

Εἰς αὐτὴν, εἰς τὴν ἰδίαν ἐραστὴν Ἑρμενονβίλλην,
 Ποῖος ποῖον περιμένει παρὰ τοῦ Ῥουσσώ τὴν στήλην;
 Πῶς τοῦ ἔκρος ἡ ὕρα βοδωδάφνας ἐστεμμένη,
 Ἐν ᾧ τέρπει τὴν γῆν ὕλην, αὐτὸν μόνον δὲν εὐφραίνει;
 Εἰς τὴν πέραν πεδιάδα στρέφει ὄμματα Λυγκέως·
 Μένει, φεύγει, ἐπιστρέφει, ἐπαναχωρεῖ δρομαῖος,
 Καὶ ὁ χωρικὸς θαυμάζων
 Βλέπει πρόσωπον εἰς τοῦτον κόλασιν ψυχῆς ἐκφράζων.

Ὁ κρατῶν ἐγκλείστους τόσας εἰς τὰ στέρνα τρικυμίας
 Ὁ πλανώμενος ὑπάρχει ἐραστὴς τῆς Ἀγλαίας.
 Τὸ κεραύνειον ἐκεῖνο εἰς τὴν Ῥώμην φθάσαν γράμμα
 Τοῦ ἀγροτικοῦ τῆς οἴκου ἠγγελλε τὴν θέσιν ἄμα,
 Καὶ ἀπὸ Ἑρμενονβίλλην πρὸς αὐτὸν τὸ εἶχε στείλει
 Ἡ πιστὴ τροφὸς τῆς, ἥτις παρακολουθοῦσα φίλη,
 Ἐστρεφς θρηνώδες ὄμμα
 Εἰς τὸ σδύνον αὐτῆς πνεῦμα, εἰς τὸ φθίνον αὐτῆς σῶμα.

Ἐκεῖ, ὅπου πυκνοῦ δάσους ἐθαλλον τὰ νέα φύλλα
 Καὶ ἡ φίλη τῆς ἐρήμου ἐκελάδει φιλομῆλα,
 Εἰς ἐκεῖνας τὰς ἰτέας, εἰς τὴν κλαυθυράν των βρύσιν,
 Ὃταν ἐκλινε τὸ ἄστρον τῆς ἡμέρας πρὸς τὴν δύσιν,
 Ἦρχετο ἡ ἀσθινοῦσα ἐρωμένη του συνήθως...
 Ἡ καρδιά του βιαίους δίδει κτύπους εἰς τὸ στήθος,
 Ἐλατὴρ ὥρολογίου,
 Ὅστις πάλλων ἀναγγέλλει καθὲν βῆμα τοῦ ἡλίου...

«Ἡ φωνὴ τῆς εἶναι;.. λέγει· ὄχι... ἀσθενὴς βορέας
 «Ἐκ διαλειμμάτων πνέων, σείει τὰς ἐκεῖ πτελέας
 «Καὶ τοῦ μακρινοῦ χειμάρρου φέρι πρὸς ἐμὲ τὸν κτύπον...
 «Πλὴν χρεμετισμὸν ἀκούω, καὶ δρομαῖον βλέπω ἵππον...
 «Οὐρανέ!.. αὐτὴ ἐκείνη... φέρεται εἰς τὰ πλευρά του...
 «Ἔρχεται... τὴν διακρίνω... ῥιγῶ... καίω... τοῦ θανάτου
 «Ὁ ἰδρὼς μὲ περιρρέει...
 «Ἔρχεται... καὶ ἡ ψυχὴ μου εἰς τὰ χεῖλη μου ἐκπνέει...»

Εἰς τὸ χλοερὸν πεδίον ἡ νεανὺς ἐκπεζεύει,
 Καὶ πρὸς κράτησιν τοῦ ἵππου εἰς θεράποντά της νεύει.
 Μόνη δὲ εἰς τὸ μονῆρες προχωρεῖ τοῦ ἄλλου μέρους,
 Ὅπου ρεῦμα μορμουρίζει νεροῦ ἄμα καὶ ἀέρος,
 Καὶ τὴν ἀπομόνωσιν της εὐλογοῦσα ἡ ἀθλία
 Ἐκφωνεῖ ἀπὸ καρδίας· «Δέξου με, ὦ ἐρημία!
 «Μετὰ βήματος δρομαίου
 «Εἰς τοὺς κόλπους σου τὴν θεὰν ἀποφεύγω τοῦ Ῥωμαίου.»

Καὶ ὁ Ἕλλην προχωρήσας μετὰ ταραχῆς καὶ βίας,
 Μακρὰν βήματα ὀλίγα ἔμεινε τῆς Ἀγλαίας.
 Εἰς τὴν ὄψιν του ἐκείνη ἀπὸ κεραυνὸν ἐπλήχθη·
 Ἐσταμάτησεν, ὡς χάσμα πρὸ ποδῶν της νὰ ἠνοιχθῇ.
 «Ἀγλαΐα!» τῶν μελῶν της πᾶσα κίνησις ἐστάθη·
 «Ἀγλαΐα!» τῆς φωνῆς της πᾶσα δύναμις ἐχάθη·
 «Ἀγλαΐα!» πάλιν κρᾶζει,
 Καὶ ὡς ἐνοχὸς ὁ τρέμων ἐραστής της πλησιάζει.

«Μὴ, ἐφώναξεν ἐκείνη φρίττουσα, μὴ πλησιάσῃς!...
 «Τοῦ νοός μου εἶναι, βλέπεις, ἐπικίνδυνος ἡ στάσις...
 «Μόλις δύναμαι μακρῶθεν, μόλις νὰ σὲ ὑποφέρω...
 «Ἡ ψυχὴ μου φεύγει, βῆμα ἐὰν ἔλθῃς ἐγγυτέρω...»
 «Τί φοβεῖσαι;... τί;...» τὴν εἶπε, καὶ ὁ τάλας ν' ἀποσώσῃ
 Λόγον ἤθελε, καὶ λόγον δὲν ἐδύνατο ν' ἀρθρώσῃ.
 Καὶ τὰς χεῖράς της σταυροῦσα
 Ἐκραξεν ἡ νέα, βλέμμα εἰς τὸν οὐρανὸν ὑψοῦσα·

«Ἄν αὐτοῦ ἡ ὕβρις μου ἐπλάσε τὴν παρουσίαν,
 «Πλάστα μου, ἐξάλειψέ την ὡς φρικτὴν ὀπτασίαν!
 «Ἀληθὲς ἂν ἦναι ὁμῶς, πρὶν παράρρων ὀλη γίνω
 «Δύναμιν ἐξ ὕψους δός με, δός με νὰ τὴν ὑπομείνω!»
 Καὶ πρὸς τοῦτον εἶπε· «Φέρε εἰς τὴν ταραχὴν μου πέρας...»
 «Εἶσαι σύ; δὲν εἶσαι ἄλλος; καὶ δὲν εἶσαι τῆς ἐσπέρας;
 «Ἡ σκληρὰ σκιά ἐκείνη,
 «Ἦτις ἐπισθὲν μου τρέχει καὶ ποτὲ δὲν με ἀφίνει;..»

— Ἐγὼ εἶμαι... σὲ ὁμνῶ εἰς τὴν πρώτην σου φίλιαν.

— Ὁ Θεὸς λοιπὸν νὰ λάβῃ καὶ τῶν δύο εὐσπλαγχνίαν!

— Ἐμοῦ μάλιστα, φιλτάτη!.. Πλὴν τὸ αἴτιον τοῦ τόσου

«Θουμασμοῦ σου δὲν μὲ λέγεις; Πῶς ὁ τόσος θόρυβός σου;

«Εἰς τὴν Ῥώμην δὲν μὲ εἶδες; Ἦσουν σὺ, καὶ ὄχι ἄλλη...

«ὦ! ἀκόμη ὁ κλαυθμὸς σου εἰς τὰς ἀκοάς μου πάλαι...

«Ἀλλ' ὁ τῆς ψυχῆς σου σάλος

«Ἄλλος ἦτον, ἄλλος τότε, καὶ ὁ τωρινός σου ἄλλος...

— Ναί, σὲ εἶδα... καλὰ λέγεις· ναί, σὲ εἶδα... ἐνθυμούμαι

«Ὅτι καὶ σὲ εἶπα λόγους... Πλὴν ματαίως τυραννοῦμαι

«Ποῦ σὲ εἶδα, τί σὲ εἶπα εἰς τὸν νοῦν ν' ἀναπολήσω...

«Δύσκολα τὸ λογικόν μου φέρεται εἰς τὰ ὀπίσω...

«Ἐπαθεν εἰς χρόνους τόσους ἡ ψυχὴ μου τόσους πόνους!

«Ἐλαθεν εἰς χρόνους τόσους καὶ ὁ νοῦς μου τόσους κλόνους!

«Καὶ ἀκόμη ἂν ἀντέχῃ

«Τὸ ἀδύνατόν μου πνεῦμα, δόξαν ὁ Θεὸς νὰ ἔχῃ!..

— Εἰς τὰ ὄμματά σου, φίλη, φαίνομαι φονεὺς σου ἑσῶς.

«Κατ' ἐμοῦ ὀργὴν φυλάττεις εἰς τὰ στήθη σου καὶ μίσος,

«Καὶ πολλὴ ἀδημονία τὰς αἰσθήσεις σου ταράττει.

«Ἰσως λόγοι μου ὀλίγοι σὲ πραΰνωσι, φιλτάτη.

«Ἀκροάσου με καὶ λάβε νοῦν ἀτάραχον καὶ κρύον,

«Καὶ τοὺς πόδας σου εἰς βεῖθρα θέλησε θερμῶν δακρύων,

«Θέλησε νὰ καταβρέξῃ...

«Εἰς τὴν θλίψιν σου δὲν ἔχω ψυχῆς δύναμιν ν' ἀντιέξω...

— Ὀργὴν εἶπες!.. μίσος εἶπες!.. ὦ! ἐγὼ νὰ σὲ μισήσω!..

«Ἰσχὺν ἔχω πάθη τόσα εἰς τὰ στήθη μου νὰ κλείσω!

— ῥέουσι τὰ δάκρυά σου, δυστυχὴς μου ἐρωμένη.

— Τῆς καρδίας μου τὴν ζέσιν ἡ βροχὴ αὐτῶν χλιαίνει...

«Εἰς τὴν φλογερὰν πῶν χύσιν ἀνκούφισιν εὐρίσκω...

«Ἄφες τα νὰ τρέξουν πλέον, ἄφες τα... ἢ ἀποθνήσκω...

«Λάλει με... φωνῆς γνωρίμου,

«Λάλει με... φωνῆς φιλτάτης ἔχει δίψαν ἡ ψυχὴ μου...

—Όταν καταρχάς σέ είδα, τερπνοὺς εἶδα παραδείσους·

«Τῆς καρδίας μου αἰσθάνθην κλειόμενας τὰς ἀδύσους·

«Ἄγγελος φωτὸς ἐφάνης εἰς τὸ ἔκθαμβόν μου ὄμμα,

«Ἄγγελος φωτὸς ἀφῆσας τὸ οὐράνιον του δῶμα·

«Καὶ ὁπότε εἰς τὰ ὄρη ἐπεριπατοῦμεν μόνοι,

«Προσευχῆς εἰς τὸν Θεόν μου ἔκλινε πολλάκις γόνα

«Τρέμων μὴ σέ ἀναρπάσῃ

«Ὁ αἰθερίός σου κόσμος, καὶ ἡ γῆ αὐτὴ σέ χάσῃ.

«Ἀλλὰ ποία τὴν πατρίδα ἐπολέμει τότε τύχη!

«Ὁ κλαυθμὸς τῆς, ἐνθυμεῖται, εἰς τὰ σπλάγχνα ἡμῶν ἔχει·

«Εἰς τῆς γοερᾶς φωνῆς τῆς τὰς προσκλήσεις μὴν ἀνθέξας,

«Ἄφησα τὴν ἐρωμένην εἰς ἀγκάλας μητρὸς τρέξας.

«Τὴν ἐπιστροφὴν ταχεῖαν εἰς σέ φεύγων ὑποσχέθην·

«Ἀλλ' ἐν μέσῳ λαθουρίνου ἀνεξόδου δὲν εὗρέθην,

«Καὶ τῆς πρώτης θολωτέρα

«Δὲν ἀνέτελλε τρεῖς χρόνους ἢ ἀκόλουθος ἡμέρα;

«Ὁ πατήρ σου πρὸς τὰ τέλη τοῦ Ἑλληνικοῦ ἀγῶνος

«Τὸν συνέχοντά μας κρίκον ἔθραυσε τοῦ ἀρράβωνος.

«Ἐπληγώθην θανάσιμως, πλὴν ἀπὸ ψυχῆς σ' εὐχίθην

«Τρισευδαίμονας ἡμέρας καὶ τοῦ ἐρωτός μου λήθην.

«Πρὸ πολλοῦ ἐπιστολῶν σου τιμαλφῶν ἐστερημένος,

«Κατεπίσθην ὅτι μόνος ἤμην ὁ ἀδικημένος.

«Δὲν ἐφρόνουν, σὲ ὀμνύω,

«Ὅτι ἐμελλεν ἐν ξίφος νὰ μᾶς σφάξῃ καὶ τοὺς δύο.

«Ἐμαθα πλὴν παρακαίρως, ἔμαθα πλὴν μετὰ χρόνους,

«Ὅτι ἔφερε καρδίαις ἀνιάτους εἰς σὲ πόνους.

«Τὴν ἀπάνθρωπον ἀκούσας πρὸς σὲ βίαν τοῦ γονέως,

«Ἐπανῆλθα εἰς τὴν Ῥώμην ἔκφρων ὄλος καὶ δρομαῖος·

«Τὸ βαθύ σου αὐτὸ πένθος εἰς τὸν τάφον πρὶν μὲ στείλῃ,

«Πρὶν ἐκπνεύσω ἐγὼ πρῶτος, καὶ ἂν ἄς χωρισθῶμεν φίλοι,

«Φίλοι πάλιν ἐνωμένοι,

«Καὶ ἂν μνημια τὸν καθένα χωριστὸν μᾶς περιμένῃ...

« Ἀγλαΐα! πιστευτέ με· ἄρ' ἤ; ὥρας σ' ἐστέρηθην,
 « Εὐτυχῇ στιγμὴν νὰ εὕρω εἰς τὴν γῆν δὲν ἐδυνήθην·
 « Ζῶ, ἀλλὰ ψυχὴ καμμία δὲν ζωογονεῖ τὸ σῶμα·
 « Ἄφρονον τὸ πνεῦμα μένει ὅταν ὁμιλῇ τὸ στόμα·
 « Τὸ μειδίσμα πρὸ χρόνων ἐλησμόνησαν τὰ χεῖλη·
 « Μένει πάντοτε εἰς πάντας ὡς χαλκίνη Ἄδου πύλη
 « Ἡ καρδίᾳ μου κλεισμένη,
 « Καὶ αὐτὸς ὁ Πλάστης ξένος εἰς τοὺς λογισμούς μου μένει...

« Εἰς τοὺς λόγους μου δὲς πίστιν· τοῦτο καὶ εἰς σὲ συντείνει·
 « Τὴν πολλὴν σου ἀθυμίαν αὐτὴν ἴσως ἐλαφρόνῃ·
 « Ἡ ὀργὴ σου ἴσως παύσῃ, κ' ἐξιλεωθῇς κατὰ τι,
 « Ἄν πεισθῇς ὅτι μὲ ἦσο πάντοτε προσφιλεστάτη...
 « ὦ, προσφιλεστάτη μόνον! ἀσθενὴς χειλέων ἦχος!
 « Θνητοῦ γλῶσσα δὲν ἐκφράζει ὅσα πάσχω ἐνδομύχως.

« Φίλη μου, σὺ μάντευσέ με.
 « Καθὼς ἄλλοτε μ' ἐννόεις, φίλη μου, ἐννόησέ με...

« Γλυκυτάτῃ ἐρωμένη! ἂν ἀπὸ ἀνθρώπου στόμα
 « Ἐπροφέρθῃ ποτὲ λόγος τρυφερώτερος ἀκόμα,
 « Μάθε μέ τον... Ὅσα ζήτω, εἴθ' ὁ ἔρως μου νὰ ζήτῃ!..
 « Ἄν αὐτὸς, καὶ ἡ ζωὴ μου εἴθῃ ὡς αὐτὸς νὰ σβύσῃ!..
 « Ἀδιαίρετον ὑπῆρξες τῆς δράσεώς μου μέρος,
 « Καὶ τὰ ὄμματά μου ὅπου ἐγὼ ἐστρεψα, ὁ ἔρως
 « Σὲ παρέστησεν ἐμπρὸς μου,
 « Ὡ ἐωθινὸν, ὦ λάμπων ἄστρον τῆς νεότητός μου! »

Ἦκουεν αὐτὰ, ὠχρία, ἐρυθρία, ἐμειδία,
 Καὶ διαλειπούσας λάμπεις νοὸς εἶχεν ἡ ἀθλία.
 Τῶν ἀψύχων τῆς βλεμμάτων ἡ προσήλωσις καὶ πῆξις
 Καὶ ἡ σιωπὴ τῆς ἦσαν αἱ ἀπαίσιοι ἐνδείξεις
 Ὅτι μελαναὶ κηλίδες εἰς ἐκλείψεις στιγμιαίας
 Ἀπεσκόπιζαν πολλάκις τὸν ἐγκέφαλον τῆς νέας.
 « Εἶμαι, εἶπε μετ' ὀλίγον,
 « Τὸ πτηνὸν τὸ δοκιμάζον τὰς δυνάμεις τῶν πτερύγων...

«Εἰς τὴν κεφαλὴν μου, φίλε, κρυπτόν φέρω πάθημά τί,

«Καὶ αὐτὸ τὴν ἁρμονίαν τῶν ὀργάνων τῆς ταράττει.

«Ἀλλὰ διαρκεῖ ὀλίγον ἡ θρηνώδης αὐτὴ στάσις:

«Ἡ ψυχὴ μου ἔχει ὥρα, καὶ ὁ νοῦς μου ἔχει φάσεις:

«Ἡσυχὴ πολλάκις εἶμαι, φαιδρὰ εἶμαι παρ' ἐλπίδα,

«ὥς ποτὲ νὰ μὴ μὲ εἶδες, ὡς ποτὲ νὰ μὴ σὲ εἶδα...

«Πλὴν βαθείας λύπης νέφος

«Εἰς τὸ μέτωπόν σου βλέπω...Κλαίεις καὶ θρηνεῖς ὡς βρέφος!..

«ὦ! κ' ἐγὼ θρηνῶ καὶ κλαίω...καὶ λοιπὸν ἐμὲ σὺ κλαίων,

«Κ' ἐγὼ κλαίουσά σε, θρῆνον ἄς θρηνῶμεν ἀμοιβαίον...»

Ἄφρωνος ὁ ἐραστὴς τῆς, ἄφρωνος ἐπεριπάτει:

«Παῦσε! εἶπε τελευταίον δυστυχὴς! δυστυχιστάτη!..

—Ἀληθῶς δυστυχιστάτη!.. πρόσφρωνος τῷ ὄντι λέξις!..

«Τὸν τροχὸν τῆς τύχης ὅμως ἰσχὺν ἔχεις νὰ καθέξης;

«Πρὸς τί ὄφελος οἱ θρῆνοι;

«Ἀναλῃψτως ἐλπίδα ἔχει λύχνος, ὅστις σβύνει;

«Ὅταν ἡ νεότης φύγῃ, τῆς ζωῆς ἡ πρώτη δρόσος;

«Τί μᾶς χρησιμεύουν τ' ἄλλα; ὁ ἀγὼν πρὸς τί ὁ τόσος;

«Πρὸς ἐμὲ ἰδοὺ τί λέγω εἰς τὰ φῶτα τῆς ἡμέρας:

«Πρὸς ἐμὲ ἰδοὺ τί λέγω εἰς τὰ σκότη τῆς ἐσπέρας:

«Αὐτὰ λέγε, καὶ σὺ φίλε, καὶ μικρὰν παραμυθίαν

«Εἰς τὴν πένθιμόν σου φέρε καὶ περιπαθὴ καρδίαν...

«Ἀλλ' εἰς ἐκπληξιν μεγάλην

«Μένεις βλέπων καὶ ἀκούων...Μὴ παραφρονῶ καὶ πάλιν;..»

Ἡ φωνὴ τῆς δικόπῃ, καὶ ὁ ἐραστὴς τῆς βλέπων

Λογικὸν ἀμαυρωμένον, εἰς παραφροσύνην ῥέπον,

Κ' ἐνταύτῃ ἐξηντημένην, καταρρέυσασαν ὑγίαν,

Ἐφοβεῖτο περαιτέρω μετ' αὐτῆς συνομιλίαν.

Ἀλλ' αὐτὴ ἐπανελθοῦσα εἰς τοὺς λόγους τῆς τοὺς πρώτους,

Τοὺς κατὰ τι ἀσυρράπτους καὶ κατὰ τι ἀλλοκότους,

Εἶπε πάλιν τεθλιμμένη:

«Τί ζητεῖς ἐδῶ; τί θέλεις; ποῖα τύχη σὲ προσμένει;

«Μὴ ν' ἀνανεώσῃς ἤλθες τὴν πληγὴν μου τὴν ἀρχαίαν;
 «Εἰς τὴν λύπην μου μὴν ἤλθες νὰ προσθέσῃς λύπην νέαν;...
 — Νὰ σὲ φέρω ἐγὼ λύπην!.. ὁ Θεὸς μὴ τοῦτο δώσῃ!..
 «Ἀφ' οὗ εἶδάν με μακρὰν σου βραδυπόροι χρόνοι τόσοι,
 «Χρόνοι ἔρημοι καὶ μαῦροι, χρόνοι πένθους καὶ χηρείας,
 «Ἦλθα πλέον, ἤλθα πάλιν εἰς αὐτὰς τὰς ξενητείας,
 «Ὅπου αἰωνίως μένει,
 «Αἰωνίως ὦ πικρία! πᾶσα μου ἐλπίς θαμμένη...

— Ναί, θαμμένη καλὰ εἶπες· ἡ μυρσίνη ἐμαράνθη·
 «Ἐξηράνθη ὁ κορμὸς τῆς πρὶν εὐώδους ὁδὸς ἀνθῆ...
 «Εἶδες τὴν οἰκτρὰν μου στάσιν, εἶδές τὴν ἐκ τοῦ πλησίον;..
 «Ἀμαυρώθη καὶ αὐτῶν μου τῶν βοστρύχων τὸ χρυσίον...
 «Τὴν διαφανῆ μου σκέπην ἂν ὑψώσω, μὴ λυπησάι...
 «Στρέψε πρὸς ἐμὲ τὸ βλέμμα καὶ ἰδέ με... μ' ἐνθυμεῖσαι;..
 «Πῶς τῆς λύπης ἡ πικρία
 «Μὲ κατέστησεν ἄλλοιαν!.. Ποία ἦμην, κ' εἶμαι ποία!..»

Ἔσυρε τὸ κάλυμμά της, καὶ τὸ πρόσωπόν της ἦτον
 Γλυκὺ κέντρον τῶν Ἐρώτων, γλυκὺ κέντρον τῶν Χαρίτων·
 Ἕμενεν ἡ ὠραιότης, ἀλλ' ἐξέλιπεν ἡ δρόσος·
 Εἰς ἀδάμντα τὴν ἄχνην ἔχυσε καρδίας νόσος,
 Οὐτ' ἐδύνάτο εὐκόλως ὀφθαλμὸς νὰ διακρίνῃ
 Ἐάν ἦτον ποτὲ ῥόδον, ἐάν ἔθαλεν ἐκείνη·
 Ἀπὸ μάρμαρον τῆς Πάρου
 Μορφήν εἶχεν Ἀφροδίτης, πλὴν μορφήν νεκρὰν μαμάρου.

«Ἐπουράνιε Θεέ μου!..» ἔκραξεν ὁ τάλας κλαίων
 Κ' ἐλευθέραν ὁδὸν δίδων εἰς τὰ δάκρυά του πλέον.
 «Μὴ περίλυπος θαυμάζῃς· ἐπανελάθεν ἐκείνη·
 «Τῆς ψυχῆς ἡ πικρὰ φθίσις, ἡ ἀκοίμητος Ὀδύνη
 «Προπορεύεται τοῦ Χρόνου, κρατεῖ λάγνηνον εἰς χεῖρας·
 «Καὶ τῶν πλέον εὐχισθήτων βαρυκρούσασα τὰς θύρας,
 «Εἰς τὰ πρόσωπά των ῥαίνει
 «Σταλαγμοὺς θανάτηφόρους καὶ τὸ κάλλος των μαραίνει.»

Μετὰ σιωπὴν ὀλίγην, προσηλοῦσα εἰς ἐκείνον
 ὄμμα παραπονεμένον, ὄμμα ἔτοιμον εἰς θρήνον,
 ἔκραξε· «Πατὴρ σκληρότης!.. Ὁ Ρωμαῖος!.. Ὁ Ρωμαῖος!..
 «Ζητεῖ δέσμιον καρδίαν, ἀλλὰ τὴν ζητεῖ ματαίως...
 «ὦ! τὸ ἔσχατον καὶ δύνω φῶς νὰ ἤμην τοῦ ἡλίου,
 «Ἢ ἀναισθητος νὰ ἤμην πέτρα τοῦ νεκροταφείου,
 «Ὅπου δάκρυ μύρρας καίει,
 «Ὅπου ὀρθαλμοὶ οἰκτιρμῶν λείψαν· φιλιότης κλαίει!..

«Ἀπ' αὐτὸν τὸν πλάνον κόσμον ἤθελα ν' ἀναχωρήσω·
 «Ἦθελα εἰς τὰς ἐρήμους καὶ εἰς τὰ βουνὰ νὰ ζήσω,
 «Νὰ μὴ βλέπω τοὺς ἀδίκους καὶ ἀπατηλοὺς ἀνθρώπους,
 «Νὰ συρθῶ εἰς ἀγνώριστους καὶ ἀκατοικήτους τόπους,
 «Ὅπου μαῦροι καταβράκται, ὅπου ἄνεμοι καὶ πάγοι,
 «Ὅπου ἄγρια θηρία, ὅπου ὄρνεις σαρκοφάγοι,
 «Καὶ εἰς ἄντρα καὶ εἰς λόφους,
 «Κρημνοὺς γείτονας νὰ ἔχω, μαῦρα σύννεφα συντρόφους...»

Τὴν ἠρώτησεν ἐκεῖνος· «Εἰν' ἐδῶ αὐτός; εἰπέ με...»
 Καὶ αὐτὴ ἀγωνισά· «Οὐρανὲ, κεράυνωσέ με!..
 «Εἰν' ἐδῶ, καὶ διὰ τοῦτον ὁ πατήρ μου τόσους χράνους
 «Μὲ παρέδωκεν εἰς τόσους σκληροὺς πόνους, σκληροὺς φόνους...
 «Εἰν' ἐδῶ... ἀπὸ τὴν Ρώμην μ' ἔσυρεν εἰς τὴν Γαλλίαν,
 «Ἐπειδὴ αὐτὸς πρεσβεύων τὴν Καθολικὴν θρησκείαν,
 «Εἰς τὴν δούλην τοῦ πατρίδα
 «Δὲν ἐλάμβανε συμβίαν, ὡς Ρωμαῖος, Ἑλληνίδα...»

«Εἰν' ἐδῶ, καὶ ὁ πατήρ μου πλεονέκτημα εἰς τοῦτον
 «Ἐν εὐρίσκει, ἀλλὰ μέγα, τὸν ἀμέτρητόν του πλοῦτον...
 «Πλὴν εἰς τοῦ φρικτοῦ ναοῦ του δὲν ὑπάγω τὰ τέμνῃ
 «Ὡς ἡ θλιβερὰ θυσία, ἡ ἀπ' ἄνθη στολισμένη,
 «Ἔως οὐ τὰ ὄρη ἔχουν βράχον ἓνα, κρημνὸν ἓνα,
 «Καὶ ὁ χεῖμαρρος ἐν βεῦμα, καὶ ἡ θάλασσα πυθμένα,
 «Καὶ εἰς βάθος ποτηρίου
 «Ῥανὶς μία ποθεινοῦ μου σώζεται δηλητηρίου...»

Αἱ σκληραὶ αὐταὶ ἰδέαι ὡς νὰ ἔφεραν καὶ πάλιν
 Εἰς τὰς ἀσθενεῖς τῆς φρένας τὴν προτέραν παραζάλην,
 Ἄνοιξεν ὡς δύο ἄστρα ὕμματα πεφλογισμένα,
 Ἐστρεψεν ἐπάνω καὶ κάτω βλέμματα πεπλανημένα,
 Καὶ ἡ τρέμουσα φωνὴ τῆς ὡς φωνὴ θραυσθείσης λύρας,
 Ἡ κλαυθμὸς μαστιζομένης ἀπὸ ἄνεμον φιλύρας,
 Αὐτὰ εἶπεν, ἐν ᾧ πλέον

Σαλευθὲν τὸ λογικόν τῆς ἔβλεπεν ἐκεῖνος κλαίων·

«Εἰς τὸν Πράϊτωρ Ῥωμαῖον

«Ἐπωλήθη ὁ Σωτήρ,

«Κ' εἰς Πιλάτον εἶδεν νέον

«Ἐμὲ ἀπλκγγος πατήρ...

«Λάβε κτῆμά σου, θορίον,

«Εἰς τὸν τάφον μου σιμᾶ

«Αἵματός μου τὸ χωρίον,

«Λάβε τὸ Ἀκελδαμά...

«Ἀλλ' ὁ θάνατος μὲ κράζει

«Ἀπὸ τὸ Γεθσημανί,

«Καὶ τὸ στόμα μου φωνάζει

«Τὸ λαρμὴ σαβαχθαῖ...

Ἐκλαυθμύρισε τοιαῦτα, καὶ τὸ βῆμά τῆς ἐστράφη
 Ἐκεῖ ὅπου χρεμετίζων, ποδοκρούων τὰ ἐδάρη,
 Ἐπερίμενεν ὁ ἵππος τὴν ἀθλίαν ἀναβάτην·
 Εἰς τοῦ λευκοχαίτου ζώου ἀνεπήδησε τὴν πλάτην,
 Ἦγγισε τὸν πτερνιστῆρα εἰς τὰ εὐγενῆ πλευρά του
 Καὶ δι' ἀκανθώδους δρόμου ἀνελήφθη καὶ δυσβάτου,
 Ὡς διὰ τοιοῦτου τάχους

Θέλουσα νὰ διαφύγῃ λογισμῶς πολυταράχους.

Ἐδραμεν ἐκεῖνος, τρέμων μὴ συμβῇ τι ἀπευκαταῖον·

Πλὴν τὸν μάταιόν του δρόμον διακόψας τελευταῖον,

Εἰς σιγὴν νυκτὸς εὗρέθη καὶ εἰς ἄκραν δρυμοῦ μόνος.

Τὸν συνώδευσεν ὁρηνώδης ἡ φωνὴ τῆς ἀηδόνος,

Καὶ φωτίζουσα τὴν κτίσιν ἡ σελήνη κατὰ πρῶτον

Εἰς τὸν οὐρανὸν ἐφάνη, γλυκὺ ἄστρον τῶν ἐρώτων,

Γλυκὺ ἄστρον τῶν ὠραίων

Χρόνων, οἵτινες παρήλθον καὶ δὲν ἐπιστρέφουν πλέον.

Πίπτων κατὰ γῆς καὶ κλαίων, ἔκραξεν· «ὦ λατρευθεῖσα!
 «Οὐρανίας σφαίρας κόρη καὶ σκληρῶς θυσιασθεῖσα!
 «Ἐμελλε μετὰ τοσούτων πικρῶν χρόνων ἀπουσίαν
 «Εἰς αὐτὴν γ' ἀπαντηθῶμεν, εἰς αὐτὴν τὴν ξενητείαν,
 «Καὶ νὰ σ' εὕρω σὲ τοῦ Πλάστου τὴν ἐντελεστέραν πλάσιν
 «Εἰς τοιαύτην ἀπισίαν σώματος καὶ νοῦς στάσιν,
 «Καὶ νὰ εὐλογῶ ἐκείνους
 «Τοὺς καιροὺς, καθ' οὓς μακρὰν σου ἔζων εἰς ἀπαύστους θρήνους!

«Ὅταν ἔκλαια μακρὰν σου μ' ἐναθάρρυνεν ἡ μόνη
 «Ἐλπίς ὅτι θέλουν παύσει τῆς καρδίας μου οἱ πόνοι
 «Μίαν ὥραν, στιγμὴν μίαν ἔαν σὲ ἰδῶ φιλότατη,
 «Καὶ εἰς τὴν ζωὴν τοιαύτην τερπνὴ χίμαιρα μ' ἐκράτει
 «Πλὴν νὰ σ' εὕρω καὶ νὰ βλέπω εἰς τὸ ἀσθενές σου σῶμα,
 «Ὅτι θάνατον ἐγγίζω καὶ φιλότατου ἔντος πτώμα,
 «Ἰδοὺ λύπη καὶ μανία
 «Καὶ μαρτύριον καρδίας καὶ θανάτου ἀγωνία!

Πλανηθεῖται εἰς τὴν γύρω τῆς Ἑρμειονοβίλλης χώραν,
 Ἐφθασεν ἡ Ἀγλαΐα εἰς τὸν οἶκόν της παρ' ὄραν.
 Τὰς αἰσθήσεις της ἰδόντες οἱ γονεῖς της ἐξημεμένας
 Καὶ ὡς ἄνθρακας τὰς δύο παρειάς της καιομένας,
 Ἐθεσαν ἀνησυχοῦντες τὴν πυρέττουσαν εἰς κλίνην,
 Ἐφερεν εἰς τὴν ψυχὴν των ἡ αὐγὴ τινὰ γαλήνην,
 Ὅτε παρ' ἐλπίδα πᾶσαν
 Ἐκρυσσε τὰς ἀκοάς των νέον τι ὡς βέλος φθάσαν.

Ἀπὸ Ρώμης εἰς Γαλλίαν ὅλος ἔρως, ὅλος πίστις
 Ἐδράμεν, αὐτοὶ μανθάνουν, ὁ ἀρχαῖος ἐραστής της.
 Τρέμει ὁ πατήρ της μήπως ὁ μνηστήρ τὴν παραιτήσῃ,
 Ἄν εἰς ἄλλον δεδομένην τὴν καρδίαν της γνωρίσῃ.
 Θεραπεῖαν αὐτὸς βλέπει μίαν, τὴν ἀσφαλεστέραν,
 Τὸν ὁμέναιον νὰ σπεύσῃ τὴν αὐτὴν εὐθὺς ἡμέραν,
 Καὶ νὰ θέσῃ τελευταῖον
 Ὡς ἐφάστιον Θεόν του τὸν πολύχρυσον Ρωμαῖον.

Ἀπ' ἀρχῆς εἰς τὴν ἀπάτην ἔρριψεν αὐτὸς τὴν νέαν.
 Εἰς τὰ στήθη της ἐνσπείρας τὴν φαρμακερὰν ιδέα.
 Ὅτι πῦρ ὁ Ἕλλην τρέφων ἄλλου ἔρωτός του νέου,
 Ἀρνητὴς εἰς τὴν Ἑλλάδα ἐκηρύχθη τοῦ ἀρχαίου.
 Ἀλλ' ἐκεῖνος αἴφνης ἦλθεν εἰς τὴν Ῥώμην· διὰ βίας
 Τὴν ἀπήγαγε μακρὰν τοῦ εἰς τὰ βάθη τῆς Γαλλίας.

Ἀλλ' ἰδοὺ κ' ἐκεῖ ἐφάνη·

Ὁ ἀργυρολάτρης γέρον ἀπὸ τὴν ὀργὴν ἐμάνη.

Εἰς τῆς ἀσθενούσης κόρης τὸ δωμάτιον ἐμβαίνει.
 Ἀπὸ ταραχὴν ἐκείνη λογισμῶν συνερχομένη,
 Ὀφθαλμοὺς προσηλωμένους εἰς βιβλίον τι ἐκράτει.
 «Σὲ διέκοψα, τὴν εἶπεν· ἀνεγίνωσκας, φιλτάτη.
 —Τυφλὸς, πάτερ, εἰς τὸν χάρτην ἔτρεχεν ὁ νοῦς μου... μένεις...
 «Ἐκ πολλοῦ καιροῦ, ὡς βλέπεις, εἰς τὴν κεφαλὴν μου εἶναι.

«Τὸ Πᾶν ἄγραφον βιβλίον...

«Ἀπὸ τὸ ἀλφάβητόν μου μέρος ἔλειψε στοιχείων...

—Ἄκουσε, φιλτάτη κόρη... — Πάτερ μου, ὀμίλησέ με...

«Διατὶ διστάζεις;.. Φρίττω... — Μὴ φοβῆσαι καὶ μὴ τρέμει.

«Ὁ μνηστήρ σου, ὁ Ῥωμαῖος... — Πάτερ μου, μὴ λέγῃς ἄλλο...

«Βλέπεις ὅτι μόλις πνέω... Βλέπεις ὅτι ὅλη πάλλω...

—Κατ' αὐτοῦ πῶς τόσον μῖσος, καὶ τί τόσον σὲ ταραττει;

Ποῖαν μυστικὴν ἐλπίδα ἡ καρδίᾳ σου φυλάττει;

—Ἀρναζ' ἐνταριασμένη,

«Ἢ ἀπελπισία μόνη εἰς τὸ στήθος αὐτὸ μένει.

—Θέλησε τὴν θρασὶν σου εἰς αὐτὸν νὰ προσκλώσῃ.

«Τὴν ἀπέχθειάν σου πλέον θέλησε νὰ ἐλαττώσῃ.

—Κάλλιον τὰ ὄμματά μου ὥς λυχνίαι νὰ σβυσθῶσι,

«Παρὰ μίαν στιγμὴν πλέον εἰς τὸν ξένον νὰ στραφῶσι;

—Δὸς ἀκρόασιν εἰς τοῦτον' ἡ στοργὴ τοῦ ἄς σὲ πείσῃ.

—Κάλλιον τὰς ἀκοάς μου διὰ πάντοτε νὰ κλείσῃ.

«Τὸ ψυχρὸν τοῦ τάφου χῶμα,

«Ἢ ν' ἀκούσω μίαν πλέον λέξιν ἀπ' αὐτοῦ τὸ στόμα.

— Ἡ υπόσχεσις ἐδόθη. — Χαίρονται, εἴτε λυποῦνται,
 «ὡς τὰ κτήνη αἱ γυναικες τῆς Ἀνατολῆς πωλοῦνται.
 — Ποῖον λόγον βαρὺν εἶπες! Πολλὴν σήμερον πικρίαν
 «Καὶ ἀμάλακτον εὗρισκω εἰς τὰ στήθη σου καρδίαν!
 — Εἶχα, πάτερ μου, καρδίαν τοῦ κηροῦ μαλακωτέραν
 «Τὴν κατέστησαν αἱ λύπαι τοῦ σιδήρου σκληροτέραν.

— Ἡ φιάλη κατὰ πρῶτον

«Ἐξείλησεν. — Ἐβράγη, πλὴν κωφεύεις εἰς τὸν κρότον...

«Πρὸς ἐμὲ γονέως στρέψε φιλοστόργου πλέον ὄμμα.
 «Ἀσθενὴς ἐγὼ τὰς φρένας, ἀσθενὴς ἐγὼ τὸ σῶμα
 «Καὶ σκιὰ ἐγὼ τῆς πρώτης θυγατρὸς σου ἡ ἀθλία,
 «Κρίνε μόνος, εἶμαι πλέον ἐπιθυμητὴ συμβία;
 «Τί τὸν θάνατον εἰς κοίτην νυμφικὴν ζητεῖ νὰ θέσῃ,
 «Καὶ τὴν τύχην του τί θέλει ὁ Ῥωμαῖος νὰ συνδέσῃ

«Μετὰ κόρης, ἥτις θέλει

«Εἰς τὸν τάφον ἂν ἀναπύσῃ τὰ ἡμιθανῆ της μέλη.

«Ζωὴ μ' ἐμείνεν ὀλίγη· μὴ σαλεύης, μὴ παύσῃς
 «Τὴν ὀλίγην αὐτὴν κόριν εἰς τὴν κρύαν λάρνακά της...
 «Ἄφες νὰ ἐκπνεύσω μόνη, καὶ μὴ γένῃς παιδοκτόνος.
 «Μὴ τὸν θάνατον τυχόντος ἔρχεται, τὸν βλέπεις, μόνος.
 «Ὁ κατάδικος, ὁπόταν ἀσθενήσας ἀποθνήσκῃ,
 «Καὶ αὐτὸν τὸν δῆμιόν σου ἰλεώτερον εὗρισκει...

— Σὲ οἶκτέρω, πλὴν ματαίως.

«Ὁ ὑμέναιος τελεῖται καὶ ἀρεσκότως καὶ τυχέως.

Ἡ σκληρὰ ἐξηκολούθει τοῦ πατρὸς της ἡμιλίαν
 Τὰς ἀσπλάγγους ἀπειλὰς του ἤκουεν ἡ Ἀγλαΐα,
 Ἐχουσα κρυσταλλωμέναν εἰς τὰς φλέβας της τὸ αἷμα
 Καὶ ἡμιθανὲς τὸ σῶμα καὶ ἀκίνητον τὸ βλέμμα
 Λόγον θέλει νὰ προφέρῃ, λόγον θέλει ν' ἀπατείνῃ,
 Ἀλλὰ μόνον ἀντὶ λόγου στεναγμὸν ὄξυν ἀφίνει,

Καὶ ὡς ἄγαλμα ὠρχεῖται

Κεραινόπληκτος ἢ νέκ κάτω πίπτει τελευταῖον.

Γαληνῶν καὶ Βοεράδων φθάνει δωδεκάς προθύμη,
 Καὶ ἀνίστατον τὸ πᾶθος παριστᾷ ἡ ἐπιστήμη.
 Ἢ τοῦ ἔρακτοῦ τῆς θῆς ἴσως, λέγουν, αὐτὴ μόνον
 Εἰς τὸ σῶμα φέρη σθένος, εἰς τὸ πνεῦμα δώσῃ τόνον,
 Καταπείθεται ἡ μήτηρ, καὶ αὐτὸν ἐπικαλεῖται.
 Ἐρχεται αὐτὸς, προσκίνει πρὸς τὴν κλίνην ὅπου κεῖται,

Αἰλεῖ, κλαίει... ἀλλ' ἐκείνη —

Οὐδὲ λόγον, οὐδὲ δάκρυ, οὐδὲ τοῦτον διακρίνει.

Οἱ ζωῆς δοτῆρες δίδουν ἄλλο λείψανον ἐλπίδος,
 Τὸν ἀέρα τῆς Ἑλλάδος, τὸν ἀέρα τῆς πατρίδος·
 Καὶ ἡ εὐσεβὴς τῆς μήτηρ μάλιστα ὡς ἱατρείαν
 Τοῦ Ἁγίου Τάφου βλέπει τὴν μακρὰν ὁδοιπορίαν
 Ἰσως, λέγουσα, ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ τὴν βοηθήσῃ.
 Μετ' αὐτῶν ἡ πλάνη; Ἕλληνα δέσται ν' ἀναχωρήσῃ,

Καὶ ἀπὸ τὴν Μασσαλίαν

Ἐρίπεται πρὸς τὴν Ἑλλάδα ὁδηγὼν τὴν Ἀγλαίαν...

ὦ Ἑλλάς, πατρὶς γλυκεῖα! ζωογόνες ἡ πνοή σου,
 Θεραπεύει τοὺς νοσοῦντας ὡς ἄηρ τοῦ Παράδεισου.
 Εἰς σὲ ῥόδα καὶ ἱάσμους εὖσσμα προσφέρει δῶρα,
 ὧς τὸ ἔαρ εἰς τὴν Δύσιν, ἡ χειμερινὴ σου ὥρα.
 Νέος ἔτρεξα εἰς χώρας εὐκλεῖς, ἐλευθερίας,
 Καὶ εἰς ἔθνη κληρονόμα τῆς ἀρχαίας σου σοφίας.

Εἰς αὐτῶν, Ἑλλάς, τὰ τεύχη

Ὅσα σὺ ἀπεστέρηθης ἐπεσώρευσεν ἡ τύχη.

Εἰς τοῦς Φόρους τῶν ἀντήχουν φωναὶ Γράκχου Ὀκονέλλου,
 Καὶ φωναὶ εἰς τὰς Βουλὰς τῶν Δημοσθένους Μανουέλου.
 Ἐκεῖ Πινύκας, Παρθενῶνας καὶ Ἀκαδημίας εἶδα,
 Καὶ μ' ἐπρόσφεραν δευτέραν οἱ λαοὶ ἐκεῖ πατρίδα.
 Ἀλλὰ ἡ μαραινομένη καὶ θρηνοῦσά μου νεότης
 Ἐνθυμεῖτο τὴν καλῆν τῆς πατρίδος τῆς τῆς πρώτης,

Καὶ τὸ στῆθος τετρωμένον,

Τὴν καρδίαν νοσταλγοῦσαν εἶχα μεταξὺ τῶν ξένων.

Ἄφησα τὰ πάντα, πρέζας εἰς τῶν ὅπλων σου τὸν κρότον.
 Ἡ πυρὰ τῶν Αἰγυπτίων καὶ Βυζαντινῶν τρικρότων
 Φωτεινότερον παρίστα τὸν οὐράνιον σου θόλον,
 Καὶ ἡ φῆμη σου ἀντήχει ἐξ ἑνὸς εἰς ἄλλον πόλον.
 Ἀλλ' ἀνωφελεῖς ἀγῶνες! Τρόπαια κατησχυμένα!
 Ὑπὸ τὸν ζυγὸν τῶν ξένων κλίνεις πάλιν τὸν αὐχέν;

Καὶ αὐτὸς ὁ οὐρανός σου
 Ἐκκυθρῶσας καὶ χύνει πυκνὴν πύχνην ἀντὶ δρόσου.

Ἄλλοτε εἰς σὲ τὸ δένδρον τῆς ἐλευθερίας εἶδα
 Εἰς τὴν πρώτην ἀνθητὴν του, εἰς τὴν πρώτην του ἐλπίδα
 Ἐπευχίθην νὰ σὲ δώσῃ τὰς γλυκείας του ὁπώρας,
 Καὶ τὸν σπόρον του νὰ φέρῃ ζέφυρος εἰς ἄλλας χώρας.
 Σήμερον αὐτὸ τὸ δένδρον δίχως φύλλα, δίχως ἀνθη,
 Γυμνὸν ὅλων του τῶν κλάδων, περκαίρως ἐξηράνθη,

Καὶ εἰς ξένας χεῖρας μένει
 Ὁ κορμός του σκληρὰ βάρδος κατὰ σοῦ ἀνυψωμένη.

Σὲ, πρωταθλητὰ τοῦ ἔθνους, σὲ, δὲν εἶδα νέους ὅλους
 Εἰς Βουλὰς, εἰς Συνελεύσεις, εἰς στρατόπεδα, εἰς στόλους;
 Δάκτυλος Θεοῦ συμμάχου σὲ; ὠδήγει ἀοράτως,
 Κ' ἐκλονεῖτε εἰς πᾶν βῆμα τῶν Ὁθωμανῶν τὸ Κράτος.
 Τῆς Ἀγγλίας καὶ Γαλλίας νύκτοχοι μεγάλοι τότε
 Καταβάνοντες μακρόθεν θεοῦ καὶ θιασῶται

Εἰς τοὺς Μπδικοὺς ἀγῶνας,
 Ἐκλεπτον τοῦ Καραϊσκού, τοῦ Κανάρου τὰς εἰκόνας,

Σὲ ἐπαναβλέπω ἤδη γέροντας ἀπηυδημένους,
 Ὑπὸ τὸ αἰσχρὸν φορτίον τῆς δουλείας κυρτουμένους.
 Εἰς τὰς λυπηρὰς φωνάς μου, θλίβεσθε καὶ σιωπᾶτε
 Καὶ δι' ὅσα ἐκαυχᾶσθε τρόπαια ἐρυθριᾶτε.
 Ὅλα ἔλειψαν ἐκεῖνα, δόξα, θρίαμβος, νεότης,
 Ἀρετὴ, ἐλευθερία, ἐθνικὴ μεγαλειότης,

Καὶ δὲν εἶσθε σεῖς οἱ τότε
 Πληρεξούσιοι τοῦ Ἄστρου, καὶ τῆς Νίκης στρατιῶται.

Τίς μ' ἐπαναφέρει πλέον τῆς Βοστίτσας, τῆς Ἀκράτας,
 Τῆς Τριπολιτσᾶς, τῆς Σπάρτης τοὺς βοσκοὺς καὶ ζευγηλάτας;
 Τίς, τ' ἀθάνατα ἐκεῖνα τέκνα τῆς Δημοκρατίας;
 Τίς, τοὺς ἥρωας ἐκείνους τῆς Κλεισόβης καὶ Γραβίας;
 Μετὰ θέρμην ἑπτὰ χρόνων Αἴτην σήμερον σθυσμένην,
 Τῆς Ἑλλάδος ἡ γῆ πάλιν ἄψυχος καὶ κρύα μένει,

Καὶ οἱ Βαυαροὶ γελῶσι

Βλέποντες, ὅτι τὸ πῦρ τῆς διεδέχθη τέφρα τόση.

ΑΣΜΑ ΤΡΙΤΟΝ.

Φεῦγον, φεῦγον τὴν ἀρχαίαν τῆς Φωκέας ἀποικίαν,
 Καὶ εἰς τὰ πλευρά του φέρον ἀσθενῇ τὴν Ἀγλαίαν,
 Προχωρεῖ ταχὺ ἀτμόπλουν πρὸς αἰγιαλοὺς παγχρύσους
 ὧς Λευκάθαν ἀναῖγον ἔχνη ὀπισθεν ἄβυσσους
 Ἐρυθρὰς πυρὸς ἐσχάρας ἀπὸ τοὺς μυκτῆρας στέλλει,
 Τῶν χαλκίνων του ἐγκάτων ὁ καπνὸς τὸ ἀναγγέλλει,
 Καὶ ἡ θάλασσα κοίτη

Φεύγοντα τοιοῦτον τέρας βλέπει καὶ αὐτὰ τὰ κήτη.

Ὁ Ἑλληνικὸς ὀρίζων φαίνεται... γλυκεῖα φύσις!
 Σαπφειρόχρυσοι ἀστέρες καὶ ἀνατολαὶ καὶ δύσεις!
 Τὸ Αἰγαῖον ἐσπαρμένον ἀπὸ λευκοφόρα πλοῖα
 Λίμνην ὁμοιάζει, ὅπου πλέει κύκνων συνοδία.
 Ἀπὸ τὸν βολὸν τῆς Ἄρκτου ἥλιον φωτεινότερα
 Ἡ σελήνη διατρέχει τὸν ἀνέφελον ἀέρα,
 Καὶ εἰς τὰ νερά γελῶσας
 Τὰς τερπνὰς Κυκλάδας βλέπων, Νηρηίδας βλέπεις τόσας.

Εἰς τὸν Πειραιᾶ τὴν νύκτα τὸ πυρόσκαφον ἐμβαίνει.
 Ὅλοι φέγγουσιν οἱ λύχνοι τοῦ αἰθέρος ἀναμμένοι.
 Θύμον πνέουσα ἡ αὔρα τὰς ὑγρὰς κινεῖ ἐκτάσεις,
 Καὶ τὸ κύμα εἰς τὰς ψάμμους ψιθυρίζει τῆς θαλάσσης.
 Ὀρφεὺς νέος τὴν κιθάραν εἰς τὴν πρύμνην πλοίου κρούει,
 Καὶ χορὸς ναυτῶν Ἑλλήνων, ἐν ᾧ κύκλω του ἀκούει
 Τοὺς μελωδικούς της ἤχους.

Ψάλλει τοῦ Φεραίου Ρήγας τοὺς ἐμβατηρίους στίχους.

Τὴν αὐγὴν ὁ τεθλιμμένος ἐραστὴς τῆς Ἀγλαΐας
 Εἰς τὸ ἄστυ αὐτὴν φέρει τῆς ἀρχαίας Κεκροπίας.
 Θέλγητρον δὲν ἔχουν πλέον τὰ τῶν Ἀθηνῶν μνημεῖα
 ἱερὸν εἰς ταῦτα πέπλον ἔρριπτεν ἡ ἐρημία.
 Πλὴν ἀφ' οὗ μετὰ τῶν ζώντων ἀνεμίχθησαν οἱ τάφοι
 Καὶ μολύνουσιν οἱ ξένοι τὰ προγονικὰ ἐδάφη,
 Τῶν θανόντων ἀθανάτων
 Αἱ σκιαὶ παρωργισμέναι ἄφησαν τὰ μνήματά των.

Εἰς ἀκόρυφον Ἀνακτόρων κίονας ὁ Πραξιτέλης
 Τεμνομένην τὴν καλλίστην κλαίει λίθον τῆς Πεντέλης.
 Ἐκπληξιν ὁμοῦ καὶ θλίψιν συνκισθάνεται βαθεῖαν
 Τὴν ἀγνώριστον ὁ Πλάτων θεωρῶν Ἀκαδημίαν.
 Βαυαρῶν ἀκούει φθόγγους δυσχεεῖς ὁ Ἰσοκράτης
 Ἐξυβρίζων τὴν Ἑλλάδα πατεῖ Γότθος ἢ Γαλάτης
 Τὴν οἰκίαν τοῦ Σωκράτους,

Καὶ ἡ Πνύξ αἰσχυνομένη κρύπτεται ὑπὸ τὰς βάρους.

Εἰς πολλὰ ἐκεῖνος μέρη ἔνδοξα τῆς Ἀργολίδος,
 Ὅπου ἔλαμψεν ὁ ἔρωσ τοῦ Χριστοῦ καὶ τῆς Πατρίδος,
 Ἔφερε τὴν Ἀγλαίαν πάντοτε μαραινομένην,
 Πλὴν τὸ φῶς τῆς δικνοίας οὐρανόθεν δεχομένην.
 «Εἰς αὐτῆς τῆς Ἐπιδαύρου, ἔκραξε, τὴν παρὰ λίαν
 «Τὴν ἀπόλυτον ὁ Νέγρης ἐγκεντρίζων βασιλείαν
 «Διὰ τῆς ἐλευθερίας,
 «Ἐξημέρωσε βλαστήσεις καὶ ὑπώρας τῆς ἀγρίας.

«Εἰς αὐτὴν τὴν Λέρνην, ὅτε φθείρουσα τὴν Κορινθίαν
 «Ἡ τοῦ Δράμαλη πλημμύρα ἔφθασεν εἰς τὴν Ναυπλίαν,
 «Τὸν γενναῖον Ὑψηλάντην ὑπὸ τοὺς ἀστέρας εἶδα
 «Ἰκετεύοντα τὸν Πλάστην καὶ ὀρηνοῦντα τὴν πατρίδα,
 «Εἰς τὰς Ἰσιὰς ἐκεῖνος συνεργούς του εἰς τὴν πάλην
 «Καὶ συμβούλου Νέστοράς του ἔχων τὸν Μαυρομιχάλην,
 «Ἐχων τὸν Κολοκοτρώνην,
 «Ἐδραξε τὸ ἄστυ Ἄργους ὡς ἐλπίδα νίκης μόνην.

«Ἀπ' αὐτὴν τὴν Ἄρκον τότε στερουμένην τηλεβόλων,
 «Στερουμένην ἀνδρῶν, ὅπλων, τροφῆς, ὕδατος καὶ ὀλων,
 «Συνεκράτησεν ὁ ἦρωσ εἰς τὰς κάτω πεδιάδας
 «Τὰς τριάκοντα τῶν Τούρκων ἀκρατήτους χιλιάδας.
 «Ἀπ' αὐτὰς αὐτὸς τὰς θύρας ἐξαχύθη τοῦ Φρουρίου
 «Κ' ἐφυγάδευσε τοὺς Τούρκους μέχρι τοῦ Ἀγινόριου,
 «Δρόμον αἵματός των τρέχων
 «Καὶ τὸν Φλέσσαν, τὸν Νικήταν συνδρεπανιστάς του ἔχων.

«Εἰς ἡμᾶς μετὰ τὴν νίκην ὁ Κολοκοτρώνης χύνων
 «Ὡς βραβεῖον τῆς ἀνδρίας τὸν Ὀμηρικόν του οἶνον,
 «Ἀπεκοίμιζε τὴν νύκτα τοὺς πολεμιστάς του Γένους
 «Ἀπὸ τὴν τομὴν τοσούτων κεφαλῶν ἀπηνυθμένους...
 «Ἀλλ' εἰς τοῦτό μου τὸ στήθος σὲ ψυχὴν μου μόνην φέρων
 «Καὶ θρηνῶν διὰ σὲ τότε εἰς τὸ φέγγος τῶν ἀστέρων,
 «Δι' αὐτῆς τῆς πανσελήνου
 «Σ' ἔσταλλα, φιλάττι, μέρος τοῦ ἐρωτικοῦ μου θρήνου.»

Ἦλθον, εἶδαν καὶ τὴν Ἰδρην, ὅπου μένων ἄνευ πλοίου
 Καὶ καθήμενος εἰς πέτρην πανερήμου παραλίου
 Ἐζῆ, ὡς ἡ τῆς Ἑλλάδος ἑκπτώτος μεγαλειότης,
 Ὅ ποτὲ πηδαλιούχος τῆς Ἑλλάδος Κουντουριώτης.
 Τὸ θαλάσσιον ἀρῆκεν τοῦ ἁγῶνος Ἀρχηγεῖον,
 Καὶ πρὶν λίθον λατρείας καύσωσιν εἰς τῶν Ἀγίων.

Καὶ τῶν Προφητῶν τὴν χώραν,
 Ἐστρεψαν πρὸς τῆς Αἰγύπτου τὰς χρυσᾶς ἀκτὰς τὴν πόρταν.

Προσωρμίσθησαν τὸ πρῶτον εἰς τὴν Ἑλληνίδα πόλιν,
 Ὅπου πάλαι διαβάσα τὴν μακρὰν Ἀσίαν ὄλην
 Ἐν τῷ μέσῳ ἀδαμάντων ἦλθεν ἀπὸ Βαβυλῶνος
 Εἰς ἀρμάμαξεν ἡ κόνις τοῦ Μεγάλου Μκεδόνο·
 Καὶ τοὺς Ὀβελίσκους εἶδαν τῆς λαβούσης Κλεοπάτρας
 Καίσαρος καὶ Ἀντωνίου τοῦ λαμπροῦ τῆς κάλλους λάτρας,

Ἦτις δὲ αὐτοκτονήθη
 Ὅτε τρίτος κοσμοκράτωρ τὸν κεστὸν τῆς ἀπηνήθη.

Καὶ ἀνέπλευσαν ἐν φρίκῃ τὸ ὑγρὸν τῶν κροκοδείλων
 Καταγώγιον, καὶ εἶδαν πολυβρέματον τὸν Νεῖλον.
 Ὅμοιος πρὸς τοὺς ἀρχαίους εὐεργέτας τῶν ἀνθρώπων
 Τοὺς ἀρῆσαντας ἐν σκότει τὸν γενέθλιόν των τόπον,
 Εἰς βουνὰ μυστηριώδη τὴν καταγωγὴν του κρύπτει
 Βαίνει ἄνωθεν ἐκεῖνος, καὶ εἰς πεδιάδας πίπτει.

Κατ' ἐνιαυσίαν ὥραν
 Ἡμερῶν πολλῶν ποτίζει καὶ πιαίνει μακρὰν χώραν.

Καὶ ἡ παλαιάτης τοῦτους Ἡλιοῦ πολις ἐδέχθη,
 Ὅπου, ὡς ἀπὸ τοὺς πάλαι περιηγητὰς ἐλέχθη,
 Ὁ ζῶν ἐξ αἰῶνας φοιτᾷ εἰς τὸ ἱερὸν Ἡλίου
 Ἦρχετο περὶ τὰ τέλη τοῦ ὑψηλοῦς του βίου
 Καὶ ἀνέκτα μετ' ὀλίγον ζῶν νῆαν, σῶμα νέον,
 Τὰ ῥοδοβαφῆ πτερά του, τὸν χρυσοῦν του λόφον καὶ ὠν γαῖαν.

Ἐπὶ νάρδου καὶ κάσσιος,
 Ἐμβλημα τῆς δωρηθείσης εἰς ἡμᾶς ἀθανασίας.

Καὶ τοῦ Ἄπιδος τὴν Μέρριν ἤγγισαν οἱ ὁδοιπόροι·
 ὦ! ἰδοὺ αἱ Πυραμίδες, τὰ λατομητὰ τῆς ἔρη!
 ὧς Θεοῦ δημιουργήσεις ἄρρηκτοι καὶ κολοσσαῖαι,
 Εἰς τὴν κόνιν νεκροῦ κόσμου στηλαι μένουσιν ἀρχαῖαι·
 Ἐν ἐκ τῶν ἑπτὰ θαυμάτων, ἐπιζῶσιν αὐταὶ μόνον·
 Σκιὰν χύνουσαι μεγάλην τεσσαράκοντα αἰώνων.

Μέτωπον ὑψοῦσι λείον,
 Τροπαιοῦχον τῶν τυράννων, τοῦ καιροῦ καὶ τῶν στοιχείων.

Ἦγειρε τοιοῦτον τύμβον εἰς τὰ νῶτα τῶν ἀέρων·
 Ὁ τὴν ἄπειρον ἰδέαν τῆς ἀθανασίας φέρων·
 Δὲν ἀνύψωσε τὸ γείτον τῶν ἀστέρων μαυσωλεῖον·
 Χεὶρ θνητοῦ προσηλωμένου εἰς τὸν κάτω αὐτὸν βίον·
 Ἐχουσαι εἰς γῆν τοὺς πόδας καὶ εἰς οὐρανὸν τὰ στήθη,
 Αἱ μεγάλαι Πυραμίδες ὄρθαι μένουσιν ὥς λίθοι.

Τοῦ συνόρου τοῦ ἐσχάτου
 Μεταξὺ τῶν δύο κόσμων, τοῦ θνητοῦ καὶ ἀθανάτου.

Τοῦ Ὀσίριδος διήλθαν τὰς ἐκτομπύλους Θήβας.
 Ὁ τεράστιος Ναός των, ἔνθα βλέπεις πετρῶν στοίβας,
 Περιείχεν εἰς σταδίων ἑλτασιν δεκατεσσάρων
 Κολλητὰς τὰς πολυτίμους λίθους ἐπὶ τῶν μαρμάρων.
 Ἐκεῖ βλέπεις εἰς ἀρχαίους, πλὴν εἰσέτι στιλπνοὺς τάφους
 Τοὺς ἱερογλυφικοὺς τῶν χαρακτῆρας ἀναπάρους,
 Καὶ ὡς χθὲς λελαξευμένους
 Σαρκοφάγους ἐκεῖ βλέπεις καλλιτέχνως εἰργασμένους.

Καὶ κατέβησαν ἐκείθεν εἰς τὰ ἔλη πολιχνίου
 Σώζοντος τὰς πλίνθους μόνον τοῦ μεγάλου Πηλουσίου,
 Ὅπου τὴν ἐν τοῖς Φαρτάλοις ἤτταν φεύγων τῶν Ῥωμαίων
 Ὁ Πομπήιος ἱκέτης ἦλθε πρὸς τὸν Πτολεμαῖον
 Καὶ ἀπὸ βαρβάρους χεῖρας, ἐπιδάτης ἀλιάδος,
 Ἐλάβεν εἰς τὰ τενάγη πικρὸν θάνατον φυγάδος,
 Τῆς συζύγου του βλεπούσης

Τὴν σφαγὴν ἐξ ἄλλου πλοίου καὶ ἀνωφελῶς θρηνούσης.

Ἰδδουσιν ἐπὶ καμήλων εἰς τὴν Γάζαν Παλαιστίνης·
 Μετ' αὐτήν, περὶ ὧντες δάση δάφνης, πύξου καὶ μυρσίνης,
 Εἰς τὸν χεῖμαρρον τῶν Κέδρων ἐφθασαν· ἐκεῖ τρυγόνες
 Καὶ περιστέραὶ συμπικίζουσιν, τερπετίζουσιν χελιδόνες·
 Ἐκεῖ ζέφυρος εἰς κρήνα καὶ εἰς ὑακίνθους πνέει·
 Ἡ ἀγία ἐκεῖ βρύσις Σιλωὰμ ἡσύχως ῥέει,

Καὶ ἡ Μήτηρ τοῦ Κυρίου

Ἀναπαύεται πλησίον Ἰακώβ καὶ Ζαχαρίου.

Εἶδαν τέλος τὴν ἁγίαν πόλιν Ἱερουσαλὺμ,·
 Τὴν ἐπὶ πετρῶν κειμένην Βασιλίδαν τῶν ἐρήμων,
 Καὶ εἰς τοῦ Σταυροῦ τὸν λίθον ἐγονάτισαν ἐκεῖνον·
 Ὅθεν ἤθροισεν τὰ ἔθνη χεῖρας· ὁ Χριστὸς ἐκτείνων,
 Ὅθεν αἶμα ζωηρόρον ἀπὸ τῆς πλευρᾶς τοῦ ῥέον·
 Ἐπλημύρτισεν τὰς χώρας τῶν Ἑλλήνων καὶ Ῥωμαίων,

Ὅθεν μάννα ἐπαχύθη

Τροφὴν φέρον αἰώνιαν εἰς λαὸν πεινῶντα πληθύνον·

Ποία χώρα! διατρέχει τὰς ἀγίας τῆς ἐκτάσεως·
 Ἀπὸ τῆς Τιβεριάδος μέχρι τῆς Νεκρᾶς θαλάσσης·
 Ὁ δεχθεὶς εἰς τὰ νερά του τὸν Μορσίαν Ἰορδάνης·
 Καὶ τὰ ἔθνη καθαρίσας ἀπὸ ῥύπον μακρῆς πλάνης·
 Τοῦ Λιβάνου αὐτὴ ἔχει θάλλον στέμματις τὰς κέδρους,
 Καὶ κλεινὰς τῆς τὴν Φοινίκην καὶ τὴν Αἴγυπτον παρέδρους,
 Ὅθεν Κέδμων καὶ Κεκρόπων
 Ὁ νοῦς ἐτρεξε φωτίζων πᾶν τὸ γένος τῶν ἀνθρώπων,

Τὸ Θεῶν εἰς ταύτην, ὅπου ὁ Χριστὸς ἀπεθεώθη,
 Τὸ φῶς ἔλαβεν ἐσθῆτα καὶ εἰς φῶς μετεμορφώθη,
 Καὶ ἀπεύθυνεν πρὸς τοῦτον οὐρανὸν ὁμιλίας·
 Ἥλιοι λαμποκοποῦντες, ὁ Μωσῆς καὶ ὁ Ἠλίας·
 Τ' ἔσρος Ἑλαιῶν εἰς ταύτην, ὅθεν κράζων τοῦς Ἀγγέλους·
 Καὶ χρυσὴν πατῶν νεφέλην ἀναλήρθη ἐπὶ τέλους,

Ἐμεινε δὲ καὶ ἀποῦσα

Ἡ πνοή του τοῦς αἰῶνας καὶ τὸν κόσμον ὁδηγοῦσα·

Ποῦν ἔθνος! εἰς τὸν Νεῖλον ἐπὶ καλκθίσκου πλέον,
 Βρέφος τι τὴν θυγατέρα Φαρκῶ ἐλκύει κλαῖον·
 Σώζεται τὸ βρέφος ταῦτο, εἰς νεότητα προβαίνει·
 Καὶ τὰ πρόβατα ἐπάνω τοῦ βουνοῦ Χωρὴθ ποιμαίνει·
 Ὅπισθεν καιούσης βάρου, ἀλλ' οὐδόλως καιομένης,
 Φαίνεται εἰς τὸν ποιμένα ὁ Θεὸς τῆς οἰκουμένης

Καὶ «ὦ Μωϋσῆ! » φωνάζει·

« Ἀνεγείρου· ὁ λαός μου ὑπὸ τὸν ζυγὸν στενάζει. »

Καὶ ὁ Μωϋσῆς τὴν ῥάβδον κατ' ἐπιταγὴν του ρίπτει,
 Καὶ αὐτῆς χαμκὶ πατούσης ὄφης μέγιστος προκύπτει·
 Δι' αὐτῆς κτυπᾷ τὸν Νεῖλον, καὶ ὁ Νεῖλος πορφυροῦται·
 Γίνεται τὸ ὕδωρ αἷμα, καὶ αὐτὸς ἀναπτεροῦται·
 Καὶ τὸν Ἰσραὴλ ἐξάγει ἔξω τῆς Αἰγύπτου πάσης,
 Καὶ ὁ Φαραὼ κατόπιν μέχρ' Εὐρυθρᾶς θαλάσσης

Προχωρεῖ ἀρματηλάτης,

Ἀλλὰ τάφον του εὕρισκε τ' ἀνοιχθέντα κύματά της.

Ἡ φυλὴ τῶν Ἰουδαίων ὑπὸ τὸ Σιναῖον φθάνει·
 Ὁ Θεὸς τὴν κορυφὴν τοῦ ὄρους ὕψιστον λαμβάνει·
 Ὀλον τὸ βουνὸν καπνίζει καὶ ὑπὸ τὸν πυροδόλον·
 Πόδα τοῦ Παντοδυνάμου τήκεται ὡς κηρὸς ὄλον·
 Καταβαίνουσιν ἐκείθεν ἀστραπκαί, φωναὶ βροντώδεις,
 Εἰς τὴν ἔρημον νεφέλη ἐπικάθηται γνοφώδης,

Καὶ ὁ Μωϋσῆς τὸν Νόμον

Δέχεται μετὰ γονάτων καὶ μετὰ χειρῶν ἐντρόμον.

Εἰς αὐτὴν τοῦ Θεοῦ Πάθους τὴν γῆνιν σκηνὴν, ὅπου
 Ἐνθυμούμεθα τὰ μόνα τραύματα τοῦ Θεανθρώπου,
 Λησμονεῖ τὸ ἴδιόν της νόσημα ἡ Ἀγλαία,
 Καὶ προκίσθησις θανάτου τὴν ἐπέρχεται γλυκεῖα.
 Τῆς Ἰωσαφάτ κοιλάδος, ἐνθα σώζεται ἀκμαία
 Τοῦ Χριστοῦ ἡ πλησιτάτη καὶ πολύκλωνος Ἑλλάς,

Μόλις τὸν γλυκὺν ἀέρα

Πνέουσα ἡ νέα λέγει πρὸς τὴν πάλαιαν μητέρα·

«Εἰς τὴν ἐνθερμον στηρήν σου τρισευγνώμων ἀποθήσκω·
 «Διὰ σὲ τὰ ἔσχατά μου ἀνεπώδυνα εὐρίσκω·
 «Μ' ἔφερες εἰς γῆν ἁγίαν, ἥτις τὸν Θεὸν ἀγγέλλει,
 «Ἦτις λίθον θανάτου ἀπὸ τὸ Κρανίον στέλλει·
 «Καὶ εἰς τοὺς θανατιῶντας φέρει προτομασίαν·
 «Τὴν ἐνταῦθα κηρυχθεῖσαν τῆς ψυχῆς ἀθανασίαν·
 «Ἐπ' ἐλπίδος πτερυμένη,
 «Ἐν γαλήνῃ ἀναβαίνω τὰ οὐράνια πεμένη.

«Εἰς τοὺς βλέποντας, ὦ μήτηρ, τῆς ἡμέρας τὸν φῶστήρα·
 «Κρύπτει τοὺς ἀδαμαντίνους ἡλούς της ἡ ἄνω Θύρα·
 «Πλὴν τὴν νύκτα οἱ ἀστέρες φαίνονται εἰς τὸν αἰθέρα·
 «Εἰς τὰ ὄμματά μου λάμπει τῆς ζωῆς μου ἡ ἐσπέρα·
 «Μετ' ὀλίγον ἐκ τῆς χώρας, ἥτις τὸν Θεὸν ἐδέχθη,
 «Ὅπου ἀπὸ πῦρ ὁ κόσμος καθαρτήριον ἐφλέχθη,
 «Φεύγω εἰς τὸν ἄλλον κόσμον
 «Ἐν τῷ μέσῳ ὀβουμένη ἀρωμάτων τῆς εὐδαιμονίας.

«Ὅταν ῥόδινον τὸ ἔαρ εἰς αὐτὴν ἐπανακάμψῃ,
 «Ὅταν ὁ χρυσάφιματός της ἥλιος ἐπανακάμψῃ,
 «Ἐνθυμοῦ πόσον ἡγάπων τὴν ἐωθινήν της δρόσον,
 «Πόσον τὰ γλαυκά της νέφη καὶ τὸν οὐρανὸν της πόσον·
 «Ἄν ὑπὸ τὰ φύλλα δάσους, ἂν ὑπὸ τὸ φῶς σελήνης
 «Ἀηδόνα σὺ ἀκούσῃς καὶ σκιὰν σὺ διακρίνῃς,
 «Ἡ σκιά μου σὲ φωνάζει,
 «Διὰ σὲ αὐτὴ πλανᾶται, διὰ σὲ αὐτὴ στενάζει.

«Ἀλλ' ἐπίστρεψε, ὦ μήτηρ, ἐν τῷ μέσῳ ζῶντος κόσμου
 «Καὶ πορεύου ὅθεν ἤλθες, εἰς τοὺς κόλπους τοῦ πατρός μου.
 «Ἀποθήσκουσα, εἰπέ τον, εἶχα εἰς τὴν μνήμην μόνου·
 «Τῆς ἀγάπης του τοῦ λόγου, εἰς τοὺς παιδικούς μου χρόνους·
 «Λάβε ὡς θετὸν υἱόν σου, λάβε τὸν πιστόν μου φίλον·
 «Τὰς ὁσίας μιμουμένη καὶ τὸν εὐτεθέτων ζήλον,
 «Βάλλω εἰς τὰ πάντα πέρας·
 «Καὶ εἰς μίαν Μοῆν κλείω τὰς ἐσχάτας μου ἡμέρας.

Εἰς τὴν σταθεράν της γνώμην ἔνδακρυς ἡ μήτηρ κλίνει,
 Βλέπουσά ὅτι τὸ ἄστρον τῆς ζωῆς της πλέον σβύνει·
 Καὶ ἡ νέκ, ἣτις σπεύδει Θεοῦ νόμῳ νὰ ἐκπνεύσῃ,
 Πρὶν ὅ τάλαι ἐραστής της τὸν σκοπὸν της ὑποπτύσῃ
 Φεύγει τὴν αὐτὴν ἡμέραν εἰς τι ἐκ τῶν γυναικείων
 Κατὰ τὴν Ἀγίαν Χώραν ἰδρυμένων Κοινοβίων,
 Κρυπτὸν τ' ὄνομα κρατοῦσα

Τοῦ Μοναστηρίου, ὅπου τρέχει ἄστυλον ζιχτοῦσα.

Ὅταν εἰς τὸ οἶκμά της τὴν ἐπαύριον ἐκείνος
 Μόνην ᾔδρε τὴν μητέρα κοινὸς ἔγινεν ὁ θρήνος,
 Καὶ εἰς τῆς ἀθλίας γραίας μὴ πεισθεὶς τὰς νοουθεσίας,
 Ἐδραμε ζιχτῶν τὰ ἔχνη τῆς θνησκούσης Ἀγλαίας·
 Εἰς πολλὰς Μονὰς ἀνέβη, ἐπὶ βράχων κρεμασμένης
 Καὶ ὡς τοὺς πολυδακλάνους φοίνικας διεσπαρμένας

Ἀπὸ τοῦ Ἀντιλεβάνου

Μέχρι τῶν εἰς Ἀσφαλτίτιν ἐκβολῶν τοῦ Ἰορδάνου...

Ἐχουσα ἡ Ἀγλαΐα εἰς τὸ πρόσωπον ἐκείνην
 Τὴν προάγγελον θανάτου Χριστιανικοῦ γαλήνην,
 Ἰδοὺ μαύρην καλογραίαν φορεῖ σκέπην, ἣτις ἐστὶ
 Εἰς τ' ὠχρόλευκόν της κάλλος κάλλος θλιβερόν προσθέτει·
 Εἰς ναοῦ μέκωνωμένου τὰ ὄψιδομα τεμένη
 Ἐν βαθείᾳ κατανύξει φαίνεται προσευχομένη
 Θερμὸν δάκρυ μετ' ὀλίγον

Πίπτει ὡς ὁ μαργαρίτης τὴν χρυσὴν της κόμην θίγον.

«Εἰς αὐτοῦ τοῦ τόπου, λέγει, τὴν ἁγίαν ἐρημίαν,
 «Τῆς θρησκευτικῆς μελέτης καὶ σιγῆς τὴν κατοικίαν,
 «Ποίαν βέβηλον ἀκούω λαλιὰν καὶ ποῖον ἦχον
 «Πόθων μου ἀκατασχέτων καὶ παθῶν μου ἐνδομύχων;
 «Πῶς εἰς ἀναμνήσεις ξένας καὶ ἀμαρτωλὰς τοῦ κόσμου,
 «Πῶς εἰς χρόνους παρελθόντας μὲ πλανᾷ ὁ λογισμὸς μου,
 «Ὅταν φέρω καθ' ἑκάστην

«Ὡς θυμίαμα λιβάνου τὴν ψυχὴν μου πρὸς τὸν Πλάστην;

«Χθές, Θεέ, τὰ γόνατά μου κλίνουσα σ' ἐπεκαλούμην
 «Καὶ οὐδὲν τῶν ἐγκοσμίων ἐμπροσθέν σου ἐνθυμούμην·
 «Ἀλλὰ τ' ὄνομα ἐκείνου εἰς τὰ χεῖλη μου εὐρέθη...
 «Ὡ φρικώδης ἁμαρτία! Ὡ τοῦ λογικοῦ μου μέθη!
 «Ἡ μελλόνυμφος Κυρίου ὑπὸ τὸν ζυγὸν ἀνθρώπου!
 «Εἰς τὴν φρένα μονιζούσης καὶ εἰς τὴν καρδίαν, ὅπου
 «Θεῖα χάρις σου κατέβη,
 «Ἄλλος στοχασμὸς καὶ ἄλλου ἔρω; ἔτι ἐμπρωλεύει!

«Εἰς αὐτοὺς τοὺς νάρθηκάς σου ἀπὸ λίθων ἐδώδεις
 «Καταβαίνουνσι πολλάκις ἀπειλαὶ μυστηριώδεις,
 «Καὶ ἡ γῆ τοσοῦτον γείτων τ' οὐρανοῦ παρίσταται μοι,
 «Ὡστε ἡ διάνοιά μου καὶ ἰλιγγιᾷ καὶ τρέμει
 «Μὴ, ὦ Πλάστα, ὁ ἐγγὺς μου κεραυνὸς σου μὲ τεφρώσῃ,
 «Μὴ βομφαίαν ὁ ἐγγὺς μου Ἄγγελός σου ἐφαπλώσῃ
 «Καὶ δικαίαν τιμωρίαν

«Φέρῃ κατ' ἐμοῦ εἰς ταύτην τὴν ἀγνὴν σου Ἐκκλησίαν.»

Ἀλλ' ἀπέναντι τῶν λόγων καὶ τῆς τοῦ Χριστοῦ νυμφίας
 Αἴφνης φαίνεται ὁ τρέμων ἐραστὴς τῆς Ἀγλαίας.
 «Οὐρανέ!.. ἡ Ἀγλαία!..» προχωρῶν αὐτὸς κραυγάζει
 Πλὴν ἐκείνη «εὐλαθήσου τὴν περιοχὴν...» φωνάζει
 «Φύγε, καὶ μὴ πλησιάζῃς εἰς τὸ ἄχραντόν του βῆμα...
 «Φύγε, καὶ μὴ προσεγγίζῃς εἰς τὸ ἁγικόν μου μνήμα...
 «Μὴ τὸν θάνατον ζηλεύῃς,
 «Καὶ τοῦ μέλλοντός μου βίου τὴν ἀρχὴν μὴ φαρμακεύῃς.

«Τὸν ἐπίγειόν μου βίον ἔδωκα εἰς σὲ θυσίαν
 «Καὶ αὐτὴν μου μέχρι τοῦδε τὴν πρὸς τὸν Θεὸν λατρείαν.
 «Ἄφες εἰς ἐμὲ τὴν ἄλλην ζωὴν, ἣτις περιμένει
 «Τοὺς ἐγκοιλουμένους ταῦτα τὰ πανάγια τεμένη.
 «Ἄφες εἰς ἐμὲ τὸν Πλάστην τελευταίαν μου ἐλπίδα,
 «Ἀγκυραν τῶν λογισμῶν μου καὶ τῶν πόθων μου πυξίδα...
 «Ἐκεῖ, ἔξω τοῦ ναοῦ του

«Ἐγκατέλιπα τὰς πλάνης τοῦ ματαίου κόσμου τούτου...»

Εἰς τοῦ ἱεροῦ τὸ μέσον ἐμπληκτος αὐτὸς ἐστάθη,
 Καὶ ἠκούσθη στεναγμός του σείσας τοῦ ναοῦ τὰ βάθρα·
 Ἀλλὰ μετ' ὀλίγον εἶπε· «Μὲ παραίτησες εἰς μάτην...
 «Εἰς τοὺς πόδας τοῦ Θεοῦ μου ζητῶν ἦλθα τὴν φιλτάτην...
 «Τὴν ὑστερινὴν πνοήν σου ἐφοβήθης μὴ μιάνω,
 «Καὶ τὰς κρυεράς σου χεῖρας ἐπροβήθης μὴ θερμάνω.
 «Εἰς κρουνοὺς θερμῶν δακρύων...
 «Μ' ἐφυγες, καθὼς ὁ φεύγων ἀποτρόπαιον θηρίον...

«Σ' ἄφησα εἰς τῆς ζωῆς σου τὴν ἀρχήν, καὶ εἰς τὸ τέλος...
 «Σὺ μ' ἀφίνεις στέλλουσά με τὸ θανάσιμόν μου βέλος...
 «Τὴν ἀβώκν ὁ κακοῦργος σ' ἐσφαῖα, καὶ σὺ δικαίως...
 «Τῆς σφαγῆς τὸ ξίφος πήγεις εἰς τὰ στήθη τοῦ φονέως...
 «Φεύγω, φεύγω... ἀλλὰ μὲνω ἐκεῖ, ἔξω τῆς Μοῆς σου...
 «Ἄν δὲν σ' ἀσπασθῶ θανοῦσαν, θέλω κἄν εἰς τῆς ταφῆς σου,
 «Θέλω κυλισθῇ τὸ χῶμα,
 «Καὶ φιλῶν τὸ χῶμα θέλω ἀσπασθῇ καὶ σοὺ τὸ σῶμα...

Ἐξω τοῦ Μοναστηρίου ἔσυρε τὰ βήματά του,
 Ἐσταυρώθη τρις καὶ κλίνων εἰς τὴν γῆν τὰ γόνατά του...
 Εἶπε· «Κύριε! σὺ νέους ἡμᾶς ἔνωσες πρὸ χρόνων...
 «Καὶ σὺ μὲ χωρίζεις ἤδη μετὰ σπαραγμῶν καὶ πόνων...
 «Σὺ διὰ παντὸς καὶ πάλιν ἔνωσον εἰς κόσμον ἄλλον...
 «Οὐδ' ἐχώρισες εἰς τοῦτον, φράγμα τὸν βωμόν σου βάλλων...
 Καὶ μετὰ τινος ἡμέρας...
 Ἐκεῖ θρῆνός του ἠκούσθη καὶ ψαλμὸς πρὸς τὸ ἐσπέρα...

Κάτωθεν τῆς Σαμαρείας, εἰς τὴν γῆν τῆς Ἰουδαίας...
 Κώμη τις οὐδὲ τὴν κλῆσιν σώζει τῆς Ἀριμαθαίας...
 Ὁ σωρὸς τῶν γυφοχρίστων καὶ ἀγροτικῶν τῆς οἴκων...
 Καίται μετὰξὺ πρασίνων συκομῶρων καὶ φοινίκων...
 Εἰς πεδίον, ὅπου θάλλει μάρathon καὶ ἀνεμώνες...
 Ὅπου τὴν ξανθὴν του κόμην ὁ ἐλίχιστος ἀπλώνει...
 Καὶ πυκνὰ καὶ γηραλέα...
 Χύνουσι σκιάν καὶ ὀρόσαν αἱ φιλόξενοι ἐλαταί...

Κατὰ μεσημβρίαν ταύτης τῆς ὥραιας πεδιάδος,
 Εἰς κωνοειδῆ λοφίσκον, πρὸς τὴν εἰσοδὸν κοιλάδος,
 Ἐν Μονύδριον ὑψοῦτο πρὸ πολλοῦ ἐρημιωμένον,
 Εἰς τοὺς τέσσαρας ἀνέμους ἀνοικτὸν καὶ ἀφειμένον,
 Εἰς τὰ κάτω μικρὸν μόνον ἐν κελλίῳ κατοικεῖτο,
 Στεγυρὸς μέγας ἐκ βαλῶν εἰς τὸν τοῖχον αἰωρεῖτο.

Καὶ πλησίον του λυχνίου

Ἐρεγγεν ἡμέραν νύκτα ὡς θεότατος σημεῖον.

Ἀπὸ τὴν τρίβην ἡ πέτρα τοῦ ἐδάφους ἦτον κοίλη,
 Τύποι εὐσεβῶν γονάτων εἰς τὴν πέτρην ἦσαν δῆλοι,
 Μόνον ἐπιπλὸν ὑπῆρχε τοῦ μονήρους δωματίου
 Κράββατος ἐκ ξέδρου ἔχων σχῆμα νεκρικοῦ μνημείου,
 Τὴν βαθεῖαν διακόπτων σιωπὴν τῆς μοναξίας,
 Ἐμπροσθεν τοῦ παραθύρου ἐκρῶζεν ὁ κορακίας,

Καὶ ἀφίνουσα τὰ ὄρη

Ἡ δορκὰς πολλάκις μέχρι κατωφλίου ἐπρόχώρει.

Ἐν τῷ μέσῳ ἐλευθέρων ζώων ἔζη ἐρημίτης,
 Ἐκδημος ἐκ τῆς Ἑλλάδος πολιοῦτριχος Λευίτης.
 Ἐξω τοῦ Ἀσκητηρίου, ἐν ἐκστάσει βαθυτάτῃ,
 Ἐν προῶ τὴν Σύνοφιν του προσευχόμενος ἐκράτει.
 Εὐλαβῶς ὁμῶν τὰ ἔργα τῶν δακτύλων τοῦ Κυρίου,
 Καὶ τὰ βλέμματά του στρέφον εἰς τὸ σέλας τοῦ ἡλίου,

Θερμὰ ἐκυπτε τὰ χεῖλη

Καὶ γονυπετής τὴν χλόην τῶν προθύρων του ἐρίλει.

Ἦγαγεν ἐκ τοῦ ἐδάφους τὴν λευκὴν του γενειάδα,
 Ὅτε εἰς τὴν σμαραγδίνην καὶ μεγάλην πεδιάδα
 Ὀδοιπόρος τις ἐφάνη ἄτακτον ταχύων βῆμα,
 Καὶ ἀνθρώπου ὀρειβάτου ἄγριον ἐμπαίνων σχῆμα,
 Ἐφθασεν αὐτὸς, ἀλλ' ἀφῆκε ὁπισθόρμητος ἐπτάθη,
 Ἄμα τὴν κρυπτὴν εἰς δένδρα κατοικίαν ἐθεάθη,
 Ὡς γὰρ ἦτον ἀκισία

Εἰς τὰ ὄρη κατὰ τοῦ ὄλων τῶν θνητῶν ἡ πηρουσία.

«Τὸ περίεργόν του βλέμμα προσηλώσας εἰς τὸν ξένον,
 Εἰς αὐτὸν ὁ γέρον εἶδεν Ἕλληνα πῶς ἐγνωσμένον·
 «Ἐλθὲ, εἶπεν, ἀναπαύσου ὑπὸ ταύτην τὴν φιλύραν·
 «Διὰ σέ κλειστήν δὲν ἔχω τοῦ καλλίου μου τὴν θύραν·
 «Τὸ φιλάδελφόν μου δῶμα εἰς τὸν ἐρχομόν σου χαίρει·
 «Μέλι ἄγριον, ἰσχάδας καὶ ὑπώρας σέ προσφέρει»·

Κ' ἐπλησίασεν ὁ ξένος,

Ἀπὸ Οὐλίφιν καὶ πορείαν μακρινὴν ἀπηυδαμένον.

«Πόθεν ἔρχεσαι, ὦ τέκνον;— Ὅθεν ἔρχονται τὰ νέφη,
 «Ὅταν ἄνεμος εἰς μαῦρον οὐρανὸν τὰ περιστρέφῃ,
 —Πῶς πεζὸς διὰ δρυμώνων καὶ τριβόλων διαβαίνεις;
 «Ποῦ ὑπάγεις σπεύδων τόσον; ποῦ ὑπάγεις καὶ ἀσθμαίνεις;
 —Ποῦ ὑπάρχει ζητᾷς, πάτερ; Ἀπὸ τ' ἄκρη τῆς Περσίας·
 «Ἐφερα τὰ βήματά μου μέχρι τῆς Ἀβυσσινίας·

«Τρεῖς ἐνιαυτοὺς γυρίζω

Τὸν Εὐφράτην καὶ τὸν Νεῖλον... πρὸς τί τέλος δὲν γνωρίζω.

«Ἐ τοῦ Νεῖλου καταρράκται μετὰ πόσης βλέπων φρίκης
 «Κάτω βράθρα καὶ ἄνω κορυφὰς οὐρανομήκεις,
 «Ἐπεθύμησα νὰ ἤμην στέλεχος ἐκριζωμένον
 «Καὶ ὡς σεῖς εἰς τὰς ἀβύσσους μετὰ κρότου καταβαίνον!
 «Εἶδ', Ἀἴθανε ὑψύχην! εἰς τὰς γηραιάς σου κέδρους
 «Ἄστους μακροπτερύγους τῶν συννέφων συγκαθέδρους,
 «Καὶ θανάτου πόθον πνέων—

«Ὡς βορὰ ἐθελουσία ἐπροσφέρθη τῶν ὀρνέων.

—Τὰ ὠχρά σου χεῖλη χύνουν παραδόξους ὀρνιθίδας,
 «Ἐνδομύχου μαρτυρίου καὶ κρυπτῆς καρδιαλγίας
 «Εἰς τὸ νέον μέτωπόν σου φαίνονται πυρώδεις τύποι,
 «Καὶ δι' ἐρυθροῦ σιδήρου τοὺς ἐχάραξεν ἡ λύπη.
 —Ἡ καρδιά μου τὸν Ἄδην καὶ τοὺς Ὀρήνους του ἐγκλείει,
 «Καὶ ὁ Δαίμων εἰς ἀβύσσους ἀπωλείας με κυλίζει.

«Ὁ Θεὸς γλυκεῖας δρόσου

«Θησαυρὸν δι' ὅλους ἔχει, δι' ἡμῶν δὲ φλόγα· νόσου.

— Ἀπὸ σὲ τὸ πρόσωπόν του μὴν ἀπέστρεψεν ὁ Πλάστης;

« Ἦ συνείδησις σὲ τύπτει, καὶ ἀκούω τὰς βοάς της;

— Εἰς τὰ λείψανά σου πάλιν ἦλθα νὰ γονυπετήσω,

« Θῦμα τῆς σκληρότητός μου! καὶ συγγνώμην νὰ ζητήσω.

— Ἄνοιξέ με τὰς πληγὰς σου ἀπὸ τὸ λευκὸν μου γῆρας.

« Ἰσως λάθῃς νοθεσίαν, ὥριμον καρπὸν τῆς πείρας.

— Ἄστρον τῆς ἡμέρας! κλαίων

« Σ' ἀποχαιρετῶ καὶ βλέμμα πρὸς σὲ στρέφω τελευταῖον...

« Γέρων! γέρων! χωρὶς φρένας εἰς τὴν γῆν περιπλανῶμαι,

« Ὡς ἀπὸ τοῦ κάτω κόσμου τὰς σκιὰς νὰ κυνηγῶμαι.

« Πόθους καὶ σκοποῦ; πολλάκις φρικαλέους συλλαμβάνω,

« Εἰς αἵματηροὺς πολέμους δίψαν ἔχω ν' ἀποθάνω.

« Ὀνειρεύομαι πλανήταις εἰς φυλὰς ἀνθρωποφάγους,

« Εἰς θαλάσσας ἀπατήτους, εἰς ὑπερβορείους πάγους,

« Ἢ δι' ὅπλου ἀπαισίου

« Νὰ συντέμω τὰς ἡμέρας τοῦ πικροῦ μου θέλω βίου.

— Εἰς τὰς ῥήτραις προσηλώσου, τὰς ἐχούσας θεῖον κῆρος,

« Τοῦ ἐνταῦθα σταυρωθέντος καὶ διδάξαντος Σωτῆρος.

« Μέχρις οὗ περιπλανᾶται εἰς τυφλὰς ἀμφιβολίας

« Καὶ περὶ δημιουργοῦ σου καὶ περὶ ἀθανασίας,

« Μέχρις οὗ τὴν πίστιν ἔρμα εἰς τὸ πλοῖόν σου δὲν βάλῃς.

« Ἐλαφρὸν αὐτὸ ἐν μέσῳ παραιτῶν ἀνεμοζάλης,

« Ἀπὸ τὰς περιδινήσεις

« Τῶν ἀγρίων παθῶν, τέκνον, μὴ ἀπαλλαγὴν ἐλπίσης.

— Πάτερ μου, αἱ συμβουλαὶ σου ψυχρὸς ἥλιος χειμῶνος,

« Φῶς μὲ φέρουσι, πλὴν ὅχι καὶ θερμότητά συγχρόνως.

« Ἀλλὰ μὴ αὐτὰ τὰ μέρη ἄλλοτε διήλθα;.. ποῖον

« Τὸ πολίχνιον ἐκεῖνο καὶ τὸ ἀντικρὺ χωρίον;

— Μεταξὺ Ἀριμαθαίας εὐρισκόμεθα καὶ Αἰδίδας.

« Δικτὶ πικρῶν δακρύων χύνεις, τέκνον μου, ῥανίδας;

« Πῶς ἡ κόμη σου ὠρθώθη;

« Πῶς εἰς ἤλεκτρον τὸ χρῶμα τῆς μορφῆς σου ἀλλοιώθη;

— Αὐδδδ, ὄνομα θανάτου!.. Αὐδδδ, πόλις ἀπαισία!..

« Ἦλθεν, εἶδε τοὺς ἀγροὺς σου ἄλλοτε ἡ Ἀγλαΐα... »

« Ὡ! ἰδοὺ τὰ περὶ δένδρα καὶ ὁ λόφος καὶ ἡ κρήνη... »

« Φρίττουσα τοὺς τόπους τούτους ἡ ψυχὴ μου διακρίνει... »

« Ὅλα φέρουσί με, ὅλα ἐνθυμήσεις ἀπευχταίας... »

« Ἰπ' αὐτὰς τὰς κυπαρίσσους, ὑπ' ἐκείνας τὰς ἰτέας... »

« Ἀνεπκύετο ἐκείνη, »

« Ὅτε μετ' ἐμοῦ τοὺς πόδας εἰς τὴν ἔρημον ἐκίνει... »

« Διατί μακρόθεν ἦλθα εἰς αὐτὴν τὴν μοναξίαν... »

« Νὰ ἐνταφιάσω πᾶσαν χαρὰν, τέρψιν, εὐτυχίαν; »

« Διατί ἀπὸ τοῦ κάτω ἀνελήφθη αὐτοῦ κόσμου... »

« Καὶ μὲ ἄφησεν εἰς θρήνους ἡ γλυκεῖα σύντροφός μου; »

« Ἴσως μὲ εἶπες: Ματαίως χειμαρρὸν δακρύων χύεις... »

« Ἐφυγε, καὶ εὖ ματαίως τρέχεις ὀπισθεν ἐκείνης... »

« Ἡ ψυχὴ μου τὸ γνωρίζει, »

« Καὶ θρήνει διότι πλέον νὰ τὴν εὖρη δὲν ἐλπίζει... »

— Βλέπω, βλέπω τῶν φρενῶν σου τὴν φρικτὴν ἀνεμοζάλην.

« Συναισθάνομαι καὶ φρίκην καὶ συμπάθειαν μεγάλην. »

— Εἰς τοῦ Θρακικοῦ Βοσπόρου τοὺς ὠραίους περὶ χείλους... »

« Αὖρα πνέει μυροφόρος εἰς ἰάσμους καὶ ναρκίσους... »

« Εἰς ῥοδωνιάς ὁ ἔρωσ καὶ εἰς μύρτους ἐμφωλεύει, »

« Καὶ ἡ φύσις ἐκεῖ ὅλας τὰς αἰσθήσεις γοητεύει... »

« Ἐκεῖ, πᾶτερ, ἐγεννήθην... »

« Ἀλλ' ἀνήλικος γενέων καὶ πατρὶδος ἐστερήθην... »

« Καὶ τὴν εἶδα ὅτε ἤμην εἰς τὰς πρώτας μου ἡμέρας... »

« Καὶ τοῦ βίου μου δὲν εἶχεν ὁ λαμπρὸς ὀρίζων πέρας, »

« Ὅτε, ὅτε κᾶνὸν φύλλον τῆς θαλλούσης μου καρδίας... »

« Δὲν ἀνῆρπασαν εἰσέτι αἱ πνοαὶ τῆς δυστυχίας... »

« Καὶ ὁ ἔρωσ μὲ παρίστα τὴν ζωὴν Ἐδερ. εὐώδη, »

« Καὶ ὁ ἥλιος τὸ θέρος, ὅταν βλέμματα πυρώδη... »

« Εἰς ἀλόης ἔνθη σπείρει, »

« Περμοσίως ἀρωμάτων ἀναθυμιάσεις σῶρει... »

« Ἀπὸ τὴν ψυχὴν τῆς, ἥτις φωστὴρ ἦτον τῆς γῆς ἄλλος, —
 « Προσελάμβανεν ἡ νύκλ' ἀμφοτέρωθεν καὶ κάλλος,
 « Καθὼς λάμπει ἐπὶ πλέην ἀλαβάστρινον δοχεῖον.
 « Ὄταν τοῦ φωτός ἐγκλείῃ τὸ ἀθάνατον στοιχεῖον.
 « Οὐδεμία τῶν δαίμων γυναικῶν τῆς Ἑκκλησίας,
 « Ὅσαι τὰς πικρὰς ἀρῆκας τῆς ζωῆς δοκιμασίας,
 « Ὑπερτέρει τὴν ὑψίστην
 « Τῆς παρθένου πρὸς τὸν Πλάστην ἀφοσίωσιν καὶ πίστιν.

« Εἰς τῆς κτίσεως τὰς πρώτας ὁ Δημιουργὸς ἡμέρας
 « Ἔσταλλεν ἀγνοῦς Ἀγγέλους ἐκ τῆς οὐρανόθεν σφαίρας,
 « Καθὼς δὲ τῆς γῆς περνοῦντες καὶ τὴν κόκκιν καὶ τὰ ἔλα,
 « Ἄν ἐμόλυνον ἐκεῖνοι τὰ ὁλόφωτά των μέλη,
 « Καὶ αὐτὴ ἀπὸ τὰ ὕψη καταβῆκα τοῦ αἰθέρος,
 « Εἰς κἀνὲν δὲν ἐπιλώθη πώποτε τοῦ κόσμου μέρος,
 « Καὶ τὰς πτέρυγας ἀχράντους
 « Ἐφερην εἰς τὸν Θεὸν τῆς καὶ τὰς πτέρνας ἀμιάντους.

« Πάτερ μου, συγχώρησέ με βέβηλον τοιαύτην γλῶσσαν.
 « Ἀναχωρητῆς, σὺ ἔχεις τὴν ψυχὴν γαληνῶσαν.
 — Τῆς καρδίας ἡμῶν, τέκνον, κρυπταὶ ἄβυσσοι τὰ βάθη!
 « Μέθης ὦρα ἡ νεότης, οἶνοχόοι τῆς τὰ πάθη!
 « Ἀλλὰ ὁ καιρὸς τὰς φρένας τῶν ἀνθρώπων ἀναπλάττει,
 « Ἀλμυρὸν φυτὸν θαλάσσης εἰς κοράλλιον ἀλλάττει,
 « Βαθυκηδὸν δὲ εἰς ἀστέρων
 « Μεταβάλλει τὸν φωσφόρον καὶ δεικτικὴν αἰθέρα.

— Τῶν μικρῶν παθῶν τὴν ζέσιν ὁ καιρὸς καταπραΰνει,
 « Πλὴν τὴν θερμὴν τῶν μεγάλων ἔτι μάλλον παροξύνει.
 « Ἀποσβύνοντα τοὺς λύχνους βλέπεις τὸν σφοδρὸν βορέαν,
 « Ἀλλ' εἰς τῆς πυρᾶς τὰς φλόγας ἰσχνὸν δίδει αὐτὸς νέαν...
 « Ἀγλαΐα μου, ἀξία ζωῆς ἄλλης, ἄλλου κόσμου!
 « Εἰς τὴν ἀκοήν σου φθάνει σήμερον ὁ στεναγμὸς μου;
 « Πνέεις αὖρον ἄλλου βίου;..
 « Ὡς κρυπτόν εἰς πάντα μέλλον, καὶ ὡς σκότος μυστηρίου!

« Ποῖος θέλει τοῦ Θανάτου τὰς βουλὰς μὲ φανερώσει;
 « Τὸ φρικτὸν ἀπόρρητόν του ποῖος θέλει μὲ προδώσει;
 « Εἰς τὰ ἐρωτήματά μου σιωπῶσα ἡ γῆ μένει·
 « Μένει καὶ ἡ οὐρανία σκηνὴ ἄνω μου κλεισμένη...
 « Σαῖς, ὦ τάφρι, ἀνοιχθῆτε· εἶπατε τ' ἀπόκρυφά του...
 « Ἀλλὰ τρέμουνσι τὰ πάντα τὴν ῥομφαίαν τοῦ Θανάτου·
 « Πανταχοῦ σιγὴ μεγάλη·
 « Καὶ περὶ Θεοῦ ὁ νοῦς μου βλασφημεῖ καὶ ἀμφιβάλλει...

— Εἰς αὐτὸ τὸ μέγα Σύμπαν, τὸ εἰς ἄξονα αἰώνων
 « Συστρεφόμενον, προσκύνει τὸν Δημιουργόν του μόνον,
 « Ὅστις φέρει κατὰ τάξιν καὶ κινεῖ ἐν ἁρμονίᾳ
 « Οὐρανούς, θαλάσσας, γαίᾳ καὶ ἀνθρώπους καὶ στοιχεῖα.
 « Τείνει ὁ Θεὸς ἐν βλέμμα εἰς τὰς ἀχανεῖς ἐκτάσεις;
 « Ἐν ἡλίῳ παράγει μία ὁματός του τάσις.

« Πῶς διστάζεις ὅτι μίαν
 « Δὲν ἡμέλησε νὰ πλάσῃ διὰ τὰς ψυχὰς ἐστίαν;

Διακρίνας ἐπὶ τέλους τὴν μορφήν του ὁ πρεσβύτερος,
 « Θέλγητρον πατρίδος! εἶπεν· ἀναμνήσεων γλυκύτης!
 « Ἐκ τῆς λύπης καὶ τοῦ χρόνου ἂν πολὺ παρηλλαγμένος,
 « Εἰς ἐμὲ ὁ χαρακτήρ σου δὲν ὑπάρχει πάντῃ ξένος.
 « Ὅτε εἰς τὰς παραλίας ἔφεγγε τῆς Μεσογείου
 « Ἡ πυρκαϊὰ μεγάλου τῆς Βυρώπης Βασιλείου,
 « Ἰπὸ τὴν αὐτὴν σημαίαν
 « Μετὰ σοῦ ἐγὼ ἐζώσθην τῆς Ἑλλάδος τὴν ῥομφαίαν.

« Ἀλλ' ὁ Μοναχὸς ὡς λέων καταβῆς ἐκ τοῦ βουνοῦ του,
 « Στερηθεὶς ἐθελουσίῳ ἀναπαύσεως καὶ πλούτου,
 « Ἐλαβε τὴν ἐξορίαν ὡς τῶν θυσιῶν του γέρας
 « Καὶ ἀντλεῖ μακρὰν τοῦ ἔθνους κακοδαίμονας ἡμέρας.
 « Δίσκοι ἀργυροὶ καὶ λύχνοι ἀνηρπάγησαν ἀθρώσι,
 « Εἰς τὰ ἔρημα ἐδάφη τῶν βωμῶν ἐφύη χλόη,
 « Καὶ τὴν ἄχραντον πιάλην
 « Βρυαρὸς καθεὶς μεθίων ἔφερεν εἰς τὴν κραιπάλην.

«Ἐφυγα λοιπὸν, ἀφήσας εἰς τοὺς ξένους τὴν πατρίδα·
 «Πλὴν τὰς εὐκλεεῖς ἡμέρας τῆς ἐλευθερίας εἶδα...
 «Φόρμιγγα Πινδάρου ἔχων καὶ δαφνοστεφεῖς κροτάφους
 «Ἐψαλλες τὴν δόξαν τότε τοῦ Ἑλληνικοῦ ἐδάφους,
 «Καὶ ἂν ᾗδῃ τὴν ἀρίστην κρεμασμένην εἰς τὸν τοῖχον
 «Ἡ Ἑλλὰς ἀκούει ἐτι τῶν κρουσμάτων τῆς τὸν ἦχον...

«Ἄλλ' ὦ τύχη πολεμίας!

«Ἡ αἰσχίστη τῆς Ἑλλάδος ἐξακολουθεῖ δουλεία;»

Ἐμνε σιγῶν ὁ ξένος· εἶπεν ὁμως μετ' ὀλίγον
 Εἰς τὸν Ἀκρῶν τοῦ Γένους στόμα θλιβερὸν ἀνοίγων·
 «Τῆς Ἑλλάδος ἡ λαμπρότης ὡς πομφόλυξ διελύθη,
 «Καὶ ἡ γῆ τῆς εἰς χειμάρρου ξηρὰν κοίτην μετεβλήθη,
 «Ὁ τυχὼν δὲ διαβάτης εἰς αὐτὴν τὴν κοίτην παίζει·
 «Τὴν διέρχονται ἀβρόχοις τοῖς ποσὶν οἱ Βαυκρεῖζοι,

«Καὶ εἰς χεῖρας παραβόλους

«Δράττοντες τὰς χάλικάς τῆς μᾶς λιθοβολοῦσιν ὅλους.

«Οἱ στρατοὶ τῆς Βαυκρίας ἐκμυζοῦντες τὴν Ἑλλάδα
 «Τὴν ὀλίγην τῆς ζωῆς τῆς ἀπερρόφησαν ἱμάδα,
 «Ἄρῃσαν τοὺς Προῦχοντάς τῆς ῥακενδύτας εἰς τοὺς δρόμους,
 «Στρατηγούς δαφνηφοροῦντας ἔσυραν εἰς λαϊμητόμους,
 «Μετεποίησαν εἰς φάτνας τὰς Μονὰς τῶν προπατόρων,
 «Ἦρπασαν κανδήλας, σκεύη, δωρεὰν Αὐτοκρατόρων
 «Παλαιὰν καὶ παμπλουσίαν,
 «Καὶ εἰς δύο τοῦ Φωτίου ἔτεμον τὴν Ἐκκλησίαν.

«Σχίζοντες διὰ τοῦ ῥάμφους τὸ φιλόστοργόν των στήθος·
 «Τρέφουσιν οἱ πελεκᾶνες νεοσσῶν πεινῶντων πληθός·
 «Εἰς αὐτοὺς μετακENOῦντες τὸ χυνόμενόν των αἷμα
 «Ἀτενίζουσιν ἀγάπης ἐσχάτον καὶ σβόνον βλέμμα.
 «Τῆς Ἑλλάδος οἱ πατέρες, μιμηταὶ τῶν πτηνῶν τούτων,
 «ἔδωκαν τὸ ἰδίον των αἷμα ὑπὲρ τοῦ λαοῦ των,
 «Βόταρκος εἰς Αἰτωλίαν,
 «Κραίσκος εἰς Ἀθήνας, Τσαμαδὸς εἰς Σφακτηρίαν.

«Ἐπесαν οἱ Γίγαντες τῆς' φυλῆ σήμερον πυγμαίων
 «Καταισχύνει τὰ μνημεῖα τῶν ἀρχαίων καὶ τῶν νέων.
 «Οἱ νῦν ζῶντες παριστῶσιν εἶδος νόθων νομισμάτων,
 «Ὅπου ὑψηλὴν ἀξίαν ὁ Μονάρχης ἐγχαράττων
 «Δίδει πέρασιν εἰς ταῦτα, εἰς τὸν ὄχλον δὲ τιμῶνται
 «Ἄν καὶ εἰς τὸ κίβδηλόν των οἱ πολλοὶ δὲν ἀπατῶνται.

«Φεῦ! ἡμέραι ἦλθαν δοῦλαι.

«Ἐλειψαν οἱ Κανακάραι, οἱ Τομπάζαι, οἱ Μιαοῦλαι...

«Ἐλειψαν οἱ ῥωμαλέοι φίλοι καὶ συμπρόμαχοί μου,
 «Καὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα ἤμην πτηνὸν κλαῖον τῆς ἐρήμου...
 —Ἐάν, τέκνον μου, ὁ χρόνος καὶ τὸ ξίφος τῶν ἀγώνων
 «Ἐδεκάτευσαν τοὺς φίλους τῶν ἐαρινῶν σου χρόνων,
 «Ἐκ τῆς γενεᾶς τῆς νέας καὶ μακρὰν σου βλαστανούσης
 «Πολλοὶ τρέχουσι κατόπιν τῆς μελωδικῆς σου Μούσης,
 «Κ' ἐν ᾧ ζῆς εἰς τὰς ἐρήμους
 «Πόλεων ἢ Ποιήσις σου κτάται προσφιλεῖς γνωρίμους.»

Ἐλεγεν ὁ Ἑρμῆτης· ἀλλὰ εἰς ψυχὴν γενναίαν
 ὧς νὰ ἔφεραν αἱ λύπαι τῆς πατρίδος λύπην νέαν,
 Εἰς φυγὴν ὁ πλάνης Ἑλλήν μετεστράφη αἰφνιδίαν
 Τὴν Ὀρέστειον ἐγκλείων εἰς τὰ στήθη του μανίαν.
 Τῆς ἀτάκτου, πλήν εὐρείας φαντασίας τοῦ τὸ εἶδος
 Τὰ ἐρείπια παρίστα τῆς μεγάλης Θηβαίδος,

Ἄλλα κάτω ἐρριμένα,

Ἄλλα πάλιν εἰς τὰ νῶτα τῶν ἀέρων ἐπηρμένα...

Λέγε με, θρηνώδης Μοῦσα! τὸ φῶς βλέπει τοῦ ἡλίου,
 Ἢ ἀπέσεισεν ἐκεῖνος τὸν βαρὺν ζυγὸν τοῦ βίου;..
 Ζῆ, ἀλλὰ ἡ ἀρμονία τῶν αἰσθήσεών του μένει
 ὧς ὀργάνων ἀσυμφώνων μουσικῇ συγκεχυμένη.
 Βόσκει τὰ ἐνδόμυχά του πῦρ Ταρτάρου ἀπεικταῖον,
 Τῆς αἰσθητικότητός του πᾶσαν ἵνα κατακαίον
 Καὶ σωρεῖον τέφραν κρύαν
 Εἰς καρδίαν κενὴν πόθων, εἰς κενὴν ζωῆς καρδίαν.

Διὰ μελανοῦ κρυστάλλου ὡς νὰ διορᾷ τὴν φύσιν,
 Ὅλα ὀμιχλώδη βλέπει, ὅλην σκοτεινὴν τὴν κτίσιν.
 Τῆς ψυχῆς τοὺς πόνους φεύγων εἰς τοῦ σώματος τοὺς κόπους,
 Ἄσκοπα τὰ βήματά του εἰς ἀβάτους φέρει τόπους.
 Εἰς τὸν κόσμον τοῦ Κολόμβου πρὸ πολλοῦ περιοδεύει·
 Ἀλλὰ καὶ εἰς τοῦτον, ὅπου ὡς εἰς τάφον του κατέβη,
 Περιστρέφει ὄμμα ξένου
 Καὶ ταλαίπωρον διάγει βίον περιπλανωμένου.

ΑΣΜΑ ΤΕΤΑΡΤΟΝ.

Τοὺς μακροὺς αἰῶνας ἔχων ἀεικίνητα πτερὰ του
 Καὶ ὡς ἱριδα καμπύλον κρατῶν δρέπανον θανάτου,
 Ἀκατάσχετος ὁ Χρόνος τέμνει πᾶν ὅ,τι εὕρισκει,
 Καὶ ὀπίσω του γεννᾶται ὅ,τι ἔμπροσθέν του θνήσκει·
 Τοῦ σκληροῦ του δέσιδῆρου τὴν πανθεριστὴν ἀθέρα
 Πάντοτε συστρεφομένη ἀκονᾷ τῆς γῆς ἢ σφαῖρα.
 Ἀλλ' ἐν ᾧ ἐκεῖνος τρέχει,
 Ὁ τυφλὸς θνητὸς εἰς μόνον τὰ τοῦ βίου του προσέχει.

Καὶ οἱ τύραννοι ἐν τοῦτοις δράττοντες ὡς εὐκαιρίαν
 Τὴν διηνεχῆ ἐκάστου ιδιώτου ἀσχολίαν,
 ἔχοντες δὲ συνωμότην καὶ συμπράκτορα τὸν Χρόνον,
 Παγιοῦσι κατ' ὀλίγον τὸν ἐπάρατόν των θρόνον.
 Πλὴν αὐτὸς τὴν ὕλην φθείρει, καὶ αὐτὴν ἀνακαινίζει·
 Πᾶς δὲ Νέρων τὸν νοῦν σβύνων, πῦρ παθῶν ἀναρρίπτει.

Καὶ δι' οὐδενὸς ἀμείβει

Ἀγαθοῦ τὴν κοινωνίαν, ἣν πατεῖ καὶ καταθλίβει...

Ποῖον τοῦ Αἰγαίου σκάφος τὰς ἀνωφερεῖς ἐκτάσεις,
 Ἡεροφόρον ἀναβαίνει τῆς Ἀτλαντικῆς θαλάσσης,
 ὣς κυρτὴ κοπίς ἢ τρόπις τὰ γλαυκὰ πελάγη σχίζει,
 Καὶ ὁ οἶαξ ἀφειμένος τρέμει ὀπισθεν καὶ τρίζει.
 Εἰς τὴν πρύμνην ἄφωνός τις διακρίνεται ναυδάτης,
 Θεωρεῖ τὴν Ἀμφιτρίτην καὶ τ' ἀπέραντα νερά της.

Ζητῶν ἡπειρον ἢ νῆσον

Ἄλλ' ἐπάνω τῶν ἐρήμων πλέει πάντοτε ἀβύσσων.

Πτηνὸν τρέμον τὰς ἀμέτρους διαστάσεις τοῦ αἰθέρος
 Εἰς τοῦ μέσου καταρτίου ἔμενε τὸ ἄνω μέρος,
 Καὶ πελαγίαιος λύκος ἐκολύμβη πρὸς τὴν πρῶραν
 Τρέμων καὶ αὐτὸς τοῦ πόντου τὴν ἐκτεταμένην χώραν.
 Ἐθελγε τὸν ἐπιθάτην ἢ τοιαύτη συναδεία,
 Καὶ εἰς τ' ἄρμενα ὁπότε ἡ σελήνη ἐμειδία,
 Ἐκλείε τὰ βλέφαρά του
 Κ' ἐξυπνῶν λυχνίης νέας ἔβλεπε τοῦ Ἀοράτου.

Φεύγων καὶ τοῦ νέου κόσμου αὐτὸς πάντα τοὺς ἀνθρώπους,
 Εἰς πλανήσεις καὶ εἰς μύχθους παρεδίδατο ἀσκόπους.
 Ἀλλ' ὀπίσω δυνάμεις τις πρὸς ἀνατολὰς τὸν ὄθει·
 Τὴν ταλαίπωρον Ἑλλάδα καὶ ἀπέφευγε κ' ἐπὶ θείῃ·
 «Ἴτως, ἔλεγε, πρὶν φθάσω εἰς τὸν πάτριον λιμένα,
 «Ἴτως εὖρω ἡσυχίαν εἰς τὸν κάτω μου πύλμένα,

«Ἐνδορύχους θλίψεις τύσας

«Καὶ τὸ ἔσχατόν μου πνεῦμα εἰς ἀνέμους παραδώσας.»

Μετ' ἀνατολᾶς καὶ δύσεϊς τεσσαράκοντα ἡλίων
 Εἰς τὰ Γάδειρα ἐμβαίνει κυματόπληκτον τὸ πλοῖον,
 Καὶ ἀντίπρωρον ἐν ἄλλο ἀτμοφέρεται καὶ φθάνει·
 Ἐρωτᾷ ἐκεῖνος τότε καὶ ἀπόκρισιν λαμβάνει·
 «Πόθεν; — Ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα. — Ποῖος βασιλεύει ἔτι;
 — Ὑθων Πρῶτος, μετρῶν δέκα συνταγματικά του ἔτη.»

Σιωπᾷ, καὶ τῆς ψυχῆς του

Φαίνονται τὰ βῆθη μόνον εἰς τὸ βλέμμα τοῦ ὑψίστου.

«Τίς ὁ σκυθρωπάζων Ἕλληνα, ὅστις ἦλθεν εἰς Ἀθήνας;
 «Ὅστις φέρει βαθυστίκτους εἰς τὸ μέτωπον ὀδύνας;
 «Ἐκ τῆς γῆς τῶν ἀντιπόδων τὸν ἀνέφερεν ἐν πλοῖον.
 «Ποῖος; ἐπανερωτῶσιν ὅλοι· τ' ὄνομά του ποῖον;
 Ἀμυδρῶς ὑπενθυμοῦνται τοὺς σκαίους τοῦ χαρακτήρα·
 Τὸν ἀλλοίωσαν αἱ θλίψεις, τὸν ἐκύρτωσε τὸ γῆρας,

Καὶ καθεὶς λυπεῖται βλέπων

Φάντασμα μελαγχολίας εἰς περὶ φροσύνην ῥέπον.

Μεταξὺ δουλείας ὅμως τὸ ἀδούλωτόν του ἦθος,
 Λόγοι τοῦ ἐλευθερίας προφερθέντες εἰς τὸ πλῆθος,
 Τῆς μεθύσου Πολιτείας ἀνοιξαν τὸ χαῦνον ὄμμα.
 «Τίς αὐτός;» ἐπαναλέγει παντὸς Ἕλληνας τὸ στόμα.
 Περιηγητὴς Φιλέλληνα εἰς τοὺς περιέργους εἶπε·
 «Πρόσωπον ἐγὼ τοιοῦτον, ὅπου ἔδρευον αἰλύπαι,

«Εἶδα διαβάς τυχαίως

«Τοῦ Ἀδριανοῦ τὴν πόλιν καὶ τὰ ρεῖθρα τοῦ Ὀρφέως.

«Εἶδα, εἶδα, εἶπεν οὗτος, τὰ πυρώδη βλέμματά του
 «Εἰς τ' Ἀνάκτορα ἐκεῖνα τοῦ Σουλτάνου Ἀμουράτου,
 «Ὅστις παρχιτῶν τὴν Προῦσαν, πρώτην ἑδραν τοῦ Ὀσμάνου,
 «Νέαν ὑψώσεν εἰς ἑβρον Κράτους τοῦ ὑπερηφάνου,
 «Πρὸς τὰς θύρας, εἰς τὸν ψόφον τῶν χειμερινῶν ἀνέμων,
 «Σιγῶν ἔμενεν ἐκεῖνος ὡς τῶν ἐρεπίων Δαίμων,

«Καὶ φωνὴ νεκρῶν ἐβόα

«Ἐκ τῶν κάτω κωφωμάτων φθάνουσα τὰ ὑπερῶα·

«Καὶ τὸν εἶδα ἐκεῖ, ὅπου μετὰ Τουρκοφθόρον νίκην
 «Ἐγραψεν ὑπὲρ Ἑλλάδος, ξιφοχάρακτον συνθήκην
 «Ὁ φανείς τοῦ Ῥώσσου Δίθις ὑπεραίμιος βραχίων·
 «Καὶ τὸν εἶδα ἐσκυμμένον ἐμπροσθεν τῶν κατωφλίων·
 «Κατηράτο ἢ εὐλόγει τὴν αὐτόνομον ἡμέραν,
 «Ἦτις ἔληξεν εἰς ταύτην τὴν ἀσέληνον ἐσπέραν;
 «Θλίψιν, τέρψιν ἐμαρτύρουν
 «Ὅσα δάκρυα τοῦ κοιλοῦ ὀφθαλμοῦ τοῦ ἐπλημύρουν»·

Μετὰ πόσης ἐν τασούτῳ αὐτὸς λύπης ἐπανεῖδε
 Τὴν γῆν, ὅπου ἐτραγώδουν Σοφοκλεῖς τε καὶ Εὐριπίδαι·
 Εἰς τοῦ Ἰλίου τοῦ νῆμα θερμὰ ἔφερε τὰ χεῖλη
 Καὶ ἀνέκραξεν· «Ἐκ τούτου ἔπιον καὶ οἱ Αἰσχόλοι!
 «Τοῦ ἡλίου τὸ φῶς τοῦτο εἶδεν εἰς τὸν Μαραθῶνα
 «Πολεμῶν ὁ Μιλτιάδης τὸν ὠραῖόν του ἀγῶνα!
 «Καὶ ἡ νῦν αὐτὴ σελήνη
 «Εἰς τοὺς νικητὰς ναυμάχους ἔφεγγεν ἐν Σαλαμῖνι!»

Ἦτον ἔαρ, καὶ ὁ Φεῖδας τῆς ἀρχαίας Κεκροπίας
 Διαυγέστερος ἐφάνη καὶ αὐτοῦ τῆς ἰωνίας·
 Ὁ ὑπωχρίων, πλὴν σώζων τὸ στιλπνὸν τοῦ σταλακτίτου
 Παρθενῶν εἰς τὴν πορφύραν κατελούσθη ἀντικρὺ του·
 Ὁ Λυκαθηττὸς τὸ χρώμα ἔλαβε τοῦ ἀμεθύτου,
 Καὶ τὸ φῶς εἰς τὰς Ἀθήνας ἔλαμψε τοῦ Παραδείσου·
 Ἔστειψε δὲ κάτω πάσης
 Ὁ ὑδράργυρος σαλεύων τῆς Σαρωνικῆς θαλάσσης·

Φέρων τὴν ὀργὴν τοῦ ἔθνους εἰς τὰ στήθη του κρυφίαν·
 Εἰς τῶν Ἀνακτόρων ἦλθε τὴν ἀντάρτιδα Πλατεῖαν,
 Ὅπου ὁ λαὸς συββέυσας ἄλλοτε εἰς τὰς ἐφδάς του
 Ἔστησε τὰ τηλεβόλα μετὰ τόλμης ἀδαμάστου,
 Ὁ δὲ Ὀθων εἰς τὸν Χάρτην ὤρσεν ἐκ τοῦ ἐξώστου
 Καὶ εἰς τὴν φυγὴν τοῦ ξένου ἔνευσε στρατεύματός του.
 Ἐκεῖ στὰς εἰς ἄκρην μίαν
 Καὶ τὸ βλέμμα περιστρέψας, εἶπε ταῦτα κατ'ἰδίαν·

« Ἡ Ἑλλάς, κατησχυμένη! τῶν ἐθνῶν ἡ ζῶσα Μοῦσα!

« Ἡ Ἑλλάς, ἡ τοὺς αἰῶνας καὶ τὴν γῆν ὁμοῦ πληροῦσα!

« Ἔθεσε τὸ σφράγισμά της καὶ εἰς τ' οὐρανοῦ τὰς σφαίρας,

« Τοὺς Θεοὺς της κυριάρχας στείλασα εἰς τοὺς ἀστέρας.

« Τῆς σοφῆς αὐτῆς, Εὐρώπης αἱ τεθρυλλημέναι Κῶραι,

« Ἐμπροσθέν της εἰσὶν ὅλαι χθεςιναί, ἡ ταύτης κόραι,

Καὶ παρέλαβον ἐπίσης

« Τὰ ἐλέη τῆς χειρὸς της καὶ Ἀνατολὴ καὶ Δύσις.

« Βαρὺς ὄλην τὴν Ἑλλάδα κύλινδρος ἰσοπεδώσας,

« Κατεδάφισεν ἐξόχους ἀρετὰς καὶ δόξας τόσας.

« Κυβερνᾷ τὸ Κράτος ὅλον ἐκατόγχειρ Δεσποτεία,

« Συνταγματικὴ τοῦ ἔθνους καλουμένη Πολιτεία.

« Ὅπου δὲ ἡ λαοφθόρος σιδηρὰ της πτέρνα φθάνει,

« Ὡς ἐξόπισθεν τοῦ ἵππου τοῦ Ἀττίλα, δὲν βλαστάνει.

« Οὔτε στάχυν, οὔτε χλόη,

« Κεῖ γελῶσιν οἱ κακοῦργοι, καὶ θρηνοῦσιν οἱ αἰῶνες.

« Ἦνδραπόδισε τοὺς πάντας ἡ ψευδὴς Ἐλευθερία!

« Αἱ Βουλαί εἰσι τὰ δύο ἀναιδῆ της καπηλεία,

« Ὅθεν εἰς χρυσὴν φιάλην κερᾷ μέθην ἐθνοκτόνον,

« Ἐπεβλήθη δὲ εἰς ὅλους ποδοκᾶκκη δέκα χρόνων

« Τοὺς λαλοῦντας ἐλευθέρως ἢ καὶ μόνον σκεπτομένους,

« Οἱ Νομάρχαι δέκα ὄντες ὑποτύραννοι τοῦ Γένους,

« Ἡ κακοῦσι τοὺς ἀνθρώπους

« Ἡ αὐτοὺς μεταποιῶσιν εἰς πατέρων κατασκόπους.

Τὴν πολυτιμὸν του ψῆφον ὁ λαὸς ἀπεστερήθη,

« Καὶ ὑπὲρ αὐτῆς ὁσάκις ἔκραξεν ἡ ἐκινήθη,

« Ἐπесαν εἰς τοὺς πολίτας οἱ στρατοὶ τῆς Ἐξουσίας,

« Ἄλλους ἔσφαζαν καὶ ἄλλων ἐπυρπόλησαν οἰκίας.

« Τρεῖς εἰς τὴν Ἀκαρνανίαν, εἰς τὴν Εὐβοίαν καὶ Φθίαν.

« Τρεῖς ἀπέσεισε τὸ ἔθνος ἔνοπλον τὴν τυρηνίαν.

« Πλὴν μετὰ σφαγὴν μεγάλην

« Ἐκλινεν ἀπηυδημένον ὑπὸ τὸν ζυγὸν τοῦ πάλιν.

«Ὁ λαὸς ἀπὸ τῆς Τρίτης Σεπτεμβρίου ἐχυνώθη
 «ὡς ἐρήμου δράκων, ὅστις κορεσθεὶς ἀπεκάρωθη
 «Τυλιχθεὶς περὶ τὸν θρόνον, τὴν βορὰν αὐτοῦ χωνεύει·
 «Πλὴν κοιμώμενον ἐχθρὸς τοῦ τὸν κτυπᾷ καὶ τὸν φονεύει.»
 Ἦλχεν ἡ τῆς δεκάτης ὥρας καθημερινεῖα
 Ἐξώθεν τῶν Βασιλείων κρουομένη μελωδία.

Ὅχλος ἐτρεχε συρρέων,

Καὶ ὑπέλεγεν ἐκεῖνος ἐντὸς ἔχων πῦρ Αἰτναῖον·

«Ἐρρίψε τοὺς μολυβδίνους ἐπενδύτας τοῦ εἰς δόλους
 «Ὁ Δεσποτισμὸς, ὑφκίνων τοῦ Συντάγματος τοὺς δόλους.
 «Εὐτυχής, ἂν ἡ φωνή μου φέρῃ κλόνον εἰς τὸ Κράτος
 «ὡς πυρίτις ἀποκτώσῃ εἰς τὴν ἐκρηξίν της πλάτος!..
 «Δός μοι πρὸς αὐτὸ, Πατρίς μου, δύναμιν πρὶν ἀποθάνω!..
 «Ἐμπροσθέν σου ἰδοὺ κύπτω εἰς τὸ ἔδαφος λαμβάνω

«Ἰσχύν, ὅσπῃ ὁ Ἄντατος

«Κλίνων εἰς τὴν γῆν ἀνέκτα καὶ ὠρθοῦτο ῥωμ. κλέος...»

Καὶ μεγάλα καὶ λυσσάδη τότε βήματα ἐκτείνων,
 Ἐξεφώνησε τοιαῦτα πρὸς τὸ πλῆθος τῶν Ἑλλήνων·
 «Σεῖς ὀρύξαντες ὡς μέγα λατομεῖον τὴν Τουρκίαν,
 «Ἐλαξέσαστε ὠραίαν τὴν Θεὰν Ἐλευθερίαν!
 «Σεῖς ἠλλάξατε εἰς σπάθας τοῦ Σουλτάνου τὰς ἀλύσεις!..
 «Εἰς σᾶς, τύραννοι καὶ δούλοι, τὸ ἀνάθεμα ἐπίσης,
 «Εἰς σᾶς, γέροντες καὶ νέοι,
 «Τῆς Πατρίδος ἡ κατάρρα, ἔρωσ της ἂν δὲν σᾶς καίῃ!

«Σύρουσι τὰ τετριμμένα σάβανά των καὶ συγχρόνως
 «Ἀνυψοῦσι μαυροφόρον τὴν σημαίαν τοῦ ἀγῶνος,
 «Τῶν Βασιλικῶν, τῆς Ἀἰλᾶς, τῆς Βαλτέζης, τῆς Γραβιάς,
 «Τῶν Θερμοπυλῶν, τῆς Χίου, τῶν Ψαρῶν, τῆς Σφακτηρίας,
 «Οἱ Στρατάρχαι μετὰ νέων σαλπισμάτων καὶ ἁγμάτων
 «Εἰς τὸν Πίνδον, εἰς τὴν Ὀσσαν φέρουσι τὰ βήματά των,
 «Ἐν ᾧ στόματα ὀργάνων
 «Χοῶν μέλῃ ἐκφωνοῦσι κύκλῳ μου ἀντὶ παιάνων.

«Ὅτε κράζων εἰς τὰ ὄπλα τὸ αἰματομένον Γένος
 «Ὁ νεκρὸς τοῦ Γρηγορίου ἐπλεεν ἀγχονισμένος,
 «Καὶ τὰς δύο πλευρὰς ἅμα τῆς Εὐρώπης καὶ Ἀσίας
 «Πλήττουσα ἡ κεφαλὴ τοῦ ἡγέρι κατὰ Τουρκίας,
 «Ἐλεγεν ἐκεῖνος ὅτι ὁ σωτὴρ τοῦ Γένους Κληρός,
 «Ὁ εἰς τὰς ἀλύσεις μάρτυς καὶ εἰς τοὺς πολέμους ἦρως,
 «Πρωορίζετο ἀθλία
 «Τῶν ἑτεροδόξων χλεύη καὶ τοῦ Παπισμοῦ θυτία!

«Βρέφος Ἡρακλῆς, τὸ ἔθνος ἐπνιγεν ἐκ τῶν σπαργάνων
 «Ὅρῃν τρεῖς ὑψούντα κάρκας, τῶν τριῶν γαιῶν Σουλτάνον,
 «Καὶ κρατοῦσα ἡ Εὐρώπη τῆς Ἀνατολῆς τὸν κλόνον
 «Ἀνεβίβαζε τὸ βρέφος ἐκ τῆς κοίτης εἰς τὸν θρόνον.
 «Ποῖος σήμερον τοὺς πόδας δέσας τοῦ ἀετιδέως
 «Καὶ τὰ νεογνὰ πτερὰ τοῦ κόπτων ἢ καὶ σπῶν βιαίως,
 «Δυνατὸς κατ' ἀδυνάτου
 «Τὴν δουλείαν του ἐμπαίζει καὶ τὴν νηπιότητά του;

«Ὁ κατακτατῶν τὸ ἔθνος ποῖος; ποῖον τ' ὄνομά του;
 «Ἕλλην οὗτος; πόθεν οὗτος; ποῖα τὰ περγαμινά του;
 «Πρὶν τὸ γένος τῶν ἡρώων καταστήτῃ ἀγελαῖον,
 «Σκῆνωμά τοῦ τὴν γῆν ὅλην εἶχεν ὡς ὁ Ναπολέων;
 «Ἔφερε καθὼς ἐκεῖνος, εἰς Γιγάντων τρέχων πάλιν,
 «Τὴν βομφαίαν εἰς τὴν μίαν καὶ τὸν κόσμον εἰς τὴν ἄλλην,
 «Κ' ἔθνη κατακτατῶν παντοῖα
 «Διμοίραζε τὰ σκῆπτρα ὡς τοὺς κέγχρους εἰς στρουθία;
 «Ἄλλ' ὦ φίλοι τῶν πολέμων, ἄλλ' ὦ παῖδες τῶν Ἑλλήνων,
 «Ἀναλάβετε τὸν πρῶτον ἐνθουσιασμόν ἐκεῖνον,
 «Ὅτε ἡ Ἐλευθερία ἐκαστέρνα τὴν πατρίδα
 «Εἰς τὸ αἶμα τῶν τυράννων βαπτὴν φέρουσα χλαμύδα,
 «Ὅτε στόλους τρεῖς Αἰγύπτου, Βαζαντίου, Καρχηδόνας,
 «Ὅτε τρεῖς στρατοὺς Βεράτης, Μάμφιδος καὶ Βαβυλώνας
 «Εἰς ἓν θένος ἐνίκατε,
 «Θαλασσοδρομεῖς δειλῆνας, λείοντες ὄρεα θάλας!

«Τρέξατε μακρὰν τῶν Φράγκων εἰς τὸν Πίνδον, εἰς τὰ Τέμπη,

«Ὅπου ἡ φωνὴ τῶν ὕβριν εἰς ὕμῃς δὲν ἀναπέμπει!

«Τῆς στενῆς αὐτῆς Ἑλλάδος ὁ ἀήρ μεμολυσμένος·

«Πνεύσατε ὑγείας ἄλλον εἰς τὸ μέγα ἔξω Γένος!

«Ἀναβῆτε εἰς τὰ ὄρη, ὅπου πνεύμων δὲν ἀσθμαίνει!

«Εἰς τὰ ὄρη ἀναβῆτε, ὅπου ἡ Πατρίς προσμένει,

«Ὅπου ἡ Ὁρθοδοξία

«Παρὰ τὸν Θεὸν ἐδρεύει, κόρη τοῦ Θεοῦ ἀγία!

«Ἰδοὺ σχίζει τοὺς ἀέρας, ἰδοὺ φθάνει μετ' ὀλίγον

«Κρώγματ' αἰσῶν σκορπίζων, χρυσῶς πτέρυγας ἀνοίγων,

«Ὁ κατόπιν τῆς Σοφίας, βασιλίδος τῶν Ἑλλήνων,

«Ἀποπτάς εἰς ξένον Κράτος Ἀετὸς τῶν Κωνσταντίνων·

«Ἐπιστρέφει πολὺν πόνον, πολλὴν ἔρημον περάσας·

«Εἰς τὰς δύο τοῦ ἡπείρου, εἰς τὰς δύο τοῦ θαλάσσης,

«Καὶ κρατεῖ ὠραιότεραν

«Τὴν ὑδρόγειον ἐκ νέου εἰς τοὺς ὀνυχὰς τοῦ σφαίραν.»

Ἐλεγεν αὐτὰ, καὶ πάντες εἰς ὄνειρου πλάνην ἦσαν

Ὅτι τὴν Ἐλευθερίαν ἤκουον ἀναστηθεῖσαν,

Καὶ πολλοὶ κραυγὴν ἀφέντες ἀπὸ στόματος ἀσμένου

«Ἡ μορφή, ἐξ ἀίφνης εἶπεν, ἡ τοῦ Περιπλανωμένου!»

Ἄνδρες μύριοι συνάμα ὡς ἐν σῶμα συγκινοῦνται,

Καὶ φωναὶ ὁμοῦ μυρία ὡς εἰς κεραυνὸς ὑψοῦνται,

Ἡ φωνὴ δὲ μία ὅλων·

Πολιτεία ἡ ρομφαία! Σύνταγμα τὸ πυροβόλον!

Τὸν ἐκύκλωσεν λαλοῦντ' αὐτῆς Ἀρχῆς οἱ στρατιῶται

Ἀλλ' ἀτάραχος ἐκεῖνος πρὸς τοὺς δούλους εἶπε τότε

«Εἰς αὐτὴν τὴν πόλιν πάλαι καὶ ὑπὸ αὐτὰ τὰ ὄρη,

«Ἐτρεχον οἱ τοῦ Ἰππίου μισθωτοὶ κορυνηφόροι

«Πρὸς σφαγὴν τῶν Ἀρμοδίων καὶ τῶν Ἀριστογαιτόνων.

«Ἡμιθέου ὁμῶς αἷμα ἐνθερμον καὶ ζωογόνον

«Ἐκχυθὲν εἰς γῆν ἀγίαν,

«Τὴν Θεὸν τοῦ Μαραθῶνος ἔτεκεν Ἐλευθερίαν.»

Δουλικὸν τὸ ἔτος φεύγει καὶ κωφὴν ἀφίνει μόνην
 Τῶν ἀλύσεών του σύρσιν εἰς τῶν Ἀθηναίων τὴν πόλιν
 Παῦσις τῶν δεινῶν κάμνεια λήγοντος τοῦ φθινοπώρου,
 Ἐπανήλθον μόνον δαίπνα καὶ χοροὶ τοῦ Ἀνακτόρου,
 Εἰς τὰς ὑπογαίους κρύπτει τῆς Ἐννετικῆς Εὐδοίας,
 Ὅπου σκορπιοὺς συνοικεῖς ἔχει ὁ ἐγκληματίας,
 Ὡς ἐξ Ἄδου τίς στενάζει;

Ὁ δεσμώτης ῥήτωρ, ὅστις αὐτὰ κάτωθεν φωνάζει

«Μεταξὺ ἐμοῦ ἐρρίφθη καὶ τοῦ κόσμου μαύρη σκέπη
 «Τ' ὄμμα μου δὲν διακρίνει, καὶ ὁ νοῦς μου μόνος βλέπει
 «Ἀπὸ τὸν φεγγίτην, ὅθεν ξηρὸν ἄρτον χεῖρ μὲ στέλλει,
 «Ἡ ἀρκίωσις τοῦ σκότους τὰς ἡμέρας μου ἀγγέλλει,
 «Καὶ μετρώ ἀτελευτήτους ἑνδεκα καὶ πλέον μῆνας
 «Ἄρ' οὐ ἔφησα τὰς τῶσόν ἡλιοφεγγεῖς Ἀθήνας
 «Ἀλλὰ φυλακῆς ἀγρίας

«Προκριτώτερον τὸ σκότος ἢ τὸ φῶς τῆς τυραννίας.

«Ἀνοικτὸν τὸ βλέφαρόν μου ὀλοκλήρους νύκτας μένει

«Ἡ κατὰ τυράννων λύσσα τὸ κινεῖ καὶ τὸ θερμαίνει

«Εὐτυχεῖς οἱ κοιμηθέντες καὶ ποτὲ μὴ ἐξυπνοῦντες

«Καὶ εἰς τῆς Θανάς τὸ βῦθος τοῦς δεσπόταις ληθμονοῦντες!

«ὦ! ἂν εἰς τὸ σῶμα τοῦτο ἡ ψυχὴ μου ἐπιζήσῃ,

«Ἄν τὸ δράμα τῆς Ἑλλάδος κ' εἰς αὐτὴν μ' ἀκολουθήτῃ

«Τὴν δευτέραν παρουσίαν,

«Ὡς φρικῶδες ἀπορρίπτω δῶρον τὴν ἀχνυσαίναν.

«Ἄφησα τοῦ νέου κόσμου τὸ ἀγασμένον χῶμα,

«Αἰωνόκρυπτον εἰς ὅλου τοῦ ἀρχίου κόσμου τ' ὄμμα

«Ἄφησα τοῦ Βαζεγκτώνοσ τὴν μητέρα Βιργινίαν,

«Ἦτις ἔτεκε καὶ κόρην τὴν καλὴν Δημοκρατίαν,

«Τὴν γῆν ὅπου ἀπολαβεὶ καὶ ὁ ἄπατρις πατρίδα

«Καὶ λαμβάνει καθεὶς ἴσῃ εἰς τὸν ἥλιον μερίδα,

«Ὅπου φαίνεται χαρίζων

«Καὶ αὐτὸς ἐλευθερίαν ὁ ἀπέραντος ὀρίζων.

«Ὡ πλατύτεροι θαλάσσης ποταμοί! ὦ κολοσσαῖα
 «Καὶ μακρὰ ὡς μέγα Κράτος δάση προκατακλυσμαῖα!
 «Ὡ ῥοαὶ τοῦ Νιαγάρα πίπτουσαι εἰς τὰς ἀβύσσους,
 «Ὅπου ἔβλεπα μυρίας ἱριδας ἡλιοχρύσους!
 «Ὡ ἀστέρων πάντη νέων φωτειναὶ ἀνακυκλήσεις,
 «Νέα δένδρα, πτηνὰ νέα, ἰχθῦς νέοι, νέα φύσις!
 «Χώρα τῆς ἐλευθερίας,

«Εἰς σὲ μόνον, πρὶν ἐκπνεύσω, βλέμμα προσηλώ φίλις!

Ἡ Ἀρχὴ λοιπὸν τὸ σῶμα ἐγκλειστον τοῦ ἀποστάτου.
 Εἰς τὰ σύνορα ἐκράτει τῆς ζωῆς καὶ τοῦ θανάτου.
 Ἔτρεμε μὴ τῆς φωνῆς του, μὴ ὁ κεραυνὸς βροντήσῃ.
 Καὶ μὴ πάλιν τὰς Ἀθῆνας ληθαργούσας ἐξυπνίσῃ.
 Μεταξὺ πυγμαίων τόσων ἀνυψοῦτο αὐτὸς μόνος
 Φάντασμα γιγαντιαῖον τοῦ Ἑλληνικοῦ ἀγῶνος,
 Φάντασμα ἐκ τῶν μνημείων

Ῥιφθὲν ἔξω καὶ τὴν λόγχην τῆς δημεγεροῦς σείον.

Πλὴν τὸν δέσμιον ὁ Νόμος ἀπὸ τὴν Χαλκίδα φέρει.
 Εἰς αὐτὰ τὰ μαρτυροῦντα τὸ πλημμέλημά του μέρη.
 «Εἴν' αὐτός; οἱ Ἀθηναῖοι βλέποντές τον ἐρωτῶσι.
 «Πότε εἰς τὴν κεφαλὴν του ἐσωρεύθη χιὼν τόση;
 Εἰς τὸν Πύργον Ὀδυσσεὺς ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ κραθιάτου,
 Ὅπου ἔλαβεν ἐκεῖνος τὰς στρεβλώσεις τοῦ θανάτου,
 Εἰς ἀχώρῳ σκληρὸν στρώμα
 Ῥίπτεται καὶ τοῦ εὐγλώττου ὑπερμάχου τῶν τὸ σῶμα.

Ἐκτισεν αὐτοῦς τοὺς τοίχους ὁ τῶν Ἀθηνῶν ἐκεῖνος.
 Ἐκτός Δουξ καὶ τελευταῖος, Ἀκχιώλης Φλωρεντίνος,
 Καταθραύσας τὰ ὠραῖα μάρμαρα τῶν Προπυλαίων.
 Καὶ αὐτὰ μεταποιήσας εἰς εἰρκτὴν τῶν Ἀθηναίων.
 Ἀλλ' ὅποτε ὁ Μωάμεθ, ὁδηγὸς στρατῶν παμπόλλων,
 Ἦλθεν εἰς Ἀθῆνας, πόλιν (ὡς τὰς ἔλεγεν) εἰδώλων,
 Μεθ' ὑποταγῆς εὐπίστου

Ἐμεινεν ὁ Ἀκχιώλης ἡγεμὼν ὑποτελῆς του.

Ζάγανος, πρωτοβιζίρης τοῦ Σουλτάνου, νύκτα μίαν
 Ἐπροσκάλεσε τὸν Δούκα εἰς λαμπρὰν συνευωχίαν.
 Ὁ μὲν Τοῦρκος εἰς τὴν μέθην παίζων καὶ γελῶν τὸν ὦθει·
 Ὁ δὲ Φράγκος λαβὼν θάρρος εἰς τὸν Κῶμον παρεδύθη,
 ὅτε ὑπνέτου χεῖρες στρέψασαι τριχίνην ζώνην
 Φονικὴν εἰς τὸν λαμόν του τὴν ἐπέδριψαν ἀγχόνην,
 Καὶ ὁ πάλας ἔτι πίνων
 Ἄρρησε καὶ τὴν πνοὴν του καὶ τὸν κόσμον εἰς τὸν οἶνον.

Αὐγὴν πᾶσιν ἐκεῖ μαῦρος, τῆς Αἰθιοπίας γέρον
 Τῇ· εἰρκτῆς τὰ κλειθεὶς στρέφει, τὴν ἀθλίαν τροφὴν φέρων·
 Ἀλλ' οὐδὲ προφέρει λόγον, οὐδὲ λόγον ἐπιτρέπει.
 Εἰς τὴν ὄροφν ὁ Ἕλλην τὴν Ἀράχνην μόνην βλέπει,
 ἥτις πλέκει ἐπιβούλως ὕψωμα λεπτὸν ἀπάτης,
 Καθὼς τείνει τῆς Ἑλλάδος ἡ Ἀρχὴ τὸ σύνταγμα τῆς
 Πρὸς φθορὰν τῶν ζωῦφίων,
 Ὅσα πίπτουσιν ἐν μέσῳ τῶν ἐντέχνων τῆς δικτύου.

Ἐν πτηνόν, ὡς καταβάνων Ἄγγελος ἐκ τοῦ ὕψους,
 Ἦρχετο τὴν ἐρημίαν ἀγκυρῶν τῆς φυλακῆς του,
 Καὶ πρὸς τὴν ὁπὴν τοῦ Πύργου ἐφάλλα τὰς ἐξω κρήνας,
 Καὶ τὸν ἥλιον ματαίως λάμποντα εἰς τὰς Ἀθήνας·
 Τὸν ἐλεύθερον καὶ μέγαν οὐρανὸν αὐτὸ παρήτει·
 Καὶ οἰκτροῦ δεσμωτηρίου τὴν στενότητα ἐξάτει,
 Ἐμβλημα τοῦ δημοκράτου
 Ἕλληνας, ὅστις ἠπάσθη τὰ Βυζαντικὰ δεσμὰ του.

Εἰς κατακημέρον μέρος ἀπὸ τῆς ἀφώνους σάρας,
 Ὄπου μόνον ἤκουέ τις τὸ ψιθύρισμα τῆς αὐρᾶς,
 Νυκτικὸς ἀν' ἤχει τυμβωρύχου θρηνηθῖα
 Ὡς γλυκεῖα εἰς τὰ ὦτα ἔφθανε παρηγορία·
 Ἀλλ' ἐδίβρωσκον ἐκεῖνον φλόγες νόσου σαρκοφάρου,
 Ἡ Ἀρχὴ δὲ βλέπουσά τον ὠχρὸν φύλλον φθινοπώρου,
 Ἐσυγχώρει τελευταῖον
 Ἀδελφεῖς του περιπάτους ἄνωθεν τῶν Προπυλαίων.

Ὅτε οὗτος ἐπὶ πᾶσι τοῖς ἀνοικτῶν ἀέρα,
 Ἐκραζε πρὸς τῆς ἡμέρας τὸν χρυσόκομον ἀστέρα·
 «Καθὼς, ἦλεις, τὰς θύρας τῆς ἀνατολῆς ἀνοίγων
 «Καὶ τοῦ Μέμνονος τὸ κρῖον ἄγαλμα ὡς λύραν θίγων
 «Τὴν ἐωθινὴν ἀπέσπας ἐνδοθέν του μελωδίαν,
 «Παρομοίως ἀνατέλλων ζωπυρεῖς μου τὴν καρδίαν,
 «Κ' ἐν ᾧ πάλῳ ἀντικρὺ σου
 «Ἀποσπᾷ στενάγματά μου ἢ μαγευτικὴ ἀφή σου.»

Εἶδε τότε εἰς Πλατείας ἀπὸ φλόμον ὠχρίωσας
 Τῆς Βουλῆς τὰς Στυμφαλίδας ὄρνιθας περιπετώσας,
 Καὶ τοὺς ἵππους τῆς μεγάλης Φάτνης τῶν Ἀνακτορέων
 Εἶδε τὴν λαμπρὰν φοροῦντας τήβεννον τῶν Πατρικίων·
 Καὶ λαμβάνων τὴν γραφίδα φεύγουσαν ἐκ τῶν δακτύλων
 Τὰς ιδέας του ἀτάκτους ἐρρίπτεν εἰς χάρτου φύλλον,

Καὶ δακρύων ἀποστάξεις
 Ἐσθνον τὰς διαπύρους τοῦ χαλάμου του χαράξεις.

Εἰς τῆς μνήμης του ὁμοίως τὸ πολύπτυχον βιβλίον,
 Ὅπου κατὰ τὸν πόλιν του καὶ εἰς τόπους πολλοὺς βίον
 Ἐνεγράφησαν παντοῖαι παντὸς ἔθνους ιστορίαι
 Καὶ συμβάντων του ἰδίων περιπέτειαι μυρίαί,
 Αἱ τοῦ Γένους τόσαι λόπαι καὶ αὐτοῦ αἱ τόσαι θλίψεις
 Πολλὰς ἄφησαν περῶσαι παραγράφων ἐξαλείψεις,
 Καὶ ἰδοὺ αἱ τελευταῖαι
 Τῆς πασχούσης κεφαλῆς του ἀσυνάρτηται ιδέαι·

«Διατί ὁ Δάντης φεύγων συμπολίτας ἀχαρίστους,
 «Τὰς ἡμέρας του δι᾿ ἧγεν εἰς γῆν ξένην ἐξορίστους;
 «Τῆς Κολάσεως ὁ ψάλτης εἰς τῶν σπλάγχχνων του τὰ βάθη
 «Τῆς Κολάσεως ἐκείνα συναισθάνετο τὰ πάθη;..
 «Ποῖα, Τάσσε, συναισθάνου καὶ σὺ δῆγματα καρκίνου,
 «Ποῖον ῥίγος, ποῖαν θερμὴν ἀσθενείας ἐπωδύνου,

«Ὅτε εἰς τὴν Ἰταλίαν
 «Δεσμὰ ἔλαβες ὁ δώσας δῶρον τὴν ἑποποιάν;

«Ὀμῆρε τῶν Στυγροφόρων, σύρων ὡς ἐγὼ ἀλύσεις
 «Τοῦ νόθε μου καὶ σὺ ταύτας εἶχες τὰς ἀποπλανήσεις
 «Καὶ τὸν θάνατον ἐκάλεις πρὸς φυγὴν φρεναβλαθείας;
 «Φεῦ! ἐπέρχεται ὁ πόθος τῆς τυφλῆς αὐτοχειρίας
 «Ὅταν λύπης σφοδρὸι κλένοι συνταράττωσι τὰς φρένας,
 «Μόνας τὴν ἀθινασίαν τῆς ψυχῆς ἐγγυωμένας,
 «Καὶ αὐτῆς τὰς προσδοκίας
 «Θεωρῶμεν σθανομένας ὡς τὸ φῶς τῆς διανοίας.

«Τοῦ συλλογισμοῦ ἡ θερμὴ τρομερὰ ἐγκεφαλίτις!
 «Πυρὰ τρώγουσα τὸ σῶμα! νόσος διψαλέα, ἥτις
 «Τὰς πηγὰς τῆς ζωῆς ὅλας βυθιζομένην ἀποξηραίνει!
 «Πάντοτε, καὶ ἂν κοιμῶμαι, ἀγρυπνος ἡ σκέψις μένει
 «Καὶ τὰς νύκτας μου ταράττει διὰ στογερῶν ὀνείρων,
 «Ἢ πολλάκις διὰ κτύπων μ' ἐξυπνᾷ βραχυσιδήρων
 «Κατὰ μέσον τῶν μνηύγων,
 «Ἢ φαιστος βαρεῖαν σφύραν εἰς παλάμης δύο σπρίγγων.

«Ἡ περίλυπος ψυχὴ μου ἀγαπᾷ τὴν ἐρημίαν
 «Τῶν ἀστέρων, τῶν μνημάτων ἀγαπᾷ τὴν κοινωνίαν
 «Ἀγαπᾷ τοὺς ἀπαρρώγας αὐτοὺς βράχους τοῦ πελάγους
 «Καὶ τὰς ἄμμου τοῦ Φαλήρου καὶ τοῦ Πάρνηθος τοὺς πάγους
 «Προσισθάνθη λοιπὸν ὅτι ἄλλου κόσμου διαβάτις
 «Ὅσον εὐπῶ καταθραύει τὰ ἐπίγεια δεσμά της,
 «Καὶ ἀπόστολος τοῦ Πλάστου
 «Μετ' ὀλίγον διχτρέχει τὰς ἡλικυγίς Μονάς του.

«Παραιτῶν τοὺς τέσσαράς μου τοίχους, τὴν ἐσπέραν μόνος
 «Κάθημαι εἰς στυλοβάτην τοῦ μεγάλου Παρθενῶνος.
 «Ποῖος οὐρανὸς ὠραίος, ποῖος ῥοδωπὸς ὀρίζων
 «Εἰς τὰ νήεμα πελάγη τὴν χροιάν του καταπτρίζων!
 «Ποῖα Παραδείσου αὔρα! φωτὸς ποῖα ἰλαρότης!
 «Ποῖα κάτω πεδιάδος ἡσυχος μεγαλειότης!
 «Ἄλλη τῆς Ἑδῆς τὴν κλῆσιν,
 «Ἄλλη γὰρ ἀξίζει μᾶλλον κατὰ σύμπασαν τὴν κτίσιν.

« Ἀνυψῶ τὰ βλέμματά μου ὅπου στίλβουσιν αἱ ἴσαι
 « Τοῦ Ἐκατομπεδίου στῆλαι ὡς ἀπὸ κηρὸν πλασθεῖσαι·
 « Θυμαστῆς γλυφῆς ἐκάστη, καλλονῆς ἑναερίου,
 « Ἐντυπον τὴν χειραψίαν φέρει ἔτι τοῦ Φειδίου.
 « Ὁ Ναὸς ἐμφαίνει ὅλος εἰς τὰς τέσσαρας πλευράς τοῦ
 « Ὅ,τι τέλειον αἱ χεῖρες ἐτεχνούργησαν τοῦ Πλάστου.
 « Εἰς τὴν ἐντελὴν τοῦ κτίσιν

« Ἄλλος ὅμοιος ἐφάνη ἀπ' ἀνατολᾶς εἰς δύσιν;

Ἐμπροσθέν μου αὐτὸν ἔχων τὸν Ναὸν τοῦ Περικλέους,
 « Ἐλφωνῶ καὶ τὸν *Οἰδίπουν Τύραννον* τοῦ Σοφοκλέους·
 « Πᾶν τοῦ ἔπος περιέχον ὠραϊότητα ποικίλην,
 « Παριστᾷ τοῦ Ἐρεχθίδου τὴν ὠραίαν αὐτὴν πόλιν·
 « Σεμνὴ πᾶσά του ἰδέα, σοβαρὰ ὡς Καρυῆτις·
 « Παρθενῶν ἡ τραγῳδία εἰς τὴν τελειότητά της.
 « Κατὰ τὴν πλοκὴν καὶ λύσιν

« Ἔθνος παλαιὸν ἢ νέον ἀντιτάσσει ἄλλην ἑσπῆν;

« Χαίρετε, ὠραία φύσις, λαμπρὰ ποίησις, μνημεῖα!
 « Ἀπελίθωσε τοὺς πάντας Μέδουσα ἡ Τυραννία.
 « Δὲν ἐμπνέετε οὐδὲνα καὶ οὐδὲ κατανοεῖσθε.
 « Φύσις, ποίησις, μνημεῖα, χλεῦν τῆς Ἑλλάδος εἰσθε...
 « Πλὴν τυμπανισμοὺς ἀκούω καὶ σαλπίσματα ταγμάτων,
 « Ἐνοχλοῦντων τοὺς προγόνους εἰς αὐτὰ τὰ μνήματά των.
 « Πῶς Θεὸς τῶν προπατόρων

« Εὐμενὴς δὲν παύει τάς κορυφὰς τῶν ξιφηφόρων;

« Ὅτε ἦλθεν ὁ αὐθάδης Ἀλαρίκος εἰς Ἀθήνας,
 « Ἀπὸ τὴν Ἀκρόπολιν τῆς χύνουσα χρυσᾶς ἀκτίνος
 « Ἡ μεγάλη τοῦ Φειδίου Ἀθηνᾶ κατέβη τότε,
 « Κ' ἐξεπλάγησαν τοῦ Γότθου στρατηγοὶ καὶ στρατιῶται.
 « Εἰκοσάπικυς τὸ ὕψος καὶ ἀρειμανῆς ἐκείνη
 « Λόγῃν εἰς τὴν δεξιάν της δολιχόσκιον ἐκίνει,
 « Ἐπὶ στήθους τὴν Γοργόνα

« Καὶ τοὺς ὄφεις ἐπὶ κράνους φέρουσα εἰς τὸν ἀγῶνα...

« Ἡ Ἑλλάς ἐσταυρωμένη πρὸς τοὺς παῖδάς της εἰς μάτην
 « Διψῶ, παῖδες μου! φωνάζει· ἄλλοι στρέφουσι τὴν πλάτην·
 « Ἄλλοι φέροντες τὸν σπύγγον καὶ χολῆς καὶ ὄξους πλήρη,
 « Πίτε, λέγουσι, καὶ οἶγα καὶ ὡς ὁ Χριστὸς μαρτύρει!
 « Φεῦ! οὐδεὶς αὐτῆς τὸ πτώμα Ἰωσήφ Ἀριμαθαίας
 « Ἀπὸ τὸν Πιλάτον Ρώμης μετ' ἀγάπης τελευταίας
 « Θέλει λάβει καὶ κηδεύσει!

« Δὲν τολμᾷ οὐδὲ τὸ δάκρυ δι' αὐτὴν θερμὸν νὰ βρέσῃ!..»

Ἐκ τοῦ στήθους εἰς τὸν χάρτην πολλοὺς λόγους κεραυνώδεις
 Ἐβρίπταν ὡς ἐκ κρατῆρος μύδρους· ῥίπτοντος πυρώδεις·
 Ἡ ἐχέρυθρός μου Μοῦσα τοὺς κρατεῖ ἐν τῇ σιοτίᾳ·
 Πλὴν ἐντὸς της τοὺς εὐρίσκει παντὸς Ἑλλήνος καρδίᾳ
 Ἀπὸ ἀκραιφνῆ πατρίδος ἔρωτα θερμικινόμενη,
 ὧς δι' ἀφανοὺς μελάνης κρυπτοὶ λόγοι γεγραμμένοι

Ἐπὶ τοῦ λευκοῦ παπύρου,

Ἀναφκίνονται πλησίον ἄνθρακος ἐρυθροπύρου.

Βαθυκηδὸν ἁρμόν του πάντα ἔλκεν ἡ ἀτονία.
 Ἐπιπτεν ἡ κεφαλὴ του εἰς τὰ στέρνα του βαρεῖα,
 Καὶ πολλάκις εἰς τὰς δύο χεῖράς του αὐτὴν ἐκράτει
 Ὅτε σύννοος εἰς ἀρχαῖα μάρμαρα ἐπεριπάτει.
 Περελθὼν, παρὼν καὶ μέλλον ἐμπροσθέν του ἐβολοῦντο,
 Καὶ ἄτμοι ἀπελπισίας εἰς τὰς φρένας του ὑφούντο.

Ἀλλ' ἐξηκολούθει γράφων

Τὰς ποικίλας του ἐμπνεύσεις ὡς ἐπιγραφὴν εἰς τάφον·

« Εἰς τὸν Κηφιστὸν ἀκούω κάτω μου τὴν ἀηδὸνα·
 « Ἡ φωνή της ἀναβάνει κλαυθμυρὰ τὸν Παρθενῶνα·
 « Διὰ τί ἐμπαθεστέραν ἔχει κάμψιν ἡ φωνή της;
 « Τὰς Ἀθήνας ταλανίζει, ὡς ἐγώ, ἡ ἐρημίτις;..
 « Καταβαίνουσιν αἱ γλαυκὲς ἐκ τῶν παλαιῶν μνημεῖων,
 « Βλέπousι τοῦ Μαραθῶνος τὸ ἀθάνατον πεδῖον

« Καὶ ὀλίγον μεριμνῶσι

« Ποῖον γένος, ποῖοι ξένοι τὰς Ἀθήνας κυβερνῶσι...

«Ποῦ οἱ φίλοι μου Μισούλης καὶ Τομπάζι καὶ Σαχτούραι;
 «Ποῦ Βοτσάροι, Καραϊσκοί; Ποῦ καὶ Ὀδυσσεὺς καὶ Γούραι;
 «ὑπὸ κἄνενός τῶν ζώντων μνημονεύονται, τιμῶνται;
 «Ἄδοξοι χωρὶς μνημείων εἰς τὰ χώματα κοιμῶνται,
 «ὧς κοιμῶνται εἰς τὰς ἄμους τῆς ἐρήμης Θεβαΐδος
 «Οἱ ἀγνώριστοι ἐργάται τῆς μεγάλης Πυραμίδος,
 «Ὅπου καὶ νεκροὶ τρυφῶσι
 «Κατ' ἀτέρμονας αἰῶνας Φαραὼ ταφέντες, τύσοι...

«Φύγωμεν εἰς ἄλλον κόσμον, ἀφ' οὗ εἶδαμεν φυγόντας
 «Τύσους ἥρωας γνωρίμους εἰς τὸν τάφον ὅλους ὄντας,
 «Ἀφ' οὗ εἶδαμεν τὴν λάμψιν ἐσθρασμένην τῆς πατρίδος
 «Εἰς τὰ ἐπελθόντα νέφη τῆς Βαυαρικῆς ἀκρίδος.
 «Οὔτε ἡ σελήνη λάμπει καθὼς ἔλαμπεν ὁπότε
 «Ἦμεθα τοῦ ἔθνους ναῦται καὶ τοῦ ἔθνους στρατιῶται,
 «Καὶ ἡ ἀλκυὼν εἰς θρήνους
 «Σήμερον τοῦς λιγυροῦς τῆς φθόγγου ἤλλαξεν ἀκείνους...

Ἀνεπέταξεν ὁ χάρτης ἀπὸ τὰς ψυχρὰς τοῦ χεῖρας...
 Καὶ πρῶτον τινὰ ἔχων θνησιμάτους χαρακτῆρας
 Καὶ προβάς εἰς ἄβραν μίαν, ἔκραξεν· «Ἐλευθερία!
 «Ἔσο κἄν αὐτὴν τὴν ὥραν εἰς ἐμὲ Θεὰ αἰσία.
 «Στρέφωμι πρὸς σὲ μεθ' ὅση; πρὸς τὸν Ἰψίστον γαλήνης
 «Στρέφονται οἱ ῥασοφόροι ἀσκηταὶ τῆς Παλαιστίνης,
 «Προσκαλλῶντες εἰς τὰς ἄμους
 «Ὡχρὸν στόμα γευθὲν μόνον ξηρὸν ἄρτον καὶ κυάμους...

Καὶ πρὸς τοῦς ἀμεριμνῶντας φύλακας τοῦ λέγει τότε
 «Εἰς τοὺς Ἕλληνας εἰπέτε ταῦτα, φίλοι στρατιῶται!
 «Ὅσοι καὶ τὸν παιδιόθεν ἔρωτά τωρ, τὴν πατρίδα,
 «Ἐστέρηθησαν καὶ πᾶσαν περὶ Γέροντος τωρ ἐλπίδα,
 «Ὅσοι οὐτ' ἐλευθερίαν, οὔτε δόξαν, οὔτε πλοῦτον
 «Ἐχουσιν ὑπὸ τοιαύτην πολιτείαν καὶ αὐτοῦ τωρ
 «Τοῦ θρονήματος στεροῦνται,
 «Αὐτοὶ φειγόντες τὸν κόσμον ὧς ἐγὼ... αὐτοκτονοῦνται...

Καὶ ἡ τελευταία λέξις ὑπ' αὐτοῦ προφερομένη ἦτο·
 Μετ' αὐτοῦ ὡς πέτρα πίπτει καὶ εἰς βόθρον καταβαίνει...
 Πληθος ἄνωθεν πρὸς τοῦτον ἔδραμε χωροφυλάκων,
 Κατακείμενον, πλὴν ζῶντα εἰς αἵματομένον λάκκον.
 Ἡ ταχύπτερος δὲ Φήμη τρέχουσα τὴν Κεκροπίαν,
 Ἐλεγεν εἰς πάντας ποῖα ἐξεφώνησε καὶ ποῖαν
 ὁδὸν ἔκλεξε θανάτου.

Ὁ Ἕλληνηγέρτης θραύσας τὰ ἐγκύσμια δεσμά του,

Αἱ Ἀθῆναι συγκινοῦνται· τρέχει ὁ λαὸς δακρύων,
 Φθάνει, ψαύει πᾶν τοῦ μέλος αἱματόφυρτον καὶ κρύον·
 Εἰς καθένα παλμὸν στήθους, εἰς καθένα σφυγμοῦ κτύπον,
 Βλέπων πᾶν τοῦ ζωογόνου πνεῦμα βαθμηδὸν ἐκλείπον,
 Τὰ ψυχρὰ του θάλλει χεῖλη, χεῖλη τῆς Ἐλευθερίας,
 Ὅθεν ἐπιπτυν οἱ τόσσοι καρσυνὸι τῆς εὐγλωττίας·
 Ἐπειδὴ, ὡς οἱ ἄρχαιοι,

Νεκροὺς σήμερον τιμῶσι τοὺς καλοὺς οἱ Ἀθηναῖοι.

Μεταξὺ τοῦ ὄχλου τρέχων ἦλθε καὶ τις βασιλεύτης·
 Τῆς Ἀριμαθαίας ἦτον ὁ λευκόφρυς Ἑρμῆτης·
 Μετὰ κύκλους ἐτῶν τόσων καὶ ἄλλοιόν τόνον ὄντα,
 Ἀνεγνώρισεν ὡς εἶδεν αἶφνης τὸν ἀγωνιῶντα·
 Κ' ἔκραξεν· «Αἱ τρίβοι, Πλάστα, τῆς προνοίας σου μεγάλαι·
 «Καὶ νῦν ἔστω τ' ὄνομά σου τρισυλογητὸν ὡς πάλαι!
 «Μ' ἐπεψφας εἰς τὰς Ἀθῆνας

«Πρὸς ταρὴν του... ἰδοὺ θέγω τὰς ἐσχάτας του ὠδὶνας...

Ἄνοιξεν ὁ θνήσκων ὄμμα, καὶ τὸ δάκρυ του ἐλύθη·
 Εἰς τὸ αἶμα τῶν κατώχρων πρρειῶν του συνεχύθη·
 Ολιθερὰ εἰκὼν τοῦ ἔθνους σήμερον ψυχρὰ ῥάγοῦντος·
 Καὶ τὴν γῆν του ἀπὸ δάκρυ, ἀπὸ αἵμα πλημμυροῦντος!
 «Τέκνον! ὁ πρεσβύτερός εἶπεν ἴλεως εἰς τὰ δεινὰ των,
 «Ὁ Θεὸς τὰς ἀμαρτίας συγχωρεῖ τῶν ἀδυνάτων·
 «Ἀλλ' ἀπὸ τῆς Παλαιστίνης

«Πότε, τέκνον, ἐπὶ ἀνῆλθες; πότε, τέκνον, τῆς ὁδύνης;

Καὶ πολλοὺς ὁ γέρων τότε λόγους εἶπε παρηγόρους,
 Πρέποντας εἰς τοὺς ἐτοίμους πρὸς γῆν ἄλλην ὕδοιπόρους,
 Καὶ πολλὰ περὶ τοῦ Γένους καὶ περὶ τοῦ μέλλοντός του,
 Καὶ περὶ Θεοῦ φανέντος ἀπ' ἀρχῆς Ἑλλαδοσώστου,
 Καὶ πολλὰ πρὸς αὐτὸν τοῦτον περὶ φήμης τῶν ἐπῶν του
 Μαρτυρῶντων ἓνα μόνον ἐθνεγέρτην τὸν σκοπὸν του.

Ἰππιος αὐτὸς ἐσίγα,

Καὶ προσέθεσεν ὁ γέρων αὐτὰ ἔτι τὰ ὀλίγα.

«Ὁ καιρὸς ἐξηπατήθη καὶ σ' ἐγέννησε παρ' ὦραν,
 «Ἐνα πρότερον αἰῶνα, εἰς μικρὰν εἰσέτι χώραν.
 «Ὦνειρεύθης ὅτι ἔζης εἰς Ἀθήνας τὰς ἀρχαίας,
 «Κ' αἰφνιδίως ἐξυπνήσας ἀνευρέθης εἰς τὰς νέας.
 «Πλὴν καθὼς εἰς νύκτα μίαν πίπτουσαι ὡς τρικυμῖαι
 «Χιονίζουσι τὴν κόμην αἱ μεγάλαι δυστυχίαι,
 «Αὐτὰ ἔσως ἡλικίαν
 «Δώσωσιν εἰς τὸ βρεφῶδες ἔθνος σου προβεβηκυῖαν.»

Ἀκούσας καὶ ὤφειε αὐτὸς πρὸς τὸν κόσμον ἔχων ξέναις,
 Εἰς τὸν αἰθέριον τὰς εἶχεν οὐρανὸν προσηλωμέναις,
 ὧς εἰς θεῖαν ἁρμονίαν, ὡς εἰς θεῖον ὄραμα τι.
 «Πάτερ μου! ἠκούσθη αἴφνης ἡ φωνὴ του βαθυτάτη·
 «Πάτερ μου! ἡ νέα, ἥτις βίξαν εἶχεν οὐρανόθεν
 «Κ' ἔφερε τοῦ ἔναι κόσμου εἰς ἡμᾶς τὴν μαρτυρίαν,
 «Τὸν Παράδεισον στολίζει
 «Καὶ τὴν ὥραν αὐτὴν λάμπει καὶ τὰ σκότη μου φωτίζει...

«Ἢ παρθένος ἀπεδύθη τὴν ἐπίγειον στολὴν της,
 «Ἢ τις ἐκρυπτε τὴν θεῖαν ἑλλαμψιν καὶ καλλονὴν της...
 «Φωτεινὴν ἢ Ἀγλαὰ διαφάνειαν ἐνδύθη,
 «Καὶ τὸ αὐλὸν της κάλλος ὅλον ἐξω διεχύθη...
 «Οἱ Ἀρχάγγελοι καὶ πάντες οἱ αἰθέριοι πόλινται
 «Τὴν κυκλοῦσιν ἐν ἐκστάσει, καὶ κἄνεις δὲν ἐνθυμεῖται
 «Εἰς περίοδον καμυρίαν
 «Ἄν ἐφάνη ἐν τοιοῦτον εἰς τὴν ἔναι κατοικίαν...»

«Κάτω ἔστρεψε καὶ ἄμχ' ἔκλεισε τὰ ὄμματα του,
 Κ' ἐπεκάθησεν εἰς ταῦτα ἡ οὐρίχλη τοῦ θανάτου.
 Δίσκον διακυγῇ κατόπτρου ἔφερε τὸ πλῆθος κλαίων,
 Καὶ τὸν ἔθεσε πλησίον τῶν κροκίνων του χειλέων.
 Ἀλλὰ τοῦ στιλπνοῦ ὕαλου ἀγνὴ ἔμειναν ἡ φάσις,
 ὣς ἀπῆλθεν ἡ ψυχὴ του καθαρὰ κηλίδος πάσης...

Εἰς τὴν κρύαν του καρδίαν

Ἐσφιγγεν ἀδαμαντίναν ὁ νεκρὸς εἰκόνα μίαν...

Αὐτὴ δὲ πληροῦσα ὅλον τῆς παλάμης του τὸ κεῖλον,
 Ἀπὸ τῶν κρυσταλλωθέντων καὶ συσπᾶστων του δακτύλων
 Μετὰ βίας ἀφῆρέθη... Ἐρωτος ἰσχύς ἐσχάτη!
 Τὴν θανοῦσαν Ἀγλαΐαν καὶ θνήσκον αὐτὸς ἐκρίτει!
 Τὸ ζωγράφημα ἐλάλει γαστήρ, λέγον, γυναικεία
 Δὲν ἐγέννησε τὴν γέαρ, ἥτις ἀλμύρις ἦτορ μιά.

Καλλιτέχνημα τοῦ Ηλιάστου,

Ἡ παρθένος ἐμαρτύρει τὴν ἡρὴν τῆς δεξιᾶς του.

Εἰς ἀρχαίου ἀνδρὸς πόπὸν ἔχυσεν αὐτὸν ἡ φύσις,
 Καὶ πρὸς τὰ μεγάλα εἶχεν ἀκαθέκτους αὐτὸς κλίσεις.
 Ἀνισότιτες τραχεῖαι, ἀφανεῖς δὲ ὀλοκλήρως,
 Ἐνυπῆρχον εἰς τὸ ὄψος τοῦ τοιαύτου χαρακτῆρος.
 Οὕτω πᾶσα τοῦ Ὀλύμπου κρύπτεται ἀνωμαλία,
 Καὶ ἡ λάμπουσά του ἄκρα φαίνεται μακρόθεν λεία.

Κάτω στέλλουσα πυρίνας

Ὅσας παρὰ τοῦ ἡλίου ἄνω δέχεται ἀκτίνας.

Εἰς τοῦ θλιβεροῦ του βίου τῆς ποικιλοχρόου φάσεως
 Ἐψέξαν τινες ἀσκέπτως φαινομένους ἀντιφάσεις:
 Τὴν πατρίδα του λατρεύων, τὴν πατρίδα του παρήτει,
 Ἀπεστρέφετο τὸν κόσμον, καὶ τὸν κόσμον ἐπεζητεί.
 Ἀλλὰ τὴν σειρὰν τίς οἶδε τῶν κρυπτῶν του αἰσθημάτων,
 Τῶν παντοίων του συμβάντων, τῶν πικρῶν του παθημάτων;
 Τῆς ζωῆς του τὴν σκυτάλην
 Ἐδωκεν εἰς χεῖρα ξένην, ἔδειξεν εἰς ὄψιν ἄλλην;

Τοὺς κρυφίνοας ἐμίσει καὶ ὑψύχνας τυράννοους·
 Ἐσκωπτε καὶ κτεπερόνει τοὺς μικρόνοας καὶ νάνους·
 Ἐφερον εἰς τὰ ἐντὸς του δύσπνοιν καὶ τοὶ καὶ φθίσιν·
 Δι' αὐτὸ ἐζήτει αὖραν ἐλευθέραν εἰς τὴν φύσιν·
 Ἐφευγε τὰς πόλεις, ὅπου ἔζων οἱ κατάσκοποι των,
 Τῶν δημοκρατῶν διώκται, διακίρεται τῶν προκρίτων,
 Καὶ τὰ δάτη καὶ τὰ ὄρη
 Καὶ τὰς τρώγλας τῶν θηρίων προσφυγὰς του ἐθεώρει.

Μεταξὺ σιγῆς πανδήμου, διὰ τολμηρῶν ἁσμάτων
 Προεκάλει τὴν ἰσχὺν των καὶ τὰ δεσμοτήριά των.
 Ἀλλὰ βλέπων ὅτι φέρει πολλὴν τέρψιν εἰς ἐκείνους
 Καὶ διακοπὴν ὀλίγην λύπης εἰς λαοὺς δυστήνους
 Ἄν εἰς τῆς δουλίας πέσῃ Θέμιδός των τὰς σαγήνας,
 Εἶχε δισταγμοῦ πολλὰκις εἰς τὴν κεφαλὴν ὠδίνας
 Ἐὰν πρέπη νὰ τοξεύσῃ
 Κατ' αὐτῶν μελίσσης κέντρον καὶ τιτρώσκων νὰ ἐκπνεύσῃ.

Τῆς καρδίας του ἡ τόσον φλογερὰ εὐκισθησίκα,
 Ἡ πρὸ τοῦ νοῦς πατώσα ζωηρά του φαντασία,
 Εἰς ἡμέρας ἀπαιτούσας ψυχρὰν κρίσιν ὀρθοῦ λόγου,
 Τὴν καθίστων εὐσπλαγχνίης μᾶλλον ἄξιον ἢ φόγου.
 Καίτοι ἐμπλεως τῶν θείων διδαχῶν, τὰς ἐλησμονεῖ·
 Ἐστερεῖτο καρτερίας, ἣν ἡ Πίστις δίδει μόνη,
 Ἐπὶ τέλους δὲ πρὸς τοῦτον
 Ἡ Αὐτοκτονία ἤλθεν, ὡς τὸ Φάσμα πρὸς τὸν Βροῦτον.

Εἰς τὴν γῆν, ὅπου τὸ πάλαι ὁ λαὸς τῶν Ἀθηναίων
 Πρὸς λατρείαν τῆς Ἀγραύλου Βωμὸν ὕψωσεν ὠραῖον,
 Ὅπου ἔπεσε καὶ οὗτος τῆς ἐλευθερίας θυμῶν,
 Ἐσκαπτεν ὁ Ἑρμῆτης τὴν ἐσπέραν βαθὺ μνημα.
 Πλὴν ὁ λίσσος εὐρὼν αἴφνης πρόσκομμα, δὲν ἐπροχώρει·
 Τῆς ταφῆς τὸν τόπον ἄλλος προταφείς δὲν παρεχώρει·
 Σκελετός τις ἐξωρύχθη,
 Αὐτὸς δὲ ὁ τοῦ μεγάλου Ὀδυσσεὺς ἀπεδείχθη.

Ἐφερεν ὁ κρόταφός του ὡς ταυτότητος σφραγίδα,
 Ἐφερε τὴν τῆς Γραβίας πολυθρύλλητον βολίδα.
 Ἀπὸ τοῦ σημείου τούτου ἀνεγνώρισεν ὁ γέρον
 Καὶ ἠσπάσθη τὸ κρανίον τοῦ Ἀρχιστρατήγου χαίρων.
 Ὁ νεκρὸς ἐκεῖ ἐτάφη καὶ τοῦ Περιπλανωμένου
 Παρὰ τὰ ὅστα καὶ ἄλλου Ἑλλήνος ἠδικημένου,
 Κ' ἐν τῇ μέσῳ πυκνῶν βάτων
 Τὸν στυγρὸν τοῦ μόνος βλέπει ὁ Νεὸς τῶν Ἀσωμάτων.

ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ ΠΕΡΙΠΛΑΝΩΜΕΝΟΥ.

ΑΓΓΕΛΙΑ.

«Δεῦρο Μεῦσ' ἐλθε φλεγυρὰ, πυρὸς ἔχουσιν μένος,
 «ἔντονος, Ἑλληνική,
 «οἶον ἐξ ἀνθράκων πρηνίνων φίψαλος ἀνήλατ', ἐρε-
 «αυτίζομενος οὐρίᾳ ῥιπίδι!»

(ΑΧΑΡΝΗΣ ΑΡΙΣΤΟΦΑΝΟΥΣ.)

ΑΓΓΕΛΙΑ.

Ἐπειδὴ, Κύριοι συνδρομηταί, ὑπεσχέθητε πρὸ χρόνου τὴν ἐκδοσιν οὐχὶ μόνον τοῦ Περιπλανωμένου, ἀλλὰ καὶ τινος σπουδαίας κωμωδίας μου, ἐπιγραφομένης Ὁ Ἀέλθασσος Ποιητής, αὐτὴ δὲ πιθανῶς οὐδέποτε ὄψεται τὸ φῶς τῆς ἡμέρας, ἐξιστορῶ πρὸς ὑμᾶς τί τὸ ἐμπόδιον τῆς τυπώσεώς της.

Γνωρίζετε ὅτι κατὰ τῶν γραφόντων ἡμῶν οἱ δεινότατοι τοῦ Κράτους Εἰσαγγελεῖς ἔχουσιν ὡς ἀκαταμάχητα ρητορικῆς ἐπιχειρήματα τὰ κλειθεῖα καθύγρου φυλακῆς, ὅπου τὸ σῶμα παρκαλύπεται καὶ τὸ στόμα βιάζεται εἰς Πυθαγόρειον σιωπὴν.

Ἀγαπῶν ἵνα διατελῶ ἐν ἄκρῃ εἰρήνῃ μετὰ τῶν Κυρίων τοῦτων, πρὶν δώσω εἰς τὰ πιεστήρια τὰ χειρόγραφα μου, διευθύνθη μετ' αὐτῶν ὑπὸ μάλης εἰς τὴν οἰκίαν γνωρίμου δικηγόρου. Εὗρον τὸν υἱὸν τῆς Θέμιδος πλησίον βιβλιοθήκης, τείνοντα τὴν δεξιὰν πρὸς Κώδικας εἰς μέγα φύλλον καὶ καταβιβάζοντα τοὺς αυτοκρατορικοὺς θησαυροὺς μεθ' ὅσης ὀρέξεως ἢ ἀλώπηξ δράττει τὰς σταφυλὰς ἀπὸ ὑψηλῆς ἀναδενδράδος. Ἰσως ὁ κερδοσκόπος αὐτοῦ νοῦς προηρίθμει τὰ ἐκ τοῦ ζήτουμένου ἔθρου παραχρησόμενα πεντάδραχμα, ἵσως ὁ δοξοκόπος

αὐτοῦ ὀφθαλμοὺς προέβλεπε τῶν Κριτῶν καὶ ἀκροατῶν τὰ
ἔτα προσηλωμένα εἰς τὰ —ορουμ καὶ —αρουμ τῆς Λατι-
νικῆς του ῥήτρας, καὶ τὰ χεῖλη του προσμειδίων, καθ' ἣν
στιγμὴν πλησιάσας ἐπρόφερον τὸ σοβαρὸν μου χαῖρε!

«Ἀντίχαιρε!.. εἶπεν ἐκεῖνος· Νεαρά πρώτη, κεφάλαιον τρί-
τον, παράγραφος πέμπτος...»

«Ὡ! ἰδοὺ, παρώδησα ἐγὼ μετὰ γέλωτος,

«ἰδοὺ βιβλία νομικῆς μαθήσεως γεμάτα,

«Κωδίκας καὶ δέκρετα, ἐδίκτα καὶ λεγγάτα!

«Δεκρετόρουμ

«Ἰμπερατόρουμ

«Γενεσιγενέων

«Ἐπὶ Μαρσιάνης!»

Συνησθάνθη τότε ὁ φίλος τὸ παράξενον τοῦ ἀσπασμοῦ του
καὶ ὑπεφάνη ἐρυθρίασας (ἂν δικηγόρος ἐρυθρίῃ ποτε); ἀφείς
δὲ κατὰ μέρος τὰ Βασιλικά καὶ «καθήτατε!» εἰπὼν μοι φιλο-
φρόνως, ἠρώτησε τὸ αἴτιον τοῦ καλοῦ μου ἐρχομοῦ.

«Κύριε, ἀπεκρίθην, ἐπειδὴ συνέγραψα δραμὰ τι, ἐνθα με-
τάξυ ἄλλων ἐπικρίνω καὶ τὰς πράξεις τῶν Ὑπουργῶν...»

«Τὰς πράξεις τῶν Ὑπουργῶν; ἀνέκραξεν· ὦ! οἱ γεννάδες
αὐτοὶ ἔχουσι τοὺς ὥμους πλατεῖς πλατυτάτους ὡς ὁ Πλά-
των· ἂν δ' ἐκεῖνος ἐφευγε τοῦ Διονυσίου τὰ ξυλοφορτώ-
ματα, αὐτοὶ δέχονται καὶ τῶν δημοσιογράφων τὰ γρόνθο-
κοπήματα μετὰ φιλοσοφικῆς καρτερίας. Ἄλλως τε, συγχω-
ρεῖται ἢ μετ' εὐσχήμου ἐλευθερίας συζητήσεως τῶν πράξεων

«ἐκάστου Συμβούλου τοῦ Στέμματος. Ἀρθρὸν εἰκοστὸν, παρά-
γραφος δεύτερος, κεφάλαιον τέταρτον τοῦ περὶ ἐξυθρίσεων
«καὶ περὶ τύπου Νόμου.»

«Ἦλθον εἰς ὑμᾶς, ἐπανελάθον, πρὸς ζήτησιν γνώμης καὶ
«περὶ ἄλλων τεμαχίων τοῦ πονήματός μου, φοβούμενος μὴ
«ταῦτα ἐκθέσωσι τὸν συγγραφέα εἰς τὸ ῥάμφος καὶ εἰς τοὺς
«ὄνυχας τῆς Εἰσαγγελίας.»

«Ἄκουε πρότερον, εἶπεν ἐκεῖνος συστρέφων τὴν γλῶσσαν
«ταχυτέραν ἀλευρομύλου εἰς σφοδρὸν ἄνεμον ἐκτεθειμένου·
«ἄκουε τὸν περὶ οὗ ὁ λόγος Νόμον μακρὴν πλατὺν μεθ' ὧν
«του τῶν νῦ καὶ αἶγμα, χωρὶς ἐλλείψεως ἐνός ἰώτα·

- «Χλιούξεις;
- «Ὑβρίζεις;
- «Λοιδόρεῖς;
- «Δυσφημῶ;
- «Προσπαθεῖς ἵνα διεγείρῃς μίσος;
- «εἰς δημοσίαν συνέλευσιν;
- «εἰς δημοσίον τόπον;
- «εἰς δημοσίας ὑμεῖας;
- «παρόντων πολλῶν;
- «δὲ ἔργου;
- «διὰ λόγου;
- «διὰ περιοδικῶν φύλλων;
- «διὰ συγγαμμάτων;
- «διὰ κινήματων;
- «διὰ σχημάτων;
- «διὰ συμβολικῶν παραστάσεων;

« δι' ἄλλων ἐπισθητῶν ἐξεικονίσεων·
 « τότε, κατὰ τὴν καλὴν ἢ κακὴν διάθεσιν τῶν Κριτῶν,
 « φυλάκισις δύο ἐβδομάδων·
 « φυλάκισις ἐνὸς μηνός·
 « φυλάκισις τριῶν μηνῶν·
 « φυλάκισις ἑξ μηνῶν·
 « φυλάκισις ἐνὸς ἔτους·
 « φυλάκισις δύο ἔτων·

« ἔτεμ, κατὰ τὴν καλὴν ἢ κακὴν χώνευσιν τοῦ δικαστικοῦ τῶν
 « στομάχου,

« πρῶστιμον ἑκατὸν δραχμῶν·
 « πρῶστιμον πεντακοσίων δραχμῶν·
 « πρῶστιμον χιλίων δραχμῶν·
 « πρῶστιμον δις χιλίων δραχμῶν·

« ἔτεμ καὶ τελευταῖον, ἂν οἱ Αἰακοὶ καὶ Ραδαμάνθυς τοῦ πρω-
 « τοδικικοῦ Φόρου ὧσι κράσεως λυμφατικῆς, αἱματώδους ἢ
 « χολερικῆς, γρυποὶ, σιμοὶ ἢ ἐπὶ ῥῖνοι,

« παῦσις ὀλιγόμηνος τοῦ ἐπιτηδεύματος·
 « παῦσις διετής·
 « παῦσις ἐντελής.

« Μετὰ ταῦτα, Κύριε ἀοιδὲ καὶ ξυγγραφεῦ, χύνε κατ' ἀρέ-
 « σκειαν ποταμούς μελάνης· στιχοῦργε, ἂν θέλῃς, κωμωδίας,
 « σατύρας, ἐπιγράμματα, ἰάμβους, γρίφους· σύνθετε, ἂν ἐπι-
 « θυμῆς, νεκρικοὺς διαλόγους ὡς ὁ Λουκιανὸς, σίλλους λογο-
 « γραφικοὺς ὡς ὁ Κουριέρος, εἰκονογραφίας Τίμωνος ὡς ὁ Κορ-
 « μενῖνος, Σωκράτης, Ἰσοκράτης, Ἀρχιλόχεια, Σούτσεια καὶ
 « Βολταίρεια ὡς ὁ Βασιλεὺς τῆς Προόδου. Ὁ Τουρκικὸς Μεδρε-

« σὲς τῶν Ἀθηνῶν, ἡ Ἑνετικὴ φυλακὴ τῆς Χαλκίδος, τὸ δημο-
 « κρατικὸν Βουλευτήριον τοῦ Νεμπλίου μεταβλήθην εἰς δεσμω-
 « τήριον καὶ χορευτήριον τοῦ Βασιλείου, τὰ πάντα εἰσὶν εἰς
 « τὰς διαταγὰς σου. Εἰς τούτου μάλιστα τὰς κιγκλίδας βλέπω
 « σε ἀπὸ τῆς σήμερον καθειργμένον· ἐν ᾧ δὲ οἱ Πρίγκιπες καὶ
 « Δοῦκες τῆς Αὐστρίας ὀρχοῦνται ἄνωθεν εἰς τὴν μεγάλην αἰ-
 « θουσαν, ἡ ποιητικὴ σου φαντασία ψάλλει κάτωθεν πεκτριω-
 « τικοὺς διθυράμβους ἢ τὸ θεσπέσιον αὐτὸ μέλος τοῦ Ἀριστο-
 « τέλους·

« Ἀρετὰ, πολύμορθε γένει βροτείῃ,
 « θῆρα καὶ κάλλιστον βίῃ,
 « σὲς περὶ, παρθένε, μορφῆς
 « καὶ θαντὴν ζαλωτὴς ἐν Ἑλλάδι πότμος
 « καὶ πόνους τλήναι μαλεροῦς ἀκάμαντας·

Βλέπετε, Κύριοι, ὅτι ὁ καλὸς οὗτος δικανικὸς ἀνὴρ, ὁ τόσον
 ἀπαθὲς ὁμιλῶν περὶ τύπου καὶ περὶ ἐλευθερίας, ὡμοίαζε τοῖς
 πλείστοις τῶν συναδελφῶν του, οἵτινες, λαθόντες ἐξ ἀπαλῶν
 δυνάμεων ὡς ἀδιάφορα θέματα νομικῶν συζητήσεων τὸ ἀληθές
 ἢ τὸ ψευδές, τὸ δίκαιον ἢ τὸ ἀδίκον, ἀντλοῦσι τὰς ἠθικὰς
 καὶ πολιτικὰς αὐτῶν ἀρχὰς ἀπὸ τοῦ βαλαντίου των.

Ἐξετάλιξα τὰ τέτραδά μου, καὶ ἀνέγνων ἐν πρώτοις τὴν
 ἐξῆς Προσφώνησιν τοῦ Ἀτιθάσσου Ποιητοῦ·

« Νέοι τῶν Ἀνκίων καὶ τοῦ Παρεπιστημίου! μετ' ὀλίγον
 « ἔχετε καὶ ὑμεῖς τὰς ὥρας τὰς ἡμέρας, τὰς μέρας, τοὺς πρω-
 « ταγωνιστὰς, τὰς ρίχας τῶν πατέρων· μετ' ὀλίγον ἀποτε-

«λειτουργοῦτε τὸ μέγα ἔργον ἐκείνων. Ἐκεῖνοι ἔδωκαν εἰς τὴν
«Ἑλλάδα τὴν αὐτονομίαν· ὑμεῖς δίδετε εἰς αὐτὴν οὐχὶ τὴν
«εἰκοτικὴν, ἀλλὰ τὴν ἀληθῆ, οὐχὶ τὴν νόθον, ἀλλὰ τὴν γρη-
«σίου κοινοβουλευτικὴν Κυβέρνησιν, δίκαιον ἀπαράγρα-
«πτὸν τοῦ ἔθνους. Τέχνα ἐκείνων ἐστὲ, καὶ ἡ ψυχὴ ἐκείνων
«ἀλμυρὴ, ὦ παῖδες, εἰς τοὺς πυρώδεις ὕμῳ ὀφθαλμοὺς.

«Μητέρα ἔχετε τὴν Ἑλλάδα, ἥτις, γενέτειρα τῶν μεγάλων
«ἀνδρῶν, τῶν μεγάλων ἐννοιῶν καὶ τῶν μεγάλων πρά-
«ξεων, μόνη αὐτὴ ἀνέζησε καὶ κατεπάτησε τὸ κράτος τοῦ
«θαράτου. Ἐγεννήθητε ὑπὸ τὸν θερμὸν ἥλιον τῆς ἐπανάστα-
«σεως· τήπια, ἐκοιμήθητε ὑπὸ τὰς ριχηφόρους αὐτῆς σημαίας·
«παῖδια, ἐπαίξατε εἰς τὸ Μεσολόγγιον ἐπιδιώκοντες τὰς
«φλογεράς σφαίρας τῶν Ἀραβικῶν καὶ Ἀλβανικῶν ὀλμῶν·
«ὅτε δὲ ἤρχισατε τὰ πρῶτα μαθήματα, ἐσυλλαβίσατε τὸ ἱερὸν
«ὄνομα τῆς Ἐλευθερίας. Πολλὸς ὁ Λεωνίδας Βότσαρης
«καὶ ὁ Θεμιστοκλῆς Μιαούλης, ἀποδημοῦντες εἰς τὰ στρα-
«τόπεδα καὶ εἰς τοὺς στόλους, ἀπεχαιρέτησαν ὑμᾶς μετὰ
«βαδίζοντα εἰς τὰς Σχολὰς, καὶ τὰ ἡρωϊκὰ ἐκείνων βλέμ-
«ματα ἠλέκτρισαν, ἐμαγνήτισαν τὰ μέτωπα ὑμῶν.

«ὦ παῖδες Ἑλλήνων! οἱ γονεῖς ὑμῶν κατεπολέμησαν
«τοὺς Ὀθωμανοὺς, συγκεροτήσαντες τὸν πυρρῆχιον χορὸν
«ἀπὸ τοῦ ἐν Βλαχίᾳ Δραγατσίου μέχρι τῆς ἐν Βοιωτίᾳ
«Πέτρας. Αὐτοὶ δὲ ἀτρομήτωρ βραχίωνων ἀπελύτρωσαν
«τὴν Πελοπόννησον, τὸ Αἰγαῖον, τὴν Ἀγαθολικὴν καὶ τὴν

«Δυτικὴν Ἑλλάδα δι' ἀνταλλαγῆς δὲ τῆς Σάμου, τῶν Τα-
«ρῶν, τῆς Κάσου καὶ τῆς Γραμβόσης ἐκτέταρτο τὴν Εὐ-
«ρυταρίαν, τὴν Φθιώτιδα καὶ τὴν Ἀκαρναντίαν. Αὐτοὶ, ἐν
«λόγῳ, πύσσαρες Βασιλῆιον προσεκάλεσαν Βασιλεῖα. Ἀρα
«παρ τὸ Κράτος αὐτὸ κτῆμά ἐστιν Ἑλληνικόν, καὶ πάντα
«τὰ ἐπ' αὐτοῦ Ἑλληνικά· οὐδεμία δὲ σπιθαμὴ τῆς Ἑλλά-
«δος ἐστὶ Βαναρική, καὶ οὐδεὶς ἄσταχνος αὐτῆς Βαναρικός·
«ἀλλὰ συνδεόμεθα οἱ Ἕλληνες μετὰ τοῦ ἔξωθεν ἐλθόντος
«Ἀρακτοῦ διὰ συμβάσεων, αἵτινες ἰσχυρὸν ἔχουσιν ὅταν τη-
«ρῶνται πιστῶς καὶ ὑπ' αὐτοῦ.

«Κληρονομήσαντες τὴν ἀνδρίαν καὶ τὰ δίκαια τοιοῦτων
«πατέρων,

«... ὦ παῖδες Ἑλλάνων! ἔτι,
«ἐλευθεροῦτε πατρίδ', ἐλευθεροῦτε δὲ
«παῖδας, γυνεῖκας, θῶν πατρίων ἔδην,
«θῆκας τε προγόνων· νῦν ὑπὲρ πάντων ἀγών.»

«Τατατά!.. ἀνεφώνησεν ὁ νομικός· τατατά!.. διὰ φιλα-
«κίσεως ἔξ μηνῶν τιμωρεῖται ὁ προκαλὼν ἢ διεγείρων εἰς
«ἀπειθεῖαν κατὰ τῶν καθεστῶτων. Ἄρθρον δέκατον ἔκτον,
«παράγραφος πρῶτος, κεφάλαιον τρίτον, περὶ πράξεων ἀντι-
«κειμένων εἰς τὰς βάσεις τῶν καθεστῶτων νόμων.»

«Λοιπὸν, εἶπον, ἐπειδὴ θεωρεῖτε καὶ τὸν Αἰσχύλον δικά-
«σιμον, ἀφῃσώμεν τὰς πατριωτικὰς Ἀφιερώσεις καὶ προθῶ-
«μεν εἰς ἄλλο τι μὴ κολάσιμον, εἰς τὸν Πρόλογον· ἔδωκε περι-
«κοπὴ τις αὐτοῦ·

«Παρατηρήσατε, ὦ Ἕλληνες, τὴν γενικὴν αὐτὴν ρωθρό-
τητα, ἥτις ἀπὸ τῆς πρώτης μέχρι τῆς τελευταίας βαθμίδος
«καταβαίνει τὴν κυβερνητικὴν κλίμακα; τὴν ὡχροπάρειον
«φθίσιν τῆς Ἀρχῆς αὐτῆς, ἥτις ἐστερήθη τοῦ ἐνὸς πρεσβυ-
«eros καὶ μόλις διὰ τοῦ μένοντος ἀναπρέει;

«Ἄκρα νηρημία· οὐδὲν σαλεύει γούλον εἰς οὐδένα τῆς
«Κυβερνήσεως κλάδον· οὐδεὶς οὐδαμοῦ ὀργανισμὸς νέος· καὶ
«αὐτοὶ παραλβοῦνται οἱ παλαιοί.

«Σήμερον ἡ Κυβέρνησις, ὡς παραγαγούσα καὶ διεκπε-
«ραιώσασα τὰ πάντα, ἡσυχάζει καὶ ἀναπαύεται· ἀπετελείωσε
«τὸ ἔργον τῆς εἰς τοὺς πρώτους ἐξ ἐνιαυτοῦ, ὡς ὁ Δημογρ-
«γὸς τὸν κόσμον εἰς τὰς πρώτας ἐξ ἡμέρας, καὶ ἀπολαύει
«τὴν ἀργίαν τῆς Κυριακῆς· καὶ ἴδεν αὐτὴ ὅσα ἐποίησε,
«καὶ ἰδοὺ καλὰ ἔλατ, καὶ κατέπαυσε τὴν ἡμέ-
«ραν τὴν ἐβδόμην ἀπὸ πάντων τῶν ἔργων αὐτῆς,
«καὶ ἠδύλησε τὴν ἡμέραν αὐτὴν, καὶ ἡγίασε τὴν
«αὐτὴν.

«Τὸ Ὑπουργεῖον, κατὰ τὴν μεγάλην καὶ δεσποτικὴν αὐ-
«τὴν ἐορτὴν, ἤρριξε κατ' ἀρχὰς στόμα χαῖνον, εἶτα ἐτάρυνσε
«τὰ μέλη, ἔπειτα ἔκλεισε τὰ βλέφαρα, μετέπειτα ὡς ὑπὸ
«μυανδραγόραν ἀπεκοιμήθη, καὶ τὸ ἔθνος περὶ τὸν κράββατον
«αὐτοῦ ἤαλμυρε· Ὑπνον ἔχοις ἐλαφρόν, Ὑπουργ-
«γεῖον οὐδὲν πράττον! Ὑπουργεῖον ἀθῶον καὶ
«ἄκακον!

«Ἡ νομοθετικὴ Ἐξουσία οὐδὲ συνεδριάζει· ἀποδείξει
«καὶ τοῦτο τρακατάτη τοῦ ἐξόχου ρόδου τῆς! Αὐτὴ πρώτη
«ἐρεθίσθη εἰς τὸ πρεῖμα τῆς ἐποχῆς, εἰς τὴν οὐσίαν τοῦ
«Γερμανικοῦ συστήματος· διὰ τοῦτο πρὸ τῶν ἄλλων ἐξέφυξε
«καὶ ἄφησε τὰ κῶλα ἐν τῇ ἐρήμῳ.

«Ἡ ἔργασία τῆς Ἐπικρατείας δὲ ὑπάρχει μὴ καὶ μόνη·
«Τελῶναι καὶ Ταμίαι εἰσπράττουσιν ἐν ταῖς Ἐπαρχίαις
«ἀμέσους ἢ ἐμμέσους φόρους· ὁ πεντηκὸς Ταμίος ἐν τῇ Πρω-
«τενοῦσῃ σωρεύει αὐτοὺς χρυσόν, ἄργυρον καὶ χαλκόν κατὰ
«ἐστίην, κατ' εἶδος καὶ κατὰ νόμισμα· τὸ ἀρακτορικὸν Τα-
«μέϊον καθ' ἑκάστον μῆνα, διὰ κοκκίης μελάνης καὶ εἰς
«ἴσην γραμμὴν θέτει ἐπὶ λειοτάτου παπύρου τοὺς ἀριθμοὺς
«83,333:33|000, καὶ ζητεῖ ἐν ἀκριβείᾳ, εἰς δραχμὰς ἄρ-
«γυρᾶς καὶ εἰς λεπτὰ χαλκίνα τὸ δωδέκατον τοῦ ἑκατομ-
«υρίου· αἱ Γραμματεῖαι καταστρώρουσι καὶ αὐταὶ κατὰ
«μῆνα τοὺς προϋπολογισμοὺς τῶν δαπανῶν, καὶ τὰ διατάγ-
«ματα τῆς παραδοχῆς τούτων ἐκδίδονται παρὰ τῶν Βανα-
«ρῶν Ἀρακτοβούλων ἐν τάξει καὶ αὐτὰ μόνα δὲ τῆς Κυ-
«βερνήσεως ἔργα ὑπάρχουσι τὰ τέσσαρα πάθη τῆς ἀριθμη-
«τικῆς, καὶ μόνος τοῦ Κράτους ἦχος ὁ νομισματικὸς.

«Ἡ Ἀρχὴ τῆς Ἑλλάδος ἀγαμυρῆσκει τὸν Λιπαρόν καὶ
«δυοκλινῆτον ἐκείνον Ἄπιν, ὅστις ἐτρέφετο εἰς τὸ ἐν τῇ
«Μέμφιδι τέμερος τοῦ Ἡφαίστου...

«Πῶς τὸ ἄσθμα τῆς δουλείας ἐπικύβηται πικρῶς εἰς τὰ

«στέρνα ἡμῶν; Τίς ἔθεσεν ἡμᾶς ὑπὸ τὴν κώδωνα τῆς πνευματικῆς αὐτῆς ἀντίλλας, καὶ στερούμεθα παντὸς ζωοφόρου αἵματος; Τίς ἐπέφερε τὴν ἡθικὴν αὐτὴν γθορᾶν, ἥτις καταβιβρώσκει πᾶσαν τὴν κοινωλίαν, καὶ οὐδὲ ἡ καυστικὴ τῆς κολλάσεως πέτρα καταπαύει τὴν πρόδοον τοιαύτης γαργαράνης;

«Κατ' αὐτοὺς τοὺς καιροὺς, ἐδοκιμοῦσιν ὅσοι ἐνῶπιον αὐτῆς Ἑξουσίας διπλοῦσι διπλωματικῶς τὸ σῶμα εἰς ἑδαφιαίας προσκυρήσεις, ὅσοι ὁμιλοῦντες πηλγοῦσι τὴν φωνήν αὐτῆς τοῦ ἀνυγγοῦ, ὅσοι γρωρίζουσι τὴν Γερμανικὴν γλῶσσαν, εἰς ἣν ὁ Θεὸς, ὡς γαίνεται, δικάσει τὰ ἔθνη ἐν τῇ αὐτετέρᾳ παρουσίᾳ, ὅσοι ἐν Βιέννῃ τῆς Αὐστρίας ἐκπαιδευθέντες ἔλαβον καὶ τινα μαθήματα κατασκοπικῆς, ὅσοι παριστῶσι τὴν Ἑλλάδα κτῆμα, τοὺς Ἑλληνας δουλοπαροίκους, τοὺς στρατιώτας τοῦ ἀγῶνος Βεδουτροῦ καὶ τοὺς ὀπλάρχῃ τοὺς Ἀβδοῦλ-Καδέρους, ὅσοι ἀπορρίψαντες κέρια καὶ πατρωνυμικὰ ὀνόματα αὐτοκαλοῦνται Ἀφωσιωμένοι.»

«Τατατά!.. πάλιν ἐκρῶξεν ὁ φοῖνιξ τῆς Δικονομίας τατατά!..» Ἐκάστη τῶν τριῶν τῆς δαυσυτάτης αὐτοῦ κάρας ἀνταπεκρίνετο ἑξῶθεν πρὸς ἐν ἄρθρον νόμου ἔσωθεν. Παίζων τοὺς δακτύλους εἰς τὸ μέτωπόν του ὡς εἰς ἐντατὸν ὄργανον καὶ «τατατά!» κελαδῶν ὡς ἐπὶ κλησὶν πρὸς τὴν Θεάν Μνημοσύνην, κατεβίβαζεν ἀπὸ τοῦ ἐγκεφάλου ἐδάφια καὶ περιό-

δους νόμων ἀνὰ δεκάδας, ἑκατοντάδας καὶ χιλιάδας. Ἀνακρούσας καὶ τότε τοὺς κροτάφους καὶ «τατατά!» ἐπιφωνήσας, ἔρριψε τὴν ὀρμιὰν εἰς τὸν ὠκεανὸν τῆς μνήμης του καὶ ὦ τοῦ θαύματος! ἐξέφερον ἠγκιστρωμένον τὸ ἐξῆς ἄρθρον. «Ὅστις διὰ δημοσίου ἐγγράφου δυσφημεῖ, λοιδορεῖ, προσβάλλει, χλευάζει τὴν Κυβέρνησιν καὶ διεγείρει περιφρόνησιν κατ' αὐτῆς, καταδικάζεται εἰς φυλάκισιν τριῶν μηνῶν μέχρι δύο ἐτῶν. Ἄρθρον εἰκοστὸν δεύτερον, παράγραφος πρώτη, κεφάλαιον τέταρτον, περὶ ἐξυβρίσεως τῆς εἰς τὴν Ἀρχὴν ὀφειλομένης τιμῆς.»

Ἐξηκολούθηται

«Ἀληθὲς κωμῳδία τὸ ἐρεσιῶς σύστημα, πλήρ' ἐνοῦσα, ὡς αἱ Γερμανικαί, τὸ κλανθυρόν μετὰ τοῦ γελόιου! Μοραρχία συνταγματικὴ τὸ φαινόμενον, καὶ ἀπόλυτος τὴν οὐσίαν. «Ἐνταῦθα μὲν καλὴ κακὴ Ἑλευθεροτυπία, ὀγκωτοὶ Κριταί, ἐπαρχιακὰ καὶ δημοτικὰ Συμβούλια· ἐκεῖ δὲ Ἱπουρρετορ ἀνεύθυνος, Δικασταὶ κατὰ τὸ δοκοῦν τῇ Κυβερνήσει ἀποβαλλόμενοι, νομοθετικὴ Ἑξουσία στερονμέρη τῆς εἰς τὴν συνζήτησιν ἑλευθερίας καὶ Ἀνακτοβούλιον συγκείμενον ἐκ Βαναγῶν, οἵτινες οὐδὲ τὸν ὄγκον τοῦ πολίτου Ἑλλήνου ὤμοσαν.»

«Ἐκ τούτου Ἐφημερίδες τείνουσαι ἀπαύστως εἰς τὴν καταστροφὴν τοιαύτης Πολιτείας - Τραγέλαφον, μοραδικῆς εἰς ἅπασαν τὴν οἰκουμένην.

«Ἡ Ἑλλάς ἐβράχυνε ζητοῦσα συνταγματικὴν Βασι-
 «λειαν, οἷαι ἡ τῆς Ἀγγλίας καὶ ἡ τοῦ Βελγίου· ἀλλ' οὐκ
 «ἦν φωνὴ καὶ οὐκ ἦν ἀκρόασις. Περωμεν καὶ ἡμεῖς ὡς λαοὶ
 «τινὲς τῆς Γερμανίας, οἵτινες ἀπὸ τοῦ 1815 ἔτους περιμέ-
 «νουσιν ἔτι συνταγματικὰς Μοραρχίας.

«Τίς ὁ αἷτιος τῶν συμφορῶν τῆς Ἑλλάδος;

«Ἄρα μὴ ὁ Ὑπουργὸς τοῦ Βασιλικοῦ Οἴκου;

«Ἄρα μὴ ὁ τῶν Ἐσωτερικῶν;

«Ἄρα μὴ ὁ τῶν Στρατιωτικῶν;

«Ἄρα μὴ ὁ τῶν Ναυτικῶν;

«Ἄρα μὴ ὁ τῆς Οἰκονομίας;

«Ἄρα μὴ ὁ τῆς Δικαιοσύνης;

«Ἄρα μὴ ὁ τῆς Παιδείας καὶ τῶν Ἑκκλησιαστικῶν;

«Ὅλοι ἀπορίπτονται τὰς χεῖρας. Ἡ Ἑλλάς ἐν τοῦτοις

«ἔχουσα τὰς ὀφείας ἐξωρυγμένας, κραυγάζει ὡς ὁ Κύκλωψ
 «Πολύμημος· Ὅστις μ' ἐτιφλάσεν!

«Ὅστις λοιπὸν ὁ αἷτιος τῶν δεινῶν τῆς Ἑλλάδος, Κό-
 «βριοί μου Εἰσαγγελεῖς· τὸν Οὔτινα προβάλλω, καὶ μὴ δι' ὀ-
 «νόμα Θεοῦ! παρεξηγήσατέ με.

«Ἀποφράς ἡμέρα, καθ' ἣν οἱ Βαυαροὶ συνέβησαν εἰς τὴν
 «Ἑλλάδα! ἐπροσιμώθησαν διὰ τῆς μετὰ μαχαίρων καὶ
 «ἐξόλων διαλύσεως τῆς ἐν Προνοίᾳ ἐθνικῆς Συνελεύσεως·
 «εἰσήλθον εἰς τὸ θέμα τοῦ λόγου διὰ τῆς καταλύσεως τοῦ
 «Ἑλληνικοῦ στρατοῦ καὶ διὰ τῆς φυλάξεως τοῦ Θεοδώρου

«Κολοκοτρώνου, τοῦ Δημητρίου Πλαποῦτα, τοῦ Κίτσου Ζα-
 «θέλλια, τοῦ Θεοδώρου Γρίβα καὶ ἄλλων ὀγδοήκοντα στρα-
 «τηγῶν καὶ ὑποστρατήγων τῆς Ἑλλάδος· ἔφθασαν καὶ εἰς
 «τὸν ἐπὶ λόγον διὰ τῆς καταργήσεως τῶν Μοραστηρίων τῆς
 «Ἀνατολικῆς Ἑκκλησίας, διὰ τῆς θημεύσεως τῶν ἱερῶν
 «σκεύων καὶ διὰ τῆς καταδροχθίσεως τοῦ ἀπὸ ἐξήκοντα
 «ἐκατομμυρίων δαρεῖον· οὔτε τὴν ἐθνικὴν γῆν διέμενον
 «εἰς τοὺς Ἕλληνας, οὔτε γεωργικὰς Τραπεζὰς συνέστη-
 «σαν, οὔτε λιμένα ἔνα ἐκαθάρισαν, οὔτε δρόμους ἔνα κατε-
 «σκέψασαν, οὔτε γέφυρας μίαν ἐκτίσαν, οὔτε χώραν ἐλώδη
 «μίαν ἐξήραν· ἀλλ' ἀφ' οὗ ἐπὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ ἐδάφους
 «ἀπεβρόδισαν πάντα χυμὸν ἀναβλαστήσεως, εἰσήγαγον τὴν
 «πολυτέλειαν, ἥτις ἐπέφερε τὴν χρεωκοπίαν τῶν Προχρί-
 «των τοῦ ἔθνους.

«Ποία βάσκαρος τέχνη συνέδεσεν εἰς ἐν ζεύγος τοὺς ἐξέ-
 «πρους παράλους ἡμᾶς μετὰ τῶν κοιμωμένων αὐτῶν μεσο-
 «γείων, τοὺς θερμοὺς ῥέους ἡμᾶς μετὰ τῶν ψυχρῶν αὐτῶν
 «γερόντων; Ἄν εἶχον κἄν ἔχρος τοῦ φιλελληνισμοῦ τῶν
 «ἀγαθῶν ἐκείνων Γερμανῶν, οὗς ἐγκωρίσαμεν εἰς Πέτιαν!
 «Ἄν εἶχον κἄν σπινθῆρα τοῦ πρὸς τὴν ἀρχαιότητα ἔρωτος
 «τῶν Πρώσων καὶ τῶν Σαξῶν!.. Θύρσι! Θύρσι! μᾶς
 «ἠπάτησας... ἐκ σοῦ ἐκρίσαμεν καὶ περὶ αὐτῶν. Κρουνοὺς
 «δακρύων χύομεν σήμερον... Θύρσι! Θύρσι! μᾶς ἠπά-
 «τησας...»

«Τατατά!.. μία δίκη, τρεις δίκαι, τέσσαρες δίκαι, ὄρμαθες
«δικῶν κατ' αὐτῆς σου μόνης τῆς Ἰερειιάδος!» ἀνέκραξεν
ἀπαισίως ὁ παὼν τῆς Νομικῆς ἐξοπλὼν ὅλα τὰ πολυόμματα
πτερά του καὶ τατατίζων πρὸς ἐμὲ

«τυλὸς τὰ τ' ὦτα, τὸν τε νοῦν, τὰ τ' ὄμματ' εἰ,
ὅτ' ἐγὼ, στρέψας δύο ἢ τρεῖς σελίδας, εἶπον πρὸς αὐτόν· Ἄν
«τυχὸν ἐθαυρήνης, φίλε, τὰ πεζά μου, ἀκουσον καὶ ποίησιν' ἢ
«Θέμις σου ἔστω καὶ ἴλεως πρὸς τὴν Θάλειάν μου... Πράξεις
«πρώτη. Σκηνὴ Α', καὶ ὅ' ἢν συνδιαλέγονται ὁ ποιητὴς Δημόφι-
«λος καὶ ὁ φίλος αὐτοῦ Εὐθύμιος. — Ὑπόθεσις ἐμὲ Δημόφιλον,
«καὶ σεχυτὸν Εὐθύμιον· λάβε τὴν κωμικὴν αὐτοῦ προσωπίδα,
«καὶ δίδε μοι ὡς αὐτὸς παραινέσεις. Ἀλλὰ μὴ πρὸς Θεῶν! ἐκ-
«πτοήσης με πάλιν διὰ τῶν χρησμῶν τοῦ περὶ τύπου Νόμου. —

ΕΥΘΥΜΙΟΣ.

Λεπτὸν τὸ ἀπεφάσις;

ΔΗΜΟΦΙΛΟΣ.

Σκοπὴν δὲν μεταβάλλω.

Τὸ Ποίημά μου αὐριον ἐκδίδω χωρὶς ἄλλο.

ΕΥΘΥΜΙΟΣ.

Ἐν ᾧ συγγράφεις τοῦ λαοῦ σιεράτους περιμένων
Καὶ διψῶν ἔχεις εὐγενῇ δημοτικῶν ἐπικρίνων,
Φοβεῖσθαι μὴ τὰ κωλὰ σου εἰς φυλακὰς ἀρήσης.

ΔΗΜΟΦΙΛΟΣ.

Ὡς ἐπαθλὴν μου μὴ ζητῶ ἐγὼ χειροκροτήσεις;
Τὴν φῆρον τῶν συγχρόνων μου μισθὸν λογαπατήλων,
Πωλούντων τὰ ἐγκώμια πρὸς ἐν λεπτὸν τὸ φύλλον.

Μορία ζήτω! ἀπ' αὐτοὺς τοὺς ψιττακοὺς λαμβάνεις,
Ἐάν διὰ ζαχάρως τὸ στόμα των γλυκάνης.

ΕΥΘΥΜΙΟΣ.

Ἡ ἄκρα σου μὴ ἐγγιγθῇ τοῦ ἥθους αὐστηρότης·
Πολλάκις εἶναι, φίλε μου, ἐπισφαλὲς ἀπλότης,
Νὰ ἔχη τις τὴν ἀφελῆ καρδίαν εἰς τὰ χεῖλη,
Νὰ λέγῃ ὅ,τι μέλιστα νὰ σιωπῇ ἐφείλει.
Ἐπλάκωσαν τοὺς Ἕλληνας πένια καὶ δουλεία.
Πλὴν τίς διαμαρτύρεται; ἡ σιωπὴ τελεία.
Ἡ κοινωνία σύνδεσμος ὑπάρχει συμφερόντων,
Ἀνθρώπων συνδιαίτησις ἀλλήλους ἀπατώντων,
Καὶ ἂν οὐ ἐν τῷ μέσῳ των ὡς τύχη πλανᾶς βῆμα
Εἰς μίαν τῶν παγίδων των ἀφέντως πίπτεις θύμα.
Αὐτοὶ τὸ χρέμα δίδουσιν, ἐκεῖνοι τὸ καρποῦνται,
Προδίδουσι τοὺς λόγους σου καὶ μᾶλλον στερεοῦνται.

Νὰ διορθώσης τοὺς πολλοὺς ἐπιχειρεῖς σὺ μόνος!
Τὸν κόσμον οὕτω τρέχοντα ὁ γέρον βλέπει Χρόνος·
Πολλοὶ τὸν ἐσπλίτευσαν· πλὴν μήπως μετεβλήθη;
Μὴ τὰς ἀρχαίας ἔξεις του καὶ πλάνας ἀπηνήθη;
Ὁ ἀκαμπτος Κατωτισμὸς τῶν παλαιῶν αἰώνων
Ἀπέδει πρὸς τὸ βάδισμα τῶν ἐνεστῶτων χρόνων.
Παρατηρῶ κ' ἐγὼ πολλοὺς τοῦ ἔθνους πατραλούς
Εἰς τοῦτο ἐπιθέτοντας τὴν πλάκα τῆς δουλείας·
Ὁ ἄργυρος, διαφθορεὺς εἰς τῆς ἀρχῆς τὰς χεῖρας,
Ἀνοίγει ὅλων εἰς ἡμᾶς τῶν κακίων τὰς θύρας·
Ἀλλ' οὐδὲ ἀπελπίζομαι, οὐδὲ ἀπηνιάζω,
Καὶ τὴν ψυχὴν μου εἰς μακρὰν ὑπομονὴν γυμνάζω.

ΔΗΜΟΦΙΛΟΣ.

Πῶς! ὅσα ἔμαθα λοιπὸν ἐκ παιδικῶν μου χρόνων
Ἀναδιδῶν νυχθημερὶν τὰς βίβλους τῶν προγόνων

Να λησμονήσω σύ ζητῆς, καὶ μεταβάλλων βίον
 Τοῦ κόσμου νὰ παραδεχθῶ τὸ μοχθηρὸν βιβλίον!
 Κ' ἐγὼ πανουργός, ἐπειδὴ καὶ οἱ πολλοὶ πανουργοί!
 Κ' ἐγὼ κακοῦργος, ἐπειδὴ καὶ οἱ πολλοὶ κακοῦργοι!
 Εἰς πᾶσαν χώραν φαίνονται κατ' ἐποχὰς μεγάλοι
 Τυραννομάχοι συγγραφεῖς καὶ τολμηγίαι ἄλλοι·
 Παράδοχοι καλούμενοι ἀπὸ τὸ χυδῆν πλῆθος,
 Ἀναπτεροῦντες βαθμυδὲν τὸ φρόνημα, τὸ ἦθος,
 Αὐτοὶ ἐκείνης τοῦ ζυγοῦ τινάσσουσι τὸ βῆρος,
 Τῶν δεσποτῶν ὁ σκόπιλος καὶ τῶν λαῶν ἡ φάρος.

ΕΥΘΥΜΙΟΣ.

Ἄν δώσῃς τὰ βιβλία σου εἰς τῆς Ἀρχῆς τὴν δαδᾶ,
 Μὴ διὰ τούτου τοῦ φωτὸς φωτίσης τὴν Ἑλλάδα;
 Μὴ διὰ τούτου τοῦ πυρὸς τοῦς Ἕλληνας πυρώσῃς;

ΔΗΜΟΦΙΛΟΣ.

Ἐκὼν καὶ τοῦ Κεραῆ, ἀνορθωτοῦ τῆς γλώσσης,
 Ἡ βίβλος εἰς τὸ Νεάπλιον πηλοῖεν τοῦ Πλατάνου·
 Ἀλλὰ εὐκρεστότερον θυμίσμα λιθάνου
 Ποτὶ εἰς τὴν αὐράνιον ἀψίδα δὲν ἀνέβη.
 Τὸν χάρτην ἡ Κυβέρνησις εἰς τέφραν συσσωρεύει·
 Πλὴν αἱ ἰδέαι ἀδιγείς εἰς τοὺς κίωνας ζῶσι,
 Καὶ ἀνεγείρουσι λαοὺς, καὶ βασιλεῖς νικῶσι,
 Καὶ δύο εἰσὶν ἥλιοι ἀγέγρατοι τὸ κάλλος,
 Ὁ εἷς ὁ αἰσθητὸς αὐτὸς, τῶν ἐννοιῶν ὁ ἄλλος.

Οἱ Ἕλληνες, εἰς σκοτεινὰς ἡμέρας καὶ ἀτύχους,
 Τοῦ Πήγα τοὺς θαυματουργοὺς ἀνεμασῶμεν στίχους
 Ἐν ᾧ τὴν κέραν εἶχομεν ὑπὸ ζυγὸν σκυμμένον
 Ἀλλ' ἐπεὶ ἐμείσαμεν ἀπ' Ἀἴνῃ ἀναμμένην
 Τὴν φλόγα, ἥτις ἔκαυσε καὶ καίει μέχρις ὥρας
 Τὰς μέχρι τοῦ Διονύσεως καὶ τοῦ Εὐφράτου χώρας.

ΕΥΘΥΜΙΟΣ.

Παταίτησε τῆς πρώτης σου νεότητος τὰς πλάνκας.
 Τὸ ἔθνος ἐλησμόνησε τῆς δόξης τοῦς παιᾶνας·
 Ἀρ' οὐ τὴν γῆν ἐσάλευσεν εἰς ληθαργίαν πίπτει,
 Πρὸς τῆς Ἀρχῆς τὸν ἥλιον ἐκθαμβωμένον κύπτει,
 Καὶ ἡ γενναία Μοῦσά σου ἐν ᾧ ταλαιπωρεῖται
 Δι' ἕνα σφάζονται σταυρὸν οἱ πρῶτοί του πολῖται.
 Ὁ Ἱπουργὸς πεταρμίζεται, καὶ οἱ φρουροὶ τῶν νόμων,
 Οἱ Δικασταὶ, νικρόνονται ἀπὸ σπασμώδη τροχόν·
 Γνωρίζεις δὲ τῶν Ἱπουργῶν αὐτῶν τὴν σημασίαν·
 Δὶν ἔχουσι παρ' ὄνομα, στολὴν καὶ φαντασίαν.
 Ὀλίγοι τινὲς Βαυαροὶ, Ὀλίγοι τινὲς Ξενοί,
 Εἰς τῆς Ἀρχῆς τὴν μηχανὴν ὀπίσω κεκοιμημένοι,
 Αὐτοὺς ὡς χρυσοστόλιστα νεύροσπαστα κινεῶσιν
 Ἐν ᾧ εἰς τὴν παράστασιν πολλοὶ χειροκροτοῦσιν.

ΔΗΜΟΦΙΛΟΣ.

Ἄν διαμαρτυρήσῃς φωνὴ τις μὲν μένη,
 Τὸ ἔθνος, ἔσως μὲ εἰπῇς, ἐκ τούτου τί καρδαίνει;
 Ἀποκρινόμενος εἰς οἱ ἰδοὺ τί λέγω μόνον·
 Κατίκτησαν τὴν γῆν αὐτὴν οἱ Τεῦρκοι πρὸ αἰώνων·
 Τὸ ἔθνος εἰς τὴν ἀπειρον πλημμύραν τῶν ἐπνίγη·
 Ὡς διαμαρτυρούμενοι ἀπέμειναν ὀλίγοι
 Ὀπλοφοροῦντες ὀρεινοί, τῶν πόλεων φυγάδες.
 Ἐκ τούτου τί προέκυψεν; αἱ τόσαι πεδίαδες,
 Τὰ τόσα δάση καὶ βουνὰ καὶ μετὰ τόσα ἔτη
 Εἰς τοὺς ἀνθρώπους λέγουσι τὰ ἔργα ἡμῶν ἔτι.

Περίγλωσς κατίστημεν τῆς ὅλης οἰκουμένης·
 Τεμάχια ἡμιθανῆ ἐχίδνης κεκοιμήνης,
 Ἰπὸ σηκαίαν Ἰκαστος μίᾳς Ἐρημείδος,
 Πρὸς ἄλυστρον ἐρίζομεν τῆς δυστυχοῦς πατρίδος

Καὶ δαπανῶντες τὴν ἰσχὺν ἡμῶν εἰς διχονοίας
 Δυζήμεν τὴν καθ' ἡμῶν ἰσχὺν τῆς τυραννίας.
 Φεῦ! ξένοι πρὸς ἡμᾶς αὐτοὺς, οἰκτοὶ πρὸς τοὺς ξένους,
 Οὐδ' ἐλαχίστην ἔχοντες φιλοτιμίαν Γένους.
 Καὶ πᾶσαν θυσιάζοντες ἀρχὴν εἰς τὸ συμφέρον,
 Νὰ φέρῃ μῆλλον καὶ πλεον ἀφίσταμεν τὸ φέρον.
 Τὸν μὲν λαόν, τὸν ἄλλοτε συναθροίνον φρονεῖον,
 Εἰς φορολόγους ὄνυχας ἀφίσταμεν ὀνείων.
 Ἡμεῖς δ' ἐγίνεμεν ἡμῶν αὐτῶν εἰ χαροκτόνοι,
 Διότι ὅλοι χαμῆς πῶς ἐκλίνουμεν τὸ γόνυ.
 Ἐμπρὸς εἰς τὸν ἐλάχιστον βασιλικὸν Πραφίσκον,
 ὣς Πέρσαι εἰς τοῦ Λάμπωντος ἡλίου των τὸν δίσκον.

Οἱ τῶν Ῥωμαίων χαμῆς πῶς κατέστημεν Γραικύλοι,
 Καὶ μόνον ὑπὲρ Κασάρου φεινόμεθα στωικῶλοι.
 Μισῶ, μισῶ τοὺς ἔχοντας ὠραῖαν βετυρεῖαν,
 Οὐδὲν δὲ φίλτρον εὐγενὲς πρὸς τὴν ἐλευθερίαν.
 Μισῶ τοὺς μεταλλάττοντας ἀρχὰς καὶ δοξασίας,
 Εἰς μόνον ἐν μαιδιάσμα ψευδὲς τῆς ἔξουσίας,
 Πλὴν σεύοντας αἵματηρὰν τὴν χλαίνην τῆς Πατρίδος.
 Ὁπέταν τῆς προτέρας των ἐκπέσωσιν ἀλπίδος.
 Καὶ τοὺς μεγάλους μέφομαι καὶ τοὺς μικροὺς ἐν γένει.
 Τοὺς μὲν, διότι ἔμπροσθεν εἰδώλων ἰσχυμμένοι,
 Τὸ φρόνημα εἰσάγουσι τὸ ταπεινὸν καὶ ξένον.
 Εἰς τὴν Ἑλλάδα τὸν ἐχθρὸς σεμνόδιον παρθένον.
 Τοὺς δὲ, διότι εὐκαμπτοὶ πρὸς τοὺς τρυφεροὺς δοῦλους,
 Πραεῖς μεταχειρίζονται τοὺς τρόπους καὶ ὑποδούλους.
 Καὶ δὲν δεικνύουσι γυμνὰ πρὸς τὴν κακὴν μίσην,
 ὣς πρέπει ἄνδρες ἀληθεῖς, ἐλευθεροὶ καὶ ἴσοι.

ΕΥΘΥΜΙΟΣ.

Τῆς δημοκρατικῆς βρυδὲ τῆς ἑφρανεῖσης κλάδος,
 Ἀπὸ τῆς ἐπανάστασιν ἐξῆλθες τῆς Ἑλλάδος.

Καὶ τὴν ἀνησυχίαν τῆς εἰς τὴν ψυχὴν σου φέρεις.
 Εἰς ἑλὰ δυσανασχετεῖς καὶ εἰς κῆνὸν δὲν χεῖρεις.
 Ἀλλὰ ἐμενάρχῃμεν κατὰ τὰς κυβερνήσεις.
 Οἱ ἄνθρωποι ἀλλάττουσι τοὺς τρόπους καὶ τὰς κλίσεις.
 Τῆς Μοναρχίας πανταχοῦ ὑπάρχουσι στοιχεῖα
 Γλυκύτης, ἀφοσίωσης, σιγῇ καὶ πειθαρχία.
 Καί μιν περὶ τῶν κοινῶν πραγμάτων ἐκεί πάλιν.
 Ολίγοι τινὲς φαίνονται, καὶ ἀφανεῖς οἱ ἄλλοι.
 Εἰς τοῦτο τὸ Πολίτευμα κερδαίνουσι συνήθως.
 Οἱ ἔχοντες εὐάγωγον καὶ ταπεινὸν τὸ ἦθος.
 Ὀλοσχίρῃ ἀλθῆται αὐτὸ δὲν ὑποφέρει,
 Καὶ ἢ τὸ Κράτος ἄρῃσι, ἢ μένει καὶ κατέρει.

ΔΗΜΟΦΙΛΟΣ.

Ἐλπίσμα ἢ ἀρετὴν εἰπέ το χαρκτηῖρος,
 Ἡ λαίψανον τοῦ φλέξαντος τοὺς Ἑλλήνας κρατῖρος,
 Ἡ Μοῦσά μου ὑπὸ κῆρος δὲν δύναται νὰ γένη.
 Ἡ γὰρ αὐτὴ, ἂν τρέψῃ σᾶς, ἐμὲ καταμαραίνει.
 Εἰς τὰς Ἀθήνας, εἰς αὐτὸν τὸν Ἀγίον μου Τάφον,
 Τὰ πρῶτα εἶδα ἐγὼ τῶν Σπίτσων καὶ τῶν Γράφων!
 Ἐκάθισον εἰς τὰς στοὰς ὁ ἔς τῆς Ὀλυμπίας,
 Καὶ εἰς τὰ περιστύλια ὁ Χίτης τῆς Φιγαλείας!
 Μὴ ἀνδριαντοποιήσαν τὴν Ἀθῶνα οἱ τίσον.
 Μεγαλοῦργοι βραχίονες αὐτῶν τῶν ἀλλογλώσσων,
 Ἡ μὴ τὴν Πελοπόννησον ἀπέκοψαν τῆς Χέρσου,
 Καὶ καταδίδουσι ἡμᾶς τοὺς νικητὰς τοῦ Πέρσου.
 Ὀλίγας βῆνας ἤθρῃσαν ἀρχαίων ἀγαλμάτων,
 Καὶ τὰ Μουσεῖά των ἰδοὺ καὶ τὰ Πρεσβυτεῖά των...
 Σκοπεῖω βέλη κατ' αὐτῶν θανάτου νὰ τοξεύσω,
 Κ' ἂν ἐμῶ εἰς φυλακὰς καὶ δίσκους ἐκπνέσω.

Εἰς τὰς εἰρκὰς τῆς πόλεως αὐτῆς τῆς παλαιτάτης
 Ἀπίθανον ἀδαρυτὶ Φωκίων καὶ Σωκράτης.»

« Ἀδελφέ, νενίκηκας! .. ἔκραξεν ὁ δικηγόρος ὑψὼν τὴν φωνὴν του εἰς τὴν διαπασῶν· διάλογος ὠραῖος, ὠραιότατος! .. «στιχουργία θαυμασία, θαυμασιωτάτη! .. ὕφος μελῖρρυτον, μελιρρυτότατον! .. ἀρχαὶ ἀξιόλογοι, ἀξιολογώταται! .. »

Θαῤῥήσας ἐγὼ καὶ θεωρήσας ἐμαυτὸν ἄλλον Μένανδρον, ἧλαξα σκηνογραφίαν καὶ παρέστησα δύο ἀφωσιωμένους, τὸν Διοικητὴν τῆς Ἀττικῆς καὶ τὸν Εἰσαγγελεὰ τῶν Πρωτοδικῶν, συνομιλοῦντας οὕτως·

Ο ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ.

Εἰσαγγελεῦ! ἡ ἔντονος εὐφράδειά σου ἦτον
 Ἀξία, κατ' ἀλήθειαν, ὑπουργικῶν χαρίτων.
 Διὰ τὸ ἐπιμίσθιον μεγάλως σὶ συγχαίρω.

Ο ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΥΣ.

Διοικητὰ μου! κατὰ νοῦν ὅποτε κ' ἐγὼ φέρω
 Τὴν τίσιν ἀφοσίωσιν καὶ τολμῇ σου ἐκείνην
 Καὶ ὅσων εἰς τοὺς ὤμους σου ἀνέλαβες εὐθύνην,
 Νενίκημαι καὶ νικηθεὶς ὁμολογῶ τὴν ἦταν.
 Πλὴν μέρος ἔλαβες καὶ σὺ καλὸν ἀπὸ τὴν πῆταν.
 Διὰ τὰς διαχίλιας σου δραχμὰς πολὺ ἐχάρην,
 Καὶ ἄξιζες μὰ τὸν Θεόν! δεκαπλασεῖν χάριν.

Ο ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ.

Τοῦ ἱπουργείου ἡ εὐχὴ μὲ ὀδηγεῖ ἐκείνη
 Τὴν ἄνισον καὶ σχολιὰν ὁδὸν μου ὁμαλύνει.

Ο ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΥΣ.

Ἐκείνη κατὰ πᾶσάν μου ἀγόρευσιν μ' ἐμπνέει,
 Καὶ τότε Διμοσθένης ὁ χεῖμαρρός μου ῥέει.

Ο ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ.

ὦ! ζήτω ἡ Κυβέρνησις εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας!
 Χαρίζει σήμερον αὐτὴ ἀγροὺς καὶ σταφιδῶνας
 Εἰς ὅσους πίστιν ἐνθερμον μέχρι λατρείας βλέπει,
 Καὶ κατὰ λόγον τῶν γαιῶν καὶ τῶν σταφιδῶν πρέπει
 Νὰ ἐπαυξάνωμεν ἡμεῖς ὑποταγὴν καὶ ζῆλον.
 Ἐλάδωμεν ποτὶ ξηρὸν ἀπὸ τὸ ἔθνος φύλλον;

Ο ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΥΣ.

Μικροὶ μεγάλοι σήμερον τοῦ Κράτους ὑπηρεταί
 Ἀς ἔχη δόξαν ὁ Θεὸς! δὴν ζῶμεν ὡς ἐπαίται.
 Ὀλίγον κοπιᾶζομεν, κερδαίνομεν μεγάλως,
 ὡς νὰ ἐγέννησεν ἡμᾶς κἀνείς πλανήτης ἄλλος.

Ο ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ.

Ἐγὼ κατὰ πεποιθῆσιν καὶ κατὰ θεωρίαν
 Διατηρῶ πρὸς τὴν Ἀρχὴν ἀπείραντον λατρείαν.

Ο ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΥΣ.

Κ' ἐγὼ καθ' ὑπαγόρευσιν εὐθέως συνειδότος,
 Συνάδελφε, διατελῶ συνήγορός της πρώτος.

Ο ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ.

Συνωμοσίαν φέρε μὰς ἐντὸς τῆς Πρωτευούσης,
 Καὶ τότε δὲ νὰ μὲ ἴδῃς καὶ τότε νὰ μ' ἀκούσης!

Ο ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΥΣ.

Ἐφημερίδες ἐκατὸν καὶ βίβλοι ἄλλαι τόσαι
 Καὶ συγγραφῶν χίλιαι νὰ φωνασκῶσι γλώσσαι
 Κατὰ τοῦ Θρόνου ἤθελα, καὶ τότε νὰ γνωρίσης
 Ἄν Μακκαβαῖον μ' ἐπλκσεν αὐτόχρημα ἡ φύσις!

Ο ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ.

Κἀνείς τί ἔχει νὰ εἰπῇ κατὰ τῆς Ἐξουσίας;
 Δὴν ἐκπληροῦ τὰ χρῆα τῆς μετ' αὐσυνειδησίας;

Ο ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΥΣ.

Τὰ ἐκπληροῦ ναι, φίλε μου, καὶ κατὰ παραπάνω.
Αἰῶνας διηγούμενος τὰ ἔργα τῆς δὲν φάνω.

Ο ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ.

Εἰς φάαρ Ἀρτσιανόν ἡ ἀληθὺς μεγάλη
Ἀπὸ τὴν πέτραν τὸ νερόν, ὡς Μωυσῆς, ἐκβάλλει.

Ο ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΥΣ.

Αὐτὴ λιμένας ἀνοίξε διὰ βορβοροφάγων,
Καὶ πρόβατα ἰδοὺ ὁ Ροδρ Ἰσπανικὰ εἰσάγων.

Ο ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ.

Προθύμως, χάρις εἰς αὐτὴν, ὁ γεωργὸς ὀργώνει
Καὶ πρεθυμότερα πολλὸν τοὺς φόρους του πληρώνει,
Καὶ μόνος μίχρῃς ὕθρου καὶ μέχρῃ τοῦ Ταινάρου
Ἀπ' Ἀθηνῶν ἀκούεται ὁ ἦχος τοῦ θαλάρου.

Ο ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΥΣ.

Εἰς τὴν Καθίδραν ἄντοξ εἰσέχθη πλέον βίος·
Ζῇ ὁ καθεὶς πολυτελεῶς, ζῇ ὁ καθεὶς πλουσίως·
Ἐδωδίκια ἐξαίρετα! ἐνδύματα ὠραῖα!
Κοιμῶνται οἱ ἐν πράγμασι τὰς εἰκοσιεννέα,
Καὶ τὸ χρυσοῦν αὐγὸν γέννη ἡ ἥρως εἰς τὸν μῆνα.
Σπῆκνει ὁ Δημόφιλος τὴν πολυκράν του ῥίνα·
Ἡ εὐγλωττία μου εὐθὺς βροντᾷ ὡς ὁ βορέας·
Καὶ φέρει ὅλα τ' ἀγαθὰ τοῦ Κρόνου καὶ τῆς Ῥέας.»

«Εἰρωνεῖα Μολιέρειος, ὑπερμολιέρειος!.. ἔκραζεν ὁ ὑπερθε-
«τικώτατος ἐπικριτὴς μου· πλὴν μόνον τόσον, τόσον μόνον διὰ
«τὸν εὐλογημένον Διοικητὴν;...»

«ὦ!.. ἀπεκρίθην ἀνοίγων τὸ σημειωματάριόν μου· δι' αὐ-
«τὸν ἔχω καὶ ἀλλαχοῦ, εἰς μίαν Μενιππειάν μου, κεντή-
«ματά τινα, κατὰλληλα καὶ δι' ἄλλους πλεονέκτας Διοικη-

«τάς, ἀναφανδὸν σφετεριζομένους τὸν δημόσιον πλοῦτον· ἰδοὺ,
«περιεργείας σου χάριν, μικρὸν τι δαίγμα καὶ τοῦ σατυρικοῦ
«μου οἴστρου»

Γνωρίζω ἕνα ἐντιμὸν Διοικητὴν τοῦ Κράτους·

Ἄν εἶχε τόπον νὰ ταῖν τρεῖς πύλας μύλους πλάτους·

Πλὴν σήμερον ἀπέκτησε τοῦ Κίμωνος τοὺς κήπους,
Περὶ τῆς τιμιότητος ὁ χρησμοδότης τρίπους.

Χθρῆ, ὅταν τοὺς ἰδρωτάς του ἐσφράγγει φονάτων

Τὰ ζήτω! καὶ πρὸς ἐν λεπτὸν τὸ ζήτω! ἀγοράζων,

Κατάστικόν του ἔπεισε πσοάριαν μικρὴν φύλλων·

Ἀπὸ τὸν ὑπομάσχαλον καστρέτιόν του πῆλον.

Τὸ σημειωματάριον τοῦ ἥρωος φυλάττω,

Καὶ ἴσον ἀπαράλλακτον τῷ πρωτοτύπῳ νὰ τοι·

«Κατάλογός μου ἀκριβὴς

«Τῆς χρονικῆς ἀπολαυτῆς.

«Χιλίαις ἀπὸ κτίρια· χιλίαις ἀπὸ δρόμους·

«Χιλίαις ἐκ συντροφιῶν ἀπὸ ἀγορασθέντων·

«Τρεῖς χιλιάδας ἐκατὸν ἀπὸ στρατολογίας·

«Τσσαύτας ἀπὸ τυχερὰς μικρὰς δωροδοκίας·

«Χιλίαις ἴτε μ' ἐκατὸν ἀπὸ ἐνοικίσεις·

«Χιλίαις ἐκ τῶν ληστεϊῶν· χιλίαις ἀπὸ ατάσεις·

«Ἐξ χιλιάδας τακτικάι,

«Ἄλλ' ἀγνωσταί καὶ μυστικαί,

«Ὁ ἔκτακτος κ' ἐκ περισσοῦ διδόμενος μεθὲς μου·

«Ἀπὸ Δημάρχου· δώδεκα τῆς Διοικήσεώς μου.

«Τὸ ἔλεον, δέξαν ὁ Θεὸς νὰ ἔχη κ' εὐλογίας.

«Τρεῖς χιλιάδας διατολα, δραχμὰς τριακοσίας.»

Να μὲλαγμα Διοικητῆς! Τῷ ἔντι ἀξιοῦς!

Πλὴν τ' ὄνομά του σιωπῶ... εὐρίτε το...»

—Χά! χά! χά!... τὸ πῦρ... ὁμοιοκαταληξία... ὁμοιο-
«λεξία... χά! χά! χά!... σάτυρα βασίλισσα σατυρῶν!.. σά-
ατυρὰ σατυρικωτάτη!.. Ἀδελφέ, σὲ συγχαίρω· μέγαν Βοαλὼ
«ἔχομεν οἱ Ἕλληνες μὰ τὸν Θεόν! καὶ δὲν γνωρίζομεν ποῖον
«θησαυρὸν ἔχομεν. Φίλευσέ με δὲ καὶ κἀνὲν τεμάχιον διὰ
«τοῦς Ἱπουργοὺς, διὰ τὸν Ἱπουργὸν τῆς Δικαιοσύνης μάλι-
«στα, ὅστις οὔτε μιᾶς Προεδρείας τοῦ Πλημμελειοδικείου
«μ' ἔκρινεν ἄξιον.

—Ἐχὼ τι ἀρμοδιώτατον καὶ δι' αὐτὸν καὶ δι' ὅποιονδῆ-
«ποτε ἄλλον ψοφοδεῆ Γραμματέα τῆς Δικαιοσύνης, Ἰουδαί-
«ακῶς παραχαράττοντα τοὺς Ἑλληνικοὺς θεσμούς· μὴ σὲ μέλη
«καὶ ἄκουε μόνον·

Σὺ, ὅστις βλέπεις τὴν Σιών ὡς πόλιν γενετῆς σου,
Τοῦ Ἰερδάνου, Ἐκλαμπρε, τὰς ὄχθας ἐνθυμήσου.
Παραίτησε τοῦ Ἰλισσοῦ τὰ θελωμένα βεῖθρα·
Τοῦ Σιλωάμ δὲν εἶν' αὐτὸς ἡ θεία κολυμβήθρα.
Μὴ τήκεσαι ὡς ὁ κηρὸς τοὺς Ἕλληνας φωτίζων·
Σὲ περιμένει τοῦ Σινᾶ ὁ πάτριος ὄριζων.
Τοὺς πίνακας τοῦ ὁ Νωσῆς σὲ κράζει νὰ ἐκθάψῃς,
Τοῦ Δευτερονομίου τοῦ τὰ σχόλια νὰ γράψῃς.
Τὰ Εἰδικὰ Κριτήρια μὴ δὲ ἡμᾶς συσταίης,
Καὶ τρεῖς τῆς Ἱερικῆς Πρωθυπουργὸς νὰ γένῃς.
Ἐκτὶ συγγράφων Κώδικας, εἰς τῆς Ἀθανασίας
Τὸν οὐρανὸν ἀνάσπῃς πυρίδερρος Ἠλίος...·

—ὦ! ὦ! ὦ! τῆς Ἱερικῆς!.. πόσον νόστιμος ἡχώ!.. χῶ!
«χῶ! χῶ!..

—Πολλὸ, ὡς βλέπω, σὲ ἤρεσε καὶ τοῦτο· ἡ ὄρεξις ἐν τῷ τρώ-
«γειν ἔρχεται· ἰδοὺ καὶ ἄλλο τι περὶ τῆς Σπαρτιατικῆς ἡμῶν
«Γερουσίας·

Τί κάμνουσιν εἰ μέινοντες τοῦ ἔθνους ἀθλοφόροι,
Οἱ ἄλλοτε ὑψώμενες καὶ ἄσαιστοι ὡς ὄρη;
Κρεμάσαντες εἰς τὸν λαϊκὸν σταυρὸς τῆς Βασιλείας
Καὶ ἀναμνησκόμενοι ἄδράς μισοθεοσίας,
Οἱ λιπαροὶ αὐτοὶ κριοὶ τῆς ποίμνης τῶν Ἑλλήνων
Εἰς ἥτους ἤδη τέρπονται καθώων των χρυσίνων·
Καὶ ἀταράχως βλέπουσιν εἰς μίαν μάνδραν ζῶντα
Ἀνέμοιά των πρέβαντα, ἰσχνὰ καὶ φωριῶντα.

Τὰ κύρια ὀνόματα ζητεῖτε τῶν Κυρίων;
Καλεῖται Ψηφωπώλης εἰς, ὁ ἄλλος Σιγαλίων,
Ἐκεῖνος Κρονολήριος, Χυλοφαγέωρ εὐτός,
Πρεσβυτάταρχος δὲ αὐτοὶ καὶ Τριμογνάθων-Βροῦτες,
Καὶ δι' αὐτοὺς τοὺς ὑψηλοὺς τοῦ Βήματός της στόλους
Πλουτάρχου βίους ἡ Ἑλλὰς συγγράφει παραλλήλους.

Τριάκοντα τὸν ἀριθμὸν, τριάκοντα Κομμάτων,
Καὶ εἰς τὰς γυνώμας παρδαλοὶ ὡς εἰς τὸ ἐνδομά των!
Εἰς κόκκινα σανδάλια, εἰς κοντογεῦνι βήσου,
Ἰδοὺ ὁ Κοζαδασισμὸς ὁ τῆς Πειλοποννήσου!
Τὴν κόμην του ἔχων χυτὴν, τσαρουχαφορεμένος,
Ἰδοὺ ὁ Ἀρματολισμὸς προσωποποιημένος!

Αὐτὸς ἀνακομβόναται ζητῶν νὰ ὑπογράψῃ,
Ἀρπάζει τὸ κονδύλι του ὡς δίκελαν νὰ σκάψῃ,
Καὶ βλέπεις τὰ στοιχεῖά του εἰς τὸ χαρτὶ ἐμμένει
ὡς βώλους εἰς χωράφια προσφάτως ἐργασμένα.
Ἐκεῖνος τοῦ ἐμμένου σου του χασιμουρητοῦ τὸ μέλος
ἵψων εἰς τὴν διαπαῶν καὶ μὴ εὐρίσκων τέλος,

Τοῦς ὑπουργοὺς δι' ἐκπὸν αἱ ἀπανηγυρίζει
καὶ ἀπὸ τόσα ὠρα γὰρ τὴν αἴθουσαν γεμίζει.

Ἐν αὖ εἰς ἄρθρα σκέπτονται αὐτοὶ νομοσχεδίων,
ὑπασπιστὰι, διαγγελεῖς ἐκ τῶν ἀνακτορίων
ἰπποδολῖς τῶν ἔρχονται καὶ παῖδες συμφάνως
τὴν κωμωδίαν τῶν θεσπῶν ἑμοῦ καὶ τοῦ ἀγῶνος.

Γνωρίζω ἐνα εἰς αὐτῶν περιπατεῖ ὁ γέρων
τὴν στρογγυλὴν κοιλίαν του ὡς κολλημένην φέρων.
«Τί νέα;» τὸν ἠρώτησα ἰσθίς. «Τί θέλεις νέα,
«Μὰ εἶπεν, ἀφ' οὗ ἔχομεν θεὸν καὶ βασιλέα;
«Δὲν πληρονόμηθα τρέχῃ, τρέχῃ; εἰν' ὅλα μὲν γάλα.
«Μὴ πολυεσταζώμεν καὶ μὴ ζητῶμεν ἄλλα.
«Τί θέλεις νέα; ἔχομεν τὰ νέα μνηστῆρα.
«Συκώθηκα ἀπὸ ἡμῶν καὶ παλαιὰ καὶ νέα.

«Τίποτε ἄλλο δὲν μετῶ παρ' ἔγγραφον καὶ νόμους;
«Αὐτὰ τ' ἀθέμιτ' ἀρῆνται, αὐτοὺς τοὺς περιδρόμους,
«Καὶ βάλλω τὴν ὑπογραφὴν χωρὶς νὰ χολοσχάνω
«Ὁ πρῶτος εἰς τὰ Πρακτικὰ ἐπάνω κ' εἰς ἐπάνω,
«Καὶ τὸ στομάχι μου καλὰ καὶ ἀγία πηγαίνει.
«Ἰδὲ τὸν Προβλεπτικὸν κατάντης νὰ γίνῃ
«Ὡς τὸ λεπτὸν μου δάκτυλον ἀπὸ τὸ σπῆς σπῆς.
«Ἀπὸ τὰ γράμματα καὶ εὐ, σὲ συμβουλεύω, λείψα.»

Τί κάμνω! δυσφημῶ λοιπὸν ἀφανιστὴς ἐνδίκους!
Ποτίζω εἰς τοὺς ἥρωας πικρὰν γολὴν μετ' ὕδρους!
Πολλοὶ τῶν δὲν ἀκούσαν χρόνους ἐπὶ τὴν Φθίμην;
Νὰ τρέξῃ ποῦ δὲν εἶδαμεν τὸν πολὺν Ζαῖμην;
Καὶ εἰς τὴν Πιλοπόννησον τίς βλέπει ἐνα βράχον
Μὴ φέροντα ἐνθύμησιν τοῦ Γέροντος τῶν Βλαχῶν;
«Ὁ ἐπιζήσας εἰς σφαγὴν ὕδων Μαυρομυχάλης
«Καὶ Πρίαμος πολυπαθεὺς αἰκίας καὶ μεγάλης,

«Ὁ Κουντουριώτης, ἑμπερὸς καὶ παριστῶν τὸν αἶκον
«Τῶν παίδων τοῦ χρυσοῦ ἑμοῦ, τῶν ἰταλῶν Μεδίκων,
«Δὲν ἔπρεπεν (εἰν' ἀληθὲς) ἀνίδεοι γραμματέων;
«Εἰς ἔδρας νὰ καθήσονται ποτὲ λογιματῶν
«Καὶ ἄγεθ' ἀπεισέγγυτος μετὰ σκοποῦ σπουδαίου
«Νὰ γράψωσιν ἐδάφια πολιτικοῦ δικαίου.

«Ὁ γηραιός, ἀθλητὴς καὶ Ὀλυμπιονίκης
«Κολιόπουλος νὰ συζητῇ τὸν Νόμον ὑποθήκης!
«Οἱ Βουαροὶ κατέφαγαν τὰς μετὰ δόξης τόσας
«Κτηθείσας ἀξιώσεις τῶν καὶ ἀποζημιώσεως
«Κατήσχοναν μανδρώσαντες αὐτοὺς εἰς Γερουσίαν,
«Ἦτις ἀνδρίαν δὲν ζητοῦν, ἀλλὰ ἀπαταῖ παιδείαν.
«Αὐτὰ φωνάζει τὸ κοινόν, φωνάζει καὶ ἐγὼ ἄλλα
«Ἀρνήθην ἐγὼ τ' ἄλλὰ τῶν, τὰ τόσα καὶ μεγάλα;...

Ἀλλὰ γενναίως πολέμων τὴν Ποντοκρατίαν,
Δεικνύεις ἀνορθώσαντες τὸ ἔθνος παρρησίαν;
Ἀπὸ τοῦ Νόμου βῆμα ἐν τὸν χάρακα ἐκβαίνετε;
Εὐθὺς τῆς Εἰσαγγελικῆς Πρυτὸς ὁ Διηροθένης
Εἰς ἔγγραφον ἐμὲ κλάστον παπύρου λευκοτάτου
Αὐτὰ σὲ γράφει εὐγενὲς τὰ κορακιστικά του:

«Ἰδόντες τὴν ὑπ' Ἀριθμὸν πεντήκοντα σελίδα
«Προσβάλλουσιν οὐτωδὲς καὶ Θρόνον καὶ Πατρίδα,
«Περὶ πολλοῦ ποιοῦμενοι τὴν δημοσίαν τάξιν,
«Αὐτὴν πρὸς ὕψος κοινὸν ἐκδιδόμεν τὴν πράξιν.
«Εἰς τοῦ σπουδαίου ἐπειδὴ συγγράμματα τὰ φύλλα
«Ἐπὶ κακοῦ προφέρεται ἡ φίλη Καμαρίλλα
«Κ' ἐκ τούτου κατὰ Βασιλεῖν προκύπτει μέγας βῶλος,
«Πλημμέλημα, καὶ εὐ, ἰσθίς, ἐμφαίνεται ὁ Νόμος,
«Καὶ ἐπειδὴ, ὡς κάλλιστα ὁ Κώδικς ἐξηγεῖται;
«Ἐκ τῶν πρὸς ἔθνος ὕδρων τὸ ἔθνος δυσφημεῖται,

«Κατὰ τὸ ἔθρονον εἰκοστὸν τῆς Διαδικασίας
 «Παρουσίατος αὐρὸν δατὼ πρὸ μισθωδρίας,
 «Καὶ θίδω σοὶ καὶ ἀσπασμοὺς συνταγματικωτάτους
 «Ὁ τῶν Πλημμελειοδικῶν Εἰσαγγελεὺς τοῦ Κράτους,

Εἰς τὸ Πινάκιον λοιπὸν ἡ δίκη σου ἐμδῆκε·
 Νά, καὶ ὁ βήλων Πρόεδρος· νά, καὶ οἱ Πρωτεύοντες·
 Ἀργὰ τοῦ Πραιτωρίου τῶν διέρχονται τὰς θύρας·
 Ὡς ἰσορροπίους πλάστιγγας νὰ φέρωσιν εἰς χεῖρας,
 Φεβδόμενοι μὴ κλίνωσι τὴν μίαν ἢ τὴν ἄλλην·
 Εἰς πᾶν τῶν βῆμα προσοχὴν δεινύουσι μεγάλην.
 Τὸν κώδωνα ἐπέσειεν ὁ Πρόεδρος βραδέως.
 Ἰδοὺ ἀρχίζει ὁ ἀγὼν, καὶ τοῦ Εἰσαγγαλέως
 Τὸ στόμα χύνον ἀριθμοὺς καὶ παραγράφους νόμων
 Ἐκτείνει γρήπον ἀφανῆ καθ' ὅλον τοῦ τὸν δρόμον.
 Ἀπαραλλάκτως γόνιμον τὸ στόμα τῆς Ἀρχῆς
 Ἰστὸν ὑφαίνει δολερὸν, λεπτότερον τῆς πάχνης.
 Μεθ' ὥρας τρεῖς τὸν κατὰ σοῦ ἐπίλογόν τοι κλείων,
 Τριῶν ἐτῶν φυλάκισιν εἰς ἓν τῶν ὑπογείων
 Ὡς πόρισμα τῆς τόσης τοῦ πολυμαθείας οὐρεῖ
 Καὶ περιμένει τῆς Ἀρχῆς ἀντιμισθίαν πλήρη.
 Εἰς τὴν ἀπελογίαν σου ἔξ' ἡμέρας δαπανήσας,
 Εἰς ῥήτωρ πρὸς τὰς ῥήτρας τοῦ ταξεύει ῥήτρας ἴσας·
 Τὸ στόμα τὸ ἀπύλωτον, ὃ εὐφραδὲς Πετσάλης
 Μετὰ δεινότητος πολλῆς καὶ χάριτος μεγάλης
 Καταβιδάσκει ἐπὶ γῆς ἀστέρας καὶ ἡλίους,
 Ἐπισπρεῖ συγγραφεῖς δικανικοὺς χιλιούς,
 Κωδῆκεα καὶ Δίγιστα, Πανδέκτας δέκα τόμους
 Καὶ εἴκοσι Βυζαντινῶν Αὐτοκρατόρων νόμους.
 Εἰς τῶσων λόγων εὐροικὸν ὁ Πρόεδρος ἐσέστη,
 Τὴν φαλακράν τοῦ κεφαλῆν κινεῖ ὡς νὰ ἐπιείσθῃ,

Ἐκφέρει τὴν ἀπόφασιν τὴν προετοιμασμένην,
 Καὶ εἰς εἰρκτὴν ἐκ τοῦ καιροῦ τῶν ἑνετῶν σκαμμένην
 Μετὰ πολλὰ σκεπτόμενοι, ἀκούσαντες, σὶ στέλλει
 Νὰ στερηθῇ καὶ ἀκοὴν καὶ ἔρσιν καὶ μέλιν.

Τιμῶ τὸν Πρωτεύοντικὸν μεγάλως χαρακτῆρα·
 Ἀλλ' ἡ τῆς καταχρήσεως καὶ ἀδικίας θύρα
 Εἰς τὸν Κριτὴν ἀνοίγεται ἀπὸ αὐτὸν τὸν Νόμον.
 Ἄφ' οὗ ἐμπνέει πρὸς αὐτὸν ἡ ἔξουσία τρόμον
 Καὶ νὰ τὸν παύσῃ δύναται ἢ νὰ τὸν μετατίσῃ,
 Πῶς ἀπὸ δουλὸν δοτρακὸν ἐλευθέρων νὰ πείσῃ·
 Τὸς ὑπουργοὺς φοβούμενος, τὴν μίαν φυλάκονει·
 Εἰς τὸ Κοινὸν ὑποχωρῶν, τὴν ἄλλην ἀθωώνει·
 Τώρα κυτῶν τὸ πέταλον, τώρα κυτῶν τὸ νόχι·
 Εὐδαίμων ὅστις τὰ ζυγὰ τοῦ κύβου ἐπιτύχῃ!

«Αὐτό σου τὸ ἀπόσπασμα, εἶπεν ὁ δικηγόρος ἐξαναστάς,
 «μακρὸν μὲν ὀλίγον, ἀλλ' ἀνώτερον πολὺ ὄλων τῶν ἄλλων!..
 «Ἵπάγωμεν, ὑπάγωμεν, ἀγαπητέ! —Ποῦ, φίλτατε;— Ὅπου
 «σὺ αὐτὸς λέγεις,

«Εἰς τὴν εἰρκτὴν ἐκ τοῦ καιροῦ τῶν ἑνετῶν σκαμμένην...
 «Ὡραία ποιήσις! Ἀθάνατα ἔπη! Φυλάκισις τριῶν ἐτῶν μέχρι
 «πέντε!» Καὶ καγχάζων, «τοσαῦτα καὶ τοιαῦτα μοὶ ἀνέ-
 «γνωσας, ἔκραξεν, ὥστε μ' ἐδάπτισας εἰς τὴν Κασταλιάν σου
 «καὶ Ποιητὴν· λέγω σοὶ λοιπὸν ἐμμέτρως·

«Τὸ κάθε σου στιχάριον νεφερίον δαμνάτον,
 «ὥς ἔνδον τῶν Ῥωμαϊκῶν ὁρῶμεν Ψηφισμάτων.

«Τα βουλάρουμ,

«Νο βελάρουμ,

«Κονστιτουτσιόνοῦμ

«Ἐτ κολλατσιόνοῦμ!»

Καὶ πλησιάζας εἰς τὰ ὠτά μου, μετὰ φωνῆς Σταντορείου καὶ μετὰ γέλωτος ἀκράτου ἐπρόφερε πάλιν

«Ταδουλάρουμ,

«Νοβελάρουμ,

«Κονστιτουτσιόνουμ

«Ετκολλατσιόνουμ!

«Τατατά! τατατά!...

Κατανοήσας ἐγὼ, ἀλλὰ βραδέως, τὴν πλάνην τῆς ποιητικῆς μου φιλαυτίας, ἔφυγον τὸν ἐμπαιγμὸν ἐκείνου ἀποκρινόμενος εἰς τὸν ἔρρυθμον ἦχον τοῦ τατατά! διὰ τῶν υποδημάτων μου κροτούντων καὶ αὐτῶν ἐπὶ τοῦ σκανδώματος τατατά!

Εἰδοποιεῖσθε λοιπὸν, Κύριοι, ὅτι φωτισθεὶς ὑπὸ τοῦ δικηγόρου εἰς τὰς παγίδας, δι' ἑστησέ μοι ὁ σκανδαλοποιὸς Σατανάς, καὶ ἀποπτύσας τρεῖς εἰς τὸν κόλπον μου, δημοσιεύω μόνον τὸν ἀθῶον Περιπλανώμενον καὶ παραιτῶ ἐν παραδύσσει τὸν Ἀτίθασσον Ποιητὴν· τίθεται δὲ ἡ περὶ τούτου Ἀγγελία μετὰ τὸν Περιπλανώμενον, καθὼς ἐπὶ θεάτρον δίδεται κωμικὴ τις παράστασις μετὰ τὴν τραγωδίαν.

ΤΕΛΟΣ ΤΗΣ ΑΓΓΕΛΙΑΣ.

ΤΑ ΔΙΚΑΣΤΙΚΑ

ΤΟΙΣ ΕΤΟΙΣ 1839-40 ΚΑΙ 1852.

ΤΑ ΔΙΚΑΣΤΙΚΑ

ΤΩΝ ΕΤΩΝ 1839-40 ΚΑΙ 1852.

ΤΑ ΔΙΚΑΣΤΙΚΑ

ΤΟΥ 1839-40 ΕΤΟΥΣ.

Τὴν 13 Αὐγούστου 1839, ὁ Διοικητὴς τῶν Ἀθηνῶν Κωνσταντῖνος Ἀξιώτης, διάκρονον ἀξιώτατον ἔχων τὸν Ἀστυνόμον τοῦ Πειραιῶς, ὅπου ἤδη ἐπεραίνετο ἡ ἐκδοσις τῶν τριῶν Ἀσμάτων τοῦ Περιπλανωμένου μετὰ τῆς Ἀγγελίας, ἔλαβε διὰ δωροδοκίας ἐγγράφους μαρτυρίας πολιτῶν δύο ἀγορασάντων δῆθεν ἐν ταῖς ἀγκυαῖς ἀνά ἓν ἀντίτυπον τοῦ πονήματος, ἐν ᾧ τὸ τελευταῖον τούτου φύλλον μὴ ἐξελθὼν εἰσέτι τῶν πιστηρίων ἐξήλεγγε τὸ ἀδικοποιεῖν σώματος ἑλλειποῦς· τὴν πρωτὴν δὲ τῆς 14, ἔφερε τὰς ἀργυρωνήτους ὁμολογίας ἐνώπιον τοῦ παρὰ τοῖς Πρωτοδικαῖς Εἰσαγγελέως, ὅστις, οὐδ' ἀναγνοὺς τὸ καταρηνυόμενον βιβλίον, διέταξεν αὐθωρεῖ τὴν κατάσχεσίν του.

Τὴν ἐπαύριον, ἑορτὴν τῆς Θεοτόκου, πρὸ τῆς ἀπολύσεως ἔτι τῶν ἐκκλησιῶν, ὁ συγγραφεὺς δυνάμει ἐντάλματος ἐπιδοθέντος αὐτῷ καθ' ὁδὸν συνελήφθη, ἀπήχθη μετὰ φρουρὰς εἰς τὴν Εἰσαγγελίαν καὶ ὑπέστη μακρὰν ἀνάκρισιν δύο ἡμερῶν· ἡ παράταξις δὲ ταύτης προῆλθεν ἐκ τῆς ἀμνηχανίας, εἰς ἣν ἔρριψε τὸν Ἀνακριτὴν ἡ ἀπερισκέψια ἢ καὶ ἀμάθεια τοῦ διαφθεί-

ραντος τὸν ἐργολάβον πρὸς κτήσιν συγγράμματος μὴ ὀλοσχερῶς ἐντύπου.

Τὴν 17 τοῦ αὐτοῦ μηνός, ἡ Ἀρχὴ ἐκορύφωσε τὴν παρανομίαν προστάξασα ἔτι τὴν προφυλάκισιν τοῦ παραδισθεντός εἰς τὸ ἄσυλον τῆς οἰκίας καὶ ἀδίκως ἀποστερηθέντος τῆς νοερᾶς ιδιοκτησίας του, ἐπὶ προφάσει, ψευδεστάτῃ καὶ αὐτῇ, ὅτι προητοιμάζετο εἰς ἀπόδρασιν. Ἡ πόλις ἔλη ἐγόγγυσε κατὰ τοσοῦτῶν ἀνοσιουργημάτων, οἱ Χωροφύλακες δις καὶ τρίς ἠπειθήσαν εἰς τὴν ἐντολὴν τοῦ Εἰσαγγελέως, καὶ ὁ ψάλτης τῆς Ἐλευθερίας ἐβάδισεν ἐθελουσίως εἰς τὸ δεσμοτῆριον τῶν κακούργων. Ὁ τότε Γενικὸς Γραμματεὺς τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας Παναγιώτης Σούτσος, δοὺς τὴν παρὰ τοῦ Νόμου ἀπαιτουμένην ἐγγύησιν, ἀπελύτρωσεν αὐτὸν τῆς εἰρηκτῆς ὅτε δὲ μετ' ἐπισήμου ἀποδοκιμασίας ἠρωτήθη πῶς, ἐν ᾧ ὑπηρετεῖ τὸν Ὀρόνον, ἀπετόλμησε τοιαύτην πράξιν, «ὦ Θεὸς, ἐπλάκασέ με, ἀπεκρίνατο, ἀδελφὸν τοῦ ὑποδίκου πρὶν ἢ Κυβερνήσεις με διορίσῃ λειτουργὸν αὐτῆς.»

Ὁ ποιητής, καθ' ἣν ἐποχὴν κατεδιώκετο, ἐστιγμάτισε τὰς τοιαύτας βιασιοπραγίας, γράψας πολλὰ πρῶτον ἐν πεζῷ λόγῳ καὶ ὕστερον ἐμμέτρως. Ἀλλ' ἐνταῦθα τίθενται κατὰ προτίμησιν τὰ ὑπ' ἐκείνου δραματοποιηθέντα μετὰ τοσαύτης χαρμηλικτικῆς ζωηρότητος, ὥστε, ὡς μὴ ὠφελαν, ἐφαρμόζονται θαυμασίως εἰς τὰς ἐπὶ τῶν δημοσιογράφων καὶ ἤδη ἐνεργουμένας καταδρομὰς τῆς Ἐξουσίας.

Ο ΠΟΙΗΤΗΣ πρὸς τὸν Διοικητὴν εἰσερχόμενον μετὰ Χωροφυλάκων.

Τὸ ἄσυλον τῆς στίγης μου, Διοικητῇ, βιάζεις
ἔμβαινων μετὰ μαχαιρῶν!

Ο ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ.

Αὐτὰ μὴν ἐξετάζης.

Ὅποτε τὴν ἀγαπητὴν Βουλὴν σου ἀναπτύσῃ,
Μὴ κρίνεις τότε σήμερον καλὴν νὰ σιωπήσῃς.

Ο ΠΟΙΗΤΗΣ.

Τὸν νόμον ἔχεις ὑπὲρ σοῦ τὸν τοῦ ἰσχυροτέρου.
Λοιπὸν τὰς θύρας σὺντριβε, θριάμβου καὶ χαίρου.
Τὴν βίαν νόμον ἔχομεν ἀπὸ τὴν Βαυαρίαν.

Ο ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ.

Σὲ βεβαίω, δὲν ἔφαρα ἐγὼ τὸν Βαυαρίαν.
Δὲν ἔλθα νομοθετικὴν Σχολὴν ἐγὼ ν' ἀνοίξω,
Ὅδδ' σφρίαν εἰς σφὸν ἐγὼ νὰ ἐπιδείξω.
Τὸ ἔργον μου εἶναι ἀπλοῦν· σὶ βάλλω νὰ τὸ κρίνῃς.
Σὶ χαιρετᾷ ὁ Ἰπουργὸς ὁ τῆς Δικαιοσύνης.
Τὸν κάλαμόν σου πάντοτε εἰς τὴν χολὴν νὰ βάζῃς.
Σὶ συμβουλεύει καὶ πικρὰς σατύρας νὰ συγγράφῃς.
Δὲν ἔχομεν οἱ Ἕλληνες ἔλευθερίαν μήπως;
Ὁ Τύπος εἶν' ἐλεύθερος, ἐλεύθερος ὁ Τύπος,
Καὶ κατ' αὐτοῦ δὲν θελοῦσι ἰσχύσει ἄδου πύλας.
Πλὴν ἔλθα τὴν κατ᾽ ἐσχέσειν νὰ ἐνεργήσω, φίλε,
Τοῦ Περιπλανωμένου σου...

Ο ΠΟΙΗΤΗΣ.

Καὶ πῶς! ἀφ' οὗ ἀκόμη
Δὲν τὸν ἐδημοσίευσας!..

Ο ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ.

Τὴς πόλεως οἱ δρόμοι

Τὸν ἔχουν, καὶ πιστωτικῶς κρατῶ μαρτύρων δύο
Ἀγροκτῶν τῆς βίβλου σου.

Ο ΠΟΙΗΤΗΣ.

Σὲ λέγω, σὲ θυμῶ,

Τὸ τελευταῖον φύλλον τοῦ χειρόγραφου εἰσέτι
ὁ τυπογράφος τὴν στιγμὴν αὐτὴν στοιχειοθετεῖ.
Πλὴν ἔχει σφύραν, ἄχμονα ἢ χεῖρ τῆς Ἐξουσίας
Κ' εὐκόλως ἀργυροηλατῇ τοιαύτης μαρτυρίας.

(*Ἀνολγῶν ἐν κιβώτιον πλήρες ἀπὸ δέσμας
φύλλων ἐντέπων καὶ ἀσυρξάφων.*)

Τὸ σύγγραμμά μου ἄδεται, ἰδέ το, εἶναι ὅλον·
Πλὴν νὰ τὸ κατασχέσητε ζητεῖτε διὰ δολῶν,
Καὶ τοῦτο πράττετε· ἡμεῖς, τὰ τέκνα τῶν Εἰσώτων,
Τί νὰ εἰπῶμεν ἔχομεν; τί ἔσχατον; τί πρῶτον;

Ο ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ.

Ἢ τὸ ἐδημοσίευσες, ἢ τὸ δημοσιεύσας,
Εἶν' ὅλον ἐν διαίρει... μὴ μὲ πολυπαιδεύσης...
Πῶ τὰ χρυσᾶ βιβλία σου, τὰ ἔξω καὶ τὰ ἔσω,
Εἰς ὅλα τὴν σφραγίδα μου τύθης νὰ ἐπιθέσω;..

(*Πλησιάζων εἰς τὸ κιβώτιον καὶ β.λέπων
τὰ ἐν αὐτῷ.*)

Καὶ τότε μόνον ἔμειναν;.. αὐτὰ εἶν' ὅλα, ὅλα;..

Ο ΠΟΙΗΤΗΣ.

Δὲν λείπει ἄλλο, παρεκτός ἢ τελευταῖα κόλλα.

Ο ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ.

Δὲν θίγεις νὰ ἰδῇ τὸ φῶς τὸ ἀριστούργημά σου;..

(*Πρὸς ἔνα ἐκ τῶν Χωροφυλάκων.*)

Φῶς, στρατιώτη, ἀνάψε κ' ἰδῶ πλησίον στάσου...

(*Πρὸς τὸν Ποιητὴν, ἐν ᾧ ἀνασφάλεις μιᾶς
λαμπρόος, σφραγίζει τὸ κιβώτιον.*)

Ὁ Τύπος εἶν' ἐλεύθερος· νὰ γράφῃς, νὰ τυπῶνς·
Καὶ πρὶν δημοσιεύσης τι νὰ μὲ τὸ φανερώνῃς.
Σὺ γράφεις, ἢ κατάσχεις ἐγκαίρως ἐναργεῖται,
Ἢ γλῶσσα διορθίνεται, τὸ ἔθνος ὠφελεῖται...

(*Ἐλαφροκτυπῶν αὐτὸν μετὰ οἰκειότητος
εἰς τὸν ὄμιον.*)

Ὁ Τύπος εἶν' ἐλεύθερος· μελόνῃν, χέρτῃν μόνον,
Καὶ σύγγραφε πρὸς φωτισμὸν συμπάντων τῶν αἰώνων.
Ἐξόδους καὶ τύποι· καίρῳ ἐγὼ δὲν χάνω.
Πρὸ τῆς δημοσίευσας προσκάλει με, καὶ φθάνω.
Τοιαύτην ἔχων μέθοδον πολὺν χρυσὸν κερδαίνεις,
Καὶ Κροῖστος σὲ ὑπόσχομαι τῶν ποιητῶν νὰ γίνῃς...

(*Ἐραγκαλιζόμενος αὐτόν.*)

Ἢ! ἡ Ἑλλὰς κατωχλίων δὲν ἔχει, ὡς σὲ, ἄλλα.
Τοὺς Χωροφύλακας αὐτοὺς πρὸς φύλαξίν σου βάλλω,
Μὴ τύχη καὶ ληστεύσῃ τις τοιοῦτον μαργαρίτην,
Τοιοῦτον μὴ μᾶς κλέψῃ τις πολῦτιμον πολίτην...

Ο ΠΟΙΗΤΗΣ, ἀπωθῶν τὸν Διοικητήν.

Ἀκόμη καὶ εἰς κράτησιν!..

Ο ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ.

Νὰ σὲ εἰπῶ τί τρέχει;

Ὀλίγα παροράματα τὸ Ποίημά σου ἔχει,
Μικρὰ καθοσιώσεως ἐγκλήματα ὡς δέκα·
Πλὴν γράφε, κτύπα τοὺς κακοὺς, τοὺς Ἱπουργοὺς πιλέκα.
Τὸ πρᾶγμα χρόνων εἰκοσι φυλακισμὸν σηκώνει·
Ἀλλ' ὁ γεγραπτός ἀπ' αὐτὸ πολίτης δὲν ἰδρώνει...

(Νεύει πρὸς τοὺς Χαιροφύλακας ἕνα μετρωσί, καὶ φεύγει λέγων κατ' ἰδίαν.)

Ἰπάγω εἰς τοὺς Βαυαρὸς τοῦ Ανακτοβουλίου.

Πρὶν τοὺς δαγκάσῃ, ἐκλίσσῃ τὸ στόμα τοῦ θύριου.

Ο ΠΟΙΗΤΗΣ, κινούμενος μετὰ ταραχῆς.

Κτυπᾶτε, κολαφίζετε τοὺς Ἕλληνας, ὦ ξένοι,

Διότι καὶ κολαφισμοὺς ἀξίζομεν ἐν γένει.

Πλὴν ἔπρεπεν, ὦ Βαυαροί, νὰ μᾶς ἴδῃτε ὅτε

Τοῦ Γένους καὶ τῆς Πίστης γενναῖοι στρατιῶται,

ἔσίομεν τὴν μάχαιραν εἰς χεῖρας ἐλευθέρων...

Φεῦ! δούλος μᾶς ἐχάλευσεν ἡ Πρόνοια ἡμέρας.

Βαδῆκεν εἰς σιδήρεον περιφραγμα ὁ λέων,

Καὶ δι' αὐτὸ ἐμπαίζετε θηρίον ἐμπαικτίον.

Κτυπᾶτέ μας, ἀλλογενῶν γυναῖκας καὶ παιδίον.

Οὐδὲ ἰσχύς μᾶς ἔμεινεν, οὐδ' ἀρετὴ κέμματα...

Ο ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΥΣ μεθ' ἐνὸς Γραμματέως,
προφέρων τὰς λέξεις μεγαλοφώνως
καὶ ταχέως ἐκ τῆς θύρας.

Ἐμπαίζεις; σκώπτεις; κομωδιᾷς; χλευάζεις; σατυρίζεις;

Ἐγείρεις εἰς ἀπειθεῖαν; σαρκάζεις; μωκτηρίζεις;

Εἰς θυμίαν φανεράν; εἰς σύλλογον ἀνθρώπων;

Εἰς ῥύμας, δρόμους, ἀγυῖας; εἰς ἕνα κτ' ἄλλον τρόπον;

Ἢ διὰ λόγων πτερωτῶν; Ἢ διὰ συγγραμμάτων;

Ἢ δι' εἰκονίσσεων; Ἢ καὶ διὰ σχημάτων;

Προδίκασις, ἐκδίκασις, ἀπόφασις καὶ ἄρον,

Φυλάκισις μνηῶν τριῶν, φυλάκισις τεσσάρων,

Φυλάκισις μνηῶν ἑπτά, ἐννέα, ἐνδὲς ἔτους,

Εἰς ὀπογεῖους φυλακὰς πλατείας καὶ ἀνέτους...

(Ἦρδ' ἐπὶ τὸν Ποιητὴν, γλυκύναν τὴν φωνὴν
καὶ λαλῶν βραδέως.)

Ἐπεύχομαι εἰς τὸν σὸφὸν τοῦ ἔθνους συγγραφεῖ

Τὰ πάντα καταθύμια, εὐφρόσυνα, ἡδέα!

Ἐδῶ τορνεύεις, φίλτατε, τὰς συγγραφὰς ἐκείνας;

Καὶ χύνεις ὡς ὁ ἥλιος τὰς τῶσ' σου ἀκτῖνας;..

(Βλέπων ἔξω ἀπὸ τὸ παράθυρον.)

Ἡ Πόλις τοῦ Ἀδριανῆς δὲν εἶν' ἐκείνη, φίλε;

Δὲν εἶν' αὐταὶ τοῦ θαυμαστοῦ Ολυμπίου στῆλαι;

Τῷ ὄντι θέσις κλασσικὴ καὶ διὰ φιλοσόφους!

Μνημεῖα βλέπεις παλαιὰ, ζωγραφικὰς γυλῶφους!..

(Στρέφωρ ἔσω τὰ ὄμματα καὶ χειροδει-
κτῶν τοὺς τοίχους.)

Αὐτὰς τὰς πλίνθους τῆς μικρᾶς ἐνδίδου σου οἰκίας

Οἱ ἔγγενοι σου ὕφονται ὡς τέμενος Σοφίας...

(Καθίζων ἔμπροσθεν τραπέζης τὸν Γραμ-
ματεῖα, ὅστις κρατεῖ τὰ πρὸς τὸ γράφειν
ἀναγκαῖα.)

Ολίγον χάριτ'ν ἔθελα ἐδῶ νὰ μελανώσω,

Καὶ τοῦτο δέχως πείραξιν κέμματα νὰ σὲ δώσω.

Νὰ καταστρώσω ἔρχομαι τὴν προανάκρισίν σου

Διὰ τὴν ἀξιάγαστον ἐσχάτην συγγραφὴν σου.

Εἰς τοῦτό σου τὸ Ποίημα, ἔχθες ἐκδεδομένον,

Τοξεύσεις ἔπι σιδήρε' πολλὰ κατὰ τῶν ξένων.

Ο ΠΟΙΗΤΗΣ.

Αὐτὸ γνωρίζεις κάλλιστα, δὲν εἶδε τὸ φῶς ἔτι·

Ἢ μὴ δημοσιότης τοῦ ἀνέκδοτου μὲ θέτει.

Νὰ ἐξετάσῃς δύνανται, Εἰσαγγελεῦ, τὰς πράξεις.
 Ἀλλ' ὅχι τὴν διάνοιαν εἰς δίκην νὰ εἰσάγῃς.
 Εἰς ἔργα τὴν ἀνάκρισιν ὁ Νόμος διορίζει.

Ο Εἰσαγγελεῦς.

Μὴ στέκε' γράφα, Γραμματεῦ· δὲν μὲ ἀναγνωρίζει.
 Δὲν παραδέχεται· λοιπὸν οὐδὲ Εἰσαγγελία,
 Οὐδὲ τὰ Δικαστήρια, οὐδὲ τὸν Βασιλεῖα.

(Πρὸς τὸν Ποιητήν.)

Αὐτὰ τὰ γράφομεν (καὶ μὴ πρὸς κακοφανισμὸν σου)
 Διὰ τοῦ ἔθνους τὸ καλὸν καὶ διὰ τὸ καλὸν σου...
 Εἰς τὸ χρυσεῦν σου Ποίημα, τὸ θαῦμα τοῦ αἵματος,
 Εὐδύνεις τὴν σφενδόνην σου κατὰ τοῦ Ἠγεμόνος;

Ο ΠΟΙΗΤΗΣ.

Ἐγὼ τὴν συνταγματικὴν πρεσβείαν Μοναρχίαν,
 Τὸν παριστῶ ἀνέθυνον, οὐχὶ ἐγκληματίαν.

Ο Εἰσαγγελεῦς.

Ἀκούεις; γράφε, Γραμματεῦ· ἡ Μοῦσά του ἐτοιμή,
 Καὶ κατ' αὐτοῦ τοῦ ὄθνος ν' ἀστράψῃ ἐπιθύμει.
 Πλὴν διὰ μίαν του ἀρχὴν δὲν τὸν προσβάλλει μόνον,
 Κι' ἂν τρέψῃ μῖσος ἄσπονδον καὶ ὕλων τῶν ὀλέωνων.

(Πρὸς τὸν Ποιητήν.)

Αὐτὰ τὰ γράφομεν (καὶ μὴ πρὸς κακοφανισμὸν σου)
 Διὰ τοῦ ἔθνους τὸ καλὸν καὶ διὰ τὸ καλὸν σου...
 Ἀκόμη ἐν ἀρώγη καὶ μίαν μικρὰν φράσιν.
 Δὲν ἔγραψες ὑποκινῶν τοὺς Ἕλληνας εἰς στάσιν;

Ο ΠΟΙΗΤΗΣ.

Δὲν ἔγραψα.

Ο Εἰσαγγελεῦς.

Δὲν ἔγραψες κατὰ τῶν καθιστώτων;

Ο ΠΟΙΗΤΗΣ, μετ' ἀγαπηκότησεως.

Δὲν! δὲν!

Ο Εἰσαγγελεῦς.

Ἰδού, τὸ ἐκφωνεῖ ἐμπρὸς τῶν παρευτότων·
 Κατάφασιν μίαν ποιεῖν αἱ δύο τοῦ ἀνήσει·
 Τὰ δύο δ' ἐν του, Γραμματεῦ, καλῶς νὰ ἐξηγήσῃς.

(Πρὸς τὸν Ποιητήν.)

Ἀναποκρίσεις μυστικὰς κρατεῖς πρὸς συνωμώτας.
 Μαρτύρησε καὶ δεῖξέ με αὐτοὺς τοὺς πατριώτας...

(Ὁ Ποιητὴς μένει σιωπῶν καὶ βλέπων
 αὐτὸν περιφρονητικῶς.)

Ἡ σιωπὴ ἀποκρίσις· λοιπὸν ἡ σιωπὴ του
 Δὲν εἶναι ἄλλο προφανῶς, εἰμὴ παραδοχὴ του.
 Ἐξακολούθει, Γραμματεῦ, καὶ γράφε γράφε ὅτι,
 Ἐν ᾧ εἰς στάσιν ἔγχετε, συγχρόνως συνωμώται.

(Πρὸς τὸν Ποιητήν.)

Εἰς τὴν ἐξομολόγησιν αὐτὴν ἄς ἀρκεσθῶμεν.
 Δυνάμει ταύτης κ' ἐπειδὴ πολὺ σὲ ἀγκυρῶμεν,
 Διὰ τοῦ ἔθνους τὸ καλὸν καὶ διὰ τὸ καλὸν σου,
 Σὲ δίδομεν τὴν φυλακὴν ὡς οἶκον ἰδίον σου...

(Πρὸς τοὺς Χωροφύλακας.)

Ἀπάγετε εἰς τὴν εἰρκτὴν αὐτὴν τὸν συγγραφεῖα.
 Εἰς χεῖλιν φέρει βλάβησιν Θεὸν καὶ Βασιλεῖα...

(Βλέπων αὐτοὺς ἀκινήτους.)

Ἀμέσως ὑπακούσατε εἰς τὴν φωνὴν τῶν νόμων,
 Καὶ εἰς αὐτὸν σείε· δεῖξτε τῆς φυλακῆς τὸν δρόμον...

Ο ΠΟΙΗΤΗΣ.

Ἐγὼν πτέρυγας ἀδέτους, κελαδῶν τὴν καλὴν φύσιν,
 Ἐπεσβύουν νὰ πλανῶμαι εἰς τὸ δάσος, εἰς τὴν βρύσιν.

Ἀλλὰ τοῦ Συντάγματός της ἡ Ἑλλάς ἰσχυρομένη,
 Ἀπὸ Βαυαρῶν Γραφίσκου ἔλαλε τυραννομένη.
 Τῆς πατρίδος μου τὸ μέγα ὄνειδος μὴν ὑπομένων,
 Ἐν φαρμακείῳ μου βέλος ἔρριψα κατὰ τῶν ξένων...

Οὐρανοὶ σαπφειρωμένοι,
 Χαίρετε λοιπόν!.. ἡ μαύρη φυλακὴ μὲ περιμένει...

Δι' ἐμὲ ἡ Ἐξουσίᾳ τὴν παρθένον Θέμιν φθείρει,
 Εἰς τὰ δεσμωτήριά της τὴν παιδρότητά μου σφίρει,
 Καὶ τὴν διστομένην της ξίφος τραυματίζον μου τὰς χεῖρας
 Τὰς χορδὰς ζητεῖ νὰ κόψῃ τῆς δημοτικῆς μου λύρας.
 Χρόνους τόσοις ἔχσας ψάλτης τῆς καλλῆς Ἐλευθερίας
 Ἄς ἐκπνεύσω ἤδη μάρτυς τῆς κακῆς Ξενοκρατίας...

Οὐρανοὶ σαπφειρωμένοι,
 Χαίρετε λοιπόν!.. ἡ μαύρη φυλακὴ μὲ περιμένει...

Τοῦ ἀγῶνος τῆς Ἑλλάδος ἐγὼ σείω τὴν ἀρχαίαν
 Καὶ τὴν πλήρη τρισηνθέων ἐνδυμνίστων σημαίαν.
 Ὡς νὰ χύνη αὐτὴ εἰς σκιάς ἀνώθεν θανάτου,
 Καθεὶς κλείει μετὰ τρόμου Βαυαρὸς τὰ βλέφαρά του,
 Καὶ πρὸς τὸν σηματοφόρον τὰς φωνῆς του ἀπευθύνων
 Εἰς βαθὺ νὰ θάψῃ σκότος καὶ αὐτὴν ζητεῖ κ' ἐκεῖνον...

Οὐρανοὶ σαπφειρωμένοι,
 Χαίρετε λοιπόν!.. ἡ μαύρη φυλακὴ μὲ περιμένει...

Ο ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΥΣ πρὸς τοὺς Χωροφύλακας.

Πῶς, στρατιῶται, μένετε ἀκίνητοι ὡς λίθοι;
 Πῶς εἰς παρακοὴν αὐτὸς ὁ ἀπειθὴς σῶς πείθει;

Εἰς Χωροφύλαξ.

Ἡμεῖς τὸν ἐγνωρίσαμεν εἰς τῶας ἐκστρατιᾶς,
 Εἰς Κερατοῖνην, Ἀμπλαγὴν καὶ Μόλους τῆς Ναυπλίας.

ΔΑΔΟΣ ΧΩΡΟΦΥΛΑΞ.

Καθεὶς φοβεῖται Βαυαρὸς, ἐν ὅσῳ αὐτὸς γράρει,
 Μὴ λογχοφόρος Ἕλληνας βλαστήσουν τὰ ἰδάρη.

ΟΛΟΙ ΟΜΟΙ ΟΙ ΧΩΡΟΦΥΛΑΚΕΣ.

Κάνεις ἀπὸ ἡμῶν, κανείς ἀγωνιστὴς μὴ σώσῃ
 Δι' ἀχάριστον βραχίονα ἐπὶ τῷ ν' ἀπλώσῃ!

Ο ΠΟΙΗΤΗΣ.

Σύρετά με, στρατιῶται, ἄλλοτε υἱοὶ τῆς Νίκης!
 Ἀλλὰ στρίψεθε ὀπίσω μετὰ λύπης, μετὰ φρίκης,
 Καὶ δὴν βάλλετε εἰς φίλον ἐχθρικήν, βιαίαν χεῖρα.
 Φεῦ! συναθληταί, μᾶς κῦρεν ἄλσθρια ὕλους μοῖρα.
 Τόσον δάκρυ, τόσον αἷμα, νίκαι τόσαι, μόχθοι τόσοι,
 Τὸ πᾶν ἐμελλεν εἰς μίαν ἄλυσον νὰ τελειώσῃ!..

Οὐρανοὶ σαπφειρωμένοι,
 Χαίρετε!.. μᾶς φυλακίζουν τοὺς ἀγωνιστὰς οἱ ξένοι!..

Ναὶ, ὦ λόγε ἡμιθέων! ναὶ, ὦ φάλαγγ' ἀνικήτων!
 Τῆς ἐπαναστάσεώς σου ὁ καρπὸς τοιοῦτος ἦτον,
 Καὶ ὑπῆρξε τὸ βραβεῖον τῆς παλαιστρας σου τοιοῦτον!
 Ἀπὸ αἵμά του ὁ Ἕλλην τὸν ἀγρὸν ποτίσας τοῦτον,
 Γαίης ἔκασθεν εὐφόρους τὰς ὑπὸ τὸν Τούρκον στείρας.
 Ἀλλ' ὁ Βαυαρὸς θερίζει ἐξαπλὼν αὐθάδεις χεῖρας...

Οὐρανοὶ σαπφειρωμένοι,
 Χαίρετε!.. ὁ ξονομάχος εἰς τὴν φυλακὴν ἐμβαίνει!..

Πλὴν ἀκούω γλυκὴν ἔχον ὑπεράνω μου πτερύγων,
 Εἶσθε σέτς, σκιαὶ Ναυάρχων καὶ σκιαὶ Ἀρχιστρατῆγων;
 ἦ! ἰδοὺ, ἰδοὺ οἱ πρῶτοι μηχανταῖ τοῦ Γένους, ὅσοι
 Δουλικὸν ἐρυθριῶντες βίον ἐπὶ γῆς νὰ ζῶσι
 Πρὸ καιροῦ τὴν ἀτιμίαν ἔφυγον εἰς σφίρας νείας
 Ἐ' ἔσπερον ἐκεῖ ἀχράντους τῆς Πατρίδος τὰς σημαίας!..

Οὐρανοὶ σαπφειρωμένοι,
Ὅλη ἔνθεος ἡ ψυχὴ μου εἰς σὰς ἦδ' ἀναβαίνει . . .

Καὶ ὠδευσεν εἰς τὸ πρῶτον Ὀθωμανικὸν Σχολεῖον, ὅπου μετὰ τῶν φονέων ἐγκλείονται σήμερον οἱ δημοσιογράφοι τῶν κατακτησάντων τοῦτο Ἑλλήνων.

Τί δὲ συνηρθάνθη βάλλων τὸν πόδα εἰς τὴν στενὴν τοιοῦτου κτιρίου περιοχὴν;

Ἐκεῖ ἰμβαίνων ἔχουσε πικρῶν δακρύων νῆμα,
Τὸ τῆς ἐπαναστάσεως ἱμπρός του φέρων δρᾶμα
Καὶ βλέπων τῶν θριάμβων τῆς τὰ πέτρινα μνημεῖα
Γενόμενα τῶν πολιτῶν οἰκτρὰ ζωντοφαεῖα.

Καὶ καθ' ὅσον χρόνον διέμεινεν ἐκεῖ, πόλιν τι φάντασμα ἔβλεπεν;

Ὅποτε σιωπὴ νυκτὸς τὸν εὗρισκε βαθεῖα,
Ἡ τῆς Τριζίνος ἤρχετο καλὴ Δημοκρατία
Φορεῦσα τῶν χιτῶν τῆς πολέμων τὸν χιτῶνα
Καὶ στέμμα τῆς ἀρχαϊκῆς δρυὸς τὰ φύλλα μίνα.

Ἐν ᾧ δὲ αὐτὸς ἔφερεν εἰς τὴν μνήμην του τὴν εὐπιστίαν καὶ αὐταπάρνησιν τῶν Προκρίτων καὶ Ὀπλαρχηγῶν τῆς Ἑλλάδος, οἵτινες ἐγκατέλιπον εἰς Ἑλληνοδικὴν ἄγνωστον τοσαῦτα λάφυρα τοῦ ἀγῶνος, τοσαῦτα κτήματα τοῦ ἔθνους, τὴν τιμαλφὴ ἐλευθερίαν ἐχυτῶν καὶ τῶν ἰδίων παιδῶν, ἡ φωνὴ ἐκείνης ἤκούετο λέγουσα:

« Ἡ Ἑλλὰς γνωρίζει δύο ἐπὶ χάς τιν; ἀπιστίαν,
« Καθ' ἃς ἐγίνε τὸ θῦμα στογιμῆς Δημοκρατίας.

« Ἐπὶ πονηροῦ Φιλίππου ἀποβράδα τῆς ἡμέρας
« Ἐγραψε καὶ κατηράσθη τὴν αἰσχρὰν τῆς Χαιρωναίας;
« Σήμερον τὴν αἰσχροτίραν
« Καταρτᾶται τῆς Προνοίας;

« Εἰς τὴν μίαν ἐπ' αἰῶνας ἔμεινεν ἐκβροντισμένη,
« Καὶ πατοῦντές την ὡς πέτραν τὴν διέδωκαν οἱ ξένοι;
« Εἰς τὴν ἄλλην αὐτονόμου Πολιτείας ἰσπερήθη,
« Καὶ ἀναστῆναι μολὶς ὡς νεκρὰ ἐλησμονήθη.»

Ἀλλ' ἐπ' ἀνέλθωμεν εἰς τὸ ἱστορικὸν μέρος.

Ἡ Κυβέρνησις εἶδε μετ' ὀλίγον ἀποβρίφθεισας διὰ βουλευμάτος τὰς μαρτυρίας, ἐφ' αἷς ἐγένετο ἡ κατάσχεσις, καὶ μείναντα ὑπὸ τὸ βάρος ἐγκληματικῆς ἀγωγῆς τὸν Διοικητὴν τῆς Πρωτεύουσας. Οὐχ ἥττον ὁμως ἐξηκολούθησε τὴν καταδίωξιν, χάρις εἰς Τιμοῦχόν τινα, ὅστις, ἐπιθυμῶν ὡς παράσημα τοῦ στήθους του καὶ τὰ κλεῖθρα τῆς φυλακῆς τοῦ συγγραφέως, διευκολῶνισε παρακατάθεσιν τινὰ δύο ἀντιτύπων γενομένην ὑπὸ τούτου ἄνευ ἐπισφραγίσεως καὶ θεωρηθεῖσαν ὑπὸ τοῦ Εἰσαγγελέως ὡς δημοσίευσιν· ἀφ' οὗ δὲ, περιμένουσα τὴν κατεύνασιν τῆς γενικῆς ἀγανακτήσεως, ἀνέβηκεν ἐπὶ ἐξαμηνίαν τὴν δικάσιμον ἡμέραν, ἐπὶ τέλους κλητῆριον θέσπισμα τῆς 13 Φεβρουαρίου 1840 ἔφερε τὸν ποιητὴν τοῦ Περιπλανωμένου ἐνώπιον τοῦ ἐν Ἀθήναις Πλημμελειοδικείου, προεδρευομένου ὑπ' ἀνδρὸς ἀξιοτίμου δι' ἀκεραιότητα χαρακτῆρος, ἀλλὰ δι' αὐτὸ τοῦτο ἐκπτώτου σήμερον τῆς δικαστικῆς ἑδρας, τοῦ Ἰωάννου Μαυροκορδάτου. Εἰς ἐπήκουσιν πολυπληθοῦς ἀκροα-

τηρίου, ἐν μέσῳ νεολαίας, ἐνθουσιώσης καὶ πολλάκις χειροκροτούσης, ὁ ὑπόδικος ἐξεφώνησε τὸν ἐξῆς Λόγον·

« Ἄνδρες Δικασταί! ἀπ' ἀρχῆς τῆς Ἑλληνικῆς παλιγγενεσίας οὐδὲν ἔτος ἀπαισιώτερον τοῦ 1839 ἐπῆλθεν εἰς τὴν Ἑλλάδα. « Νυκτερινὰ καταπατήσεις οἰκίων, παράνομοι φυλακώσεις « συγγραφέων, θρησκευτικὰ καταδρομαὶ πρὸς ἐξασθένεισιν τῆς « Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας γινόμεναι, ἀλλεπάλληλοι ἐπαναστάσεις ὑπὸ φατριαστῶν ὑπηρετῶν τῆς Κυβερνήσεως εἰς Ὑδραν, « εἰς Μεσσηνίαν καὶ εἰς Λακωνίαν προκαλούμεναι, σκανδαλώδεις « ἔριδες Συμβούλων τοῦ Στέμματος ἐν τῇ Πρωτεύουσῃ, ἀνά- « ρδεις διαρπαγαὶ Διοικητῶν ἐν ταῖς Ἐπαρχίαις, καταφοραὶ τοῦ « Ἑλληνικοῦ Ὑπουργείου κατὰ μιᾶς τῶν συμμάχων Αὐλῶν καὶ « ὑποκλίσεις αὐτοῦ εἰς ἄλλην, ἢ δημοσίᾳ ἐκπαίδευσιν ἐν Ἀν- « δρῳ, ἐν Ναυπλίᾳ, ἐν Ἀθήναις καταπολεμουμένη, συνταγμα- « τικοὶ θεσμοὶ ἐνταῦθα μὲν ἀνθαλλόμενοι, ἐκεῖ δὲ καταπα- « τούμενοι, ἰδοὺ ποῦα δεινὰ συνώδευσαν ὅλον τὸν παρελθόντα « ἐνιαυτὸν, ἰδοὺ πρὸς ποῖον κατακλυσμὸν ἐθνικῶν συμφορῶν « ἐγὼ ἀντέθεσα τὸν Περιπλανώμενον καὶ τὴν Ἀγγελίαν.

« Ἀνέτειλε τὸ 1840 ἔτος. Ὁ Βασιλεὺς τῶν Ἑλλήνων, πλη- « ρώσας τὰς ἐν τῷ βιβλίῳ μου ἐκφραζόμενας πανδημούς εὐχάς, « μετέβαλε τὰς ποιητικὰς μου σελίδας εἰς πεζὰ διατάγματα· « περιέστειλεν οὐκ ὀλίγας καταχρήσεις τῶν ἐν τέλει, πολλοὺς « αὐτῶν ἀπέβαλε καὶ συνεκάλεσε τὰ Ἐπαρχικὰ Συμβούλια.

« Ἐν ᾧ ὑποφώσκει οὕτως ἡ αὐγὴ τῆς αἰθρίας ἡμέρας, καθ' ἣν

οὐδεὶς λαιουργὸς τῆς Κυβερνήσεως, ἀν μὴ διατηρηθῇ ἀμίαν- « τος, ὄψεται θαρβύλῳ τὸν ἀνατέλλοντα ἥλιον τῆς δημο- « σιότητος, ἀλλ' ἀποβρίθῃσεται ὡς ὁ δυσώδης μῦς τοῦ Σπαλ- « λινσάνου ἐξω τῆς Ἑλληνικῆς κυψέλης, ἄνθρωπός τις μεμο- « λυσμένος τοῦ 1839 ἔτους ἀποστέλλει με κατὰ τὸ 1840 « ἐνώπιον ἡμῶν διότι ἐστηλίτευσα παρανομίας, ἀς ὁ ἀρχηγὸς « τοῦ ἔθνους ἤδη ἀπαγορεύει.

« Ἀναχρονισμὸς ἀστείος! Δίκη ἀστειοτάτη! Ἐγκαλοῦμαι « σήμερον ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως διότι χθὲς ἐπολέμησα Διοι- « κητάς, οὗς ἡ Κυβέρνησις αὐτὴ ἀναγνώρισσα ὡς ἐγὼ τῶν « λαῶν ὀλετήρας καταλύει ἐν μέσῳ τῶν συμποσίων των καὶ « εἰς τὰ Δικαστήρια παραπέμπει! Ἐγκαλοῦμαι σήμερον ὑπὸ « τῆς Κυβερνήσεως διότι χθὲς ἔτεινα χεῖρας πόθου πρὸς τὰ « Ἐπαρχικὰ Συμβούλια, τοὺς φαιδροὺς αὐτοὺς προδρόμους τῆς « ἐθνικῆς Βουλῆς, οὗς ἡ Κυβέρνησις αὐτὴ ἀναγνώρισσα ὡς « ἐγὼ σωτηριοὺς ἐγκολοῦται καὶ ἀσπάζεται!... Κύριε Εἰσαγ- « γελεῦ, χαριεντίζεσαι πρὸς ἐμέ;... Κύριε Ὑπουργέ τῆς Δικαιο- « σύνης, παίξεις μετὰ τοῦ δημοσίου λόγου;...

« Ἀλλ' ὅ,τι διεγείρει βεβαίως τὴν δικαίαν ἀγανάκτησιν καὶ « ὀργὴν, ὃ ἄνδρες Δικασταί, οἵτινες φρουρεῖτε τοὺς νόμους, « καὶ σοῦ, ὃ δῆμις τῶν Ἀθηναίων, ὅστις τοσοῦτον συμπαιθῶς « με περιστοιχίζεις, τοῦτό ἐστιν ἡ τοῦ καπηλεύοντος τὴν δι- « ακαιοσύνην Γραμματέως παράτολμος ἀποδοχὴ παντὸς ἀθε- « μίτου καὶ ἡ ἀπροκάλυπτος αὐτοῦ καταφρόνησις πρὸς πάντα

«νόμον. Χθες ἐκίνησε τὴν κατ' ἐμοῦ δίκην διὰ κατάθεσιν ἐγ-
«γραφον, ἣν ὑμεῖς διεκηρύξατε κίβδηλον· σήμερον ἀνανεοῖ
«αὐτὴν διὰ παρακατάθεσιν ἀσφράγιστον, ἣν αὐτὸς ἀποκαλεῖ
«δημοσίευσιν· καὶ εἰς τί ἐλπίζει ὁ ἐνάγων ἐμέ; εἰς μόνην τὴν
«ἀποδειλίαν ὑμῶν, εἰς μόνην τὴν ἔλλειψιν τοῦ περὶ ἀμετα-
«θέτων δικαστῶν τιμολοῦ; θεοῦ, ὑπὲρ οὗ πάντοτε τὴν
«φωνὴν ὑψώσα καὶ τὸν κάλαμον ἔλαβον.

«Ἰχθύς τις χρυσοειδής, τρία ἔτη περιστρεφόμενος ἄφρωνος
«εἰς τὸ ὑάλινον σκεῦος τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, ἔλα-
«θεν αἴφνης φωνὴν, καὶ τοῦτο, ἵνα καταγγεῖλῃ ὅτι παρα-
«κατέθεσα εἰς δύο φίλους μου δύο τοῦ συγγράμματός μου
«ἀντίτυπα. Ἐπὶ τῇ καταμηνύσει ταύτῃ τοῦ Συγκλητικού Κι-
«ακέρωνος, ὁ Εἰσαγγελεὺς ἦλθε ζητῶν παρ' ὑμῶν τὴν κατα-
«δίκην τοῦ ταραξίου ἐμοῦ Κατιλίνᾳ· ἐπειδὴ δὲ, πρὶν μὲ δι-
«ακάζετε, ἀνάγκη πᾶσα ἵνα μεταλλάξῃτε τὴν παρακατάθεσιν
«τοῦ συγγράμματος εἰς διάδοσιν, καὶ ταύτην πάλιν εἰς δημο-
«σίευσιν, ἰδοὺ ἐν περιλείψει καὶ οὐσίᾳ τί ὁ Εἰσαγγελεὺς εἰς
«ὑμᾶς προτείνει· Κηρύξατε, Δικασταί, ἐναντίον τοῦ ὀρθοῦ
«λόγου καὶ τοῦ ἰσχυρόντος νόμου, ὅτι ὅσοι δίδουσι χρήματα
«ἢ ἄλλο τι ἀσφράγιστα εἰς παρακαταθήκην διακοινοῦσι καὶ
«ἀποβάλλουσι ταῦτα. Ἐμβάντες οὕτως εἰς τὴν ἐξέτασιν τοῦ
«προκειμένου συγγράμματος, καταδικάσατε τὸν συγγραφέα
«διδότι, κατὰ τὴν γνωμοδότησιν τῶν Κυρίων Πιτσιπίου καὶ
«Πήλικα, ἑπάρξας τριπλοῦν ἔγκλημα ζητήσας τὴν δι' ἐθνι-

«κῆς παραστάσεως τελειοποιήσιν τοῦ Πολιτεύματος, τὴν συγ-
«κρότησιν ὑπευθύνου Ὑπουργείου καὶ τὸ ἀμετάθετον τῶν
«Δικαστῶν, τρία ζητήματα θρασέα, συγκινοῦντα ὅλας τὰς
«καρδίας καὶ θερμαίνοντα ὅλας τὰς κεφαλὰς· ἐν ᾧ δὲ γρω-
«αρίζετε ὅτι ὁ κατάδικος εἰς τὰς καθήκοντες καὶ ἀκαθάρτους
«φυλακὰς τῆς Ναυπλίας ἢ τῆς Χαλκίδος εὐρίσκει οὐχὶ τὴν
«παρὰ τοῦ Νόμου ζητούμεν καθεύδειν, ἀλλὰ τὸν αἰκισ-
«μὸν τοῦ σώματος καὶ τὸν θάνατον αὐτοῦ, παρῆτε πρὸς
«ὀλίγας στιγμὰς ὅτι ἐλησμορήσατε τὴν βαρεῖαν ἀσθένει-
«αν τοῦ Αεβίδου, τὴν οἰκτρὰν κολλώσιν τοῦ Σοφιοανοπού-
«λου, τὴν σκληρὰν θανάτωσιν τοῦ Τρέτσικα, καὶ φυλακώσατε
«καὶ τὸν ποιητὴν τοῦ Περιπλανώμενου· ὅταν δὲ ἀπολεσθῇ
«καὶ αὐτός, τότε πάλιν λέγομεν ἡμεῖς τὴν Τουρκικὴν φράσιν,
«λάθος ἔγινεν· ὁ δὲ Κύριός μου τότε λέγει καὶ αὐτὸς τὸ τοῦ
«Πιλάτου, ἁθῶός εἰμι ἀπὸ τοῦ αἵματος του... Ποῦ
«προβάνεις, Κύριε Εἰσαγγελεῦ;... στήθι! στήθι!... εἰπέ πρὸς
«αὐτὸν τὸν Κύριόν σου· Συγγραφεὺς τις μετὰ παρόρησίας ὑπερ-
«θύμισε γραπτὰς περὶ τῶν Ἑλληνικῶν θεσμοθεσιῶν ὑποσχί-
«σεις βασιλέων· καὶ δίδωι ἀνεδέχθη τὴν ὑπεράσπισιν τῶν δι-
«καίων τοῦ ἔθνους, καὶ δίδωι ἐπεκαλίσθη τὰς δύο οὐρανίας
«θυγατέρας, τὴν Ἐλευθερίαν καὶ τὴν Ἀλήθειαν, ἀνόμως
«αὐτὸς προεφυλακώθη, ἀνόμως αὐτὸς ἐξ μῆρας ἐβασανίσθη,
«ἀνόμως αὐτὸς σήμερον σφρεῖται εἰς τὰ Δικαστήρια· ἀνθρώποι
«δὲ, οἵτινες ἐφωράθησαν σκενωροῦντες τὴν δι' ὅλων ἀνα-

«τροπήν τῶν καθεστώτων, τὴν υποδόλωσιν τῆς πατρί-
δος, τὴν ἐνθρόνισιν ξένου δημοδύου βασιλέως, καλύπτον-
ται αὐτοὶ διὰ τῆς ὑπουργικῆς αἰγίδος, καὶ ἡ Ἀνάγκη
«κρατεῖ δὲ αὐτοὺς τὴν τρυτάνην ἀριστον... Διὰ τοῦτο,
«Εἰσαγγελεῦ; Διὰ τί ἔλαβεν ἡ Δικαιοσύνη δύο πρόσωπα; διότι
«ἐγὼ οὐδόλως ἀνέμιχθην εἰς τὰ τῆς ἐν Ναυπλίᾳ Συνελεύσεως;
«διότι ἐγὼ, μετὰ τὴν ἀναγκόρευσιν τοῦ Ὑθωνος, οὐδόλως ἐξή-
«τησα Κυβερνήτην τῆς Ἑλλάδος τὸν Ἀντιναύαρχον ξένης Δυ-
«ναμείας;

«Παράδοξος, ὦ Κύριοι, ἀντίφαις θεσμῶν! Δυνάμει τοῦ
«περὶ τύπου Νόμου ἐπιτρέποντος τὴν ἐπίκρισιν ἐπολέμησα
«ἐγὼ τοὺς Ὑπουργούς, καὶ ὑπέρκειται τῶν πολεμικηθέντων, μὲ
«δικαζετε ὑμεῖς!... καὶ ὅμως μηδὲν φοβήθητε ψυχρὸν λόγον
«μου· ἀλλὰ καὶ μηδεμίαν περιμείνατε κολακευτικὴν ἐκφρα-
«σίν μου.

«Ἄλλοτε δύο Δικασταὶ τοῦ Κολοκοτρώνου, ἐναντίον τῶν
«νομικῶν δικτυώσεων, ἠργήθησαν ὑπὲρ ἐκείνου τὴν μέλαι-
«ναν αὐτῶν ψῆφον. Σήμερον ὑμεῖς, ἐναντίον τῶν νόμων αὐτῶν,
«ἀδώσατε κατ' ἐμοῦ τὴν μέλαιναν ὑμῶν ψῆφον;... Ἀλλὰ βίψατε
«ὅποιονδήποτε θέλετε ὅστρακον εἰς τὴν κάλπην. Περιμένω
«ἀταράχως τὴν ἀπόφασιν ὑμῶν, καὶ, μὰ τοὺς πάλαι πίνοντας
«ἐπὶ κώνειον ἐν ταῖς Ἀθήναις αὐταῖς ὑπὲρ τῆς ἀληθείας καὶ
«τῆς ἐλευθερίας, καὶ, μὰ τὴν Ἑλληνικὴν γέναν γενεάν, ἥτις ἐρ-
«χεται δικάσουσα ἐμὲ καὶ ὑμᾶς!

«Ἀπὸ τῆς πρώτης πολιτικῆς αὐτοῦ κατάρτυσεως τὸ Ἑλλη-
«νικὸν ἔθνος ὑπὸ δύο μορφᾶς ἀνομοιοτάτης ἐφάνη ἐναλλάξ εἰς
«τὸ θέατρον τῆς οἰκουμένης· ἡ ἐλευθερον ὑπῆρξε, καὶ τότε ὑπο-
«γραμμὴς ἀνεδείχθη τελειότητος, ἡ δουλον, καὶ τότε τύπος
«κατέστη ἀνδραποδίσσεως. Ἐάν ἡγείραμεν τὸν κατὰ Μωαμε-
«θανῶν αἱματηρὸν πόλεμον ὅπως γενῶμεν πάλιν οἱ ἐπὶ τῶν
«Μακεδόνων, οἱ ἐπὶ τῶν Ῥωμαίων καὶ οἱ ἐπὶ τῶν Βυζαντινῶν
«ἐσχάτων Αὐτοκρατόρων χμερπέστατοι ἐκεῖνοι Ἕλληνες, ἔχε
«τὰς ἀρὰς τοῦ Σωκράτους καὶ τοῦ Φωκίωνος, ὦ Ἕλλας, καὶ
«εἰς τὰς ἀβύσσους τῆς Μεσογείου ἐξικρινέσθητι!... Ἀλλὰ πλα-
«νῶμαι· τείνεις, ὁδύεις ἀκράτως εἰς τὴν πατρίδα σου δόξαν·
«εἶδου, ἀναπλάττεται ἡ νεαλαῖα σου· εἶδου, ἐξαπλοῦσιν ἀναπο-
«σπάστους ρίζαι οἱ θεσμοὶ σου, καὶ αὐταὶ τῶν συγγραφέων
«ἡμῶν. ἔτι αἱ δίκαι καὶ καταδίκαι συντελοῦσιν εἰς ἀνάκτησιν
«τῆς ἐλευθερίας σου.

«Κύριοι! Θεοσεβὴς τις Πατριὰς ἀπέφηνεν ἐσχάτως τὴν
«ἀκόλουθον προφητείαν· Κοίμησις τοῦ Ἰωάννου Καποδιστρίου
«κατὰ τὸ 1831 ἔτος, ἀνάστασις αὐτοῦ κατὰ τὸ 1840, καὶ
«ἐδόξα Πίστεις κατὰ τὸ 1841. Ἐγὼ δὲ αὐτὸς ἤδη χρησιμο-
«δοτῶν λέγω· Κοίμησις τῶν Ἑλληνικῶν θεσμῶν κατὰ τὸ
«1839 ἔτος, ἀνάστασις αὐτῶν κατὰ τὸ 1840, καὶ συνταγ-
«ματικὴ Μοναρχία κατὰ τὸ 1843.

«Ὅταν ὁ λόγος τοῦ Δημοσθένους ραγδαῖος καταβῇ ἀπὸ τοῦ
«βουλευτικοῦ Βήματος καὶ ὁ φωνὴ τοῦ Ἀθηναίου Πανεπι-

«στημίον φωτεινότερος φέγγη ἐφ' ὅλης τῆς Ἑλληνικῆς οἰκογενείας, ὅταν εἰς μεγάλη Παναθήναια ὁ Ἡπειρώτης, ὁ Θεσσαλός, ὁ Μακεδών, ὁ Θρᾷξ καὶ ὁ Κρῆς παρακαθήσων ἐχόντες τὰ ὧτα διατεταμένα καὶ ἀκούσωνι τὸ τῆς ἐξεγέρσεως «παρακέλευσμα, τότε τὸ Ἑλληνικὸν γένος, συσσωματωθὲν ὑπὸ «τὴν αὐτὴν τῆς θεησκείας καὶ τῆς αὐτονομίας σημαίαν, ἀνακτῆσει τὰς πρὸ τεσσαράκοντα αἰώνων ἀπολεσθείσας αὐτοῦ «τύχας, καὶ τὸ τοῦ Ἑλλήνος ὄνομα, κλέος ἤδη ἀβάστακτον, «οὐδόλως ἔσται εἰς ἡμᾶς βαρὺ καὶ ἀνάρμωστον.

«Ἐν μέσῳ τοιούτων λογισμῶν, οἵτινες μοὶ ἐνέπνευσαν τὴν «ποίησιν τοῦ Περιπλανωμένου, ἐγὼ, Δικασταί, ἀπέρχομαι εἰς «τὴν φυλακὴν· ὑμεῖς ἀπέλθετε εἰς τὰς ὑμετέρας οἰκίας.»

Ἠγόρευον ἔπειτα ὑπὲρ αὐτοῦ ὁ αὐτοσχεδίως ῥητορεύων καὶ «πολλάκις ὑψηλὰς ἐμπνεύσεις ἔχων Περικλῆς Ἀργυρόπουλος, ὁ «περὶ τὴν νομικὴν μάθησιν καὶ τὰ ἐπιχειρήματα πολὺς Ἀθηνάσιος Πετσάλης καὶ ὁ τὸ φοβερὸν ὄπλον τῆς εἰρωνείας εὐστόχως μεταχειριζόμενος Ἐδουάρδος Μάσων· μετὰ διάσκεψιν δὲ τριῶν ὥρων, τὸ Δικαστήριον ἐξέδωκεν ἀπόφασιν ἀπολύουσιν τὸν συγγραφεὴ ἐν μέσῳ τῶν εὐφημιῶν τοῦ ἀδιακόπως «συρρέοντος λαοῦ.

ΤΕΛΟΣ ΤΩΝ ΔΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΤΟΥ 1839-40 ΕΤΟΥΣ.

ΤΑ ΔΙΚΑΣΤΙΚΑ

ΤΟΥ 1852 ΕΤΟΥΣ.

Τὴν 7 Μαρτίου 1852, τὸ τέταρτον Ἄσμα τοῦ Περιπλανωμένου καὶ κωμωδία τι· εἰς πέντε πράξεις, *Τὸ Συνταγματικὸν Σχολεῖον*, ἐν ᾧ ἀμφότερα ἐτυποῦντο ἐν τῷ αὐτῷ τόμῳ, κατεσχέθησαν αἴφνης ὑπὸ τῆς Ἀστυνομίας τῶν Ἀθηνῶν· ὁ δὲ συγγραφεὺς, συλληφθεὶς ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ, ὑπέστη τριήμερον ἀνάκρισιν, μεθ' ἣν ἔτι ἄλλην αὐστηροτέραν, καὶ, εἰ μὴ κατέπληττε δι' ἐντόνων διαμαρτυρήσεων καὶ δι' ἄλλων ἐγγράφων τὴν Βουλὴν καὶ τὴν Γραμματεῖαν τῆς Δικαιοσύνης, ὑπέκυπτε βεβαίως εἰς ὅσα καὶ πρὸ ἐνδεκαετίας. Ὁ ἀναγνώστης εὐρήσει παρακατιῶν τὰ κυριώτερα τῶν ὑπ' ἐκείνου ἐν τρισὶ Φυλλαδίοις τότε δημοσιευθέντων. Ἀλλὰ παραλείπονται ὅλα σχεδὸν τὰ πρὸς τὸ τελευταῖον μέρος τοῦ Περιπλανωμένου ἀναφερόμενα, τηρουμένων μόνων τῶν εἰκονικωτέρων τοῦ Συνταγματικοῦ Σχολείου περικοπῶν, αἵτινες, ἐπειδὴ τὸ δρᾶμα τοῦτο ἄπαστι τῆς παρούσης ἐκδόσεως, οὐδόλως ἀποθήσονται δι' ἐπανάληψιν ἐπαχθεῖς.

Ἰδοὺ ἡ Ἀναφορὰ, ἣν ὁ ἀδικούμενος συγγραφεὺς ἀπῆλθον, τὴν 9 τοῦ αὐτοῦ μηνὸς, πρὸς τὴν Βουλὴν τῆς Ἑλλάδος·

«Κύριοι Βουλευταί!

«Τὸ 107 Ἄρθρον τοῦ Συντάγματος ἀφιερεῖ τοῦτο εἰς τὴν
«φιλοπατρίαν τῶν Ἑλλήνων.

«Ἐλλην ἐγὼ, μοχθήσας τὸ κατὰ δύναμιν πρὸς ἴδρυσιν αὐ-
«τοῦ, ἔρχομαι καταγγέλλων εἰς τὸν ἱερὸν τοῦτον περίβουλον
«τοῦς κατὰ τοῦ Συντάγματος συνωμοτοῦντας, περὶ ὧν πολλὸς
«ἐγένετο λόγος κατὰ τὴν προλαβοῦσαν ἡμῶν συνεδρίαν.

«Πρῶτος τῶν κατὰ τοῦ Συντάγματος ἀνοσιουργούντων,
«Κύριοι, ἀναφαίνεται ὁ παρὰ τοῖς Πλημμελειοδικαῖς Εἰσαγγε-
«λεὺς τῆς Πρωτεύουσας.

«Πρὸ τῆς τελείας τυπώσεως δύο ἅμα πονημάτων μου ὑπὸ
«τῆς πίεσθαι εἶναι ὄντων καὶ αὐδὲν περιεχόντων προδολητι-
«κὸν οὐδὲ κατὰ τοῦ ἀνευθύνου ἀρχηγοῦ τῆς Ἑλλάδος, οὐδὲ
«κατὰ τοῦ ἱεροῦ Πολιτεύματος αὐτῆς, τῇ 6 πρὸς τὴν 7 τοῦ
«εἰσταμένου, ἐν ὧρα μεσανυκτίου, ἀνθρώποι τῆς Εἰσαγγελίας
«καὶ τῆς Αστυνομίας, ἐξήκατήσαντες τοὺς ἐπὶ προφάσει πυρ-
«κακίας ἐν τῷ ἐργαστασίῳ αὐτῶν ἐξυπνισθέντας τυπογράφους,
«ἀφῆρπασαν συλλήβδην τὰ δύο τριτημόρια τοῦ βιβλίου (ἐπειδὴ
«ἐπὶ ἄλλο μέρος μένει εἶτι ἀτύπωτον), καὶ τὴν ἐπιούσαν πρὸ
«τοῦ ἔσθρου, ἐλθόντες παρ' ἐμοί, ἐνήργησαν αὐστηρατάτην
«κατ' οἶκόν καὶ μέχρ' ἐν τοῖς κόλποις μου ἔρευναν, μὲ ἀπε-
«στέρησαν τῶν χειρογράφων μου ὅλων καὶ μ' ἔθεσαν ὑπὸ κη-
«τησιν ὧρων δύο.

«Οὕτω, Κύριοι, ὁ Εἰσαγγελεὺς ἀγαφάνδον, ἐν νυκτὶ καὶ

«ἡμέρᾳ, ἐντὸς αὐτῆς τῆς Πρωτεύουσας, ὑπ' ὅσιν πλήρους συνό-
«δου τῆς τε Βουλῆς καὶ Γερουσίας, κατεπάτησε τὰ τοῦ Συν-
«τάγματος τέσσαρα ἐξῆς Ἄρθρα, ἐφ' ὧν ὡς ἐπὶ ἀκρογωνιαίων
«λίθων αὐτὸ στηρίζεται.

«Πᾶς τις δύναται ἵνα δημοσιεῇ προφορικῶς, ἐγγράφως
«καὶ διὰ τοῦ τέπου τοὺς στοχασμοὺς του.

«Ἡ κατοικία ἐκάστου ἐστὶν ἄσυλος.

«Οὐδεὶς στερεῖται τῆς ιδιοκτησίας του.

«Ἡ προσωπικὴ ἐλευθερία ἐστὶν ἀπαραβίαστος.

«Ἄν, Κύριοι Βουλευταί, διαμένητε πιστοὶ πρὸς τὸν ὅρκον,
«ὅν ὠμόσαστε ὑπὲρ τοῦ Συντάγματος ἐνώπιον Θεοῦ καὶ ἀν-
«θρώπων, ἀνδιατελῆτε φρουροὶ ἄγρυπνοι τοῦ πολυτίμου θη-
«σαυροῦ, ὃν παρὰ τοῦ ἔθνους ἐλάβετε, εἰς τὴν ἀνάγνωσιν τῆς
«καταμηνύσεως ταύτης ἐγέρθητε πάντες, ἅπαντες, ἀπαξά-
«παντες ἐκ τῶν βουλευτικῶν ἐδρῶν, ἀνυψώσατε τὴν φωνὴν
«κατὰ τῆς κηρύργου ἀποτολήσεως τῶν καταστρεφόντων
«ἐκ βάθρων τὸ Σύνταγμα καὶ φέρετε αὐθωρεὶ ἐνώπιον ἡμῶν
«τὴν ἵπουργὸν τῆς Δικαιοσύνης, ὅπως δώσῃ λόγον τῶν περὶ
«τοῦτο ἡσέδημένων!»

Ἰδοὺ καὶ ἡ περὶ τοῦ βιβλίου εὐτράπελος μὲν ἐν τῇ ἀρ-
«χῇ, σοβαρὰ δὲ εἰς τὸ τέλος συζήτησις, ἣν, ἐπιγεγραμμένην
«Ἡ Κατάσχεσις Τῆς Διαβολῆς, ὁ ποιητὴς ἀπέτεινε, τὴν 28
«Μαρτίου, πρὸς τὸν Γραμματέα τῆς Δικαιοσύνης Κωνσταν-
«τῖνον Προβελέγιον.

«Κύριε Ἰπουργέ τῆς Δικαιοσύνης!
«Εἰς τὴν πρὸς ὑμᾶς διὰ τῶν ἐφημερίδων κοινωθεῖσαν δια-
«μαρτύρησίν μου μέχρι ὥρας οὔτε διὰ γραφῆς, οὔτε δι' ἑρ-
«γού ἀπεκρίθητε· οὔτε ἀπελογήθητε, οὔτε τῆς Εἰσαγγελικῆς
«ἑδρας ἀπεβάλετε τὸν παρανομήσαντα. Ἄρα ὑμεῖς ἀνεδέχθητε
«τὴν καταπάτησιν τῶν τεσσάρων τιμωρεστέρων Ἄρθρων τοῦ
Συντάγματος.

«Τοῦτο καταδεικνύει τὴν ἀλήθειαν τοῦ ἐν τῇ κατατρε-
«θείσῃ βίβλῳ λόγου μου ὅτι πρὸ τῆς σεπτεμβριανῆς μετα-
«πολιτεύσεως, καὶ μὴ ἔχοντες Βουλὰς, ἀπελαύομεν οἱ πολῖ-
«ται πλείονα ἢ σήμερον ἐλευθερίαν· διότι τότε μὲν, ἀναρπα-
«γέντος ὡσάυτως ἀδημοσιεύτου ἔτι τοῦ Περιπλανωμένου μου,
«ἐτιμωρήθησαν Ἀστυνόμος καὶ Διοικητής, ἤδη δὲ ἡ Ἀρχὴ
«οὐδὲ δικαιολογίας ἔχει χρεῖαν.

«Ἀλλὰ τί θαυμάζω, Κύριε Γραμματεῦ, διὰ τὸ πάθημά μου;
«Ποῖον Ἄρθρον τοῦ Συντάγματος τηρεῖται παρ' ἡμῖν;

«Τὸ 3 Ἄρθρον ὀρίζει· *Οἱ Ἕλληνές εἰσι· ἴσοι ἐνώπιον
«τοῦ Νόμου καὶ συνεισφέρουσιν ἀδιακρίτως εἰς τὰ δημόσια
«βάρη, ἀναλόγως τῆς περιουσίας των.* Ἀλλ' ὁ μὲν Πελοπον-
«νήσιος καὶ ὁ Αἰγαιοπελαγίτης φορολογοῦνται τριάκοντα τοῖς
«ἐκατὸν, ὁ δὲ Στερεελλαδίτης ἐβδομήκοντα διὰ τὴν εἰς τὰ
«καταλύματα τῆς Χωροφυλακῆς καὶ τῆς Ὀροφυλακῆς δαπά-
«νην του.

«Τὸ 6 Ἄρθρον ὀρίζει· *Οὐδέμω ποινὴ ἐπιβάλλεται ἄντι*

νόμου, ὀρίζοντος αὐτὴν προηγουμένως. Ἀλλ' ὑμεῖς καθ' ἑκά-
«στην ἐξορίζετε τῆς Πρωτευούσης οὐστυνας βούλεσθε πολῖται.

«Τὸ 59 Ἄρθρον ὀρίζει· *Ἡ Βουλὴ σύγκειται ἀπὸ Βουλευ-
«τῶν, ἐκλεγομένων παρὰ τῶν πολιτῶν κατὰ τὸν περὶ ἐκ-
«λογῆς Νόμον.* Ἀλλ' ὑμεῖς σφετερίζεσθε τὸ δίκαιον τοῦτο
«τοῦ λαοῦ διορίζοντες ἐν Ἰπουργικῇ Συμβουλίᾳ τοὺς Βου-
«λευτάς, ὡς ἐπράξατε εἰς τὰς ἐκλογὰς τῆς Φθιώτιδος καὶ ὡς
«ἐγὼ λέγω διὰ τῶν ἐξῆς στίχων εἰς τὸ Συνταγματικὸν Σχο-
«λεῖον, τὸ μετὰ τῶν νέων ἐπὶ τοῦ Περιπλανωμένου εἰς τὰς
«κρύπτας τῆς Εἰσαγγελίας τεθαμμένον·

Εἰς τὴν Ἑλλάδα ὁ λαὸς καὶ τὸ μηδὲν ἐν πράγματι
Διότι ἔχει τὴν Ἀρχὴν εἰς πᾶν τοῦ βήμα φράγμα,
Διότι ἐν Ἰπουργικῇ ἐκείνῃ Συμβουλίᾳ
Ἐκλέγει ἓνα Βουλευτὴν ἐξ ἀντιπάλων δύο.

Ἐπανέρχομαι εἰς τὸ προκείμενον.

Τοσάκις μοι διεβεβαιώσατε προφορικῶς ὅτι ἐν ἀγνοίᾳ ὑμῶν
καὶ ἀνόμως τὸ ἡμίτυπον βιβλίον μου κατεσχέθη, τοσάκις μοι
ἐξεφράσατε ζωηροτάτην λύπην καὶ ἀγανάκτησιν κατὰ τῶν
ἐκτελεσάντων τὸ ἀνόμημα καὶ τοσάκις ὑπεσχέθητέ μοι τὴν
τιμωρίαν αὐτῶν ἅμα βούλευμα δικαστικὸν διατάξῃ τὴν ἄρ-
«σιν τῆς κατασχέσεως, ὥστε μετὰ συστολῆς ἐγὼ ἐλάμβανον
τὴν γραφίδα καὶ περιέφερον αὐτὴν εἰς τὸν χάρτην. Ἀλλ' ἡ νέα
προκρίσις, εἰς ἣν χυθὲς ὑπεβλήθη, αἰκατ' αὐτὴν γενομένην
παρεξηγήσεις τοῦ περὶ τύπου Νόμου, τὰ καθ' ἑκάστην τεταται-

νόμιστα τῶν ὑπουργικῶν Ἐφημερίδων ἄρθρα, ὅλα ταῦτα συμφώνως προμηνύουσι τὴν ἐκ συστήματος παρ' ὑμῶν ζητούμενην καθιέρωσιν νέας τινὲς νομολογίας, ἄρδην κατατρεφούσης τὴν παρ' Ἕλλησιν ἐλευθέραν διάδοσιν τῆς σκέψεως. Ἐρχομαι λοιπὸν εἰς διαμάχην ἐκ τοῦ συστάδην μεθ' ὑμῶν.

«Ἠρπάσατε, Κύριε Ὑπουργέ, τὴν πνευματικὴν μου ἰδιοκτησίαν σύμπασαν, ἔντυπον καὶ χειρόγραφον. Στεροῦμαι λοιπὸν ὁλοτελῶς αὐτῆς, καὶ μὴ ἔχων ὑπ' ὄψιν τὸ σῶμα τοῦ ἐγκληματὸς μου διαλαγίζομαι ματαίως ποῖα τεμάχια ὁ πατριωτισμὸς ὑμῶν εὗρεν ἀξιοποιῶν. Ἀλλὰ μεθ' ὑμῶν εἰς τὴν μνήμην μου ἐμβατεύων, ἴσως μεθ' ὑμῶν ἀνευρίσκω τὰ αἷτια τῆς σκαταδρομῆς, ἣν αἱ νέαι συγγραφαί μου ὑφίστανται.

«Ἐνθυμοῦμαι ὅτι ἐν μιᾷ σελίδι τοῦ Περιπλανωμένου, ἂρ' οὐ ἀπαρέστησα τοῦτον μετὰ μακρὰν ἀπουσίαν ἐπανελθόντα ἐκ αὐτῆς Ἀμερικῆς εἰς τὰς Ἀθήνας καὶ μετ' ἄθυμίας ἰδόντα ὅτι αὐτὰ πάντα ἐν τῇ Ἑλλάδι προέβησαν ἐπὶ τὸ χεῖρον, ἔλεγον ἀπερὶ αὐτοῦ·

Φέρων τὴν ὀργὴν τοῦ ἔθνους εἰς τὰ στήθη τοῦ κρυφίαν
Εἰς τῶν Ἀγκυρόρων ἦλθε τὴν ἀντάρτιδα Πλατεῖαν,
Ὅπου ὁ λαὸς συββέουσε ἄλλοτε εἰς τὰς φάλας τοῦ
Ἰσχυροῦ τὰ τηλεβόλα μετὰ τόλμης ἀδμαστόν,
Ὁ δὲ Ὀθων εἰς τὸν Χάρτην ὤμοσεν ἐκ τοῦ ἐξώστου
Καὶ εἰς τὴν φυγὴν τοῦ ξένου ἔνευσε στρατεύματός του.

Ἐκεῖ στὰς εἰς ἄρκον μέγαν
Καὶ τὸ βλέμμα περιστρέψας, εἶπε ταῦτα κατ' ἰδίαν...

«Ἐνταῦθα, Κύριε Ὑπουργέ, τὸ μνημονικόν μου μένει χάρι-
«της ἄγραφος, καὶ συγχωρήσατέ με...

«Ἐνθυμοῦμαι ὅμως, Κύριε Ὑπουργέ, ἀλλ' ἀμυδρῶς, ὅτι ὁ
«Περιπλανώμενος, συναθροισθέντων τότε τῶν πολιτῶν εἰς τὴν
«Πλατεῖαν τοῦ Συντάγματος, ἀνεφώνησε πρὸς αὐτοῦ·

Ὁ καταπατῶν τὸ ἔθνος ποῖος; ποῖον τ' ὄνομά του;

Ἕλλην οὗτος; πόθεν οὗτος; ποῖα τὰ περγαμινά του;

Πρὶν τὸ γένος τῶν ἡρώων καταστήσῃ ἀγελαῖον,

Σκῆνωμά του τὴν γῆν ἔλκον εἶχεν ὡς ὁ Ναπολέων;

Ἐφερε καθὼς ἐκεῖνος, εἰς Γιγάντων τρίχων πάλιν,

Τὴν βορραῖαν εἰς τὴν μίαν καὶ τὸν κόσμον εἰς τὴν ἄλλην,

Κ' ἔδωκε κατακτῶν παντοῖα

Διαιμοῖραζε τὰ σκῆπτρα ὡς τοὺς κίγχρους εἰς στρουβία;

«Ταῦτα καὶ ἄλλα τοιαῦτα στιχάρια ὑπῆρξαν εἰς ἄνδρας τολ-
«μητίας τόσον, ὅσον ὑμεῖς, ἐπίφοβα τόσον, ὥστε πρὶν δημο-
«σιευθῶσι, πρὶν ἔτι τυπωθῶσι, διὰ νυκτὸς ἐκλάπησαν;..

«Μὴ, Κύριε Ὑπουργέ, μή τινες ἐδεδαίωσαν εἰς ὑμᾶς ὅτι τὸ
«Συνταγματικὸν Σχολεῖον βωμολόχος τις ἐστὶ κωμωδία; Ἡπα-
«τήθητε, μὰ τὸν Θεόν! Αὐτὸ ἀπ' ἐναντίας περιέχει συμβουλὰς
«ἐμβριθεῖς καὶ ἀρχὰς σοβαράς· πρὸς ἀπόδειξιν δὲ τοῦ λόγου
«μου, ἐρωτῶν πάλιν τὴν μνήμην μου ἀνευρίσκω ταῦτα·

Ἀπλεῶν μὴν ἔχης καὶ μικρὸν τοῦ Βουλευτοῦ τὸ χρέος·

Τῶν νόμων αὐτὸς στέλλεται προκασιγὴς γυνταῖς·

Ὁ ἀληθὴς δὲ Βουλευτὴς σεμνοπρεπὴς τὸ σχῆμα,
 Τὸ ἦθος ἀδιάφθορος καὶ ἐκτετατὸς εἰς τὸ Βῆμα,
 Ἐλέγχει τὴν ἐνοβλιαδὴ τῶν Ὑπουργῶν πορείαν,
 Τὴν τάξιν συνασπάζεται καὶ τὴν ἐλευθερίαν,
 Εἰς ὅλης ἅμα τῆς φυλῆς ἐπαγρυπνεῖ τὸν μέλλον
 Ἀλέκτωρ φωτεινῆς αὐγῆς τὴν ἔλευσιν ἀγγέλλων,
 Καὶ Ὑπουργὸς γενόμενος ἐκείνα πράττει, ὅσα
 Ἐκέρυττεν εἰς τὴν Βουλὴν ἡ ἀψευδὴς του γλῶσσα·
 Ὁ Ἥγεμὼν τὸν σέβεται, τὸ ἔθνος τὸν θαυμάζει,
 Καὶ ἡ κατέπειν γενεὰ τὴν μνήμην του δοξάζει.

«Τοιαύτη κατ' ἐμὲ ἡ τοῦ καλοῦ Παραστάτου εἰκὼν· Ἰδοὺ
 «καὶ ἡ τοῦ καλοῦ Ὑπουργοῦ, ὁποῖος ἀναντιρρόητως ἐστὶ ὑμεῖς,
 «ὡς ἐκ πολλῆς μετριοφροσύνης ἀνωνύμως εἰς τὰς ἐφημερίδας
 «διαβεβαίουτε τοῦτο·

Γνωρίζεις ποίους Ὑπουργοὺς ἐπιθυμῶ; δικαίους,
 Ἐμπείρους, μεγαλόφρονες, τὸ ἦθος ἀκεραίους.
 Ὁ Ὑπουργὸς εἰλικρινὴς καὶ σοδρὸς ἐν πρώτοις,
 Δὲν φωνασκεῖ δημοσκοπῶν ἰσότητος! ἀδελφότητος!
 Οὐδὲ τοῦ Βροῦτου προσκυνεῖ βωδὸς τὸν ἀνδριάντα·
 Ὀλίγιστα διὰ λαοῦ, διὰ λαὸν τὰ πάντα
 Νυχθημερὸν ἐργάζεται, καλοὺς προτείνει νόμους,
 Τηρεῖ τὰ χεῖλη του ἁγνὰ, τὰς χεῖράς του ἁμώμους.

«Καὶ κατωτέρω, μετὰ σκηνᾶς Ἀριστοφανείου, ὀρίζω τὴν
 «κοινοβουλευτικὴν Πολιτείαν οὕτως, εἰ μὴ ἀπατᾷ με ἡ μνήμη·

Ἀρίστη τοῦ Συντάγματος ἐστὶν ἡ Μοναρχία
 Ἐν ὅσῳ διασώζεται ἀκέραιος, γνησία,
 Καὶ εἰς ταύτην ὀρκισθὲς σκηπτοῦχος ἄνευ δόλου
 Τὸ γράμμα καὶ τὸν νοῦν ὁμοῦ τηρεῖ τοῦ Χάρτου δόλου.

Κρατοῦνται χωριζόμεναι καὶ δι' ἀντιρροπίας
 Αἱ πρώτισται τότε καὶ τρεῖς Ἀρχαὶ τῆς Πολιτείας,
 Καὶ ἄνδρες τότε σεδαστὴν πληροῦσι Γερουσίαν
 Ἐξέχοντες εἰς ἀρετὴν, εἰς πλοῦτον, εἰς παιδείαν,
 Οὐδὲ κακοῦσι τὴν Βουλὴν διὰ κακίστων νόμων
 Ἐδρεύοντες ὡς Σέλιωνες οἱ σαρωταὶ τῶν δρόμων·
 Ἐκλέγει δὲ ὁ Βασιλεὺς Πρωθυπουργοὺς τοῦ Κράτους
 Τοὺς προδύοντας εἰς μάθυσιν καὶ τοὺς συνετωτάτους,
 Τὴν κκυργίαν τιμωρεῖ, τὴν ἀρετὴν βραβεύει
 Καὶ εἰς Σχολὴν Συντάγματος τὸ ἔθνος ἐκπαιδεύει.

Ἀλλ' ὅπου ἡ προσωπικὴ ἀρχὴ τοῦ Ἥγεμόνος
 Εἰς ὅλα παρεμβάλλεται ἀτάκτως καὶ ἐπιμόνως,
 Εἰς τὰς Βουλὰς δὲ κάθηνται καὶ εἰς τὰς Γραμματείας
 Νευρόσπαστα ὑποτελῆ πανούργου Ἐξουσίας,
 Δὲν βλέπω ἄλλην χεῖρα εἰς ἔθνος Πολιτείαν
 Παρὰ τὴν Συνταγματικὴν τοιαύτην Μοναρχίαν.

«Βλέπετε, Κύριε Ὑπουργέ, ὅτι οὐδόλως ἐφαρμόζω τὴν θεω-
 «ρίαν μου, ἀπλῶς δὲ μόνον διαχαράττω αὐτήν.

«Ἀλλὰ μὴ, Κύριε τῆς Δικαιοσύνης, μή τινες ἐσυκοφάντη-
 «σάν με πρὸς ὑμᾶς ὅτι προσβάλλω τὸ Σύνταγμα, ὑμεῖς δὲ ὡς
 «Ὑπουργὸς, τουτέστιν ὡς Συνταγματικὸς σφόδρα, παρωργί-
 «σθητε σφόδρα; Ἀποβάλετε τὴν ἀγλὺν τῆς ἀπάτης ἀναγινώ-
 «σκοντες τὴν περικοπὴν ταύτην, ἣν ἐνθυμοῦμαι κάλλιστα οὐ-
 «τως ἔχουσαν·

Τὸ Σύνταγμα μέχρις αὐτῆς τῆς ὥρας ἐφηρμίσθη,
 Καὶ εἰς τὸν κάπρον γραφὴν ποτὲ καὶ ἀνεγνώσθη;
 Ἡ ἐκλογὴ τῶν Βουλευτῶν εἰς τὸν λαὸν ἀφέθη,
 Καὶ εἰς τὴν Σύγκλητον ὁ νοῦς, ἡ ἀρετὴ ἐτέθη;

Πρωτοπουργός χρόνον τινά ἐξέχων διαβρίθῃ,
 Καὶ ὑπουργεῖν μετ' αὐτοῦ σφόν συνεψηγίσθη;
 Συνεζητήθη μετ' αὐτοῦ περὶ τῆς Βασιλείας
 Τὸ Πρόγραμμα τῆς ἐθνικῆς προέδου καὶ παιδείας;
 Οὐδὲν τοιοῦτο ἔγινε ποτὶ καὶ οὐδεμίᾳ
 Ἐδόθη πρὸς τὴν Ἑλλήνα ποτὶ χειραγωγία.
 Εἰς πάντα βαίνουσα σκπρὸν, εἰς πάντα λυμεῖται,
 Ἡ ἔξουσίᾳ ἔφερὲν αὐτὴν τὸν κυκεῶνα.
 Ὑπὲρ τοῦ Ἑλλήνος λοιπὸν καὶ τῆς Ἐλευθερίας
 Ἐγὼ διαμαρτύρομαι εἰς γενεάς μυρίας.

«Καὶ μὴ νομίσητε ὅτι παριστῶ διὰ σκιαῶν καὶ σκοτεινῶν
 «χρωμάτων τοὺς ὑπουργικούς ὑμῶν Βουλευτάς. Εἰς τὰς φαι-
 «δράς σκηνάς μου αὐτοὶ καὶ χορεύουσι καὶ τραγωδοῦσιν ἐπει-
 «δῇ, ὡς ὁ Παραστάτης Στρεψιάδης μου λέγει διὰ τῶν ἀκο-
 «λούθων στίχων, ἡ ὀρχιστικὴ συμβάλλει τὰ μέγιστα εἰς τὴν
 «ὕψηλὴν ἀποστολὴν τῶν Πατέρων τοῦ ἔθνους»

Εἰς ὑπηρετίᾳ πρὸς τὸν Στρεψιάδην.

Αὐθιγὰ ὁ διδάσκαλος τῶν Γαλλικῶν γραμμάτων
 Εἰς τὸν πλησίον θάλαμον ἐσκήπισε φυλάττων.
 Καὶ ὁ Βιεννέζος χορευτὴς ὁμοίως περιμένει.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ.

Εἰπέ τους ὅτι ἔχομεν οἱ ἀφωσιμαμένοι
 Συνδιαλέξεις σοῦαρὰς μετὰ τῆς Αὐλαρχίας
 Περὶ παιδείας τοῦ λαοῦ, περὶ νομοθεσίας...

(Ὁ ὑπηρετὴς φεύγει.)

Καὶ ὅμως οἱ διδάσκαλοι αὐτοὶ ἀναγκαιοῦσι.
 Τὰ Γαλλικὰ καὶ ὁ χορὸς τῶν Βουλευτῶν ὑφούσι.

Τὴν δρόμον ἀρ' οὐ ἔλαβα τῶν ἀφωσιμαμένων,
 Ἀνάγκη ἀναπόφευκτος ἢ σχέσις τινῶν ξένων.
 Τὰ Γαλλικὰ καὶ ὁ χορὸς ἀνάγκη λοιπὸν πρῶται.
 Εἰς ταύτας ὑπεβλήθησαν καὶ ἄλλοι πατριῶται
 Πολύσαρκοι, λευκόμαλλοι, καὶ διὰ τοῦτο μάλλον
 Ἐκρίθησαν ἐπ' αἰσίοις Γραμματεῶν μεγάλων...

(Τραγῶδεϊ χορείῳ.)

Τοῦ Συντάγματος τὴν φιλίαν ὅστις ἦρε Βουλευτῆς
 Ἦρε φιλὸν μεταλλεῖον,
 Ἦρε Παικτολὸν χορείῳ.

Ἐνδοξότερός τοι ποῖος; πλουσιώτερός τοι τίς;
 Τὴν ὑπογραφὴν αὐτὴν τοῦ ἀνωρθογραφημένου βάλλει;
 Γίνεται θαυματοργός

Τῆς Παιδείας ὑπουργός,
 Καὶ τὴν μεταμόρφωσιν τοῦ αἰδῶνται μικροῦ μεγάλου.

Πόλεμον καὶ ἂν δὴν εἶδε, πρῶτος τῶν γεννησιότατων
 Ἀ πλῆμιεῖται μόνος
 Διὰ τὴν φορὸν τῶν ὑπῶν καὶ διὰ τὰ πένταλ των

Εἰς τοὺς χρόνους τοῦ ἀγῶνος...

«Ἰδοὺ (καὶ ἀπορῶ πῶς τὰ ἐνθυμοῦμαι), ἰδοὺ καὶ τινὲς χαρά-
 «ακτῆρες τριῶν Γερουσιαστῶν ἀστειότατοι καὶ αὐτοὶ, ἀλλ' οὐ-
 «αδὲνα τῶν ζώντων ἐξεικονίζοντες, καὶ πιστεύοντες με... μὴ,
 «μὴ ἐκλάθετε ἀλλῶς τὸ πρᾶγμα...

Εἰς τοῦτων ὑψηλῶς, ἰσχυρὸς, ὠχρὸς καὶ πύμων
 Καὶ τριβὼν τὰς παλάμας του, καλεῖται Αὐλικῶν.
 Ὁ λόγιος Συγκλητικός, ἡ σφῶδρα νομιματός,
 Ἐλευθερία σύσσωμος ἐμοῦ καὶ αὐλικότης!
 Ἀνὴρ χρηστός καὶ τίμιος, πλὴν τὰ πλευρὰ του ξύν
 Εἰς τῆς Αὐλῆς τὰ πρόθυρα ὡς φεραλὸς κύων!

Εἰς ἄλλος Ερεβίνθιος καλούμενος, κοιλία
 Κατήντησεν ἀπὸ λαιμοῦ μέχρ' ἰσχυρῶν μέλ
 Καὶ ζῶντι τῆς στρεγγύλης του γαστρὸς τὸ περιέχον
 ὡς πίθος χιλιόλιτρος τριγύρω κύκλον ἔχων·
 Αὐτὴν δὲ τυμπανοκτυπῶν εἰς πάντα Γραμματεῖα,
 «Ἰδοὺ, φωνάζει, αὐλικὴ καὶ ψῆφος καὶ σημαία!»

Καὶ ἄλλος τις, Σφονδύλιος, τοῦ σκάφους του πυξίδα
 Ἐπῆρε τὸ συμφέρον του, τὸν οἶκόν του πατρίδα·
 Ἀλλ᾽ ὅσοι ὤψει τὴν αὐγὴν, ἀλλ᾽ ὅσοι τὴν ἐσπέραν,
 ὡς οὐρανὸς τῶν Ἀθηνῶν δεκάκις τὴν ἡμέραν,
 Κ' ἐπὶ τῶν τοῦ πολιτικοῦ παρίσταται κτιρίου
 Ἀνεμοδείκτης πετεινὸς ἐκάστου Ἰπουργεῖου...

«Ἄλλ' ὁ Ἄξελδς, ὁμέτερος Γενικὸς Γραμματεὺς, κατηγο-
 «ρεῖ με ὡς θεατρίζοντα τοὺς Βουλευτὰς ὅλους· ψεύδεται· εἰς
 «τὸ Συνταγματικὸν Σχολεῖον λέγω... Πλὴν βοηθήσατέ με,
 «Κύριε Ἰπουργέ, λαμβάνων παρὰ τοῦ Εἰσαγγελέως τὴν κω-
 «μωδίαν μου καὶ ἀναγινώσκων ἀπὸ ταύτης, ἐπειδὴ μὰ τὴν
 «Θεὰν Μνημοσύνην, ἥτις με παρήτησε, φοβοῦμαι μήπως αὐ-
 «τοσχεδιάσω ἐγὼ ἄλλα παρ' ὅσα μοῦ ἀφηρηπάσατε βάλλον
 «τὴν Μοῦσάν μου εἰς ἀγγαρεῖαν, καὶ τότε... ὅχι· ὅχι· εὖρον
 «εἰς τὰ σαρώματα τοῦ δωματίου μου τὸ ζητούμενον εἰς τὴν
 «κεφαλὴν μου τεμάχιον, καὶ ἰδοὺ»

Τοὺς ἐναρέτους Βουλευτὰς ὡς στέργω κατὰ χρέος,
 Τοὺς φαύλους καὶ τοὺς πονηροὺς βδελύττομαι δικαίως,
 Τοσοῦτ' ἄλλων ἀπεχθεῖς, καθ' ὅσον καταχρῶνται
 Ὅποσα ὑπὲρ ἄλλο τι ὡς ἱερὰ τιμῶνται

Καὶ καθιστῶσι μισητὴν τὴν ὑπὲρ πάν' ἀξίαν
 Ἀγάπης καὶ σεβασματος καλὴν Ἐλευθερίαν...
 Εὐκατεῖς ὁ ἀποκλεισμός τῶν ἀμαθῶν ἐξ ὅλου,
 Ἐξ ὅλου τοῦ βουλευτικοῦ ἁγίου περιόλου.
 Οἱ πλεῖστοι τῶν ἀκροατῶν ἐκεί' ἐρυθρίωσιν
 Εἰς τόσην φώτων ἄλλειψιν, εἰς σπάντιαιδους τόσην·
 Τὰς ἀκοὰς τῶν βάνουσι λυποῦσι λαιδορίκι,
 Ἡ δὲ χῶς καὶ συντάξεως πολλάκις ἐμιλῖαι·
 Οἱ ζυγνύονται ἴστανται ἢ κάθηνται ὡς λάχρ,
 Ἐρεῖγονται ἢ χάσκουσιν οἱ Μαραθωνομάχοι,
 Καὶ πανταχοῦ τὸ ἀκόρετον τῆς Ἐπαρχίας ἔξει.
 Παιδεία, νόμος καὶ φρόνημα εἰς τὴν Βουλὴν ἀρμόζει·
 Εἰς τὴν Βουλὴν ἐμβριθεῖα καὶ κοσμιότης πρέπει·
 Ἐκεῖ τοῦ ἔθνους ἕκαστος τὸν χαρακτῆρα βλέπει.

«Ὁ λόγος μου ὑπάρχει αὐτός, ἔξοχώτατε· ἐπειδὴ διορίζετε οἱ
 «Ἰπουργοὶ τοὺς Βουλευτὰς, τοῦλάχιστον διορίζετε τοὺς ἐντιμω-
 «τέρους, τοὺς ἀξιοπρεπεστέρους καὶ τοὺς λογιωτέρους. Ὁ Ἄξε-
 «λδς ὁμῶς, καθὼς εἶπον, μὲ διαβάλλει ὡς ἐξυθρίζοντα σύνολον
 «τὴν Βουλὴν, διότι ἔγραψα διάλογον ἐνὸς ἐπιδόξου Ἰπουργοῦ,
 «τοῦ Κυρίου Στρεψιάδου, καὶ τριῶν ἄλλων Βουλευτῶν, τῶν Κυ-
 «ρίων Κλεπτοδράχμου, Ψηφοπώλου καὶ Σιγαλίωνος, προφερόν-
 «των μετὰ σχετλιασμοῦ ἱερεμιάδας κατὰ τῶν Ἰπουργῶν... ἰδοὺ,
 «διὰ καλὴν μου τύχην, εὖρον κατὰ γῆς καὶ αὐτὸ ἔτι τὸ κομ-
 «μάτιον, καὶ ὑποβάλλω τοῦτο εἰς ὑμᾶς, καὶ ὑμεῖς δικάσατέ με»

ΚΑΕΝΤΟΔΡΑΧΜΗΣ πρὸς τὸν Στρεψιάδην.

Ὅποια, πατριωτὰ μου, κατὰστασις πραγμάτων!

ΨΗΦΟΠΩΛΗΣ, *ὁμοίως.*

Πατρίς καὶ Θρόνος πνέουσι βαθεῖ! τὰ λίσσιά των.

ΣΙΓΑΛΙΩΝ, *ὁμοίως.*

Τοῦ τόπου τοὺς ἀνθρώπους τίς σὶ ἢ ἐμὶ ἀκούει;

ΚΛΕΠΤΟΔΡΑΧΜΗΣ.

Ὁ νοθευτὴν τοὺς ὑπουργοὺς εἰς θύρας κωφῶν κρούει.
 Ἀφ' οὗ τὴν ψῆφον ἔδωκα εἰς τρεῖς των ἐγὼ νόμους,
 Ἐπτά μου ἔπαυσαν αὐτοὶ ἐχθὲς ἰγνυνόμους.

ΨΗΦΟΠΩΛΗΣ.

Ὅκτω πιστοὺς μου ἀλλάξαν, ἐκτὼ Δασμοτελώνας,
 Καὶ τὰς ἐλπιδας ἔκοψαν τὰς ὁδὰς μου καὶ μέναι.

ΣΙΓΑΛΙΩΝ.

Ἐννέα οἱ ἀπάνθρωποι τοῦ Κόμματός μου ἄμα
 Δημοτικὰ Συμβούλια διέσπασαν ὡς ῥάμμα.

ΚΛΕΠΤΟΔΡΑΧΜΗΣ.

Καὶ πῶς νὰ ἐπιστρέψωμεν, πῶς εἰς τὰς Ἐπαρχίας;

ΨΗΦΟΠΩΛΗΣ.

Ζευγηλατῶν ἀναφορὰς ἐλάβομεν χιλίας,
 Ζητούντων ὑπουργήματα.

ΣΙΓΑΛΙΩΝ.

Πολλοὶ καὶ τ' ἱερεῖά των
 Ἐπώλησαν, προσμένοντες ἐκδόσεις διπλωμάτων.

ΚΛΕΠΤΟΔΡΑΧΜΗΣ.

Χωρὶς πλεονέκτων δωρεῶν εἰς χρήματα καὶ εἶδη,
 Εἰς τὴν Καθίδραν ποῖος ἔχ' ἐπὶ ψιλῇ ἐλπίδι;

ΨΗΦΟΠΩΛΗΣ.

Εἰς μὲνην μου τὴν ἐκλογὴν, ὁμνῶ, ἐκὼν ἅκων
 Χιλίων ἐδαπάνησα διατύλων ἵνα σάκκων.

ΣΙΓΑΛΙΩΝ.

Διὰ τὴν ἔγκρισιν ἐμοῦ πρὸς ἑνα, εἰς Ἀθήνας,
 Ἐμίτρησα ὅσον μισθὸν λαμβάνω δέκα μῆνας.

ΣΤΡΕΨΙΛΔΗΣ, *μετὰ σοβαρότητος.*

Ἐμάθετε τὸ σχέδιον τοῦ ὑπουργείου τούτου;
 Λαθὼν τὸ κῆρος τοῦ τριπλοῦ Προὑπολογισμοῦ τοῦ
 Καὶ προβαστάζον ἔξοδα δι' ἑτη σωστά τρία,
 Ἀφίνει σήμερον ἡμᾶς εἰς τοῦ λουτροῦ τὰ κρύα.
 Ἀντὶ ἐνὸς ἐνισυτοῦ μισθοῦ μηνῶν τεσσάρων
 Μᾶς ἀπαιλεῖται καὶ φυγὴ αἰσχίστη ἄρον! ἄρον!

ΟΙ ΤΡΕΙΣ ΟΜΟΥ ΒΟΓΑΕΥΤΑΙ, *ἀπομόσσορτες*

τὰ δάκρυά των.

Ἐχαθίκαμεν,
 Ἐσοθυθήκαμεν,
 Καὶ κάμνῃ
 Σοτηρία!...

Ποῖος δίδει καλὴν μέραν εἰς τοὺς Βουλευτάς ἡμᾶς,
 Ἄν δὴν ἔχωμεν εἰς χεῖρας καὶ τοῦ ἔθνους τὰς δραχμὰς;

ΣΤΡΕΨΙΛΔΗΣ.

Πατέρες, ἔχει ὁ Θεός! πολλὰ του τὰ ἔλεη!
 Τὴν λέειναν στέλλει τροφὸν τοῦ βρόχους ὅταν κλαίῃ.

ΟΙ ΤΡΕΙΣ ΟΜΟΥ ΒΟΓΑΕΥΤΑΙ.

Τίνα γίνωμεν,

Ἐάν μείνωμεν

Πατριῶται

Ἰδιῶται;...

Κινδυνεύουν καὶ ὁ Θρόνος καὶ τὸ Γένος καὶ ἡ Πίστις,
 Ὅκτω μῆνας ἔλεγχέμενος ἡ Βουλὴ ἂν μείνῃ νῆστις.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ.

Πατέρες, ἔχει ὁ Θεὸς! πολλὰ τοῦ τὰ ἐλπίη!
Καὶ εἰς κακούργους ἄνωθεν τὸ μάνη του προχέει.

«Βλέπετε, Κύριε Προβελέγισ, τὴν ἀδικίαν; Ἐγὼ μόνον περὶ
«τριῶν τεσσαρέων Βουλευτῶν ὠμίλησα, καὶ οὐχὶ περὶ τῶν ἑκα-
«τὸν τριάκοντα. Πῶς λοιπὸν ὁ ὑμέτερος Ἀξιολὸς ἐκτείνει τοὺς
«λόγους μου εἰς ἅπαντα τὰ μέλη τοῦ βουλευτικοῦ σώματος;..

«Ἀλλ' εὖρον!.. εὖρον!.. οὐχὶ τὸ γεωμετρικὸν τοῦ Ἀρχι-
«μῆδου πρόβλημα, οὐχί... εὖρον εἰς μίαν τοῦ θαλάμου μου
«γωνίαν φύλλον ἀπερρίμμενον, ὅπου σώζεται ὁλόγραφος
«συνομιλία τις τοῦ Αὐτάρχου Ἀμφιθέου σχεδιάζοντος Ἱπουρ-
«γεῖον νέον μετὰ τοῦ Βουλευτοῦ Στρεψιάδου· ἐπειδὴ δὲ ὑπο-
«πτέω πολὺ ὅτι αὕτη, παρεξηγηθεῖσα ὑπὸ τοῦ Εἰσαγγελέως,
«εἰπέφερε τὴν κατάσχεσιν τοῦ βιβλίου μου, τὴν ἀντιγράφω ἐν-
«ταῦθα κατὰ μῆκος, πλάτος καὶ βάθος, ὅπως ἰδίῳις ὄμμασιν
«ἴδῃτε ὅτι οὐδ' αὕτη ἔχει ἐπιλήψιμόν τι καὶ πάραυτα θώ-
«σητε τὴν ἄδειαν τῆς δημοσιεύσεως τοῦ τε Συνταγματικοῦ
«Σχολείου καὶ τοῦ ἀκάκου Περιπλανωμένου μου»

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ.

Τὴν πληρεξουσιότητα τῶν δύο Βουλῶν φέρω
Καὶ καρτερῶ τὸ νεῦμά σου διὰ τὰ περαιτέρω.
Ἄν δὲν γενῇ μεταλλαγή τῶν Ἱπουργῶν ταχέως,
Πλειοψηφία τῶν Βουλῶν ἐλπίζεται ματαίως.

ΑΜΦΙΘΕΟΣ, μετὰ τραχύτητος.

Ἄν Γερουσίας καὶ Βουλῆς συνάπαντα τὰ μέλη
Αἰώκωσι τοὺς Ἱπουργοὺς πρὸς ἰδιά των τέλη,
Πρὸς τοῦτο τί; Ὁ ἡγεμὼν ἀκέραια φυλάττει
Τοῦ Ὁρόνου τὰ προνόμια καὶ τὰς Βουλὰς ἀλλάττει.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ.

Παρεξηγήθην δυστυχῶς· Βουλὴ καὶ Γερουσία
Φρονέουσιν ὅτι ἄνωθεν αὐτῶν ἡ Βασιλεία·
Πλὴν ἂν τοῦ ἔθνους, ἔλεγα, ὁ μέγας πατριώτης,
Ἡ ἡμετέρα δηλαδὴ Μεγάλη Γενναϊότης,
Τὴν παῦσιν ἤθελεν εὐθὺς αὐτοῦ τοῦ Ἱπουργείου
Καὶ χιλιάδας ἑκατὸν δραχμῶν ἐκ τοῦ Ταμείου
Δυνάμει δέκα τετωνῶν, ἰδίων τῆς ἀνθρώπων...

ΑΜΦΙΘΕΟΣ, μετὰ γλυκύτητος.

Ὁμίλει, φίλε, κατ' αὐτὸν ὁμίλει με τὸν τρόπον.
Τὸ πρᾶγμα τὴν στιγμήν αὐτὴν λαμβάνει ἄλλην φάσιν.
Τῶν Βουλευτῶν ἡ αἴτησις δικαίαν ἔχει βᾶσιν...

(Ξηροβήχων.)

Τοῦ Ἱπουργείου, κατ' ἐμὲ, ἡ πτώσις ἀναγκαία.
Ἐπὶ εὐθὺς ὀνομαστὶ σὲ λίγω μέλη νέα,
Καὶ γράφε σὺ...

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ.

Τίς Πρόεδρος;

ΑΜΦΙΘΕΟΣ.

Ὁ γέρων Μαλακρότης·

Τρισολαβρία ἡ πολλὴ αὐτοῦ δημοτικότητα·
Καθ' ὅσον τὸν Ἑλληνικὸν ἀγῶνα ἐδεξάσθη
Καὶ ὡς πατὴρ φιλόστοργος τοῦ ἔθνους ἐθαυμάσθη.

Ἐκάστης δόξης ἰθνηκῆς ἢ μετὰ δυσφημίας
Εἰς Ἱπουργεῖα κύλισις τιμῇ τῆς Εὐνοίας.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ.

Δικαιοσύνης Ἱπουργός;

ΑΜΦΙΘΕΟΣ.

Ὁ λόγιος Ἀηρίδης·

Ἰπάρχει φιλελεύθερος, ἀλλὰ καὶ σπουδαρχίδης·
Εἰς τὴν Βουλὴν δημηγορεῖ κατὰ τῶν καθεστώτων
Καὶ διασώτεις φαίνονται τῶν νόμων καὶ τῶν φώτων.
Ἄν ἀμαυρώσωμεν αὐτὸν, τὸ ἔργον ἡμῶν θεῖον.
Εἰς τὴν Ἑλλάδα σβέννεται ἡ δόξα τῶν λογίων.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ.

Τίς ὁ τῶν ἔξωτερικῶν;

ΑΜΦΙΘΕΟΣ.

Ὁ Μάρκος Περπιράτης·

Ἰπῆρξε Σπυτιερθριανός, ὑπῆρξεν ἀποστάτης·
Οὐδὲ ὠμίλησε ποτὲ πρὸς ξένον Εὐρωπαῖον,
Καὶ οὐδὲ λέξιν Γαλλικὴν γνωρίζει περιπλέον
Τὴν ἄκραν τοῦ δακτύλου του εἰς τὴν μελάνην βάφει,
Εἰς τὸ χροτίον τὴν πατεῖ καὶ οὕτως υπογράφει.
Ἀπὸ τῆς αὖριον λοιπὸν ἰδεῖ διὰ σχημάτων
Λαλοῦσι Πρόεδροι καὶ αὐτὸς διπλωματικωτάτων,
Κ' αἰσθάνεται ἡ ἐλαφρὰ φυλὴ τῶν Εὐρωπαίων
Ἄν εἰς ἡμᾶς τὸ Σύνταγμα ὑπῆρχεν ἀναγκαῖον.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ.

Τίς ὁ τῶν Στρατιωτικῶν;

ΑΜΦΙΘΕΟΣ.

Ἐγίναμεν οἱ δύο

Ἐγὼ σῶμα· τὴν καρδίαν μου εἰς αἱ λοιπὸν δὲν κλείω·

Εἰς τὴν τῶν Στρατιωτικῶν νομίῳ Γραμματεῖαν
Κατάλληλον γεροντικὴν τινα σαποκοιλίαν.
Ἡ καθ' ἡμέραν αὐξήσις συμφέρει τῆς ληστείας·
Αὐτὴ τὰς τοῦ Συντάγματος κυρύττει συνεπείας·
Αὐτὴ τιμᾷ τὴν πετρικὴν προτέραν Πολιτείαν.
Εἰς τὸν Βρωμίαν δίδωμεν αὐτὴν τὴν Γραμματεῖαν.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ.

Ἐκατοντούτης ὁ σαπρὸς, καὶ πᾶσαν αὐτὸς ὥραν
Ζητεῖ τὴν ἀμελείτητον καὶ μυροβόλον χόραν.

ΑΜΦΙΘΕΟΣ, γελάων.

Δι' αὐτὸ τοῦτο Ἱπουργὸν θαυμάσιον τὸν κρίνω.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ.

Βαθύτερά μου σκέπτεται, κ' εἰς ὅ,τι λέγεις κλίνω.
Τίς ὁ τῆς Ἐκπαιδεύσεως;

ΑΜΦΙΘΕΟΣ.

Ὁ Βουλευτὴς Βιρβίλης.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ.

Καὶ ὁ τῶν ἔσωτερικῶν;

ΑΜΦΙΘΕΟΣ.

Φασίστας, ἢ Κονδύλης.

Οἱ λόγοι τοῦ Συντάγματος ἐπέθουν ἐν ᾧ εἶχον
Βαθμεύς, τιμὰς κ' ἐχέριον εἰς τῶν δραχμῶν τὸν ἥχον.
Αὐτοὶ διὰ τοῦ Τύπου των, τυφλοῦ καὶ δαυθρίου,
Αὐτοὶ προπαρισκαύλασαν τὴν Τρίτην Σεπτεμβρίου.
Εἰς τοὺς Φασίστας σήμερον λοιπὸν τὰ Ἱπουργεῖα.
Αὐτὸ ἡ συνταγματικὴ τοῦ ἔθνους Πολιτεία...

(Μετ' ὀλίγηρ παύσιν, καθ' ἣν ὁ Στρεψιάδης μένει σιωπῶν.)

Καὶ οὐ τὰ Οἰκονομικά... Πλὴν τὴν αὐτὴν ἡμέραν
Τελῶνκας Σύρου καὶ Πατρῶν τὸν Φιῶρον καὶ τὸν Λέραν,
Τοὺς φουστανιλοφόρους μου, ἀμέσως διορίζεις...
Καὶ οὕτω τῶν ταλῆρων μου τὸ μέρος ἀσφαλίζεις...
Πυργοποιία τῶν γλώσσων καὶ χάος τῶν πνευμάτων,
Διασθερὰ τῶν καρδιῶν καὶ παῦσις τῶν γραμμάτων,
Καὶ εἰς τὸ κάτω τῆς γραφῆς ληστεία τοῦ Ταυρίου,
Ἰδοὺ ἡ μέλλουσα ὁδὸς τοῦ νέου ἱπουργείου...

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ.

Τὸ Πρόγραμμά σου ἄγιον!

ΑΜΦΙΘΕΟΣ.

Περίμενε καὶ σίγα...
Οἱ Γραμματεῖς ἀλλάσσονται, καὶ εἰς λεπτὰ ὀλίγα...

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ, ἐκβάλλων ἐκ τοῦ δακτύλου
τοῦ ἐν λιθοκάλυπτον δακτύλου.

Πρὸς ἄλλα δῶρα ταπεινὸν τὸ δακτυλίδιον μου...
Ἀλλ' ἀρραβῶνα κράτει τοῦν ὑποσχέσεών μου...

ΑΜΦΙΘΕΟΣ, ὀπισθοδρομῶν.

Ἀδύνατον!...

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ, προσφύρων αὐτό.

Παρακαλῶ...

ΑΜΦΙΘΕΟΣ, ἀποποιοῦμενος.

Ποτέ!...

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ.

Σὲ ἰκετεύω.

ΑΜΦΙΘΕΟΣ.

Δὲν ἔλαβα δῶρον ποτὶ ἀνθρώπου...

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ.

Τὸ πιστεύω.

ΑΜΦΙΘΕΟΣ.

Τοὺς διαβολήπτας θεωρῶ ἄξιους τιμωρίας.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ.

Ζητῶ συγγνώμην τῆς πολλῆς αὐτῆς μου ἀκρισίας.
Εἰς τὸ μικρὸν μου δακτύλον πάλιν ἰδοὺ τὸ βάλλω...

ΑΜΦΙΘΕΟΣ, θράττων αὐτό.

Πλὴν γὰρ ἰδὼ τὴν πέτραν τοῦ...

(Δοκιμάζων ἀντὶ τὸν ἐρχεται.)

Μ' ἐμβαίνει;... ἀμφιβάλλω...

Μ' ἐμβῆκεν... εἰς τὴν χεῖρά μου ἐκέλλησε καὶ μένει...

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ.

Σὲ τὸ ἐκβάλλω, Στρατηγέ, ἀν θέλης...

ΑΜΦΙΘΕΟΣ, μειδῶν.

Τί σημαίνει;...

Τὰ σὰ ἐμὰ καὶ ἐμὰ τὰ σὰ...

(Μετὰ σπονδαιότητος.)

Ἄν σ' ἔλαχαν καὶ ἄλλα,

Νὰ μὲ τὰ φέρης ἀγαπῶ πετράδια μεγάλα·

Ἐπεχειρίσθην συλλεγὴν τῶν ἐρυκτῶν, πρὸ πάντων

Στριγγύλων λίθων τιμαλῶν, σμαρὰγδων, ἀδαμάντων.

«Ἰδοὺ, ἐξωμολογήθην ἐν ἐκτάσει πρὸς ὑμᾶς, Κύριε Προ-
εβλέγει, δι' ὅλα τὰ ὑποπτα μέρη τοῦ Περιπλανωμένου καὶ

« τοῦ Συνταγματικοῦ Σχολείου... ἦ! παρ' ὀλίγον μὲν ἐξέ-
 « φευγέ τι ἐκ τῆς μνήμης... Εἶπέ μοι ὁ Κύριος Χρυσόγελος
 « ὅτι παρέστησάν τινες τὴν πρὸς ἓνα Ὑπουργὸν Ὡδὴν τοῦ γέ-
 « ροντος Γερουσιαστοῦ μου, τοῦ λυρικοῦ Τρεμογνάθωνος, ὡς
 « ἀπευθυνομένην πρὸς τὴν Ὑμετέραν Ἐξουχότητα ἀκούσατέ την
 « ἐκφωνουμένην παρὰ τοῦ ἰδίου, καὶ κρίνατε ἂν προσαρμόζεται
 « εἰς ὑμᾶς »

ΤΡΕΜΟΓΝΑΘΩΝ, π.λησιάζων πρὸς τὸν ὑπὸ πολλῶν
 εὐορταζόμενον νέον Ὑπουργὸν καὶ τραυλίζων.

ὦ! χαι-χαι-χαίρει! χαι-χαι-χαίρει τρίς! ἀ-ἐ-ἀγλάισμα τοῦ τέπου!
 ὦ ἄνθρω-θρῶ-θρῶπε θαυμάσια, ἀνώτερε ἀνθρώ-θρῶ-θρῶπου!
 Προσφέ-φέ-φέρεμεν εἰς τὸν Θεὸν ἡμεῖς εὐχα-χα-χαριστήσεις,
 Διότι-τι-τι τὰς θερμὰς ἡμῶν εἰσηκούσε-σε σε δεήσεις.

Αἰ-αἰ-αἰ γλαυκὸς αὐτογῆ-γῆ-γῆθόνισαι,
 Τοῦ οἴκου-κου-κου σου γαιτό-τό-τόνισαι
 Κ' ἐκεῖ-κεῖ-κεῖναι σὲ συγχαί-χαί-χαίρουσαι,
 Καὶ-καὶ-καὶ ὕμνους σου προσφέ-φέ-φέρουσαι.
 Τὰ-τὰ-τὰ δάση ψι-ψι-ψιθυρίζουσιν,
 Αἰ-αἰ-αἰ βρύσεις κε-κε-κεκαλύπτουσιν,
 Οἱ βίτραχοι κο-κο-κο-κοῦζουσαι
 Καὶ ζῆ-ζῆ-ζῆ-ζῆθι! ζῆθι! κράζουσαι,
 Κ' ἐγὼ τὴν γλῶσσαν ἐ-ἐ-ἐ-ἐλυσά,
 Ἐδιδόκα ὡς μέ-μέ-μέ-μέλιτσα,
 ὡς ὄρνις ἐκα-κα-κα-κακάρισα,
 ὡς πέρδιξ ἐκα-κα-κα-κακκίδισα,
 ὡς πέτιξ ἐτε-τε-τε-τερέτισα,
 Καὶ σ' ἐθαθυχαί-χαί-χαί-χαίριττα.

ΠΟΛΛΟΙ ΟΜΟΥ ΒΟΥΛΕΥΤΑΙ.

Αιθέραιες θαυμάσιες! Προσφώνησις, ὑποίκα,
 Ὅποια οὐδὲ τῆς Βουλῆς αὐτῆς ἦ ἐκποία!

« Φρικτὴ συκοφαντία, Κύριε Γράμματεῦ! Οἱ οὐρανοὶ κε-
 « κράζονται!.. Ἀλλ' ἂν τυχὸν διὰ τοῦ ὑπουργικοῦ μικροσκο-
 « πίου παρατηρήσατε ἄλλας τινὰς παραδρομὰς ἢ καὶ ἡμαρ-
 « τημένα, ἡμαρτον! ἡμαρτον! ἄξιά εἰσι τῆς Ὑμετέρας Χρι-
 « στιανικῆς συγχωρήσεως... »

« Ἴσως ἐν αὐστηρότητι πνευματικοῦ πατρὸς, ἴσως ἀνακρά-
 « ζετε πρὸς ἐμὲ »

Τὶ ἐκίνησε, τέκνον μου, τὸν κάλαμόν σου πρὸς διακομψή-
 « δησιν τῶν παρόντων; ὄρεξις σατυρικοῦ οἶστρου;—Οὐδαμῶς.

« Τὶ ἐκίνησε, τέκνον μου, τὴν καρδίαν σου πρὸς ἐκχυσιν
 « τοιούτων φλογερῶν ἐκφράσεων; δέψα ποιητικῆς φήμης;
 « —Οὐδαμῶς.

« Τὶ λοιπὸν, ὦ ἄνθρωπε, τί τὸ κινήσάν σε;—Ἡ θέα,
 « ὦ ἁπάνθρωπε, τῆς Ἑλλάδος φθινοῦσης καὶ εἰς τὸν τάφον ὀση-
 « μέραι προβαίνουσας... »

« Τριακόσια ἑκατομμύρια δραχμῶν κατηναλώθησαν ἀπὸ
 « τοῦ 1832 ἔτους.

« Ὑπουργοὶ τῆς Οἰκονομίας! Ποίαν γῆν διενείματε εἰς
 « τὸν λαόν, πρὸς παῦσιν τῆς εἰλωτείας αὐτοῦ καὶ πρὸς με-
 « τάπλασιν τοῦ Ἑλληνικοῦ ἐδάφους διὰ τῆς καλλιέργειας
 « καὶ τῆς φυτείας; Πόσα; ἀποζημιώσεις ἐδώκατε εἰς τοὺς

«Προκρίτους καὶ Πλοιάρχους τῶν τριῶν ναυτικῶν νήσων, εἰς
«τοὺς Προεστώτας καὶ Ὀπλαρχηγούς τῆς Πελοποννήσου καὶ
«τῆς Χέρσου Ἑλλάδος, πρὸς ἀνέγερσιν τῶν πεσόντων οἰκῶν
«τῶν; Ποίους συνοικισμοὺς Ἑλλήνων διενεργήσατε; Πόσα
«δάτη ἐλαίων ἀγρίων πρὸς ἐγκεντρισμὸν ἐδώκατε;

«Τριακόσια ἑκατομμύρια δραχμῶν κατηναλώθησαν ἀπὸ
«τοῦ 1832 ἔτους.

«Ἵπουργοὶ τῶν Ἐσωτερικῶν! Ποῖα ἐργαλεῖα ἐφέρετε ἀπὸ τῆς
«ἐσπερίας Εὐρώπης εἰς τοὺς ζευγηλάτας τῆς Ἑλλάδος, πρὸς
«ἀπόρριψιν τῶν ἀρότρων τοῦ Τριπολέμου καὶ πρὸς δεκα-
«πλασίαισιν τῶν προϊόντων; Ποῖαν Τράπεζαν Γεωργικὴν ἐν
«ταῖς Ἐπαρχίαις συνεστήσατε, πρὸς εὐκολίαν τῆς παραγωγῆς;
«Ποῖας μηχανὰς Εὐρωπαϊκὰς εἰσηγάγετε, πρὸς κατεργασίαν
«τῆς μετάξης, τοῦ βάμβακος, τοῦ ἐλαίου καὶ τοῦ οἴνου;
«Ποῖας ὁδοὺς, ποῖας διώρυγας, ποῖας γεφύρας κατεσκευάσατε,
«πρὸς μετακομιδὴν τῶν προϊόντων ἀπὸ τῶν μεσογείων εἰς
«τοὺς λιμένας καὶ πρὸς ὕψωσιν τῆς ἀξίας αὐτῶν; Ποῖα Πα-
«ναθήναια, ποῖα Ὀλύμπια κατὰ τὴν σωτήριον ἡμῶν 25 Μαρ-
«τίου συνεκροτήσατε, πρὸς συνένωσιν τῶν Ἑλλήνων εἰς πανη-
«γύρεις ἀρχαῖκας;

«Τριακόσια ἑκατομμύρια δραχμῶν κατηναλώθησαν ἀπὸ
«τοῦ 1832 ἔτους.

«Ἵπουργοὶ τῶν Στρατιωτικῶν! Ποῦ Ἀποθῆκαι πυρίτιδος,
«σφαιρῶν, ψιλῶν πυροβόλων καὶ ὀβλῶν; Ποῦ πεζικόν, ποῦ

«ἱππικὸν τοῦ Κράτους, ἂν ἐκ τῆς Ὀθωμανικῆς Ἐπικρατείας πυρ-
«καῖά πολέμου εἰς ἡμᾶς ἐπισκήψῃ; .. Φεῦ! εἰς μάτην τοσαυ-
«τα ἔτη ἐπιζητούμεν ἓνα λόγον σκαπανέων πρὸς ἀπόσβεσιν
«οἰκίσκου πυρπολουμένου ἐν τῇ Πρωτεύουσῃ!

«Τριακόσια ἑκατομμύρια δραχμῶν κατηναλώθησαν ἀπὸ
«τοῦ 1832 ἔτους.

«Ἵπουργοὶ τῶν Ναυτικῶν! Ποῖαν Τράπεζαν Δανειστικὴν διὰ
«τὴν Ἑλληνικὴν ναυτιλίαν συνεστήσατε; Ποῦ τὰ τοῦ Κράτους
«ἀτμόπλοια; Ποῦ τὰ τοῦ Κράτους νεώρια; .. Φεῦ! οὐδὲ τὰ
«πλοῖα ἐκείνα τῆς πτωχῆς Ἑλληνικῆς Δημοκρατίας, τὰ παρὰ
«τοῦ Κυβερνήτου εἰς ἡμᾶς κληροδοτηθέντα, ἔχομεν σήμε-
«ρον!

«Τριακόσια ἑκατομμύρια δραχμῶν κατηναλώθησαν ἀπὸ
«τοῦ 1832 ἔτους.

«Ἵπουργοὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Παιδείας! Ποῦ
«Ἀρχιερεῖς τοῦ Κράτους; Ποῦ Κήρυκες τοῦ Θεοῦ Λόγου;
«Ποῦ ἀξιοπρεπεῖς Ναοί; Ἐμισθώσατε τὸν ἄνω Κλῆρον; οὐχί.
«Ἐμισθώσατε τὸν κάτω Κλῆρον; οὐχί. Συνεστήσατε πρὸς ἐκ-
«δοσιν βιβλίων Ἑταιρείαν; οὐχί. Συνεστήσατε πρὸς ρύθμι-
«σιν τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης Ἀκαδημίαν; οὐχί.

«Τριακόσια ἑκατομμύρια δραχμῶν κατηναλώθησαν ἀπὸ
«τοῦ 1832 ἔτους.

«Ἵπουργοὶ τῆς Δικαιοσύνης! Ποῦ φυλακὰὶ τῆς Ἑλλάδος;
«Δημοσιογράφοι μετὰ ληστῶν, χρεώσται μετὰ φονέων, γυ-

«ναῖκες μετ' ἀνδρῶν εἰς ὕψος καὶ δυσώδεις στοάς συναγε-
«λῶνται.

«Οὐδὲν, οὐδὲν ἐπράξατε ἔνεν τοῦ Συντάγματος· οὐδὲν, οὐδὲν
«ἐπράξατε μετὰ τοῦ Συντάγματος· καὶ ὅμως ἐν τῷ Προγράμ-
«ματί μου τούτῳ ὑπῆρχον ἡ ἀνάστασις τῆς Ἑλλάδος καὶ ἡ
«δι' αὐτῆς ἀνάττασις τοῦ ὅλου Γένους.

«Ζητῶ τὸ Ἑλληνικὸν ἔθνος, ἀλλ' οὐδὲ τὴν σκιὰν αὐτοῦ εὐ-
«ρίσκω. Ἄπαντες ἡλloiώθημεν! Ἄπαντες ἡττειώθημεν! Ἄπαν-
«τες ἀπωλέσαμεν τὸ πνεῦμα τῆς μεγαλοπράγμονος Ἐλευθερίας!

«Εἰπέτε εἰς ἡμᾶς ὑμεῖς, οἱ ἀπὸ τοῦ 1832 ἔτους Ὑπουργοί·
«εἰ ἔγιναν οἱ μεγαλόφρονες ἄνδρες, οἱ Ἕλληνες τοῦ ἀγῶνος;..
«Φεῦ! καὶ τρεῖς φεῦ! οἱ Στρατηγοὶ Θεόδωρος Κολοκοτρώνης,
«Πέτρος Μαυρομιχάλης, Νότης Βότσαρης, Νικητὰς Τουρκοφά-
«γος, Ἀνδρέας Λόντος, Γεώργιος καὶ Παναγιώτης Ιατράκοι, οἱ
«Ναύαρχοι Ἀνδρέας Μιαούλης καὶ Γεώργιος Σαχτούρης, οἱ
«Πρόκριτοι Ἀνδρέας Ζαήμης, Ἀναγνώστης Κοπανίτσας, Ἀσι-
«μάκης Φωτίλας, Ἰωάννης Μέξης, Νικόλαος Βότσης, Βασί-
«λειος Βουδούρης καὶ Γεώργιος Αἰνιάν, οἱ Ἀρχιερεῖς Βρεσθένης,
«Ἀργολίδος, Καρύστου, Κυκλάδων, Κυνουρίας καὶ Ἀχαΐας
«μετὰ πεντακοσίων ἄλλων Ὑποστρατῆγων, Πλοιάρχων, Ἐγ-
«κρίτων καὶ Ἱεραρχῶν, ἄπαντες ἀπέθανον κλαίοντες, ἡ δὲ ὕπ'
«αὐτῶν ἐλευθερωθεῖσα γῆ, ἀρκοῦσα πρὸς κόρον δέκα ἑκατομ-
«μυρίων κατοίκων, ἐχρησίμευσεν οὐχὶ πρὸς τροφήν αὐτῶν, ἀλλ'
«πρὸς ταφήν αὐτῶν.

«Πόθεν αὕτη τῆς ὑψιφροσύνης ἡ κατὰπτωσις; ἐκ τῆς κα-
«στατροχούσης ἡμᾶς πτωχείας καὶ τῆς ἐπιτηδείως διοργανω-
«θείσης διαφθορᾶς. Ἐπειδὴ οὐδὲ τὴν ἐθνικὴν γῆν ἡ Κυβέρνη-
«σις διένειμεν, οὐδ' ἀμαξιτοὺς ἤνοιξεν, οὐδὲ τὴν κοινὴν ἀσφά-
«λειαν περὶ πολλοῦ ἐποίησατο, παρ' ὧραν δὲ τὰ σκεύη καὶ
«τὸν ἱματισμὸν τῆς πολυτελοῦς Εὐρώπης εἰσήγαγε, πάντες οἱ
«πολιταὶ πένητες ἐμείναμεν καὶ πάντες ὡς ἔκφρονες εἰς τὰ
«δημόσια ἐπαγγέλματα ἐπέσαμεν.

«Χαίρετε δέ τινες καθ' ὅσον ἡ Ἑλλὰς αἰσθάνεται τὰς ἀρ-
«θρώσεις τοῦ σώματός της ἐκλυομένης, τὴν ἰσχὺν τῆς κινή-
«σεώς της ἐλαττουμένην καὶ τὸ ζωογόνον πνεῦμά της βαθ-
«μηδὸν ἐκλείπον.

«Ἐξελάβετέ τινες τὴν Ἑλλάδα ὡς ἔρμαιον καὶ σφετερίζεσθε
«αὐτήν· καταδαπανᾶτε εἰς μάτην τὸν χρόνον της καὶ τὸ χρῆ-
«μα της· ἀπορροφᾶτε τὴν διάνοιάν της καὶ ἀφανίζετε τοὺς το-
«σοῦτων ἀνθρώπων τοσοῦτους ἀγῶνας.

«Ἀλλὰ γνωρίζετε τίς ἐστὶν ἡ Ἑλλὰς αὕτη; τίνες διέσω-
«σαν καὶ τίνες εἰς ἡμᾶς παρέδωκαν ταύτην; πολλὰ, πάμ-
«πολλὰ γενεὰ διαβάται σιωπηλαὶ καὶ θλιβεραὶ· πολλοὶ, πάμ-
«πολλοὶ νεκροὶ κείμενοι σήμερον ἀτόμβευτοι καὶ ἀμνημονεύ-
«τοι· καὶ κατὰ πρῶτον Πατριάρχῃ τῆς Νέας Ῥώμης μετὰ
«Συνόδων Οἰκουμενικῶν, ἡγεμόνες τῆς Βλαχίας καὶ Μολ-
«δαυίας μετὰ Διερχομένων τῆς Ὑψηλῆς Πύλης καὶ τοῦ Ὁθω-
«μανικοῦ στόλου, ὑπὲρ τοῦ; τρεῖς αἰῶνας ἐξοριζόμενοι, φυ-

« λαικίζόμενοι καὶ φρονεούμενοι, ἀλλὰ διατηροῦντες τὴν θρη-
 « σκεῖαν καὶ τὴν γλῶσσαν τοῦ Ἑλληνικοῦ γένους καὶ προπα-
 « ρασκευάζοντες τὸ ναυτικὸν αὐτοῦ καὶ μετὰ τούτους τοσοῦ-
 « τοι ἀναφανέντες σοφοί, οἱ δίδυμοι παῖδες τῆς δόξης Εὐγέ-
 « νιος καὶ Θεοτόκης, καὶ ὁ πολυμαθὴς Ἀδαμάντιος Κοραΐς,
 « καὶ Ἀθανάσιος ὁ Πάριος, καὶ Δωρόθεος ὁ Πρώτος, καὶ Πανα-
 « γιώτης ὁ Παλαμῆς, καὶ οἱ ἀδελφοὶ Βαλάνοι, καὶ Δανιὴλ ὁ
 « Πάτριος, καὶ Λάμπρος ὁ Φωτιάδης, καὶ Ἰωάννης ὁ Πέζαρος,
 « καὶ Νεόφυτος ὁ Καψοκαλυβίτης, καὶ Γρηγόριος ὁ Κωνσταν-
 « τᾶς, καὶ Ἄνθιμος ὁ Γαζής, καὶ Κυῖμας ὁ Λαρισσαῖος, καὶ
 « Στέφανος ὁ Κομητῆς, καὶ Ἀργύριος ὁ Γοβδαλάς, καὶ Νεόφυ-
 « ατος ὁ Δούκας, καὶ Βενιαμὴν ὁ Λέσβιος, καὶ Στέφανος ὁ Δούγ-
 « κας, καὶ Θεόφιλος ὁ Καίρης, καὶ οἱ Βαρδαλάχοι, καὶ οἱ Βάμ-
 « αβαι, καὶ οἱ δύο Οἰκονόμοι, ἅπαντες χρηματίσαντες καθηγη-
 « ται Ἀκαδημιῶν, γυμνασιάρχαι, ὑπομνηματισταί, λεξικο-
 « γράφοι καὶ συγγραφεῖς καὶ μετὰ τούτων οἱ κατ' Ὀλυμπον καὶ
 « Πίνδον καὶ Οἶτην καὶ Μαίναλον Ἀρματοῦλοι Ἀνδρουῦτσοι, Κα-
 « τσαντῶναι, Βλαχάβαι, Ζαχααῖαι, Κολοκοτρῶναι καὶ Ἰατρά-
 « κοι, καὶ οἱ πρόμαχοι τοῦ Σουλίου Φῶτος Ζαβέλλας καὶ Ἀἴμος
 « Δράκος, καὶ ὁ προαλείψας εἰς τὴν κατὰ θάλασσαν πάλιν τὸν
 « Ἀνδρέαν Μιαούλην, τὸν Ἰάκωβον Τομπάζην καὶ τὸν Γεώργιον
 « Σαχτούρην Λάμπρος Κατσώνης, καὶ ὁ Τυρταῖος αὐτῶν Ῥή-
 « γας Φεραῖος καὶ μετὰ τούτους οἱ πατέρες τῆς Φιλικῆς Ἑται-
 « ρείας Εἰάνθος ὁ Πάτριος, Ἀθανάσιος ὁ Τσακκλώφης καὶ Πα-

« ναγιώτης ὁ Ἀναγνωστόπουλος, καὶ οἱ τέσσαρες Ὑψηλάνται,
 « καὶ ὁ τῆς Μολδαυίας Ἡγεμὼν Μιχαὴλ Σούτσος, καὶ ὁ νέος
 « τῆς Θράκης Ὀρφεύς Ἰάκωβος Ρίζος, καὶ οἱ κατακοπέντες
 « δύο βραχίονες τοῦ ἱεροῦ Λόχου Δημήτριος Σούτσος ὁ Δρακον-
 « τίδης καὶ Σπυρίδων Δρακούλης ὁ Ἰθακῆσιος, καὶ ἅπαντες οἱ
 « κατὰ τὸ 1821 ἔτος ἀπαγχονισθέντες, καρατομηθέντες ἢ ἐν
 « τῇ Ἀσίᾳ τὸν βίον ἀθλίως κατατρέψαντες καὶ μετὰ τούτων
 « ἑκατοντακισχίλιοι κατὰ γῆν καὶ εἰκοσακισχίλιοι κατὰ θάλασ-
 « σαν παῖδες τῆς ἡρωικῆς Ἑλλάδος, καταπολεμήσαντες ἐπὶ ἑπτὰ
 « ἐνιαυτοῦς τὰς τρεῖς Ὀθωμανικὰς ἡπείρους βοηθουμένας ὑπὸ
 « τῶν τριῶν μεγάλων Δυνάμεων, τῆς Ἀγγλίας, τῆς Γαλλίας καὶ
 « Αὐστρίας.

« Τοιαύτην γῆν ὑμεῖς κυβερνᾶτε καὶ λόγον ὀφείλετε οὐχὶ μό-
 « νον πρὸς ἡμᾶς τοῦς ἐν τῇ ἐλευθέρᾳ Ἑλλάδι, ἀλλὰ πρὸς ἅπαν
 « τὸ Ἑλληνικὸν γένος οὐχὶ μόνον πρὸς ἡμᾶς τοῦς ζῶντας, ἀλ-
 « λὰ καὶ πρὸς τοῦς ἀποθανόντας.

« Τοιαῦτα φρονήματα ἔχων καὶ τοιαῦτα διαλογιζόμενος ἐγὼ,
 « ἐποίησα τὸν Περιπλανώμενον καὶ τὸ Συνταγματικὸν Σχῆ-
 « λειον. Εἰ μὲν κακῶς ἐλάλησα, μαρτυρήσατε περὶ τοῦ κα-
 « κοῦ εἰδὼς καλῶς, τί καταδικάτε με ;..

« Κύριε Προβελέγισ!.. Κύριε Προβελέγισ!..

« Ἄν παρὰ τὸν νόμον, ἐν πλήρει συνεδριάσει τῆς Γερουσίας,
 « ἐπὶ ἐγκλήματι ὑπεξαίρεσως δημοσίων χρημάτων ἢ ἐπὶ ἄλλῃ
 « ἀνυπόκλητον αἰτίᾳ, ὁ Εἰσαγγελεὺς ἐφυλάκιζε τοῦς καλοῦς συγ-

«γενεῖς σου καὶ Συγκλητικὰς Χρυσόγελον καὶ Παξιμαδὴν, τί
«ἐπραττες τότε, φιλελευθερε Ἰππογγέ; Ἐγκατελίμπανες ἡμέ-
«ρας εἰκοσιν αὐτοὺς κρατούμενους παρὰ τὸν νόμον εἰς τὸ δεσ-
«μωτήριο; .. Δάλει, Κύριε Προβελέγιο, λάλει! ..

«Καίτοι γράφας ἐγὼ, μὴ δημοσιεύσας ὁμῶς, εἰμὶ κατὰ τὸν
«νόμον ὡς εἰς τῶν μὴ γραψάντων πολιτῶν.

«Πῶς λοιπὸν, κατὰ τὸν νόμον μὴ γράψαντος ἐμοῦ, κατέσχε-
«τε ὑμεῖς τὴν διάνοιάν μου παρὰ τὸν νόμον;

«Πῶς λοιπὸν, κατὰ τὸν νόμον μὴ γράψαντος ἐμοῦ, κατε-
«πατήσατε ὑμεῖς τὸν οἶκόν μου παρὰ τὸν νόμον;

«Πῶς λοιπὸν, κατὰ τὸν νόμον μὴ γράψαντος ἐμοῦ, μ' ἐφέ-
«ρετε ὑμεῖς εἰς ἀνάκρισιν παρὰ τὸν νόμον καὶ ζητεῖτε ὑμεῖς
«τὴν κάθειρξίν μου παρὰ τὸν νόμον;

«Μὲ σύρεις ἀνόμῳς εἰς τὰ Δικαστήρια; Σὲ σύρω νομίμως
«εἰς τὸ Βῆμα τῆς κοινῆς γνώμης.

«Σὺ, Κύριε Προβελέγιο, σὺ ἔφερες τὴν ἐλευθερίαν εἰς ἡμᾶς,
«ὥστε κατὰ θέλησίν σου ἡ παραιτεῖς αὐτὴν εἰς ἡμᾶς, ἢ ἀφαι-
«ρεῖς αὐτὴν ἀφ' ἡμῶν;

«Τὴν ἐλευθερίαν αὐτὴν ὁ ὕστατος Αὐτοκράτωρ τοῦ Βυζαν-
«αίου Κωνσταντῖνος Παλαιολόγος, ἐκπνέων ὑπὲρ τοῦ Γένους,
«ἐπεφύσησεν εἰς τὰ ὄρη τῆς Ἑλλάδος, καὶ ταῦτα ἐκτοτε θάλ-
«λουσι.

«Ποῦ ἦσο, ἄνθρωπε τοῦ τόπου, εἰς ποῖαν ξένην γῆν διέ-
«ατριβες, ὅτε ὑπὲρ αὐτῆς τῆς ἐλευθερίας καὶ ὑπὲρ αὐτῆς τῆς

«Ἑλλάδος οἱ Μουρούζι, οἱ Καλλιμάχαι, οἱ Μαυροκορδάτοι
«καὶ οἱ Σκαναβεῖς, ἔτχιρισται ἀποκαλυπτόμενοι, ἐλαιμοτο-
«μοῦντο, ἐφαρμακοῦντο, ἀπηγχονίζοντο μετὰ τοῦ Πατριάρχου
«τῆς Νέας Ῥώμης Γρηγορίου καὶ μετὰ δώδεκα Συνοδικῶν
«Ἀρχιερέων; ὅτε ὁ Ἀλέξανδρος Ὑψηλάντης, ὁ Δημήτριος Σου-
«ατσος καὶ ὁ Γεώργιος Ὀλύμπιος, ἀναστατοῦντες τέσσαρα ἐκα-
«τομύρια Δάκων καὶ τρέχοντες μετὰ εἰκοσακισχιλίων Ἑλλή-
«νων εἰς τὰ πεδία τῆς μάχης, ὁ μὲν ὕστερον ἀπεκατέρει
«θῦμα εὐγενὲς εἰς Μονιάτε τῆς Αὐστρίας, οἱ δὲ προαπέθνη-
«σκον εἰς τὸ Ἀρχαγασάνιον καὶ εἰς τὴν Μονὴν τοῦ Σέκου, καὶ
«οἱ στρατιῶται αὐτῶν, ἀπὸ τῆς σφαγῆς πρὸς τὴν Ἑλλάδα ἐκ-
«πηδῶντες καὶ τὴν Γερμανίαν τραυματαῖα διαβαίνοντες, ἐχά-
«ραττον αἱματηρὰν τὴν διὰ χιόνων πορείαν των; ὅτε τὰ Ψα-
«ρὰ ὡς ὕψλος κρατὴρ ἐξεβῆγγυντο, αἱ Σπέτσαι Ἀρτεμισίαν
«ἀνέκν καὶ πλοιαρχοῦσαν τὴν Βουβουλίαν εἰς Μονεμβασίαν
«ἀπέστελλον καὶ ἡ πολυκάρηνος Ὑδρα ὡς ὅρις θαλάσσιος ἐν
«μέσῳ τῶν κυμάτων ἐσύριζεν; ὅτε ἀπὸ τῶν Ἱεραρχῶν, Προ-
«ακρίτων καὶ Στρατηγῶν τῆς Πελοποννήσου οἱ μὲν Γερμανοί,
«Ζαῆμαι, Λόντοι, καὶ Κανακάραι ὤμνουν ἐν τῇ Ἀγίᾳ Αἰύρα
«αὐτὸν ἐθνοσωτήριον ἔρκον τῆς νέας Ἀχαϊκῆς Συμμαχίας, οἱ δὲ
«Μαυρομιχάλοι, Δελιγιάνναι καὶ Κοπανίτσαι ὁμηροὶ προ-
«σεφέροντο εἰς Τρίπολιν πρὸς ἐξκπάτησιν τῶν Ὀθωμανῶν, οἱ
«δὲ Κλοκοτρόναι καὶ Τουρκοφάγοι λέοντες αἱμοδιψῶντες
«μετέβαινον ἀπὸ τῶν Ἰονίων Νήσων εἰς τὴν Πελοπόννησον; ὅτε

«Ὁ Μάρκος Βότσαρης ἤρπαξε τὸ Σούλιον, ὁ Ἀθανάσιος Διάκος
«ἤγειρεν εἰς ἐπανάστασιν τὴν Βοιωτίαν, ὁ Ἀνδρούτσου Ὀδυσ-
«σεὺς ἐμάχετο εἰς τὴν Γραβίαν καὶ ὁ Ἰωάννης Γούρας εἰς τὰ
«Βασιλικά; ὅτε ὁ Δημήτριος Ὑψηλάντης, ὁ Ἀλέξανδρος Μαυ-
«ροκορδάτος καὶ ὁ Θεόδωρος Νέγρης, διαμοιραζόμενοι τὰς ἀ-
«νάγκας, τοὺς κινδύνους καὶ τοὺς ἀγῶνας τοῦ νέου Κράτους,
«Ἰδρυσαν εἰς Κατεζῆς, εἰς Μεσολόγγιον καὶ εἰς Ἀθήνας τὰς
«δύο Γερουσίας καὶ τὸν Ἄρειον Πάγον;

«Ὅλα, ὅλα ταῦτα σήμερον ἐλησμονήθησαν καὶ φαίνονται
«εὐχρηστοὶ ποιητικοί, διότι ἀνηρπάσατέ τινες καὶ τὴν μνήμην ἐτι-
«τῶν δυστυχῶν Ἑλλήνων.

«Ἐάν ἦσο, Κύριε Προβελέγιο, τῆς Κλεισῆος καὶ τῆς Ἀμ-
«πλανῆς ὁ Ζαβέλλας, τοῦ Ἀργολικοῦ κόλπου ὁ Κριεζῆς, ἡ
«τῆς Χίου, τῆς Τενέδου καὶ τῆς Σάμου ὁ Κανάρης, ἀνέκρα-
«ζον ἐγὼ τότε καὶ πρὸς σὲ ὦ Λαμπροὶ ἀνδριάντες τοῦ Ἑλ-
«ληνικοῦ ἀγῶνος, μὴ προστρίβετε εἰς τὰς κιγκλίδας τῶν
«Ἐμπουργεῖων! Μὴ δαπανᾶτε τὴν ἐπιγρῦσιν ὑμῶν καὶ
«μέρετε χαλκὸς ἐπερυθριῶν!...

«Ἀλλὰ καὶ μὴ ἀγωνισθέντες, νομίζετε τινες τὰ πάντα εἰς
«ὑμᾶς συγγνωστέα νομίζετε ὅτι πάντες οἱ Ἕλληνες παντελῶς
«διεφθάρμεν καὶ ἀγογγύστως τὴν ἐλευθερίαν ἡμῶν παραδί-
«δομεν.

«Ἀλλὰ τί, ἀντὶ τῆς ἁρπαζομένης ἐλευθερίας, τί προσφέ-
«ρετε ὑμεῖς εἰς τοὺς Ἕλληνας;

«Μὴ ἄρα προσφέρετε τοὺς ἀετοὺς τοῦ Ἑλληνικοῦ ἀγῶνος;
«Ἐκεῖνοι ἀπέπτησαν εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ, ἐν ποτε καταβαί-
«νωσιν εἰς τὴν γῆν ἡμῶν, ἐπικάθονται σιωπηλοὶ καὶ κατηρεῖς
«εἰς τὰ ἐπὶ κράνα τοῦ Παρθενῶνος, ὡς ἐπὶ τῶν πυλῶν τῆς ἐρή-
«μου Τύρου μένουσι σήμερον οἱ μεγαλοπτερυγεῖς ἀετοὶ τοῦ
«Προφήτου Ἰεζεκιήλ.

«Μὴ ἄρα προσφέρετε τὴν ἀσφάλειαν τῆς ἰδιοκτησίας; Ποῦ
«οἱ ἀρκούντες τακτικοὶ στρατοὶ τοῦ Κράτους; Ποῦ ἡ ἀρκοῦ-
«σας χωροφυλακὴ αὐτοῦ; Ποῦ οἱ διωργανωμένοι δῆμοι αὐτοῦ,
«καὶ ποῦ οἱ δασοφύλακες;

«Μὴ ἄρα προσφέρετε τὴν εὐπορίαν τῶν πολιτῶν; Ποῦ αἱ
«πρὸς ἐμφύχωσιν τῆς γεωργίας Δανειστικαὶ Τράπεζαι τοῦ Βα-
«σιλείου; Ποῦ αἱ δημόσιαι ὁδοὶ αὐτοῦ; Ποῦ οἱ αὐλακες αὐτοῦ,
«καὶ ποῦ αἱ γέφυραι;

«Ἀφείλετε τὴν περιουσίαν, τὴν διάνοιαν τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ,
«καὶ ἀπερρίψατε αὐτὸν ὡς σκύβαλον. Ἐλάβετε τὸν σῆτον τοῦ
«ἀστάχους, καὶ ἀφήκατε σωρὸν ἀχύρων! Ἀλλὰ μὴ διασπεί-
«ρετε καὶ πυρώδεας ἄνθρακας ἐπ' αὐτῶν!...

«Ὅταν ἀπὸ στομάτων ἐλευθέρων ὡς ἀπὸ κρατήρων ἡφι-
«αστείων παύσωσιν εἰς λόγους ἐξατριζόμενα πάθη βαθέα καὶ
«αῖφλογερά, ἐκεῖ ἐπέρχονται μετ' ὀλίγον σεισμοὶ καὶ τελευ-
«ταῖον ἐκρήξεις...

«Ὅταν ὁ εἰς τὰ κάτω τῆς πολιτικῆς αἰάρας μένων λαὸς
«ὑπογυμνωθῇ πάσης θεσμοθεσίας, πάσης περιουσίας, πάσης

«διανοίας καὶ πάσης ἐν γένει βαρύτητος κρατούσης εἰς τ' ἄνω αὐτῆς τὴν Ἀρχήν, τότε ὁ μὲν λαὸς ἀνεγείρεται, ἡ δὲ Ἀρχὴ καταπίπτει...»

«Κόριε Ὑπουργέ! Δὲν θέλετε Σύνταγμα; εἰπέτε το. Δὲν θέλετε παιδεῖαν, συγγράμματα; εἰπέτε το. Πράττετε ὡς ὁ Λουδοβίκος Ναπολέον, ἂν τολμᾶτε, ἂν δυνασθε. Ἀλλὰ συλλογίσθητε δις καὶ τρίς πρὶν τολμήσατε.

«Ἐδιώξατε χθὲς τοὺς πρόσφυγας Πολωνοὺς καὶ Ἰταλοὺς, καὶ κατησχύνετε τὸ ἔθνος. Αποσκορακίζετε σήμερον καὶ τὸν συνταγματικὸν ἡμῶν Χάρτην...»

«Παρὰ πολὺ σπεύδετε... Ἡ Ἑλλὰς εἰς τοὺς δυσχερεῖς καὶ κρούς ἀναφαίνεται μεγάλη.»

Ἡ Κατάσχεσις τῆς Διανοίας ἤχησεν εἰς τὰς ἀκοὰς τῆς Ἀρχῆς ὡς ἀγόρευσις ἀντεγλημματικὴ ἐνώπιον τῆς κοινῆς γνώμης, καὶ πάραυτα ἐπέφερε τὴν ἄνευ ἐπισήμου πράξεως καὶ μετὰ δειλῆς λαθραιότητος ἀπόδοσιν τοῦ βιβλίου.

Εἶδομεν λοιπὸν ὅτι κατὰ δύο ἐποχὰς καὶ τὰ πρῶτα τοῦ Περιπλανωμένου Ἄσματος μετὰ τῆς Ἀγγελίας καὶ τὸ τελευταῖον αὐτοῦ μετὰ τοῦ Συνταγματικοῦ Σχολείου, πρὶν ἔτι δημοσιευθῶσι, κατελήφθησαν ἐπὶ τῶν πιστηρίων ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως. Ποία ἤδη τύχη περιμένει τὴν παρούσαν ἐκτύπωσιν τοῦ βίου;

Ὁ συγγραφεὺς σήμερον ἀναχωρεῖ ἀπὸ τῆς Ἑλλάδος, ὅπως ἐνταῖς βιβλιοθήκαις τῆς σοφῆς Εὐρώπης ἀρυσθῇ τὰς χρηζύσας ἐτι

πολυτίμους γνώσεις πρὸς τελείαν ἀπάρτισιν τῆς ἀπὸ τοῦ 1853 ἔτους ἱστορίας τῶν Νεωτέρων Ἑλλήνων, ἣν ἐκ πολλοῦ χρόνου ἤρξατο γράφειν, καὶ μετὰ πενταμηνίαν ἐπαναστρέφει, ὅπως ἐκδώσῃ ταύτην ἐν Ἀθήναις. Ἄν τότε ἡ Κυβέρνησις ἐπιζητήσῃ δίκην κατ' αὐτοῦ, θαρραλέως αὐτὸς δεχθήσεται τὴν πάλιν, οὐδὲ λεχθήσεται ὅτι ἔρριψε βέλος Πάρθου, τοξεύοντος ἐν τῇ φυγῇ τὸν ἐπιδιώκοντα πολέμιον.

ΤΕΛΟΣ ΤΩΝ ΔΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΤΟΥ 1832 ΕΤΟΥΣ,
ΚΑΙ ΤΟΥ ΜΟΝΟΥ ΤΟΜΟΥ.

Παναγιώτης Καραγιάννης

Παναγιώτης Καραγιάννης

